

bukla

Brezplačna revija
o dobrih knjigah.

leto 11/št. 116-117
november–december 2015
www.bukla.si

Ker zgodbe navdihujejo ...

Intervjuji: Božo Repe, Tanja Petrič in Alenka Veler. Prevajalske nagrade, nagrade 31. SKS, Zlate hruške in druga priznanja.

bukla plus

Naslovna intervjuja (str. 8–9 in 14–15):

GABRIELA BABNIK in URBAN VOVK
o svojih novih knjigah in ustvarjanju

Predstavljamo več kot 200 novih knjig, pet pogovorov z domačimi ustvarjalci in veliko knjižnih dogodkov.

*Naj vas toplina
praznikov greje vse leto*

Ilustracija Jelka Reichman

Čarobna darila
za najdražje
izberite v
Mladinski knjigi

ZGODBA
ZA NAVDIH

VRHUNSKI
TRILER

© Mladinska knjiga
Vse materialne avtorske pravice so last Mladinske knjige

**PAVČKOVA
ZAPUŠČINA**

**VEČ KOT
140 BISEROV**

**V LIČNI
ŠKATLI**

IZDAJATELJ

UMco, d. d., Leskoškova 12, 1000 Ljubljana
Telefon: (01) 520 18 39,
Faks: (01) 520 18 40
bukla-urednistvo@umco.si
ISSN: 1854-3359

UREDNIŠTVO in Pisci

Odgovorni urednik: Samo Rugelj
Kreativna urednica: Renate Rugelj
Jezikovni pregled: Tine Logar

Pisci: Sabina Burkeljca, Iztok Ilich, Klara Jarc, Vanja Jazbec, Simona Kopinšek, Maša Ogrizek, Renate Rugelj, Samo Rugelj, Vesna Sivec Poljanšek, Neža Poznič, Kristina Sluga, Žiga Valetič

Gostujoči pisci:

Nada Grošelj, Tilka Jamnik, Nina Kokelj, Manca Košir, Tatjana Pristolič, Boštjan Videmšek, Vojko Zadravec, Damjan Zorc, Gojko Zupan

OBLIKA in PRIPRAVA

Oblikovanje in prelom: Aleš Cimprič
Organizacija tiska: Merima Jular s.p.
Natisnjeno v Evropski uniji.
Fotografija na naslovnici: Borut Krajnc

OGLASNO TRŽENJE

Renate Rugelj
Telefon: (01) 520 18 31,
GSM: 031/688 590

Brez pisnega dovoljenja izdajatelja je vsaka javna priobčitev, predelava ali uporaba vsebine prepovedana. Vse pravice pridržane! Pisci in kolumnisti izražajo svoja mnenja in ne nujno mnenja uredništva.

LEGENDA KRATIC

m. v. – mehka vezava
t. v. – trda vezava
pt. v. – poltrda vezava

bukla

Brezplačna revija o dobrih knjigah.

Izdajo te publikacije je sofinancirala Javna agencija za knjigo Republike Slovenije.

bukloplus

Sofinancer projekta »Berimo Slovence v BukliPlus« je Ministrstvo za kulturo RS.

www.bukla.si

INVENTURA OB KONCU NEKEGA DESETLETJA

Bilo je poleti pred desetimi leti, ko sva se z Renate odpravila na izlet v Zagreb, kjer sva seveda obiskala tudi več knjigarn. V tistem času so v tamkajšnjih knjigarniških izložbah izpostavljali lestvico najbolj prodajanih knjig na Hrvaškem, zraven pa so navajali tudi število prodanih izvodov. To se nama je zdelo silno napredno, saj pri nas nismo imeli ničesar podobnega.

Usedla sva se na kavo in pokramljala o tem, kako bi bilo to videti v Sloveniji, potem pa odšla naprej. Nekaj kasneje sva v eni od knjigarn odkrila hrvaško izdajo velike knjige *1001 film*. Tudi ta se nama je v tistih časih zazdela povsem fascinanten projekt in takoj sva začela sanjariti, da bi nekoč nekaj takega – glede na to, da smo takrat izdajali predvsem knjige s filmsko tematiko – lahko izdali tudi v slovenščini.

Ko sva se vrnila domov, sva naredila dvoje. Kot prvo sva iz predala potegnili že nekaj časa načrtovani, pa vedno znova odlagani revijalni projekt z imenom *Bukla*. Kot drugo pa sva poklicala hrvaškega založnika knjige *1001 film* in ga povprašala, kako se izpelje tak koprodukcijski projekt.

Prva, nulta številka revije *Bukla* je izšla nekaj tednov kasneje, slovenska izdaja *1001 filma* pa se je na slovenskih knjigarniških policah znašla dobro leto za tem. En sam izlet v Zagreb nama je spremenil življenje prihodnjega desetletja.

V tem desetletju sva se večidel obnašala tako kot v knjigi *Naprava za vsebino* avtorja Michaela Bhaskarja, ki je zdaj izšla tudi pri nas, urednik založbe Harper & Row Cassa Canfielda opredeljuje definicijo založnika: »Založnik sem – hibriden tvor: deloma sanjač, deloma hazarder, deloma poslovnež, babičar, predvsem pa optimist.« Mislim, da je to kar primeren napis za mojo naslednjo vizitko.

A vendar: ali po več kot desetih letih relativno intenzivnega izdajanja knjig in revij znamo to početi v skladu s teorijo, ki jo v svoji knjigi, obveznem branju za vsakega založnika, postavlja Bhaskar, po kateri je založništvo dejavnost, ki deluje na uokvirjanju vsebine, ki je za distribucijo občinstvu pripravljena v skladu z nekim poslovnim modelom, ob tem pa je poprej tudi ustrezno precejena in ojačena?

Preden odgovorim na to vprašanje, naj postrežem še z dvema pripetljajema. Nedavno me je poklicala kolegica in mi povedala, da je njen prijatelj izdal pesniško zbirko, zato je pripravljala knjižno predstavitev.

Vprašala me je, kaj se spodobi, da mu prinese na to slovesnost: »Naj mu prinesem kako vino, bonboniero ali kaj?«

Nisem odlašal z odgovorom: »Pojdi tja, kupi kako njegovo knjigo, najbolje dve, eno zase, da ti jo tudi podpiše s posvetilom, eno pa še za kako darilo. Zato pa je tudi naredil predstavitev knjige – ne zato, da dobi kakšno steklenico, temveč da svoje knjige na njej proda!«

»Uf, saj res, sploh nisem pomislila na to,« mi je odvrnila.

Na severu je taka tradicija že utečena.

Pred časom je bila na Islandiji kolegica, ki mi je poročala, kako se v zvezi z novimi knjigami znajdejo tam, kjer so sicer dobri kupci knjig, vendar jih je izjemno malo, saj ima Islandija le dobrih 300.000 prebivalcev.

»Ko tam izide knjiga,« mi je napisala, »tradicionalno naredijo njeno predstavitev v kaki od knjigarn. Pri tem po navadi sodelujeta založnik in avtor, včasih tudi knjigarna. Te prireditve so običajno zelo dobro obiskane, saj nanje pride tudi do dvesto ljudi in na njih se proda veliko knjig, kar v nekem smislu predstavlja res dober pospešek prodaje pri izidu nove knjige.«

Seveda! Pri izvornih knjigah na Islandiji je logično, da avtorja podpre njegovo ožje in širše socialno okolje, ki v nekem smislu predstavlja tudi primarno ciljno skupino za prodajo avtorjeve knjige. Vse skupaj pa lahko deluje ob prvem pogoju, da je knjiga ustrezno izdelana, torej v Bhaskarjevem jeziku vsebina ustrezno precejena, ojačena in uokvirjena ter za distribucijo občinstvu pripravljena v skladu z založniškim poslovnim modelom.

Samo ob tej predpostavki se lahko založniški cikel obnavlja iz prodaje (in drugih, bodisi javnih ali zasebnih, prihodkov) ter deluje vsaj na srednji rok: da so (u)porabniki knjige, četudi so to »le« znanci in/ali prijatelji, zadovoljni s končnim izdelkom ter njegovo vsebino in so nadaljnje knjige istega založnika, avtorja itn. pripravljene kupovati in brati tudi naprej.

In zdaj nazaj na vprašanje: Ali mi (UMco) to kot založnik že znamo početi?

Odgovor na to vprašanje ni enoznačen. Kot založniki smo v zadnjem desetletju ugriznili v raznovrstne knjige in jih do izida pripeljali iz še precej surovega besedila, ki je zahtevalo kar nekaj uredniškega dela, ali pa prek prevoda, kjer je ključno nalogo na poti do končnega izdelka opravil že sam prevajalec. Včasih smo to naredili bolje, včasih tudi slabše, včasih nismo dobro precedili, kar nam je prišlo naproti, včasih nam ni uspelo ustrezno ojačiti tistega, kar je vsaj v načelu imelo neki večji vsebinski in/ali tudi tržni potencial. Včasih smo se zaklali pri poslovnem modelu ali pa vsebine knjige tudi nismo povsem ustrezno uokvirili. Kdor dela, dela tudi napake.

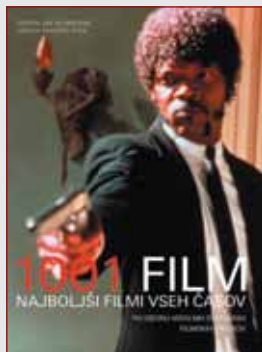

foto: Borut Krajnc

Domače leposlovje

Telo iz črk

Roman o Almi

Milan Dekleva

ilustracije: Anja Šlibar

Cankarjeva založba, 2015, t. v., 181 str., 22,95 €, JAK

ilustracija iz notranjosti

Življenje, delo in knjige Alme M. Karlin (1889–1950) so v zadnjih letih doživeli veliko pozornosti strokovne in širše javnosti, saj je (ponovno) izšla večina njenih v slovenščino prevedenih del (nekatera so prevedena tudi na novo), njeno življenje pa so osvetlile tudi muzejske postavitve. Pisatelj Milan Dekleva je njeno nepovnljivo življenje zdaj pretil še v svojevrstno formo literarne biografije (gre za roman, ki ga je s pomenljivimi črno-belimi ilustracijami opremila Anja Šlibar), pri čemer se je osredinil na štiri obdobja njenega življenja: prvo, formativno, se odvija v Londonu (in na Norveškem) v času 1910–1914, kjer si je Alma Karlin v skromnih bivalnih okoliščinah nabirala znanje jezikov, se pripravljala na pisanje ter kasneje čakala na to, da odpotuje na Norveško; potem drugo, šest let kasneje, ko se je prek Trsta in Genove odpravljala v Peru, kjer so njeni zapisi s poti že doživljali ugodne odmeve in se ji je že odpirala pot do založb; tretji del se naslanja na začetek druge svetovne vojne, napisan pa je s perspektive njene prijateljice Thee, s katero je v Celju preživela svoja zadnja leta; četrti del pa se sklepa ob koncu druge svetovne vojne, ko je odšla v partizane, kjer je vsa bolehnata spet imela probleme, partizani pa so jo na »zdravljenje« spustili le do Dalmacije. Dekleva pisateljčino zgodbo pripoveduje z natančno odmerjenimi in vsebinsko polnimi stavki, ki nam omogočajo, da brez težav zdrsimo v telo in duha Karlinine dobe, ter nam s tem postreže z enim najprijetnejših domačih literarnih presenečenj letošnjega leta. > **SAMO RUGELJ**

Milan Dekleva

Vseeno pa smo zadovoljni s tem, kar smo naredili. V tem času, sploh pa v zadnjih treh letih, smo izdali precej knjig, ki so bile več kot vredne tega, da smo postali založnik. Izčistili smo si, kaj želimo in si prišli na jasno, kaj lahko pričakujemo od izdanih knjig. Sem ter tja smo bili res pozitivno presenečeni nad odzivom, spet drugič tudi razočarani, ko na kako našo knjigo, ki se nam je zdelala res dobra, ni bilo velikega odmeva.

Podobno je bilo tudi z *Buklo*. Kaj bi lahko naredili več, česa drugega morda manj in drugače. Delali smo, kakor smo najbolje znali, imeli odprta ušesa in oči za dobre zglede in nasvete vsakogar, ki je prišel mimo. Ko pregledujem deset letnikov *Bukle*, lahko vidim, da smo v tem času naredili nesluten razvoj, tako v obsegu revije kot v njeni vsebini.

Pod črto tako lahko sklenem, da smo desetletje 2005–2015 v tem zahtevnem slovenskem založniškem svetu uspeli preživeti po zaslugi tega, da smo ves ta čas delali s strastjo. *Buklo* smo vedno znova skušali napolniti s čim bolj svežimi knjižnimi novostmi, o katerih so nas obvestili založniki, in raznimi drugimi prispevki, sami pa smo želeli izdajati predvsem tiste knjige, ki so se nam zdele vredne našega osebnega angažmaja.

Morda ves ta čas nismo bili dobri poslovneži, smo bili pa to desetletje zagotovo dobri sanjači.

Ali z drugimi besedami: si predstavljate, kako močne morajo biti sanje, da se spremenijo v revijo, ki jo imate zdaj v rokah? Hvala vsem, ki ste ta čas preživeli z nami, ter srečno in vse dobro tudi naprej!

Butalci

Fran Milčinski

Mladinska knjiga, Kondor, 2015, t. v., 289 str., 27,96 €

Saj veste, kaj so Butalci? To je vas, ki ji Butalci, njeni prebivalci, pravijo mesto. »Sredi vasi se cedi rjava mlakuža, ki ji pravijo potok. Ob obeh krajih mlakuže stoje kočice, ki jim pravijo hiše. Dve, tri hiše imajo nadstropja, takim hišam pravijo graščine. Butalci so gadje; tisto leto, ko sta bili dve kravi za en par, so se Butalci skregali s pametjo, pa so zmagali Butalci – kaj mislite! – in ne pamet; takšni so.« V zbirki

Kondor je zdaj (po *Zbranih pravljicah in pripovedkah* založbe Sanje v začetku leta 2015) izšla še integralna izdaja *Butalcev*. To je ena tistih slovenskih knjig, ki jo tako rekoč vsi poznamo, in po skoraj sto letih od nastanka prvih zgodb (ko jih je Fran Milčinski začel pisati, ni mislil na knjižno objavo, ta je izšla šele po njegovi smrti) velja za eno največjih slovenskih knjižnih uspešnic vseh časov. V raznih oblikah in z različnim izborom zgodb so *Butalci* do zdaj izšli že kakih dvajsetkrat. Najnovejša izdaja, skupaj z obsežno spremno besedo Barbare Simoniti, ki skupaj s kontekstualizacijo butalskih zgodb nadrobno analizira čas nastanka posamezne zgodbe, njeno objavo in morebitne različne verzije, prinaša dvainštirideset butalskih in še dve na pol butalski zgodbi. *Butalci* so seveda knjiga, ki nam nevsiljivo, z inteligentnim humorjem in spretno sproženimi ostmi še vedno kaže lastno ogledalo in ves čas opozarja na posledice ozkoglednosti in zaplankanosti. Ne samo naše in ne samo včasih, zaradi česar so kot nalašč tudi za branje v današnjem času. > **SAMO RUGELJ**

Fran Milčinski

ilustracija iz notranjosti

Grenko morje

Roman o aleksandrinhah

Marjan Tomšič

Kmečki glas, 2015, t. v., 294 str., 12,90 €

Marjan Tomšič

Roman je literarni spomenik aleksandrinhah, Slovenkam, ki so predvsem v obdobju med svetovnimi vojnama odhajale po zaslužek v Egipt, večinoma v Aleksandrijo – od tod njihovo poimenovanje. Prvič je izšel leta 2002, dve leti kasneje je sledil prvi ponatis, letos pa smo pričakali že drugega, saj je bil roman to študijsko leto za prve tri letnike srednjih poklicnih šol izbran za tekmovanje v znanju slo-

venščine (Cankarjevo priznanje). Vsekakor je pomembna zgodba, ki daje unikaten vpogled v zgodovinsko obdobje in predvsem težka življenja aleksandrinhah (oz. šandrinhah, kot so si same pravile v narečju), primerna izbira. V ospredju zgodbe so tri mlade ženske, Merica, Ana in Vanda, ki so zaradi finančne stiske prisiljene oditi od doma. Njihova zgodba, polna vzponov in padcev, se začne že na parniku, smiselno pa jo sklene esej Marije Mercina z dodatnim vpogledom v življenje slovenskih zdomk. > VANJA JAZBEC

Mali nočni kvartet

Vinko Möderndorfer

Cankarjeva založba,

2015, t. v., 316 str., 27,96 €, JAK

Tudi v štirih novih igrah ostaja Möderndorfer luciden kronist našega časa. Čeprav se dela naših dramatikov redko znajdejo na gledaliških odrih, je vsaj pri Möderndorferju zgodba povsem drugačna. Vse štiri igre so uvrščene v aktualni repertoar različnih gledališč (dve tudi režira). Razlog za njegovo priljubljenost gre najbrž iskati tudi v njegovi družbenopolitični angažiranosti. Drama *Evropa* z grotesknimi in farsičnimi podtoni slika podobo današnje in prihodnje Evrope, kjer na račun brezkompromisnega uveljavljanja neoliberalizma izginjajo vsakršne vrednote, ujetniki tega brezizhodnega položaja pa so predvsem mladi. Tudi drama *Mali nočni kvartet* se loteva neoliberalistične miselnosti, v skladu s katero je moč kupiti vse – tudi človeško srce. V središču komedije *Obiski* je mlad par, ki se zaradi slabih finančnih in družbenih razmer ne more iztrgati družinskemu okolju in zaživeti samostojno, medtem ko *Nostalglična komedija* pripoveduje zgodbo pozabljanja in spominjanja. > KRISTINA SLUGA

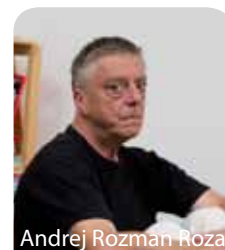
Gleda kondor avion

Brano delo

Andrej Rozman Roza

Mladinska knjiga, zbirka Kondor,

2015, t. v., 272 str., 27,96 €, JAK

Andrej Rozman Roza

Ob šestdesetletnici Andreja Rozmana Roze je izšlo njegovo »brano delo«, kot je podnaslov knjižnega izbora njegove ustvarjalnosti, ki ga je pripravil in spremno besedo napisal Andrej Koritnik. Knjiga v prvem delu prinaša izbor Rozmanovih pesmi, nadaljuje z igrami in prozo, sklepa pa se z avtopoetskim in avtobiografskim besedilom *Žlahtni humorist* in spremembe (spremni besedi so dodani tudi obsežna avtorjeva bibliografija, seznam intervjujev itn.).

Roza, ki še zdaleč ni samo pesnik in dramatik, ampak tudi gledališki igralec, mojster uličnega teatra, satirik itn., je seveda tisti prvovrsten primerek humorista, ki se zna šaliti smrtno resno, s čimer brez težave izpoveduje življenjske resnice tako, da se gledališko občinstvo pa tudi bralci valjajo od smeha. Pri tem se, za razliko od marsikaterega predstavnika tega žanra, ne ukvarja s šalami o blondinkah in Bosancih, temveč v svojih izpovednih nastopih domišljeno uporablja svojo in ljudsko domišljijo, svoje »izsledke« in bodice pa podaja v sproščnem jeziku, ki se pogosto osvobaja strogih jezikovnih pravil. Žlahtna humoristična knjiga v resni klasični zbirki *Kondor!* > SAMO RUGELJ

Teža naslednjega jutra

Marjan Rajšp

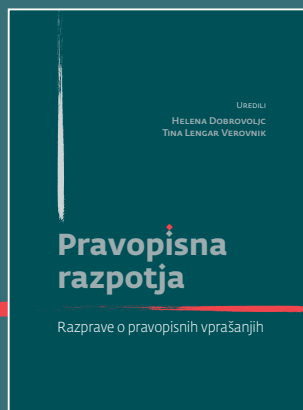
samozaložba, 2015, t. v., 120 str., 22 €

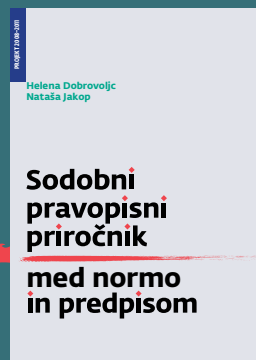
Družbenokritični roman, prvenec mariborskega knjižničarja, se dogaja v zahtolem neimenovanem mestu, ki ga zlahka razpoznamo kot štajersko prestolnico, njegov glavni junak, brezposelni alkoholik Feri Lucij, pa bi lahko bil tipičen predstavnik kate-rekoli slovenske regije. S Čarlijem, prijateljem podobnih nazorov in župnikom Tonetom, Feri ob nepreglednih količinah pijače »robin-hudsko« rešuje svet in okorno osvaja trgovko Rozo. Fantje svoje ideje o pravičnejši razdelitvi bogastva nekoč preizkusijo tudi v praksi in seveda zavijejo v težave, ki jim niso kos. Vešče izpisane prigode in bogat metaforičen jezik obarvan s črnim humorjem bodo gotovo prijazno sprejeti med bralci. > RENATE RUGELJ

Nova knjiga,
ki prinaša
»še več
pravopisa«.

24€

Iz serije pravopisnih razprav na zalogi še:

narocanje@zrc-sazu.si
tel. 01 4706 465

Knjige ni brez pisateljev, slovenskega knjižnega sejma ni brez Pisateljskega odra, zato najprej nekaj imen izjemnih avtorjev, ki bodo nastopili na njem; Svetlana Makarovič – s knjigo V tem mrazu, Cvetka Lipuš in Igor Pison – zamejska avtorja v pogovoru z Markom Kravosom, Meta Kušar – letošnja Veronikina nagrajenka, Josip Osti in Ciril Zlobec – oba pesnika ljubezni, Evald Flisar – z deseto izdajo Čarovnikovega vajenca, Silvana Paletti – pesnica in varubinja rezijanskega izročila, modra žena prastarega spomina. Pa Esad Babačić. Maja Vidmar. V nedeljo pa Dino Bauk in Goran Vojnović.

PISATELJSKI ODER NA 31. SLOVENSKEM KNJIŽNEM SEJMU

Svetlana Makarovič

Cvetka Lipuš

Meta Kušar

Josip Osti

Evald Flisar

Društvo slovenskih pisateljev veliko pozornost posveča tudi mednarodnemu sodelovanju. Tako letos na Pisateljski oder prihaja v okviru bilateralnih izmenjav kar pet delegacij iz tujine: Hrvatsko društvo pisaca, Udruženje izdavača i knjižara Crne Gore, Srbsko književno društvo, Festival fluSSidiverSi ter Društvo hrvatskih književnika.

In še dva gosta iz tujine – David Machado iz Portugalske ter Ida Hegazi Hoyer, iz Norveške, oba prejemnika evropske literarne nagrade 2015; k nam prihajata v okviru projekta *Literary Europe Live*, katerega partner je DSP, koordinatorica pa nevladna organizacija *Literature Across Frontiers*.

Predstavljamo tudi projekt Javne agencije za knjigo Republike Slovenije – Rastem s knjigo, programsko sodelovanje Društva slovenskih pisateljev z Vodnikovo domačijo ter projekt Društva slovenskih pisateljev – Slovenska pisateljska pot in njegove razvojne dimenzije, tokrat tudi zamisel programa za mlade raziskovalce, slaviste, literarne vodnike, turistične delavce ...

Posebno pozornost si zasluži četrtkov dogodek z naslovom »Mlada slovenska poezija – od prvih verzov do prve pesniške knjige«. Na Pisateljski oder so vabljeni sodasni pesniški glasovi, med seboj različne poetike, ki so povezane s svežino izpisanega ter pesniškim

nabojem, ki bo zagotovo vplival na slovensko poezijo. Mladi.

In – jubilanti. Pisatelj Robert Simonišek bo s kančkom svečanosti voščil jubilatoma, članom DSP.

Letošnji program na Pisateljskem odru bogati sveže sodelovanja z Radiom Slovenija – programom ARS. Na odru se bodo tako dnevno vrstili popoldnevni in večerni literarni dogodki z neposrednim prenosom na valove tega radijskega kulturnega ambasadorja.

V četrtek zvečer boste tako, denimo, lahko prisluhnili pogovoru s prejemnikoma nagrade za najboljši prvenec leta oziroma priznanja za mladega prevajalca.

To smo torej pisatelji. Najdete nas na sedežu našega društva na Tomšičevi 12 v Ljubljani, v Kulturni soseski, na vsem svetu ter na – Pisateljskem odru 31. slovenskega knjižnega sejma.

Pa še neke: brezdomce, Kralje ulice, bo v četrtek na Metelkovi ulici obiskal pisatelj Nejc Gazvoda, istega dne zvečer se bo pisateljica, pesnica, scenaristka in glasbenica Cvetka Bevc v Zavodu za prestajanje kazni zapora Ig srečala s kaznjenkami ter z njimi razmišljala o poteh življenja in o življenjskih prelomnicah. Pisatelj Andrej E. Skubic pa bo obiskal Zavod za usposabljanje invalidne mladine Kamnik (CIRIUS).

Saj pesniki, pisatelji – moji so prijatelji.

Mlada slovenska poezija, od prvih verzov do prve pesniške knjige.

BESEDNE POSTAJE V KNJIGARNI FILOZOFSKE FAKULTETE V LJUBLJANI

Ponedeljek, 30. novembra, ob 13.50 uri
IDEOLOGI IN OPOREČNIKI
(Znanstvena založba FF, Beletrina)

Z avtorjem, akad. prof. dr. Jankom Kosom, se bosta o zgodovini slovenske komparativistike in o njegovih spominih na FF pogovarjala prof. dr. Tone Smolej in Mitja Cander.

Ponedeljek, 7. decembra, ob 17. uri
ZAHTEVNA RAZMERJA: SPOL, STRUKTURNE OVIRE IN PRILOŽNOSTI
(Znanstvena založba FF)

O strukturiranju sodobne slovenske družbe in pomenu spola pri tem bodo govorili urednica in ena od avtoric knjige prof. dr. Milica Antić Gaber ter avtorji drugih prispevkov v knjigi.

Ponedeljek, 14. decembra, ob 17. uri
ODPRTE SOCIOLOŠKE AGENDE: GLOBALIZACIJA, DEMOKRACIJA IN INTELEKTUALCI
(Znanstvena založba FF)

Z avtorjem, prof. ddr. Rudijem Rizmanom, se bomo pogovarjali o dilemah in izzivih sodobnega sveta in iskanju rešitev.

Torek, 22. decembra, ob 17. uri
PRIPOVED O MINULIH LETIH
(Znanstvena založba FF)

O prevodu najstarejšega ruskega letopisa bomo govorili z urednikom knjige dr. Blažem Podlesnikom, prevajalcem Aljažem Glaserjem in avtorjem spremne besede Simonom Malmenvallom.

VLJUDNO VABLJENI!

Besedne postaje Knjigarne FF sofinancira JAK.

Knjigarna FF (v pritličju Filozofske fakultete),
Aškerčeva 2, Ljubljana
T: 01 241 11 19; E: knjigarna@ff.uni-lj.si
<https://knjigarna.ff.uni-lj.si/>

Pridržujemo si pravico do spremembe programa.

Nedavno je pri Beletrini izšel obsežni roman *Intimno pisateljice*, kritičarke in prevajalke Gabriele Babnik. Sama pravi, da je to njeno najmanj poetično delo, saj je jezik prilagodila brutalnosti časa, v katerem živimo. Gre za njen četrti roman; leta 2008 je za *Kožo iz bombaža* prejela nagrado Slovenskega knjižnega sejma za najboljši prvenec. Drugi in tretji roman – *V visoki travi* (2009) in *Sušna doba* (2011) – sta bila nominirana za kresnika; za *Sušno dobo* pa je leta 2013 prejela evropsko literarno nagrado. Iste leta je prejela tudi Stritarjevo nagrado kot mlada literarna kritičarka. Gabriela Babnik, ki je magistrirala iz nigerijskega modernega romana na ljubljanski FF, je tudi avtorica treh radijskih iger. Radijska igra *Koža iz bombaža*, narejena po romaneskni predlogi, je bila nominirana za nagrado Prix Italia.

»Odit in zapustiti svoje pleme«

Intimno

Gabriela Babnik

Beletrina, 2015, t. v., 408 str., 27 €, JAK

Bukla: V prvem delu tridelnega romana *Intimno* so v ospredju rasistični predsodki, s katerimi se srečujeta Fadul kot temnopolti Afričan, pa tudi Janina kot njegovo dekle – od odkrite sovražnosti do pokroviteljstva. Najbrž ste zajemali tudi iz lastnih izkušenj?

Babnik: Vsaka moja knjiga izhaja iz osebne izkušnje. To seveda ne pomeni, da pišem avtobiografske knjige. Ravno nasprotno. Osebna izkušnja je le izhodišče za neko misel, ki se mi porodi, kasneje pa sledi obdobje raziskovanja, prebiranja drugih knjig s podobno tematiko, ki jo želim upovediti tudi sama. Na neki način čutim, da se z romanom *Intimno* vračam k temi, ki sem jo obdelala že v prvencu *Koža iz bombaža*. Ideja recepcije temnopoltega moškega telesa, ki sem jo uporabila že tam, je v novem romanu nadgrajena. Tako jezikovno kot motivno. Najteže v tem romanu je bilo ustvariti preplet med osrednjimi liki, Fadulom, Janino, Tiborjem, Amino, ter fotografino Deano Lawson.

Če me sprašujete, katera je bila ta osebna izkušnja, ki je narekovala nastanek romana *Intimno*, potem vam bom odgovorila s primerom aretacije, ki se je zgodila na Kopitarjevi ulici pred približno tremi leti. Mislim, da je bil december, okoli poldneva, iz sivkastega ljubljanskega neba so se spuščale prve snežinke. Z možem, ki prihaja iz Zahodne Afrike, sva se ravno prijala za roke, ko sta iz marice skočila dva policista, naju stisnila ob steno in začela kričati, ali govoriva slovensko, kje imava dokumente. Kasneje so zaprli cesto, policistoma se je pridružilo še šest drugih uradnih oseb. Aretacijo sem morala opazovati z druge strani ulice in zazdelo se mi je, da je cesta zaledela. Vse, kar sem verjela do tistega trenutka, se je porušilo. Nekako nisem več živela na pravem kraju, ob pravem času. Na svoji koži sem torej občutila, kako je biti Drugi v lastnem mestu, v katerem sem odraščala. Kasneje se mi je porušilo zaupanje v institucijo, ki bi me morala zaščititi, torej sodišče, vendar je bil sodni proces čista blamaža. Tega konkretnega prizora v romanu nisem opisala, je pa narekoval kompozicijo zgodbe.

Bukla: Fadul je v očeh okolice zreduciran na kategorijo rase, pa tudi spola – slednjič je zveden na »hodeči kurec« ...

Babnik: Redukcija temnopoltega moškega na spolni objekt je znana stvar. Toni Morrison je na primer spisala roman *Domov*, v katerem se temnopolti moški, sredi petdesetih let v Ameriki, s severa vrača na jug države. Svojo moškost mora stalno dokazovati. Temnopolti moški – v družbnem smislu – obstaja kot otrok, v najboljšem primeru kot ženska. Je pa s Fadulom, kasneje preoblečenim v Tayja, tako, da ne zapopade, vsaj ne povsem, ali pa vsaj ne na čustveni ravni, vzorca, v katerega je zapreden. Ne vidi ali pa noče videti, da je žrtev historičnega konteksta, iz katerega je percipirano temnopolto moško telo, seveda skozi oči Zahoda. Fadul prihaja iz Čada. Čeprav ga je vzgajala mati samohranilka, je živel življenje srednjega razreda, kasneje je postal novinar, toda zaradi politične ostrine je moral emigrirati. Opravil je klasično pot begunca, ne prek Libije, pač pa prek Maroka. Na to, da bo nekoč pristal v Sloveniji, ni nikoli računal. Če je prej morda slutil o stereotipih,

ki jih Francozi, torej nekdanji kolonizatorji, gojijo do Afričanov, ni vedel ničesar o rasizmu Vzhodne Evrope. Ugotovi torej, da je tam stvar še zelo primarna glede dojemanja temnopoltilh ljudi.

Stvar je še toliko bolj zapletena, ker je Fadul fizično zelo lep. Njegova odana vrednost ni samo izjemna intelektualna pronicljivost, pač pa feminilnost. Nataša Velikonja je nekeje zapisala, da je bila nekoč homoseksualnost tista, ki si ni drznila izreči imena. Danes ji je omogočeno nekoliko več diskurzivnega prostora, je pa zato telo tisto, ki si ne drzne govoriti o spolu. Fadul oziroma Tay je nekdo, ki skuša definirati svoj spol. Da sem to razumela, sem morala odpotovati v Harlem v New York.

Bukla: Ostarele, premožne (slovenske) dame najemajo Fadula za seks, odrasle ženske pa tekmujejo z lastnimi hčerami, kot Fadul lucidno komentira Janinin odnos z mamo. Temna plat zahodne emancipacije ženske seksualnosti?

Babnik: V romanu *Intimno* me je bolj kot kritika emancipacije ženske seksualnosti zanimala transgresija spolnosti. Verjetno ima to nekaj opraviti s tisto izreko Virginie Woolf, da vsi v sebi nosimo ženski in moški pol, po drugi strani pa sem želela tudi subvertirati percepcijo temnopoltega moškega telesa. Že martiniški psihoanalitik Frantz Fanon je pisal o tem, da je temnopolti moški dojet kot biološko bitje, beli pa kot poosebljenje intelekta. Toda nenadoma imamo tu nekoga, ki si maže veke, ustnice itd., ki se pusti fotografirati fotografinji, ki jo sreča na podzemni v New Yorku, in ji v zameno pove svojo zgodbo. No, v nekem trenutku tej fotografinji tudi reče, če bi me fotografiral heteroseksualni moški, bi bila moja ženskost ogrožena in ravno tako v primeru gejevskega fotografa, pozabil bi na mojo moškost. Z Deano pa se mu zgodi nekaj posebnega. Trenutek magičnosti, ki se mi ga je zdelo vredno opisati.

Bukla: Je nezmožnost, da bi videli, čutili osebo onkraj kategorij rase, narodnosti, spola, starosti, razreda – nasprotje bližine, intimnosti, ki ste jo izbrali za naslov romana?

Babnik: *Intimno* se v romanu pojavlja v različnih kontekstih. Intima pomeni telo, pomeni seks, pomeni kožo, pomeni pa tudi samo čustveno bližino. Vsi imajo občutek, da so se nekeje že srečali, da jim njihova telesa dišijo ali pa pač tudi ne. Tu sem uporabila misel Audre Lorde, da so vse naše interakcije pogojene s telesom, prek telesa pa z erotiko. Janina, Fadulova partnerka, je žrtev te erotike. Janina je bila, in to razume Fadul šele na koncu, Janina sama pa nikoli, na strani nacionalizma, prikritega, pa vendarle: če ne drugače, je prek svojih staršev poosebljala strah pred kvarnim tujim vplivom tujcev, pred rasnim križanjem, nikoli pa ni znala razvozlati Fadulovih strahov, strahov priseljenca. Da bo zaradi tega, ker je pristal daleč od doma, nekaj od njega odpadlo, se izgubilo, izgnilo. S tem seveda, ko se je podal na pot, ni računal, vendar je bilo tam; Amina, potomka bosanskih staršev, je to – zaradi vtisa zapuščenosti, odtujenosti od moža ali pa, recimo, zaradi globlje ranljivosti, ki jo je nosila v sebi – kasneje je Fadul izvedel, da je šlo za izkoreninjenost, občutek, podoben brezdomnosti – njegovo dilemo zaobsegla v trenutku.

Bukla: Tragično je, da je neki obet intime vseskozi čutiti, a protagonist – včasih tudi zavedno – krenejo stran od nje. Iz strahu?

Babnik: Ne vem, če zares krenejo stran od intime. Mogoče krenejo stran od intime v dvojini. Ugotovila sem, da v svojih romanih precej pesimistično gledam na partnerske odnose. Vsi liki v romanu *Intimno*, se mi zdi, na koncu pristanejo na točki, ki so se je najbolj bali. Ta strah najlepše upove Amina

v pismu Fadulu, kjer opiše precej zbanaliziran, vendar resničen občutek negotovosti; v drogerijah stalno išče barvo za lase. »Človek se navadi na določen odtenek, potem pa ga nenadoma vržejo s trga,« napiše Fadulu na Facebook. »Zakaj? Ker mu je po vsej verjetnosti padla prodaja. Razumem, ampak to je zame nemogoč položaj. Vsakič, ko se barvam, imajo moji lasje drugačen odtenek. Po eni strani nas silijo v gotovost, po drugi nam jo iz dneva v dan jemljejo.«

Bukla: Na več mestih v romanu omenjate tudi zanikanje ...

Babnik: No, na tem mestu bom rekla samo to, da smo Slovenci kot nacija eksperti v samozanikanju. Mi nismo rasisti, kje pa, razidem se vedno dogaja drugim, pri nas je vse čudovito. In to se dogaja na vseh ravneh. Na ulici, v institucijah, šolah, vrtcih, s pošiljanjem vojske nad pomoči potrebne. V romanu je takšen primer Tibor. Precej dobro situiran odvetnik, ki govori francosko in ponoči, ko ne more spati, na televiziji gleda nogomet. Razume in vidi, da je sodnik na strani Grkov, ki igrajo proti Slonokoščeni obali, in kasneje sam pri sebi celo obsodi komentarje, ki jih prebere na spletu, na primer »FI-FA ne sme dovoliti, da bi opice zmagale«, toda kasneje ne vidi in ne razume, da pošiljuje svojo ženo. Sprenevedajoči, lažni liberalizem torej.

Bukla: Temo partnerske, ljubezenske intimne v romanu vseskozi povezuje z odnosi v primarni družini. Se jezika intimnosti »priučimo« v otroštvu?

Babnik: Očitno sodim med avtorje, ki svoje zgodbe pletejo iz družinskih razmerij. Moram priznati, da sem imela s tem med pisanjem romana še kar težave. Matere, matere in še enkrat matere, ki jih popisujem v svojih romanih, nam vtisnejo črtno kodo. No, tokrat to počnejo očetje. Pri snovanju odnosa med Janino in očetom Branislavom me je fasciniralo očeto-ovsko-hčerinsko razmerje, kot ga je v romanu *Clara* popisala Janice Galloway. Posesivnost, ljubosumje in kar je še podobnega. Zdaj bom rahlo naivna – toda ali ni vedno tako, da nas ti odnosi določajo in da ravnamo, kot ravnamo, včasih pa se tega niti ne zavedamo, zaradi te naturalistične determiniranosti? In ne glede na vse kasnejše multi-kulti identitete, ki si jih nadevamo. Dalo pa bi se seveda razpravljati.

Bukla: V romanu se večkrat pojavi motiv fotografije; zato ker zamrzne čas, a ga obenem odpre za kasnejše interpretacije?

Babnik: Fotografija me fascinira zaradi atmosferskosti, drobnih detajlov, ki jih potem prenesem v jezik in aludirajo bodisi spomin, zaustavljenost v času, včasih pa napovedujejo tudi prihodnost. Spominjam se, da sem se kot otrok včasih odplazila v spalnico staršev, kjer sem na skrivaj listala po družinskih albumih. V usnje vezane platnice, šuščeči papir in podobe ljudi, ki so danes že postarani, razočarani, uplahnjeni od življenja, na tistih fotografijah pa so bili še vedno polni upanja, gledajoč nekam v prihodnost. Glede Deane Lawson moram pojasniti, da gre za realno obstoječo osebo, ki počne to, kar je opisano v romanu, torej fotografira. Rojeni sva istega leta, obe naju zanima telo, koža, kako obstati in preživeti kot umetnici, in obe imava družini, znotraj katerih ustvarjava, da ne rečem, se vsakodnevno boriva. Deana sicer na način fotografije, jaz pisanja. Je pa v tem spet prisotna subverzija avtobiografskega.

Bukla: Odnos družbe do migrantov je zelo aktualna politična tema, o kateri v romanu spregovorite predvsem prek odnosa slovenske družbe do Fadula. A v romanu izpostavite tudi drugo plat tujstva – izgubo notranje domovine, pripadnosti, lastnega osišča.

Babnik: Pomembno se mi je zdelo, da Fadul govori sam zase, v svojem imenu. Želela sem se izogniti pokroviteljstvu. Ključno je bilo tudi, da poudarim Fadulovo željo, predvsem kar se tiče njegovega odhoda iz Afrike, torej imeti možnost izbire. Ko pristane v Španiji, v nekem begunskem centru, ga je sram, da se je znašel med moškimi, ki verjetno niti ne znajo brati. Fadul ni prišel v Evropo, ker bi si želel boljše ekonomske priložnosti, temveč ker si je želel najprej pisati, predvsem pa pridobiti življenjske izkušnje. Ključno spoznanje zanj je, da je v Evropi le še eden izmed temnopoltih ljudi, ki kradejo prostor Evropejcem. Torej, ne glede na to, kdo si bil doma, spoštovan kolumnist ali ne, si na tej strani samo črn. Kasneje ima – kot tujec – neki poseben uvid v to družbo. Precej vehementno na primer komentira, kako družba razpada, ker hierarhija več ne funkcionira. Zdi se mu nepojmljivo, da so fizični delavci glavni carji, medtem ko izobraženci nimajo za kruh in podobno. Kasneje spozna, da ga v tej mali podalpski deželici ne bodo nikoli sprejeli, naj si še tako prizadeva. Vedno bo ostal drug. In na koncu ga vi-

Gabriela Babnik

dimo v New Yorku. Ker se je odločil, da vrnitev domov zanj ne obstaja kot možnost, ker nikoli ni prisegal na nacionalistične kolorite, si najde multikulturno okolje, kjer bo morda preživel in se izživel ne kot temnopolti moški ali transeksualec, temveč kot človeško bitje.

Bukla: Aminin brat Goran pa daleč stran od doma, na drugi celini, najde svojo (spolno) identiteto. Ali verjamete, da se je tako mogoče samoizumiti?

Babnik: Goran je poosebljenje izgubljenega mladeniča, ki kljub izobrazbi ne najde dela. Živi pri starših in ponoči obiskuje hladilnik. V tem brezdeležu začne kritizirati zahodni svet, katerega poosebljena resnica je ravno internet; na njem previsi večino svojega časa, med drugim pa tam tudi izve, da obstajajo kraji, kot je Bamako, kamor odpotuje. Njegov prvotni namen je, da bi se tam šel najprej posel in nato humanitarno dejavnost. Prodajal bi kondome. Kasneje ga Afrika povsem pretrese, kar izvemo v pismu sestri Amini, in tudi spremeni. Goranov lik sem zasnovala s pomočjo lika iz romana Marie N'Diaye, deloma pa gre za komentar moje generacije. Odititi in zapustiti svoje pleme. Nekateri imajo pri tem izumljanju na novo, kot pravite, srečo. Seveda pa bi se za Gorana lahko izšlo čisto drugače, kot denimo za mladeniče, ki se v imenu islama razstreljujejo.

Bukla: Vsaki od treh zgodb ste namenili veliko prostora za razvoj, saj je roman dolg več kot štiristo strani. Je to na nek način tudi svojevrsten upor zoper sploščenje, redukcijo, o kateri sva govorili na začetku?

Babnik: Strinjam se. Roman je razvojen, dogaja se po etapah, ker sem želela pokazati, kaj je like pripeljalo do določenih življenjskih odločitev. Že prej, preden se razkrije, da je Fadul oziroma Tay transeksualec, imamo namige, da Fadul ni to, kar se zdi. Enako je z Amino in Tiborjem. Ona zaigra pasivno vlogo, on igra igro moči, na koncu se jima zgodi, kar se jima zgodi. Predvsem sem uživala v niansiranju, v opisovanju detajlov, situacij. Zdi se mi, da je ena izmed ključnih razlik med nami in njimi, torej ljudmi iz tako imenovanega tretjega sveta, odnos do pojmovanja intimne. Zadie Smith v romanu *Beli zobje* omenja, da gre za občutje gotovosti, ki naj bi ločevalo prvi svet od drugega in drugega od tretjega, toda meni se vse bolj zdi, da gre za intimo, odnos do telesa, če hočete. Nekaj, kar je nam samoumevno, Afričanom ni, na primer poljubljanje na cesti. V Afriki je to čisti tabu. Potem je tu tudi odnos do materialnega, stanovanj na primer, pa do smrti. Fadul Amini na primer reče, da se ji je s smrtjo otroka zgodilo veselje, Amina pa se zaradi privzgojenega občutka, da je vse mogoče nadzorovati, kar ne more sprijazniti. Včasih se mi zdi, da tudi v zvezi z migranti razpravljamo o povsem napačnih stvareh. Če bi drug drugega videli kot ljudi, bi bilo veliko lažje.

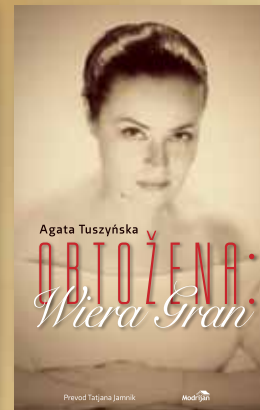

Naj bo knjiga!

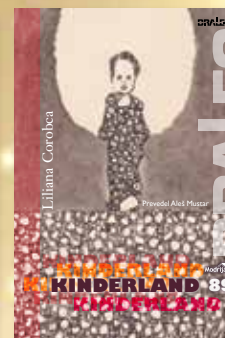
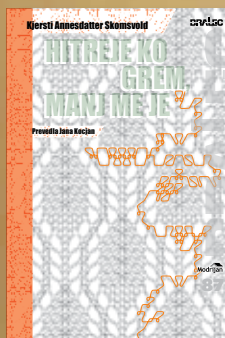
Kaj pa drugega?

ZGODOVINA

BIOGRAFIJE IN AVTOBIOGRAFIJE

Medena koža

Druga in tretja knjiga

Jung; prevod: Maja Meh

Društvo za oživljanje zgodbe 2 koluta, 2015, m. v., 143 str., 15 €/knjigo

Leta 2014 je v slovenščini že izšel prvi del stripovske trilogije *Medena koža*, ki jo je korejski stripar Jung (1965) posvetil svojemu življenju korejskega otroka, posvojenega v Belgijo. V prvem delu je tako nastavljal (sicer resnično, avtobiografsko zgodbo, ki je doživela tudi filmsko ekranizacijo) pripoved ter orisal zgodovinske razloge, ki so pripeljali do tovrstnih posvojitvev. V drugem delu pa je osrednja tema njegovo odraščanje v Belgiji. V Jungu se tepejo teme zapuščenosti, ki mu preprečujejo polno vključevanje v hladno evropsko okolje, izmikanje prav tako posvojenim vrstnikom, kjer ravno podobnost usod med njimi ustvarja odbojne sile. Tu so še najstniško spogledovanje z nasprotnim spolom, ki ga včasih ovira tudi fizična

drugačnost in nasprotovanje staršem, s čimer skuša potrditi svojo zrelost, ter prvi risarski poskusi, v katerih skuša mali Jung ustvarjalno izraziti svojo drugačnost. Sledi potovanje na Japonsko, kjer se končno materializira fascinacija nad njo. V tretjem delu pa se odrasli in že poročeni Jung spominja svojih potovanj ter razigranih doživljanj po Evropi, kjer je (tudi) skušal najti izgubljeni gral svojega življenja. Pri tem se, že 44-leten, končno odpravi na ključno pot svojega bivanja – sklene namreč, da bo obiskal rodno deželo, torej Južno Korejo, in se tako vrne ter sooči s svojimi koreninami. > SAMO RUGELJ

Kronike

Andrej Štular

Forum, zbirka Republika Strip, 2015, m. v., 93 str., 7 €, JAK

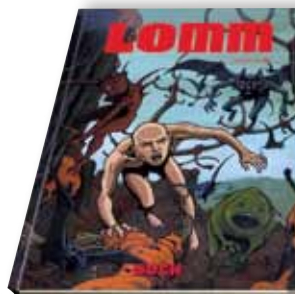
Andreja Štularja najbolj poznamo kot lutkarja in striparja. V zadnjih letih je podpisal nekaj stripovskih izdelkov manjšega formata za otroke in mladino, zadnji pravi album pa so bili *Lustri* (Forum, 2000). Tokrat nam ponudi *Kronike*, stripovsko predelane utrinke iz časopisnih novic, pretežno iz črnih kronik, med katerimi nekatere segajo več kot dvajset let v preteklost. Štular išče mejne primerke – spretno izbrane in tudi zapisane zgodbe, ki se zvalijo čez ograjo verjetnega in padejo na mehki gnoj črnega humorja. Izvrsten je že njihov izbor, medtem ko stripovska nadgradnja prinaša groteskno krajino, ki se v likovnem smislu niti ne trudi presegati srednješolskega risarskega pobalinstva. Zabavno. > ŽIGA VALETIČ

Lomm

Tomaž Lavrič

Buch, 2015, t. v., 152 str., 30 €

Tomaž Lavrič

Čeprav primarno deluje na področju stripa in karikature, spada Tomaž Lavrič med največje slovenske likovne ustvarjalce sodobnega časa. Njegov politični humor že dobrega četrta stoletja spremljamo v reviji *Mladina*, njegove stripe, ki so po navadi prej izšli v Franciji, v Belgiji ali na Balkanu kot pa v Sloveniji, pa zdaj po zaslugi založbe Buch enega za drugim prebiramo tudi pri nas. Borut Pahor mu je nedavno podelil medaljo za zasluge, stripar, ki se javnim nastopom izogiba, pa se je odzval s hudomušno Diarejino karikaturjo, na kateri lepi predsednik republike izusti znano krilatico: »So what!«

Pred skoraj petnajstimi leti je Lavrič za francoski trg zasnoval redkobesedni stripovski serial *Lomm*, s katerim je napovedal prepletanje distopičnega, znanstvenofantastičnega in fantazijskega žanra, ki mu je popularna umetnost v tem stoletju intenzivno začela slediti. Mešanica domišljjskega (zveri, demoni) in prazgodovinskega (človečnjaki, letači) deluje na vizualni ravni izjemno sugestivno; barve so zemeljske, vzdušja primarna, primatska, primitivna. Rojstvo, nasilje, zavezništvo, smrt in boj za elemente so izrisani v duhu prvinskosti. Lavrič je uspel dokončati tri dele, ki jih zdaj najdemo na enem mestu, in čeprav zgodba o dečku Lommu ni izpeljana do konca ter ne pripelje do popolne razrešitve, imamo pred seboj velik stripovski dosežek s prepoznavnim avtorskim pečatom.

V času knjižnega sejma pa bo v Cankarjevem domu postavljena tudi pregledna razstava Lavričevih del z naslovom *Čarobni jezik stripa*. > ŽIGA VALETIČ

Alma M. Karlin

Svetovljanka iz province;

Življenjepis v stripu

Marijan Pušavec

ilustracije: Jakob Klemenčič
Forum, zbirka Republika Strip, 2015, m. v., 163 str., 10 €, JAK

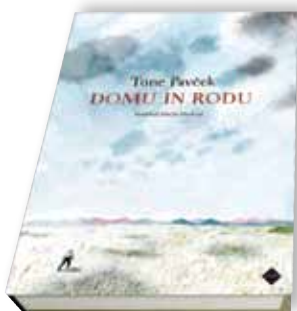

Življenje in delo pogumne svetovne popotnice, poliglotke in pisateljice Alme Karlin, ki je v prvi polovici prejšnjega stoletja živela na Celjskem, je skozi zadnje prevode le pridobilo primerno mesto v kulturni zgodovini Slovenije. Še vedno pa je bilo težko misliti njeno življenjsko pot kot koherentno celoto, zato je dosežek risarja Jakoba Klemenčiča in scenarista Marijana Pušavca toliko bolj pomemben. V stripu nam skozi prvoosebno pripoved protagonistke poenostavljeno, a še vedno dovolj pretanjeno predstavita Almino otroštvo, potovanja ter življenje po vrnitvi v domače kraje. Kot neulovljiva samska ženska je redkokje naletela na posluš, reševali sta jo splošna razgledanost in zaljubljenost v svetovne jezike. Pred divjo potjo, med njo in tudi kasneje se je preživljala s prevajanjem, tolmačenjem, poučevanjem in pisanjem. Le vrhunski biografski stripi, kot je ta, lahko premostijo finančne in scenografske zadrege, s katerimi se sooča slovenski film pri upodabljanju zanimivih življenjepisov. Da pa bi to doživeli pogosteje, je treba stripu in njegovim avtorjem posvetiti mnogo bolj sistematično pozornost. > ŽIGA VALETIČ

Domu in rodu

Tone Pavček

ilustracije: Matija Medved
Cankarjeva založba,
2015, t. v., 176 str., 27,96 €

Tone Pavček

Posthumno izdan izbor enega najbolj priljubljenih slovenskih pesnikov je nastal na podlagi obsežne rokopisne in deloma revijalne zapuščine. Večina pesmi je nastala v zadnjih treh letih

njegovega življenja, nekatere med njimi pa so bile objavljene že prej, najstarejša, Planika je iz leta 1952. Knjiga je paša za oči in duha, takšna, kot si jo Pavček nedvomno zasluži. Pesmi prehajajo v čudovite ilustracije Matije Medveda, spremlja pa jih topla uvodna beseda Pavčkove hčerke, igralka Saše Pavček, ki nas popelje v očetov intimni svet oziroma samo nastajanje knjige. To je Pavček ustvarjal dobesedno »na robu med tu in tam«. Po drugi strani sklepna uredniška beseda Petra Kolška pojasnjuje razloge za izbor avtorjevih pesmi. Zbirka, razdeljena na cikle, se prične s pesmimi, posvečenimi Pavčkovi rojstni vasi Šentjurju na Dolenjskem, »zibeli njegove besede«, kamor se je vedno vračal po navdih. Drugi cikel, Pesmi o Istri je posvečen solinam, drugemu kraju, ki ga je Pavček vzel za svojega. Posebej zanimiv je cikel Prezrte in povzete pesmi ali izposoje in kraje pri mojstrih, ki je po Kolškovem mnenju edinstven v slovenski poeziji. Pavček se namreč s »preinterpretacijami« pokloni vsem vidnejšim povojnim slovenskim pesnikom. Globoko pretresljive so Predsmrtnice, ki so nastajale, ko pesnikova roka ni več mogla slediti mislim, zbirka pa se sklene z nedokončanimi pesmimi in Priložnostnicami, posvečenimi ljudem, ki so mu bili še posebej pri srcu. Kljub temu, da je delo nastajalo ob koncu pesnikovega življenja, ostaja Pavčkova poezija polna vitalizma, otroškega čudenja nad življenjem, iskriva, žlahtna v besedi in ljudska v srcu. > KRISTINA SLUGA

... iskriva, žlahtna v besedi in ljudska v SRCU ...

Pozni žarek

Željko Kozinc

Franc-Franc, zbirka Križpotja,
2015, t. v., 99 str., 15€

Željko Kozinc

Nova zbirka vsestranskega avtorja (tudi prozaista, scenarista, novinarja in pisca izletnih vodnikov) je izbor preteklih pesmi z dodanimi novimi. Kozinc je pronicljiv opazovalec, pohodnik, katerega verzi so prežeti z vtisi iz narave, globoko ljubezensko strastjo, hrepenenjem, vsemu temu pa poseben čar daje še raba narečnih izrazov (vretina, žrvnje). Kljub lepoti, ki jo v njem prebujata pesnjenje, ni odmaknjen in zna »dregniti« tudi v kakšen manj poetičen biser, kot na primer v pesmi Vizija: » ... kostnica tišine čaka seme, / kratek krik ljudi iz noči.« > KRISTINA SLUGA

Belo brezno

Jean Mambrino; prevod: Aleš Berger

Družina, zbirka Sozvezdja,
2015, m. v., 80 str., 19,50 €, JAK

S poemo *Belo brezno* smo dobili prvi prevod enega najpomembnejših francoskih religioznih pesnikov Jeana Mambrinoja (1923 – 2012), jezuitskega duhovnika, doslej najbrž nepoznane večini slovenskih bralcev. Vsestranski avtor z bogatim pesniškim opusom je bil tudi esejist, literarni in gledališki kritik ter prevajalec iz angleškega jezika. Za svoja dela je bil večkrat nagrajen, med drugim z Arpovo nagrado za celoten pesniški opus. Mambrino je, kljub temu, da se je zavezal jezuitskemu redu, vse življenje ostal odprt tudi za druge umetnostne smeri, prijateljeval je z režiserji francoskega novega vala, imel stike z nadrealisti (Char) in modernisti (Elliot), vseskozi je bil vpet v francoski in angleški kulturni prostor.

Pesniška zbirka *Belo brezno*, podnaslovljena kot *Poema* je v izvirniku izšla leta 2005, slovenski prevod pa je s poglobljeno spremno besedo opremil dr. Alen Širca, strokovnjak za religiozne in mistične tekste. Za Mambrinoja bi lahko rekli, da je v poeziji iskatelj Svetlobe oziroma Razsvetljenja ali Osmislitve. Njegove pesmi so polne Luči, mehko lirčne in krhke, bralec dobi občutek, da zelo skrbno izbira besede, jih sopostavlja tako, da se nežno prelivajo ena v drugo in enako velja za pesmi v prozi, v veliki meri osvobodjene ločil. Dr. Alen Širca je v spremni besedi zapisal zelo pronicljivo misel o zbirki: »Belo brezno je izčiščena, skoraj eterična poezija, ki se je že iztrgala objemu bolečine in smrti. Njen tek je tek zlivanja. Izlivanja iz težkosti zemeljske snovnosti in vlivanja v prosojnost nadsvetlobne biti.«

S privoljenjem založbe in prevajalca objavljamo eno od pesmi. Obema se najlepše zahvaljujemo. > KRISTINA SLUGA

52

kadar somrak pripira tisto, kar odhaja, odkrivaš neki drugi čas, ki preobrača tvoje trajanje s trajanjem svetá,
kjer stvari odkrivajo, izražajo svoj videz, stopajo v novo stanje, da se napolnijo s svežino,
podobno ognju, od katerega živijo tvoje oči in si od njega sposojajo presojnost, ki izvira z drugega nebá, z zarjo navzočnosti,
ki se brez konca obnavlja, prinašaje obilje, ki je tako občutno in nevidno kot meso
tega vonja

Druga obala

Peter Semolič

Center za slovensko književnost,
zbirka Aleph, 2015, m. v., 89 str., 18 €, JAK

Od intimizma k družbeni angažiranosti – tako bi lahko na kratko opisali preobrat v Semoličevi poetiki. Nova zbirka je nabor literarnih likov (Don Kihot), literatov (Voltaire), večinoma neslavnih zgodovinskih osebnosti (Metod Trobec), obuja sramotne dogodke naše zgodovine (povojni poboji, izbrisani) ali izrisuje intimne, nasilja polne zgodbe malega človeka (cikel Dnevnik žalovanja), ki jim je forma pesmi v prozi pisana na kožo. Gre za zbirko, ki na različne načine zrcali tukaj in zdaj, včasih, kar je pohvalno, tudi z drobcem cinizma. Semolič torej z vztrajnim upesnjevanjem temačnih (ob)robnihih tem izrisuje novo pot slovenski poeziji, težava je le v tem, da včasih to počne preveč stereotipno. > KRISTINA SLUGA

BORIS A. NOVAK

VRATA NEPOVRATA

Čas očetov

EPOS, 2. KNJIGA

Drugi del monumentalnega epa *Vrata nepovrata* se poglobi v čas dveh svetovnih vojn na slovenskih tleh. Pesnik je zbiral pričevanja in dokumente ter oživil številne neznane ali pozabljene junake, dogodke, ki so zdrsnili iz učbenikov, zgodovinskih knjig.

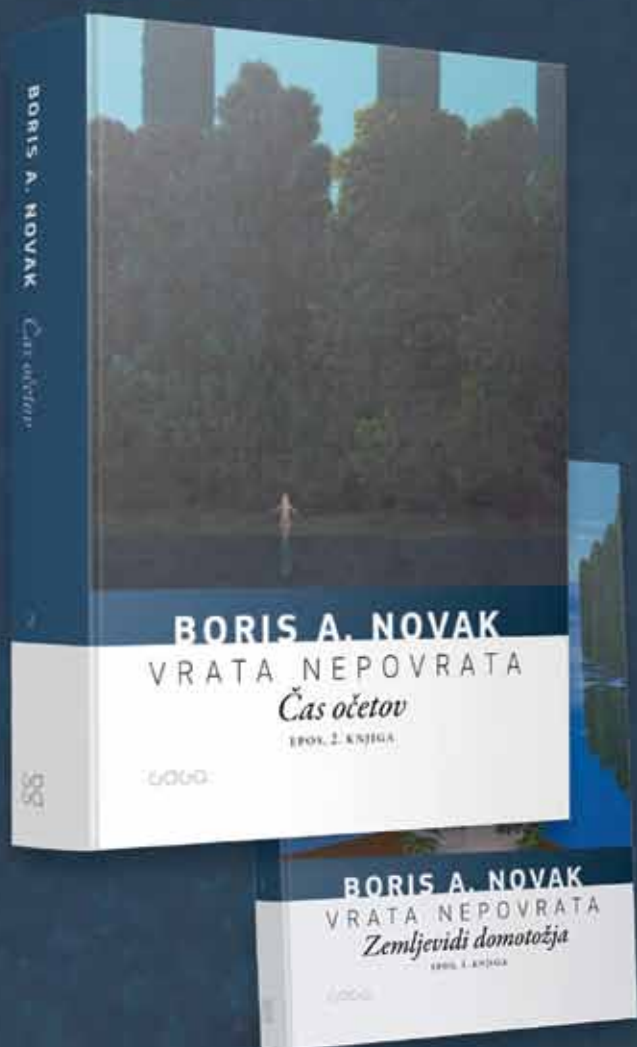
V verzih bodo ostale zapisane zgodbe vojakov, zgodbe ljudi, ki so ostali v zaledju, v taboriščih, ki so po vojni preštevali svoje mrtve ...

Čas očetov je slovenska *Vojna in mir*.

Obseg: 724 strani

Cena: 27,90 €

Ep *Vrata nepovrata* in druge knjige založbe Goga lahko najdete po znižanih cenah na Slovenskem knjižnem sejmu v Cankarjevem domu, v prvem preddverju.

GOGA

www.goga.si

Knjiga je dostopna tudi v vseh boljše založenih knjigarnah, naročila sprejemamo tudi na: goga@goga.si

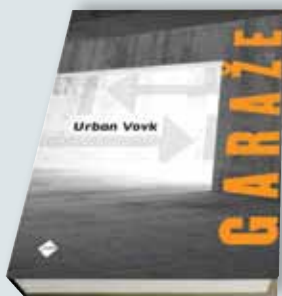
Urban Vovk (1971) je literarni kritik, prevajalec, urednik in esejist (za knjigo *Kruh zgodnjih let iz leta 2006* je bil nominiran za Rožančevovo nagrado), ki je do sedaj napisal tri knjige. Zadnja, monografija *Res neznosna resnobnost!? o južnoafriškem nobelovcu J. M. Coetzeeju* je izšla leta 2012. Za svojo naslednjo knjigo pa se je javno zavezal, da bo leposlovna ali pa je ne bo, in pravkar, ob letošnjem knjižnem sejmu, je izšel njegov literarni kratkoprozni prvenec *Garaže*, ki prinaša hibridni nabor povsem leposlovnih, a tudi izpovedno esejističnih besedil. Z njim smo se pogovarjali o branju, pisanju, slovenski knjigi nasploh ter tudi o tem, kako je v teh časih živeti kot svobodnjak na področju kulture.

»Barva resnice, resničnega sveta in človeka ...«

Garaže

Urban Vovk

Cankarjeva založba,
2015, t. v., 172 str., 22,95 €

Bukla: Pred štirimi leti je izšla tvoja monografija o Kuciju (Coetzeeju). Zakaj si se odločil, da temu avtorju posvetiš kar celo knjigo – to namreč ni praksa v slovenskem literarnokritičnem pisanju?

Vovk: Tej odločitvi sta botrovala vsaj dva razloga: kar dolgo po mladostnih fascinacijah nad življenji in deli nekaterih literarnih avtorjev sem končno spet naletel na pisatelja, ki me je navdušil tako s svojim pisanjem kot s svojo življenjsko »filozofijo« in mu kljub z leti pridobljeni kritiški distanci skoraj nisem imel kaj očitati. Drugi razlog bržkone tiči v tem, da je monografija v kritičnem svetu nekakšen ekvivalent romanu v pisateljskem. Po knjigi izbranih kritik in knjigi zbranih esejev je bila zato takšna odločitev skoraj logična. Nekaj je zbrati v knjigo besedila, ki so eno za drugim nastala v nekem s knjigo zaključenem življenjskem obdobju, čisto nekaj drugega pa se je leto ali dve temeljito posvečati enemu samemu avtorju.

Bukla: Po tej tretji neleposlovni knjigi pa si si rekel: četrta bo leposlovna ali pa je ne bo. Zakaj?

Vovk: V pisanju sem si vedno postavljал nove izzive, zanimali so me drugačni, novi pristopi, neraziskani tereni, z vsako novo knjigo sem se želel preizkusiti v nečem novem. Ker sem pred slabim desetletjem že napisal nekaj proznih besedil, vmes pa me je »povozilo« življenje, sem po oddaji knjige o Coetzeeju zelo dobro vedel, kaj si želim nadaljevati in dokončati. Ker nisem hotel preslepiti samega sebe in si premisliti, sem svojo namero oznanil javno, in to kar na platnici knjige, da je bilo vse skupaj bolj zavezujoče.

Bukla: Ko sem te pred izidom vprašal, ali so *Garaže* torej čisto leposlovje, si zastal z odgovorom. Ko jih berem sam, se mi zdijo hibridna knjiga, ki pa iz zgodbe v zgodbo raste. Kako bi *Garaže* in njihov nastanek opredelil sam?

Vovk: Veseli me, kar praviš: da knjiga raste, saj so zadnja besedila v knjigi najmlajša, torej je rast dober obet. Z odgovorom sem zastal, ker knjiga res ni ne eno ne drugo, je, kot praviš, nekakšen hibrid. Takšne knjige mi kot bralcu že dolgo zelo ležijo, čeprav so pogosto manj opažene, saj niso deležne potiska, ki ga dobijo kandidatke za literarne nagrade. Vsak avtor si, zavestno ali ne, želi ustvarjati besedila, kakršna najraje prebira. Kljub temu da so *Garaže* nastajale dolgo in da so si pripovedni koti in govornice včasih na moč različni, se mi zdi, da imajo neko prevladujočo »barvo«. Prizadeval sem si, da bi bila vanje ujeta barva resnice, resničnega sveta in človeka, kot sem ju spoznal in ju spoznavam.

Bukla: V spremni besedi k *Stonerju* pišeš, da si letos v pisateljsko rezidenco v Estoniji vzel tri knjige: eno, *Garaže*, ki si jo pisal, drugo, ki si jo prevajal, in tretjo, za katero si pisal spremno besedo. Kako je potekal tipični delovni dan, oziroma dnevno kolobarjanje med temi tremi knjigami?

Vovk: Käsnu je zame res kraj posebnega imena, saj se mi je tam zgodilo nekaj prelomnega. Po petnajstih letih navajenosti na ustaljeno poklicno in družinsko življenje z vsemi prednostmi in slabostmi, ki ju ta prinaša, se mi je ponudila priložnost za začasen »izstop«. Že po nekaj dneh so se mi misli prenehale vrteti okoli pisarniških opravil in »kavic«, malo dlje pa je trajalo, da sem začel manj pogrešati družinske rituale. Ko sem bil že skoraj osvobojen vseh teh misli, se mi je začelo med pešačenji po zunaj poletne sezone skoraj popolnoma nenaseljenem polotoku, v idiličnem naravnem okolju prostranih gozdov in baltske obale, v glavi dogajati in plesti marsikaj. Samote in družbene izolacije se nikoli nisem zares bal, a le redko dobi človek priložnost, da se v tem preizkusi. Počutil sem se kot čuvaj plaže v zimskem času: znašel sem se v razmerah, ki vsako eksisten-co ožamejo do samega bistva. Nenadoma se ti ne zdi več vredno lagati o ničemer, še najmanj pa (po)ustvarjati resnico o sebi. Moj tipični delovni dan je bil aprila v vseh pogledih drugačen od tipičnega dne v Ljubljani. Ker sem po naravi izrazito nočni tip, sem večino dela opravil ponoči, ob spremeljavi zvokov, ki jih je pričaralo medsebojno butanje pozibavajočih se drevesnih krošenj v nočnem vetru. Pri prevajanju, branju in pisanju spremne sem sledil svoji običajni delovni disciplini, *Garaže* pa so se mi odpirale počasi, med dolgimi sprehodi. Preden sem se lotil pisanja, sem se besedilo naučil že skoraj na pamet.

... moja poanta je, da je v vsakem človeku delček Stonerja, četudi smo (vsaj na videz) uspešnejši na poklicnem ali ljubezenskem področju, se nekje globoko v nas zagotovo skriva neka nepremagana bolečina ...

Bukla: *Garaže* tako vsebujejo leposlovne pa tudi izpovedne, literarno polavtobiografske zgodbe. Katere so ti bliže, tako v smislu njihovega nastajanja, kot v smislu izpovedne vrednosti tega, kar hočeš sporočiti bralcu? In zakaj?

Vovk: Najbolj avtobiografske so najstarejše zgodbe v knjigi ter njen sklepni in najdaljši tekst *Klovn v testu*, s katerim sem se hotel preizkusiti v formi izpovedi, ki me je vedno močno privlačila. V preostalih besedilih si avtobiografski elementi podajajo roko s fikcijskimi, osebne izkušnje se prepletajo s privzetimi, doživeto s slišanim. Najbližje so mi, tudi kot bralcu, izrazito avtobiografske zgodbe, ki

pa jih je, če želiš biti res iskren, najteže pisati. Jezik se z vso močjo upira opisovanju dogodkov ali stanj, na katere človek ni ravno ponosen. »Klovn« bi bil zanesljivo lahko napisan bolje, če bi se z njim zmozel pogosteje spopasti, tako pa sem z vsakim novim branjem in pregledovanjem moral premagovati odpor do napisanega in se upirati skušnjavi, da bi vse skupaj »zradiral«. Najbrž je v takšnih tekstih ravno zaradi tovrstne razgibanosti, tudi nedodelanosti, moč najti nekaj posebnega. Seveda pa se je naprej treba odpreti lastni izkušnji in se upreti glasnim sirenam avtorskega piarovstva.

Bukla: Šport je pogosta tema tvojih zgodb, od nogometa do televizije in olimpijskih iger. Kako to?

Vovk: Odraščal sem na igrišču, kjer si lahko nekaj pomenil samo, če si se vsak dan znova dokazoval z znanjem in bojem. Če bi si mogel sam izbra-

ti prihodnost, bi se odločil za kariero vrhunškega športnika. Pa ne samo zato, ker je na tem področju mogoča zgodnja upokojitev, temveč tudi zato, ker človeku pomaga spoznavati sebe, si zastavljati na videz nemogoče cilje, presegati lastne omejitve. Velikokrat si rečem: če ne bi bilo redne četrtkove košarke, vseh pretečenih kilometrov in prehojenih višinskih metrov ..., bi bilo vse precej drugače. Najlepši občutek je vstati iz postelje z »muskelfibrom«, zato mi volje za vadbo skoraj nikoli ne zmanjka.

Bukla: Osebo se mi zdi, da si s svojim dosedanjim literarnim ustvarjanjem presekala z zadnjo zgodbo *Klovn v testu*, kjer je pomenljiv nadnapis: J. Williamsu, ki je zarezal. Kaj se je zgodilo ob branju *Stonerja*?

Vovk: Predvsem to, da sem *Stonerja* bral in doživel v zelo posebnih okoliščinah, kjer sem mu lahko zares prisluhnil in ga razumel. Človek se mora ob prebiranju tovrstnih besedil najprej odreči samoljubju, ki takšno literarno (in življenjsko) izkušnjo že vnaprej diskvalificira. Moja poanta je, da je v vsakem človeku delček *Stonerja*, četudi smo (vsaj na videz) uspešnejši na poklicnem ali ljubezenskem področju, se nekje globoko v nas zagotovo skriva neka nepremagana bolečina, s katero se vse življenje tako ali drugače spopadamo. Največji poraz je zanikanje, takrat nas bo zanesljivo premagala, samo še vprašanje časa je kdaj.

Bukla: A vendar: ali ni zarezal že Coetzee s svojo literarno avtobiografsko trilogijo – ton zadnje zgodbe bi lahko bil namreč tudi nje-gov?

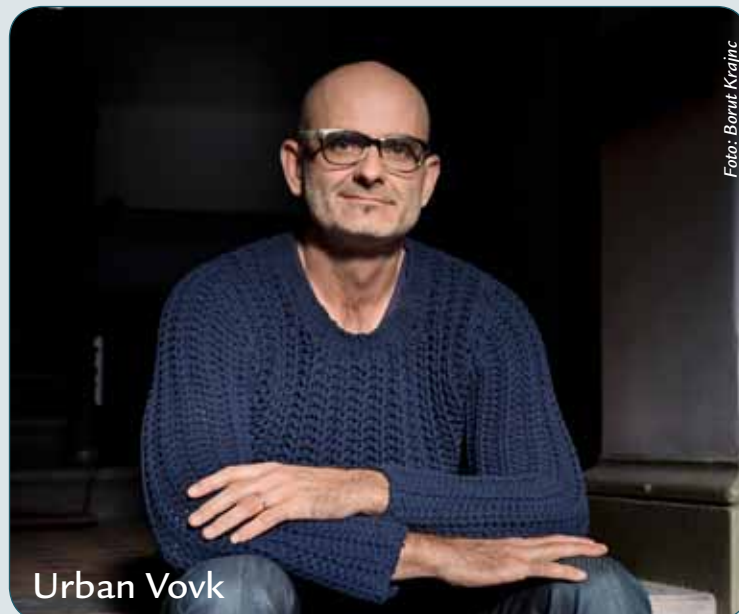
Vovk: Seveda, in to zelo globoko. Tudi eden izmed testnih bralcev je besedilo primerjal s poznim Coetzeejem, kar si lahko štejem v čast ali opomin. Dejstvo je, da tako intenzivno ukvarjanje z določenim opusom na človeku pusti sled. Pri južnoafriškem pisatelju me je zelo navdušila njegova strogost do sebe, ki je pri avtobiografskem pisanju nismo ravno vajeni, a je zanj po mojem nujna. Kajpada obstajajo izjeme, večinoma pa velja, da je v avtobiografijah več skritega kot odkritega. Ob branju imam pogosto občutek, da je bila pisava zlorabljena v prid izkrivljanja dejstev, samoopravičevanja, namesto da bi nam pomagala spoznati piščevo pravo naravo.

Bukla: Kot urednik in kritik že dolgo časa spremljaš slovensko literarno polje. Kako bi ovrednotil njegovo evolucijo v zadnjih dveh desetletjih? Kje smo bili in kam gremo?

Vovk: Literarna produkcija je v tem obdobju podivjala, dosegla za tako majhen in razmeroma nezainteresiran trg neznanske razsežnosti in se pod udarom intervencijskih zakonov rahlo umirila. Načeloma se vsi strinjamo, da je potrebna večja selekcija, vendar bi jo vsak začel izvajati šele za naslednjim vogalom, pri sosedu. Pohvaliti velja potezo Javne agencije za knjigo, ki je v razpisih določila najnižje postavke za avtorsko polo proze, prevoda in pavšal za pesniško zbirko, hkrati pa se mi zdi zelo pomenljivo, da se je pri priznavanju režijskih stroškov odločila za obraten ukrep, saj predpisuje najvišje odstotke, v okviru katerih lahko založnik uveljavlja stroške svojega dela. Nauk zgodbe je torej: važno, da se pišejo knjige, izdajal jih bo že nekdaj. Sam se zavzemam za to, da bi izšlo manj knjig, ki bi bile bolj finančno podprte, bolj urejene, lektorirane, pregledane, opremljene ..., trenutna politika pa vodi v smer odvečnosti specifičnih znanj in izumiranja tradicionalnih založniških poklicev.

Bukla: Česa se po tvojem mnenju lahko nadejamo od mlade generacije literatov in kritikov?

Vovk: Ker se piše vse več, ker je napisano čedalje lažje objaviti in ker so kriteriji vrednotenja čedalje manj pomembni in prirejani trenutni uporabi, se lahko nadejamo predvsem neizprosnega boja za prostor pod založniškim soncem. Zdaj, ko je vsakdo postal impresarij lastne pojavnosti, ki si želi predvsem čim hitreje zadovoljive in čim širše umestitve, je težko kaj doseči izključno z dobrim delom. Mreženje in nekritično navijaštvo, ki ju opažam, nas peljeta v smer, ko bo čedalje bolj pomembno, KDO kaj napiše, ne pa KAJ kdo napiše. Seveda to še zdaleč ni nov pojav, novo je edino to, da je skupni generacijski interes na preizkušnji že ve-

Urban Vovk

Foto: Borut Kraginc

liko prej kot pri prejšnjih generacijah. Ali pa je zaradi družabnih omrežij vse skupaj postalo toliko bolj očitno.

Bukla: Pred leti si sodeloval pri raziskavi, ki je vrednotila pojavljanje zapisov o knjigah v letih 1993 in petnajst let kasneje, leta 2008. To je bilo še pred gospodarsko krizo. Kako bi ocenil stanje zdaj, še sedem let kasneje?

Vovk: Takrat je bilo vse skupaj videti bolj spodbudno: bližalo se je leto, ko je bila Ljubljana prestolnica knjige, pričakovali smo prvo številko *Pogledov* ..., danes pa so tiskani mediji v še večjih škripcih. Prostora zato ni nič manj, vse opazneje pa manjka prave ambicije, kar seveda ni (le) krivda urednikov, temveč pičlih proračunov, s katerimi razpolagajo. Za dobro uredniško politiko je najprej potrebna ideja, nato pa še dovolj širok krog sodelavcev za njeno uresničitev. Če ni denarja za honorarje zunanjih sodelavcev, postane vse skupaj zelo hitro ozko in predvidljivo. Dnevni časopisi so zaradi finančnih težav zaščitili interese zaposlenih in delujejo že skoraj kot javni sektor: stalnost postavlja pred kakovost in kompetentnost. Zato pa so precej napredovali spletni mediji.

Bukla: Nekaj let si delal kot koordinator dogodkov v Trubarjevi hiši literature (THL), zdaj pa si se vrnil nazaj med svobodnjake. Kako je te čase v svobodnjaškem poklicu?

Vovk: Pravzaprav ni bilo zamišljeno čisto tako, v igri je bila nova redna služba, takšna, ki sem si je vedno želel, vendar se je na koncu vse skupaj izjalovilo. Prednost svobodnjaškega poklica je v veliko večji raznovrstnosti dela: danes prevajaš, jutri pišeš kritiko, pojutrišnjem prijavljaš nov projekt, vmes malo urejaš, vodiš delavnico, se s kolegi sestaneš na seji kake komisije – na založniški ladji bodo tako ali tako kmalu preživeli le še multipraktiki. V THL je bilo vse skupaj precej bolj enosmerno in podrejeno serijski organizaciji literarnih prireditev, ki pa so vse slabše obiskane. Seveda je še vedno moč z dobro idejo, organizacijskim trudom in spretnim piarom narediti nekaj odmevnega, težko pa je te cilje dose-gati na dnevni ravni, zato postane čez čas vse skupaj malce depresivno.

Bukla: Lahko poveš še kaj o svojih prihodnjih knjižnih projektih? Katerih se najbolj veseliš kot urednik in/ali prevajalec? Imaš v načrtu tudi kako novo avtorsko knjigo?

Vovk: Kot prevajalec se ravno lotevam romana *Oštar start* mladega srbskega pisatelja Miće Vujičića, družinske zgodbe, povezane z nogometom – meni zelo ljuba formula. V naslednjem letu se nameravam lotiti pisanja romana, v (pre)redkih etapah, ki se bodo v prihodnosti gotovo zgostile, pa nastaja priročnik za pisanje literarne kritike, kjer kanim svoje bralske in kritične izkušnje združiti in oplemenititi s pedagoškimi. Glede uredniških izzivov pa ... imate kakšnega? ☺

Dobra žena

Jill Alexander Essbaum
prevod: Andrea Potočnik
Učila International,
2015, m. v., 299 str., 10,90 €

Romaneski prvenec ameriške pesnice (rojene leta 1971) je postavljen v predmestje Züricha, kjer Američanka Anna živi mirno primestno življenje z možem in tremi otroki. »Anna je dobra žena. Večinoma,« nas poučita začetna stavka knjige, ki v nadaljevanju pred nami odpre zgodbo osamljene ženske v tujem mestu s potirano kulturo njenih prebivalcev, kjer ji samo trenutki pobega iz realnosti ter nebrzdani seks z ljubimcem, ki ga je spoznala na tečaju nemščine, katere se skuša neuspešno naučiti, pomagajo preživeti v tem čustveno hladnem in bivanjsko izpraznjenem okolju. Pred nami se torej prikaže podoba ženske, ki kljub moralnim dilemam že dolgo živi dvojno življenje zato, da bi lahko preživela v prvem. V njem se je že globoko zapletla tudi s svojimi priložnostnimi partnerji, z enim celo tako, da je sad njune strasti hčerka, o čemer pa njen mož seveda ne ve ničesar. Ob tem ves čas hodi tudi na seanse s svojo psihoanalitičarko ter terapevtko, ki jo skuša uravnotežiti ter poiskati njen pravi jaz, vendar Anna tone vse globlje. Roman o krizi identitete je izvirno izšel z naslovom *Hausfrau*. > SAMO RUGELJ

Sejemski čarovnik

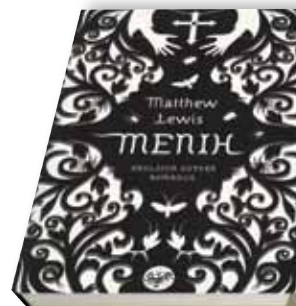
Jelena Lengold
prevod: Dušanka Zabukovec
KUD Sodobnost International,
2015, t. v., 146 str., 24,90 €

Z zbirko kratkih zgodb, za katero je prejela nagrado Evropske unije za književnost (2011), se srbska pesnica in pisateljica prvič celoviteje predstavlja slovenskim bralcem (doslej je bilo

prevedenih le nekaj njenih pesmi). Priznam, da po prvih zgodbah nisem bila navdušena, saj so nedokončani (neizrečeni) prizori iz vsakdanjega življenja v sodobni kratki prozi vseeno (pre)pogosti. Potem pa se zdi, kot bi Lengoldova dobila zalet in spustila vajeti domišljije iz rok. Čeprav, z izjemo nekaj postmodernističnih poigravanj, ostaja vsebinsko zasidrana v realnosti (smrt otroka, nezvestoba, razhod partnerjev, izginotje), vedno znova preseneti z dramaturškimi zasuki in slogovnimi prijemi. Kot zapiše v zgodbi *Propad*: »Samo nekje je treba začeti, z nekega nedolžnega, nič hudega slutečega konca, potem pa nas bo tok sam od sebe odpeljal v napačno smer.« Zgodbe iz klobuka sejemskega čaravnika. > KRISTINA SLUGA

Menih

Srhljiva gotška romanca
Matthew Lewis
prevod: Jedrt Maležič
Sanje, zbirka Roman,
2015, m. v., 418 str., 28 €

Občudovali so ga, hodili trumoma na njegove maše, ga cenili zaradi miru, modrosti, ker je zmožni preseči zemeljsko in meseno. Bogata dedinja se je, da bi mu bila blizu, preoblekla v moškega in se naselila v samostanu. Miren uvod v zgodbo ter prekipevajoči razuzdanost in maščevalnost svetega moža v družbi povzpenežev, lepotic in devic se v *Menihu*, izšel je leta 1796, prepletajo bolj barvito, kot to zmorejo skupaj sodobne telenovele in krimiči. Ni efektov, bližnjic, je pa dolg popis detajlov. Besedna moč in domišljija znata v vse bolj politično korektni in prestrašeni zdajšnosti morebiti sprožiti podoben učinek moralne zgroženosti kot ob prvi izdaji. Ob izidu so ga sicer prepovedali. Incest, inkvizicija, umor, erekcija mesa in sprevrženost duha, ki ne uplahne – *Meniha* samega še vedno slikajo človeško. Uvodni in vmesni verzji lirično prekinjajo plaz, ki se ne more zaustaviti. Kar razumem kot večno mantro »od normalnega do beštialnega« v nas, je samo korak. In še nekaj je v tem gotškem hitu, kar ne diši po preteklosti. Ženske, ki se ali zakrivajo ali so res nedostopne, še vedno bolj podžgejo od tistih s hitrim in nekompliranim »Ja«. Odklopite se od spleta in uživajte. 418 strani zle potence. > JEDRT JEŽ FURLAN

Norec

Ewa Schilling
prevod: Tatjana Jamnik
Škuc, zbirka Lambda,
2015, m. v., 276 str., 20 €, JAK

Roman *Norec* poljske pisateljice Ewe Schilling skozi ljubezensko zgodbo učiteljice Aline in dijakinje Anke podira stereotipe in na novo postavlja lezbični lik v literaturi. Pisateljčin slog

pisanja se poigrava s formo in krši pravila, kar da pripovedi še dodaten občutek pristnosti. Zgodba ni ujeta v konvencionalno obliko, v čemer nedvomno vidimo tudi vzporednice z življenjem glavnih junakinj. Obenem pa se pripoved bere tudi kot popolnoma običajna ljubezenska pripoved, ki jo zaznamuje Alinin strah pred tem, da bi si res pustila zaživeti tako, kot si želi. Njun odnos seveda naleti na določeno mero nesprejemanja in nerazumevanja, a zgodba kljub temu pošlje jasno sporočilo – življenje je dosti lepše, ko zberemo pogum in zaživimo tako, kot si zares želimo. > NEŽA POZNIČ

Osrečujoča bližina je občutenje živosti.

V njenem gnezdu domuje ubranost, dobro, preprostost in lepota ...

In trenutek je, magično, večnost.

V barvah utripajo bližine

Izbrani literarni in likovni prispevki natečaja *V barvah utripajo bližine* so delo 33 avtoric in avtorjev. Vabijo na potovanje po pokrajinah doživljanja drugega in vase. Izpovedano v besedi ali podobi si lahko ogledamo v intimni bližini s seboj in ustvarjenim.

Naj potovanje traja in nam bo izvir radosti, moči, smerokaz na brezpotjih.

Izbrala in uredila Andreja Blažič Klemenc in Franc Merkač.

Založba Fran, Celovec, 2015, 96 strani, trda vezava, cena: € 19,99

Naročila in nakup: www.zalozba-fran.com

Obiščite nas na Slovenskem knjižnem sejmu v drugem preddverju Cankarjevega doma.

Dnevi zavrženosti

Elena Ferrante

prevod: Anita Jadrič

Cankarjeva založba,

zbirka Moderni klasiki,

2015, t. v., 204 str., 24,94 €, JAK

Ferrantejeva, italijanska pisateljica, katere resnična identiteta je zavita v oblak skrivnosti, velja za pravi evropski avtorski fenomen, sploh v času, ko mnogi avtorji za vsako ceno hlepijo po slavi in prepoznavnosti. Tako seveda ne moremo vedeti, ali je Olga, osemindesetletna junakinja njenega drugega romana (prvega prevedenega v slovenščino), plod avtoričine domišljije ali njenih lastnih izkušenj. A morda ravno ta »medijska odsotnost« avtorice opogumlja, da pri pisanju odvrže vsa varovala in iskreno, brez olepševanja, prikaže kruti padeč zapuščene ženske. Mario, njen dokaj uravnovešeni mož, se po petnajstih letih zakona nenadoma odloči, da bo zapustil družino, in Olga se mora z dvema šolajočima se otrokoma in velikim psom znajti, kakor ve in zna. Nepričakovano breme vsakdanjih obveznosti jo pahne na rob blaznosti, včasih tudi čez, po vrhu pa jo njena nova, zanemarljena, vulgarna in nepredvidljiva pojava povsem osami tudi od prijateljev in okolja. Po več mesecih brezglavega utapljanja in izginjanja jo morata otroka z bolečim špikanjem (dobesedno) vleči iz brezna odsotnosti. Ne gre drugače, sama mora precediti svojo jezo in žalost, se osvoboditi spon preteklosti in poiskati pot nazaj k otrokom in predvsem k sebi. > RENATE RUGELJ

... italijanska pisateljica,
katere resnična
identiteta je zavita v
oblak skrivnosti ...

Pismo angleški kraljici

Vicenç Pagès Jordà

prevod: Veronika Rot

KUD Sodobnost International,

2015, t. v., 148 str., 16,90 €

Je mošnja
brez dna,
iz katere

lahko vedno potegneš toliko denarja, kot ga potrebuješ v danem trenutku, zares nekaj imenitnega? In prav tako tudi zavedanje, da si nesmrten? Joan Ferrer, junak tega nenavadnega in s humorjem prepredenega romana, bralcu že sredi zgodbe odločno zatrdi, da je nesmrtnost največje breme,

ki si ga je lahko naložil. A kaj, ko takrat, ko je sklenil pakt s hudičem, tega ni vedel! Vse skupaj se je začelo v njegovih mladih letih, ko je v očetovi kovačnici izdelal meč, ki si ga je poželed sam hudič. V zameno zanj mu je ta izpolnil nekaj želja, ki pa Joana, kot se je izkazalo že kmalu, nikakor niso osrečile. Nasprotno! Junak, ki živi dobrih tisoč let, si na koncu želi le eno: dobiti nazaj nesrečni meč, s katerim bi rad končal svoje predolgo življenje. Priljubljeni in večkrat nagrajeni katalonski pisatelj v svojem pisanju ponuja odličen vpogled v tisočletje človeške zgodovine, ob tem pa pronicljivo prikaže junakov (čustveni) svet in njegovo usodo, ki si jo je – dobesedno! – skoval povsem sam. Kratkočasno branje z obilo možnosti za globlji razmislek! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

Vicenç Pagès Jordà

ZTT

EST

z vami tudi na **31. knjižnem sejmu** v Ljubljani

Dogodki

Sreda, 25. november

12.00–12.50, Debatna kavarna
Stoletje v begunskih šotoriščih
12.00–12.55, Veliki pisateljski oder:
Patricija Dodič: Dežela Ljubimje

Sobota, 28. november

11.00–11.50, Debatna kavarna
Bratstvo na delu

Nedelja, 29. november

14.00–14.55, Forum za obiskovalce
**Barbara Žetko: Sedem mostov
po prstih (s tapkanjem do sreče)**

Pričakujemo vas na stojnici **Slovenska knjiga v Italiji** (P-16),
v prvem preddverju Cankarjevega doma in prireditvenem prostoru
kulinArtfesta v drugem preddverju.

ZALOŽNIŠTVO TRŽAŠKEGA TISKA

ul. Montecchi 6, 34137 Trst

tel. +39 040 7600954

www.ztt-est.it - info@ztt-est.it

Bistvo vsega

Iris Hanika

prevod: Ana Jasmina Oseban
KUD Sodobnost International,
2015, t. v., 166 str., 24,90 €

Iris Hanika

Življenje nemškega uradnika Hansa Frambacha, zaposlenega na Zavodu za upravljanje preteklosti, je dolgočasno, predvidljivo in, kar čuti tudi junak sam, povsem brez smisla. Čeprav ve, da bi bilo – kako ironično glede na to, kje je zaposlen! –

dobro pozabiti na (lastno) preteklost, mu podobe iz časa, ki ga je kot nacist preživel v zloglasnem taborišču Auschwitz, prodirajo v um tudi takrat, ko si to najmanj želi. Vožnja s podzemno železnico ali letalom ga na primer vse preveč spominja na natrpane transportne vagonce, s katerimi so nedolžne ljudi odvažali v smrt. Še dobro, se ob tem tolaži Hans, da ima v svojem praznem, ničnem svetu vsaj Grazielo, ki ima za sabo podobno preteklost kot on. A v resnici mu tudi Graziela samo za hip »oblazini votlino«, ki zeva v njem, preden znova ne utone v stanje večne nesrečnosti. Nagrajeni roman nemške pisateljice očara z izvrstnim prevodom in s slogom, ki spominja na Kafkovo pisanje ter njegovo orisovanje romanesknih protagonistov. S spretnim prehajanjem iz junakovega notranjega sveta v zunanji svet izrisuje ostre podobe obupa in brezsmiselnosti, ki so posledica neizbrisnih bremen preteklosti. > **VESNA SIVEC POLJANŠEK**

zbirka Svila

Modrijan,
2015, m. v., 76–132 str.,
9,90 €–13,90 €/knjigo

Peti paket knjižne zbirke *Svila*, zbirke majhnih knjig kratkih romanov in novel, ki so kot nalašč za izlet ali potovanja, spet prinaša štiri skrbno izbrane knjižne naslove, ki jih bomo tokrat obdelali po letnici nastanka. Najstarejši je dnevniški roman norveške pisateljice Sigrid Undset (1882–1949), ki je leta 1928 prejela tudi Nobelovo nagrado za književnost (pri nas jo poznamo po *Jenny* in pa *Pomlad*). V romanu *Gospa Marta Oulie* je glavna junakinja iz naslova ženska, ki se sooča s travmo, ki jo ubesedi že v prvem stavku – bila je nezvesta bolehnemu možu, varala pa ga je z njegovim najboljšim prijateljem, s katerim je tudi zanosila in mu rodila otroka. Vivisekcija neke nezvestobe.

Gospa Marta Oulie
Sigrid Undset;
prevod: Marija Zlatnar Moe

Ples
Irène Némirovsky
prevod: Marjan Poljanec

Druga *Svila* prinaša novelo *Ples*, ki jo je leta 1930 napisala Irène Némirovsky (pri nas znana po romanu *Francoska suita*, ki je bil ob velikem odobravanju objavljen posmrtno, šele leta 2004, po njem pa je bil letos posnet tudi film), francoska pisateljica, ki se je rodila 1903, umrla pa je leta 1942 v Auschwitzu. Novela govori o prelomnem plesu, ki si ga kot znak svojega finančnega uspeha odločita privoščiti judovska zakonca Kampf. Ker pa ta dogodek za svojo družbeno afirmacijo skuša izkoristiti tudi njuna najstniška hči, se med materjo in njo vname dvoboj, ki

vodi v družinsko katastrofo.

Tretji *Svilin* naslov je napisal (tudi Bookerjev nagajenec, irski pisatelj John Banville (preveden je njegov nagajeni roman *Morje*), pri njegovem kratkem, pismemskem romanu *Newtonovo pismo* iz leta 1982 pa je glavni neimenovani junak, ki v samoti najame majhno hišo, da bi tam dokončal svojo knjigo o Isaacu Newtonu. Ker pa v bližini njegovega bivališča živi ne navadna družčina moškega, dveh žensk in otroka, se vse bolj kot s knjigo ukvarja z njimi. Najprej jih opazuje od daleč, potem se z njimi vse bolj zblizuje ter se kasneje tudi zaplete v ljubezensko razmerje, kar vse v obliki pisma pripoveduje svoji prijateljici iz prejšnjega življenja.

Newtonovo pismo
John Banville
prevod: Jure Potokar

Igre brez meja
Andrej E. Skubic

Zadnja knjiga pa je noviteta in prvi domači naslov v tej zbirki (21. knjiga zbirke), napisal pa jo je letošnji kresnikov nagajenec Andrej E. Skubic. V kratkem romanu *Igre brez meja* se je Skubic odločil biti še bolj družbeno aktualen kot običajno, saj svojega junaka Kastelica pošlje nikamor drugam kot na Lampeduso, kjer se ta na svojevrsten način preživlja z begunci – njihova trupla za denar pobira iz morja, služi pa tudi s preprodajo njihove osebne lastnine. Brezčuten na pogled se Kastelic sooči z moralno preizkušnjo v trenutku, ko se odloči tvegati, da bi omogočil dostojno življenje Afričanki z otrokom. Rezervni deli na literaren način. > **SAMO RUGELJ**

CELJSKA MOHORJEVA DRUŽBA
— Prva slovenska založba —

Jožef Muhovič
LEKSIKON LIKOVNE TEORIJE

Prvi izvirni slovenski leksikon likovne teorije
Več kot 800 gesel na 900 straneh

www.mohorjeva.org

Celje Prešernova ul. 23, T (03) 490 14 20 • Ljubljana Nazorjeva ul. 1, T (01) 244 36 50

Prikriti junak

Mario Vargas Llosa

prevod: Katja Mrak

Cankarjeva založba, zbirka Moderni klasiki, 2015, t. v., 305 str., 37,96 €, JAK

Mario Vargas Llosa

Tudi v svojem za zdaj zadnjem romanu *Prikriti junak* iz leta 2013 perujski pisatelj Mario Vargas Llosa (1936), ki je leta 2010 prejel tudi Nobelovo nagrado za literaturo, dokazuje, da gre za živahnega, gostobesednega in tudi žgečkljivega avtorja. S tem delom na svojevrsten način nadgrajuje svoj dosedanji opus, bodisi s pripovednim pristopom, ki smo ga že srečali v njegovih prejšnjih delih (denimo *Vragolije porednega dekleta*, *Zapiski don Rigoberta* in *Hvalnica mačehi*), bodisi z vsebinskimi posegi, saj v tem romanu nastopajo tudi nekateri junaki iz njegovih prejšnjih del. Dvotirno zastavljena zgodba ima dva junaka, ki se vsak po svoje upreta družbeni realnosti oziroma družbeno uveljavljenim družinskim konvencijam. Prvi (Llosa ga je zmodeliral po resničnem liku) je sicer umirjeni in pristrčni lastnik prevozniškega podjetja Felicito Yanagué, ki nekega dne dobi pismo izsiljevalcev, da od njega vsak mesec pričakujejo petsto dolarjev, s čimer si bo zagotovil varnost. Yanagué odide na policijo ter tam kmalu ugotovi, da ne bo opravil ničesar, kljub temu pa se odloči, da ne bo podlegel grožnjam. Drugi pa je uspešni, a že ostareli poslovnež Ismael Carrera, ki se na stara leta v nasprotju z družbenimi normami odloči poročiti s svojo gospodinjo ter s tem preprečiti svojima sovražnima sinovoma, da bi se polastila njegovega premoženja. Roman, ki je ob prvem izidu v Južni Ameriki postal ena od najbolj prodajanih knjig. > SAMO RUGELJ

... roman, ki je ob prvem izidu v Južni Ameriki postal ena od najbolj prodajanih knjig ...

... osrednja lika sta Oona O'Neill in J. D. Salinger ...

Oona & Salinger

Roman

Frédéric Beigbeder

prevod: Mojca Merc

Chiara, 2015, m. v., 251 str., 26,90 €

Frédéric Beigbeder

Francoskega pisatelja Fredérica Beigbедера (1965) v slovenščini že dobro poznamo po romanih, kot so 2999 *SIT*, *Ljubezen traja tri leta* ipd., v svojem najnovejšem delu pa je s svojim pisanjem posegel na področje t. i. neleposlovnega romana, ki ima v Franciji žlahtno tradicijo in sem ter tja dobi tudi najprestižnejšo francosko nagrado Goncourt (kot denimo *Alabama song*, po katerem se Beigbeder v tej knjigi tudi odkrito zgladuje). Osrednja lika tega izpovednega dela, ki mu dodajajo draž tudi prvosebni pripetljaji samega avtorja, sta Oona O'Neill, hčerka ameriškega dramatika Eugena O'Neill, in J. D. Salinger, sicer najljubši Beigbederjev pisatelj in zaprisežen samotar, o katerem se Francoz leta 2007 nameni posneti dokumentarni film. Vendar pa Beigbeder filmsko ekipo zaustavi, tik preden pride v bližino Salingerjevega posestva, saj Beigbeder nima srca, da bi velikega avtorja motil v njegovi samoti. Z ekipo se odpelje v bližnji lokal, tam pa na steni opazi fotografijo prelepega dekleta – Oone O'Neill. Z njo se je zadržani Salinger na kratko spoznal in zapletel leta 1941, kasneje pa je svoje lovke nanjo vrgel ter jo kot svojo zadnjo, četrto ženo oženil Charlie Chaplin (rodila mu je osem otrok). Kaj vse je dogajalo v tem kratkem času, odkar sta se nekega večera spoznala v enem od newyorških lokalov, pa do takrat, ko je – tako Beigbeder – Oona O'Neill Salingerju pomagala najti avtorski glas, s katerim je napisal svoj slavni roman *Varuh v rži*, nam razkrije to spretno napisano delo, ki nas popelje v eno od bolj izzivalnih ljubezenskih zgodb 20. stoletja. > SAMO RUGELJ

... osrednja lika sta Oona O'Neill in J. D. Salinger ...

NOVOSTI

KUD Sodobnost International

Nov mladinski roman iz zbirke Zvezdogled

Vicenç Pagès Jordà: Pismo angleški kraljici!

Večkrat nagradjeni katalonski pisatelj Vicenç Pagès Jordà je ustvaril mikavno branje tako za mlade bralce, ki zgodovino šele spoznavajo, kot za odrasle, ki se kritično zazirajo v trenutek, v katerem bivamo.

V torek, 1. decembra 2015, ob 18. uri, vas prisrčno vabimo v knjigarno ZDAJ, na KLEPET OB KNJIGI, ki ga organizira KUD Sodobnost International. Razmišljanja bo spodbudila knjiga Jelene Lengold *Sejamski čarovnik*, saj njene zgodbe z razkrivanjem neznanskih globin človeške radosti in bolečine jemljejo dih. Z moderatorko Simono Kopinšek bosta klepetali DUŠANKA ZABUKOVEC, prevajalka, in DR. MIHAELA SKRT, znanstvenica.

Iz katalonščine prevedla Veronika Rot.

Iz srbiščine prevedla Dušanka Zabukovec.

Živahen pregled zadnjih tisoč let človeške zgodovine!

Več o knjigah najdete na www.sodobnost.com.

Ustvarjalna Evropa Kultura

Nagrada Evropske unije za književnost 2011.

Naročila sprejemamo na e-naslov: sodobnost@guest.arnes.si.

Moj boj

Prva knjiga

Karl Ove Knausgård

prevod: Darko Čuden

Mladinska knjiga,

2015, t. v., 527 str., 32,96 €

Prvi del knjižne serije *Moj boj* je eden najbolj pričakovanih leposlovnih prevodov letošnjega leta, saj je norveški pisec kriminalk Jo Nesbø (1960) pred nekaj leti v Karlu Oveju Knausgårdu (1968) dobil konkurenco na področju naslova za najbolj razvpitega norveškega avtorja. Knausgårdov veleknjižni projekt *Moj boj* na več kot 3500 straneh v šestih knjigah, ki so izšle v letih od 2009 do 2011, se je iz domače dežele, kjer so se knjige iz serije prodale v pol milijona izvodih, zadnja leta začel valiti tudi drugod po svetu (v angleškem jeziku so za zdaj na voljo prvi štirje deli, peti je napovedan za pomlad 2016), končno pa je prišel tudi k nam. Kontroverza, ki se je ob izidu prve knjige začela širiti tako zaradi naslova, ki se je brez sramu spogledoval s Hitlerjevimi istoimenskim nacionalsocialističnim manifestom (temu Knausgård posveti obsesjen esej v šestem delu serije) kot tudi z zelo intimnimi razkritji znotraj svoje družine – predvsem portretom očeta, zaradi katerega ga je hotela tožiti njegova rodbina in preprečiti izid knjige –, najbrž skriva v svojem osrčju tako nelagodje kot navdušenje vase zaprtih Skandinavcev ob brezkompromisnem Knausgårdovem razkrivanju določenih segmentov lastnega življenja. V prvem delu je v ospredju smrt, ki ji Knausgård posveti že nekaj prvih uvodnih strani. Na njih hladnokrvno analizira, kaj se dogaja s človeškim telesom po smrti, še natančneje smrti njegovega očeta. Do nje pa nas pripelje po nekaj časovnih ovinkih. V njih se nam najprej predstavi s svoje današnje perspektive, ko drugi po-

ročen ter s tremi otroki skuša kot pisatelj preživeti in zaživeti v Stockholmu. Tja je prišel, potem ko je nenadno odšel iz norveškega Bergna. Nato pa nas popelje nazaj v svoje otroštvo, od koder nas prek skrivnostnega človeškega obraza, ki ga je videl v morju med televizijskimi poročili o potapljanju norveške ribiške ladje, popelje v svoja formativna leta odraščanja, ko se je skušal znebiti nedolžnosti in tudi ob pomoči glasbe kar se da odločno odrasti. Ključen pa je osrednji drugi del knjige, v katerem skupaj z bratom Yngvejem prideta pokopat očeta, ki je umrl pri njuni babici, kjer je živel v zadnjih nekaj let. Smrdeči kaos umazanih oblačil, ostankov hrane in podobnega, kar vse je oče pustil za seboj na kraju, kjer je preživel zadnje obdobje svojega življenja, Karla Oveja prisili, da med pripravami na pogreb in pospravljanjem za njim opravi tako povzetek svojega odnosa z očetom z vračanjem v svojo preteklost kot tudi obračun s svojim dotedanjim življenjem. *Moj boj* v izvrstnem prevodu Darka Čudna se tako bere kot intenzivno in umetno napisan ter strukturiran osebni dnevnik, v katerem avtor ne izpušča neprijetnih življenjskih podrobnosti, pri tem pa se na eni strani naslanja na tradicijo Norvežana Larsa Saabyeja Christensena in njegovih *Beatlov* (ki so v slovenščini izšli lani), na drugi pa se kiti z novodobno avtobiografsko izpovedno iskrenostjo, ki smo je bili letos v kontekstu odnosa oče-sin deležni že v spominih Pascala Brucknerja *Pridni sinko*. Boleča odkritosrčnost, ki ne popusti do zadnje strani! > SAMO RUGELJ

Karl Ove Knausgård

LUD Literatura predstavlja novosti v zbirki Prišleki

LEONORA FLIS
Upogib časa
(kratka proza)

PRIMOŽ ČUČNIK
Trilogija
(poezija)

JASMIN B. FRELIH
Ideoluzije
(kratka proza)

ANA SVETEL
Lepo in prav
(poezija)

Stoner

John Williams

prevod: Breda Biščak

Mladinska knjiga, zbirka Kondor,
2015, t. v., 336 str., 27,96 €, JAK

Stoner je preprosto eden najboljših prevedenih romanov v letošnjem letu in prava poslastica za literarne sladokusce, ki pa ima za seboj tudi izjemno zanimivo »življenjsko« zgodbo. Izvirno je izšel v Ameriki leta 1965 (slovenski izid s spremno besedo Urbana Vovka torej beležimo natanko pol stoletja po prvotni izdaji), vendar je takrat ostal precej neopažen. Potem pa so ga ponovno izdali ter tudi literarno »evalvirali« v začetku tretjega tisočletja, ko je začel dobivati status prestižnega romana, ki mu pritiče še danes. Glavni junak tega domišljeno napisanega premočrtnega in vsebinsko precej anti-ameriškega dela je William Stoner, ki se kmečkim staršem v slabih življenjskih pogojih rodi ob koncu 19. stoletja. Priložnost za študij kmetijstva iz njega nepričakovano kmalu potegne ljubezen do literature, ki se ji posveti v nadaljevanju svojega življenja, ko se – tudi ob spontani podpori svojega neizobraženega očeta – odpove vrnitvi domov. Z njo navdihnjeno brodi tudi skozi življenjska in poklicna razočaranja, ki mu jih na pot prinašajo hladen zakon in poklicni zastoj na univerzi, kjer ne napreduje. Roman, ki vas vabi, da ob njegovem branju pogledujete tudi na svoje življenje. > **SAMO RUGELJ**

John Williams

... Stoner je preprosto eden najboljših prevedenih romanov v letošnjem letu ...

Križišče štirih poti

Tommi Kinnunen

prevod: Julija Potrč

Cankarjeva založba,
2015, t. v., 303 str., 27,96 €

»Nobenega neuspeha nikoli ne omenjajo, o morebitnih težavah se ne pogovarjajo niti v družinskem krogu. Če bremen ne delijo med seboj in težav ne omenjajo na glas, je zanje nemogoče poiskati rešitve.« Tommi Kinnunen s prvencem *Križišče štirih poti* tke zgodbo o treh klenih finskih ženskah, moškem, ki klone, in celotnem stoletju. Začne s pokončno Mario, babico porodničarko, ki sama vzgaja hčerko Lahjo. Vztrajna in neuklonljiva hčerka opravlja za tisti čas netipičen poklic za žensko – je fotografinja. Rodi tri otroke: prva hčerka je nezakonska, druga slepa, sin prevzame mamin poklic in ostane doma. Antipod predhodnicam je njegova žena Kaarina, ki skrbi za dom in družino. Njegov oče Onni je ujet v ozkost časa. Vojna v njem odkrije junaka in geja. Pisatelj ga ob bok ženskam postavi, da skrha stereotip, da je vojna privilegij heteroseksualcev. »V vsakem od vojakov se je zagostila enaka količina krikov,« zapiše o Onniju. Pisatelj na videz hladno, prav gotovo pa tekoče opazuje stoletje družine. Redko izlije čustven zapis. V skladu s surovostjo časa ga odškrtno, da nas spomni in opomni: »Konec koncev smo vsi rezultat kulture, v kateri smo odrasli. Notri, čisto notri v sebi, pa nas preganjajo ista čustva.« > **JEDRT JEŽ FURLAN**

BELETRINA NA SLOVENSKEM KNJIŽNEM SEJMU

Od 25. do 29. novembra

Cankarjev dom

Sreda, 25. 11., 13.00

Pisateljski oder

Svetlana Makarovič o svoji pesniški zbirki *V tem mrazu* (Beletrina 2015) s pesnico **Katjo Perat**.

Sreda, 25. 11., 19.30

Forum za obiskovalce

Alejandra Laurencich o izseljenski književnosti in svojem romanu *Pusti me pri miru* (Beletrina, 2011) z **Blažko Müller Pograjc**.

Sobota, 28. 11., 20.30

Klub CD

Razpoloženi za Pariz
Zabava v čast Franciji kot častni gostji 31. SKS. Pogovor **Sama Ruglja** z avtorico knjige *Razpoložena za Pariz* **Vesno Milek**, koncert **Katje Šulc** ob spremljavi **DJ Piera** in kozarček penine.

* brezplačne vstopnice so na voljo na blagajni CD

Nedelja, 29. 11., 12.00

Pisateljski oder

Balkanska vojna, izbrisani, ljubljanske Fužine – na kaj pomislijo mladi ob besedi Jugoslavija? O tem in še čem pisatelja **Goran Vojnović** in **Dino Bauk** v pogovoru z **Anžetom Tomičem**, avtorjem podcasta *Apparatus*.

Prijazno vabljeni. Vstop prost!

Beletrina*

Krvni bratje

Roman o berlinskih bandah

Ernst Haffner

prevod: Uršula Rebek

Cankarjeva založba,

2014, t. v., 213 str., 24,94 €, JAK

Mladi na poti v Berlin, kot je bil roman novinarja in domnevnega socialnega delavca prvotno naslovljen, so izšli leta 1932, ko je bila weimarska republika v zadnjih vzdihljajih in je svoj prihod že napovedovala veliko bolj zlovesča sila. Nacisti so jo po prihodu na oblast samo leto dni po izidu prepovedali in jo v akciji tako imenovanega čiščenja domovine zažgali skupaj z deli Sigmunda Freuda, Thomasa Manna, Ernesta Hemingwaya ter drugih literarnih in mnenjskih velikanov.

Ni znano, čemu je knjiga pristala v ognjenih zubljih, morda je novo oblast zmotil surov in neizprosni prikaz družbenega dna, ki se je po prvi svetovni vojni tudi po zaslugi vladajočih sil kot vročična viroza širil po nemških tleh. Morda pa je bila kaplja čez rob že to, da je bil založnik žid. Kakor koli že, novoodkriti roman, ki ga je leta 2013 znova izdala manjša nemška založba, je prav zaradi svoje krute neposrednosti, aktualnosti in skrivnostnosti – za avtorjem se je namreč izgubila vsaka sled – pritegnil pozornost širše javnosti.

Zgodba nas prestavi nazaj v negotovo obdobje po veliki vojni, katere uničujoča dediščina so bile številne sirote, ki so bile obsojene na tavanje po hladnih mestnih ulicah, zlasti Berlina, velemeta dveh oddaljenih svetov, ki pa je vendarle ponujal dovolj rešilnih bilk, da so se tisti, ki so bili pozabljeni, lahko prebijali iz dneva v dan. Spremljamo skupino osmih osamljenih in izgubljenih mladih duš, krvnih bratov, ki jim je večna mukotrpa bitka za kos trdega kruha, nekaj žlic grahove juhe, ducat cigaret in šilce žganja hitro dodala nekaj let. To so bili otroci v odraslih telesih, ki so se za nekaj fenigov in mark prodajali po zanikrnih straniščih železniških postaj, da so si lahko za eno noč v kaki vlažni in razpadajoči kletni sobici kupili mir na ležišču, polnem zajedavskih stenic. To so bili otroci poznavalskih odraslih potez, ki so se kot lačni volkovi podali na tržnice, kjer so nič hudega slutečim starkam iz torbic nevidno vlekli denarnice. To so bili otroci, ki so svoje življenje in dostojanstvo pustili v ropotarnici izgubljenih sanj. Bili so brez prihodnosti, občutek varnosti pa so lahko vzdrževali samo v tesnem krogu tolpe.

Haffner z neolepšanim slogom, ki avtentično poseže tudi v pogovorni jezik, odstira težke zavese preteklosti in nam omogoča realistični vpogled v obdobje, za katerega se zdi, da bo takšno ostalo za vedno. Sivo, neprizanesljivo, omejeno. Pa vendar v jedru te navidezne brezizhodnosti klije seme upanja, ki današnjemu bralcu sporoča, da je vedno pot. Če se le potrudimo drug za drugega. > DAMJAN ZORC

Burmanski dnevi

George Orwell

prevod: Tina Mahkota

Beletrina, 2015, t. v., 29 €, JAK

Kot mladenič je George Orwell, eden najbolj polemičnih in ključnih glasov 20. stoletja in izpričan borec proti vsem mogočim totalitarizmom, služil v britanski imperialni policiji v tedanji Burmi, današnjem Mjanmaru.

Brutalna kolonialna izkušnja je bila temelj pisateljevega pogleda na svet, ki je danes bolj aktualen kot kadar koli. V Burmi, »biseru britanskega imperija«, je služil v času med obema svetovnjima vojnama, ko se je politični (in ideološki) zemljevid hitro spreminjal, vse silnice pa so, nepovratno, vodile k velikemu globalnem spopadu.

V *Burmanskih dnevih* mladi Orwell opiše svojo osebno izkušnjo, ki jo je le navidezno skušal prevesti v literarno doživetje, v fikcijo. In to je kasneje, ko je zaslovel kot avtor nekaj najbolj pomembnih del 20. stoletja (*1984*, *Živalska farma*, *Posvetilo Kataloniji*), tudi večkrat poudaril. *Burmanski dnevi* zato z obilico samorefleksije izjemno natančno opišejo modus operandi britanskih kolonialnih oblasti, njihove brutalnosti, ošabnosti, rasizma in razrednega ustroja.

To nikakor ni ena najboljših Orwellovih knjig, kar je v enem izmed svojih briljantnih esejev tik pred zgodnjo smrtjo zapisal tudi sam avtor, ki se je skozi svojo celotno literarno in življenjsko pot sprehajal med opazovanjem in aktivnim sodelovanjem v ključnih aktualnopolitičnih dogodkih in dejanjih. A *Burmanski dnevi* so vseeno izjemen prispevek tako k razumevanju dekadentnih in vesti osvobojenih let tedaj globalno prevladujočega britanskega imperija in tudi Orwellove podstati, ki nam je v njegovih naslednjih (vseh!) delih pomagala brez politične korektnosti in cenjenih klišejev ter (vedno!) na pogon neposredne fizične izkušnje razumeti kompleksnost prve polovice 20. stoletja in hkrati še vedno pomaga interpretirati tako rekoč vse današnje dogodke.

Burmanski dnevi bi morali biti za bralce v dneh in tednih, ko se Mjanmar po dolgih desetletjih osvobaja tiranije vojaške hunte, še toliko bolj aktualni. > BOŠTJAN VIDEMŠEK, DELO

Murambi, knjiga o okostjih

Boubacar Boris Diop

prevod: Marjeta Novak Kajzer

Založba /*cf., zbirka Kaif,

2015, m. v., 186 str., 17 €, JAK

Diop (1946) je znani senegalski pisatelj, novinar, dramatik in scenarist, ki je roman *Murambi, knjiga o okostjih* napisal leta 2000 kot rezultat literarne iniciative afriških pisateljev (pri projektu je sodelovalo deset pisateljev). Z njo so hoteli spodbuditi refleksijo o tem, kaj se je zgodilo v času med aprilom in julijem 1994, ko je v Ruandi v treh mesecih v medsebojnih pomorih umrlo skoraj milijon ljudi, med njimi največ Tutsijev (Murambi iz naslova je spominski center, posvečen genocidu). Roman je literarizirana pripoved o poteku genocida, tega pa osvetljuje skozi več pripovednih glasov ljudi, ki so v teh pomorih stali (tudi) na različnih straneh. Kot glavni in povezovalni lik nastopa učitelj zgodovine Cornelius Uvimana. Ta se po pokolu vrne nazaj v Kigali, glavno mesto Ruande, in skuša rekonstruirati, kako se je vse skupaj začelo, ter o tem napisati kar se da avtentično dramo. Neprizanesljivo potovanje v sodobno afriško srce teme. > SAMO RUGELJ

pravkar izšlo

BEIGBEDER
OONA & SALINGER

obvezno zimsko branje

roman

www.zalozba-chiara.si

S O * *
 Z V E *
 * Z D *
 * * J A

NOVA KNJIŽNA ZBIRKA

Vprašanja o tem, kaj je poezija, od kod prihaja in čemu je na svetu, so stara toliko kot poezija sama. Vsaka pesem je odgovor nanje. Vsaka pesem je namreč dvojno znamenje: znamenje človekove nepomirjenosti s svetom in ljubezni do njega. Raznolikost in vztrajnost poezije skozi čas pričujeta o njeni živosti: sta slavošpev človeški individualnosti in obenem znamenje njene naravnosti k drugemu. Družba, ki jo oblikuje poezija, je skupnost edinstvenih, nenadomestljivih oseb, nevidna skupnost, ki odtiskuje svojo sled v zgodovino. Utrip tega, čemur pravimo kultura, brez nje ne bi bil drugačen, temveč bi zamrl.

V svojem času le redko katero delo postane kanonično, nedvomno pa v nekaterih že zdaj čutimo, da stojijo z eno nogo v svojem zgodovinskem času, z drugo pa v času, kjer ni časa. To ni nujno religiozna poezija, je pa duhovna: glas o tem, kar ne zastara; glas, ki se ne postara. Takšnim glasovom je namenjena zbirka Sozvezdja.

Hilde Domin

LE VRTNICA V OPORO

Hilde Domin (1909–2006) je bila nemška pesnica judovskih korenin, ki je precejšen del življenja zaradi nacističnega režima v domovini preživela v izseljenstvu. Z zbirko *Le vrtnica v oporo* (1959) je začela svojo pesniško pot šele pri petdesetih letih, a je takoj zbudila veliko pozornost. Njene pesmi so primerjali z otroško fantastiko slik Paula Kleeja in občudovali pesničino sposobnost prikazati vsakdanjost v cvetočih barvah.

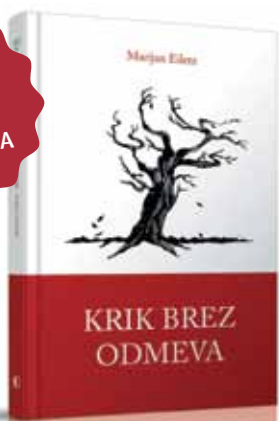
Jean Mambrino

BELO BREZNO

Dediščina najboljše evropske mistične poezije in njena edinstvena modernistična preobrazba.

Jean Mambrino je eden najplodovitejših in najpomembnejših francoskih lirikov druge polovice 20. stoletja, nagrajen s prestižnima nagradama Prix Guillaume Apollinaire (za zbirko *L'oiseau-coeur* leta 1981) in Prix de Littérature Francophone Jean Arp (leta 2005 za celoten opus).

DOBITNICA
 LITERARNE
 NAGRADE
 SVETLOBNICA
 2015

Marijan Eiletz

KRIK BREZ ODMEVA

Zgodba romana *Krik brez odmeva* je postavljena v čas pred drugo svetovno vojno, med in po njej. Začne se v Mariboru, kjer je doma osrednji lik, ki se zaradi nemške okupacije umakne v Ljubljano. Znajde se med četniki, nato med partizani, ob koncu vojne pa se umakne v Italijo in od tod v Argentino. V daljni deželi sreča svojo mladostno prijateljico iz Maribora, toda njuno razmerje se tragično konča, saj v tem času v Argentini vlada diktatorski režim, ki surovo uniči njuno družinsko srečo ...

Andrzej Szczypiorski

MAŠA ZA MESTO ARRAS

Maša za mesto Arras raziskuje, kakšne odzive sprožajo strah, fanatizem in fašistična ideologija v kritičnih trenutkih tako pri posamezniku kot v družbi. Mladi Jan je član arraške elite, je svetohlinski in pretirano goreč, sodeluje pri preganjanju marginalnih skupin v imenu zlagane družbene pravičnosti. Ko tudi njega doletita sumničenje in neobrzdano nasilje, se mora odločiti, ali se bo zaradi zgroženosti nad norostjo svojih meščanov odrekel fanatični pripadnosti skupnosti. Strah pred drugačnostjo in podrejanje skrajnim ideologijam sta bila v 15. stoletju ravno tako aktualna kot v 21.

Naročila in informacije:

Družina d. o. o., Krekov trg 1, Ljubljana
 tel.: 01/360-28-28, www.druzina.si

ZALOŽBA
 DRUŽINA

Čeprav vsako leto izide več knjig, se, paradoksalno, prostor za kritiško refleksijo vse bolj krči. Kritik, čigar glavna naloga je ločevati literarno zrnje od pleve, ostaja v ozadju, bralec pa prepuščen založniškim marketinškim prijemom, v skladu s katerimi je vsaka knjiga dobra knjiga. Da položaj ni rožnat, je ob prejemu Stritarjeve nagrade, ki jo Društvo slovenskih pisateljev podeljuje najboljšemu mlademu kritiku, odkrito spregovorila tudi letošnja nagrajenka Tanja Petrič. Kritičarka, prevajalka in urednica je ena redkih, ki ostaja zavezana knjigam. Ker sta se najini poti v preteklosti že prekrizžali, sva intervju opravili v prijateljskem vzdušju in prešli na tikanje.

»Družbe in umetnosti brez refleksije se bojim.«

Bukla: Pa začniva z malo provokativnim vprašanjem ... Raziskave kažejo, da kritika nima odločilnega pomena pri izbiri branja oziroma nakupu knjig. Marsikdo bi se zato vprašal, zakaj literatura sploh še potrebuje kritiko.

Petrič: V statističnem smislu tudi večina slovenskih nagrad nima neposrednega učinka na branost in prodajo knjig. Glede na kazalnike prodaje bi najbrž lahko ukinili marsikatero leposlovno zbirko, začeni s produkcijo izvirne in prevodne poezije. Pa vemo (vsaj nekateri), da bi bil to polom. Da obstajajo vrednosti in izkupički, ki jih ekonomisti in menedžerji ne morejo ujeti v številke. Mislim, da tudi v »starih časih« kritika ni bistveno povečevala prodaje, pa to ni omajalo njenega smisla. Danes nam pač sodobna ekonomska logika s svojo matematično shemo vsiljuje prepričanje o naši neučinkovitosti in nerabnosti, ker ne proizvajamo kratkoročnega, merljivega dobička. Literarna ali sploh umetnostna kritika je pomembna kot vsaka refleksija, ki poskuša predmet obravnave pretehtati z več zornih kotov, ga postaviti v vsakokratni družbeni (v tem primeru tudi literarni) kontekst in ga ovrednotiti ter vstopiti v dialog z njim in lastnim diskurzom. Družbe in umetnosti brez refleksije se bojim. Konec koncev aktualno dogajanje kaže, kam to pelje.

Bukla: Prejšnji mesec je v Cankarjevem domu potekal drugi mednarodni kritiški simpozij, ki ga prireja Društvo slovenskih literarnih kritikov in pri katerem si sodelovala. Lahko na kratko strneš, katera vprašanja trenutno najbolj zaposlujejo literarne kritike?

Petrič: Na simpoziju smo se ukvarjali z vlogo in dometom sodobne literarne kritike, spraševali smo se po možnosti enotnega kritiškega diskurza in učinku razpršenosti bolj ali manj fakultativnih mnenj. Dotaknili smo se sloga in transformativnosti kritike in se prvič v okviru tovrstne manifestacije tudi sistematično lotili vrednotenja mnenjskih sodb na internetu, predvsem v okviru socialnih omrežij. Osebnostno bi si želela literarno-kritiške debate razširiti na polje celotne umetnostne kritike, ker se, denimo, tudi gledališki kritiki soočajo s podobnimi dilemami. Sploh pa se mi zdi, da preozko orjemo svoje vrtičke.

Bukla: Literarne kritike objavljaš že 13 let, letos pa si prejela Stritarjevo nagrado, ki je bila prvič podeljena brez finančne nagrade, kar je tudi odraz položaja, v katerem deluje literarni kritik in na kar si javno opozorila. Si dobila občutek, da je postalo zavedanje, v kakšnem položaju ustvarjajo ne samo kritiki, ampak vsi kulturniki, večje?

Petrič: Ukinitve finančnega dela nagrade ni le problem letošnje Stritarjeve nagrade in njenega podeljevalca, Društva slovenskih pisateljev, ki je s posebnim sklepom (že-kdaj-do-večkrat denarno nagrajenih) članov upravnega odbora »zaradi pomanjkanja sredstev« ukinilo izplačila vseh letošnjih stanovskih nagrad, razen Vilenice, ker je pač pred tujci treba ohraniti obraz. To je odraz splošne miselnosti, ki kulturo dojema kot zastojarsko, celo zajedavsko dejavnost, kar prerašča v kulturno-politični problem, kakor hitro te Ministrstvo za kulturo osreči s statusom samozaposlenega v kulturi. V tem primeru namreč nagrada (pogovarjamo se o simbolnih zneskih) ne pomeni priboljška, temveč kakšen mesec in pol preživetja. Sama sem se čutila in se še čutim dolžno, da opozarjam na to, tudi če z glavo treskam ob zid. Glede na sramotne prognoze kulturniškega proračuna, zaradi katerih bi vodilni morali dobiti

Tanja Petrič

»knjižico«, pa dvomim, da se bo kaj spremenilo na bolje, čeprav DSP pisno obljublja prestrukturiranje sredstev in izplačila nagrad v prihodnosti. Mene bo cvenk v vsakem primeru zaobšel in nikoli ne bom mogla z Bernhardom in Zupanom deliti občutka prejete »kuverte«. Še dobro, da imamo pisne dokumente o teh radostih, nad katerimi se bom naslajala ob samotnih prazničnih večerih!

Bukla: Deluješ na različnih področjih: kot kritičarka, prevajalka, urednica. Se ti zdi, da je literatura, tako domača kot prevodna, dovolj vpeta v naš prostor, da uspe nagovoriti, morda celo vzgojiti bralce?

Petrič: Po aktualnosti tematik se mi zdi literatura sicer dovolj v koraku s časom, vendar pa to nič ne pove o njeni kakovosti. Vrhunske in zelo dobre literature je malo. Pri tem so seveda na boljšem prevodna dela, ker se načeloma prevaja neki jagodni izbor tuje literature, ki daje lažni občutek superiornosti nad izvirno produkcijo. Bralec se ne rodiš, temveč postaneš, pri čemer sodeluje cela plejada družbenih mehanizmov in institucij, ki te lahko spodbujajo, zavirajo ali celo zatrejo. Bojim se, da »klasičen« način branja ni vrednota sodobne (slovenske) družbe, kritični um pa je pri napredovanju bolj ovira kot pospešek. Le kateri Janezek danes še verjame, da bo dobil redno službo, če bo pridno bral?

Bukla: Opažam, da literarna kritika pri nas večinoma ostaja na ravni zapisa, medtem ko so drugačni pristopi po navadi kratkega veka. Po drugi strani so npr. v Nemčiji pred kratkim obudili kritiško oddajo Literarni kvartet, v kateri je dolga leta »kraljeval« Marcel Reich-Ranicki, ki je bil s svojim kritiškim razpravljanjem znan širšemu občinstvu. Kakšno je tvoje mnenje o tem oziroma zakaj slovenska kritika, morda z izjemo pokojnega Josipa Vidmarja, nima Ranickega?

Petrič: Čeprav se zdi primerjava med Ranickim in Vidmarjem kot na dlani, gre za dva popolnoma različna človeka in kritika v popolnoma drugačnih kontekstih. Za Ranickijevo slavo je stal ogromen medijski aparat, ki ga je znal avtor s svojo provokativno držo izjemno dobro iz-

koristiti. Ob aplikaciji na slovenske razmere se mi odpira drugo vprašanje: Kako je mogoče, da si nemška nacionalna televizija upa predvajati od 45 do 75 minut dolgo pogovorno kritiško oddajo brez akrobatskih vložkov, RTV Slovenija pa vsakršno refleksijo krni in gledalce podcenjuje z instant prispevki ali preživelimi formati? To ni vprašanje posamezne kritiške osebnosti (le zakaj bi človek vzdihoval po Vidmarju ali Ranickem?), temveč določenih medijev, ki se po nepotrebnem spreminjajo v Facebook ali Twitter. Če ob tem nosijo še pridevnik »javni«, bi morali za splošno poneumljanje kazensko odgovarjati.

Bukla: Kako pristopaš h kritičnemu pisanju, je tvoja kritiška metoda pri poeziji drugačna kot pri prozi? Kaj je za kritika težje: napisati kritiko o dobrem ali slabem delu?

Petrič: Mislim, da se pristop k posameznemu žanru ne razlikuje. Teško mi je ozavestiti lastni proces pisanja kritike, ker se po navadi dogaja spontano, intuitivno. Veliko lažje govorim o pripravi na kritiko, absorbiranju informacij, študiju, izpisovanju citatov, skiciranju argumentov in izpeljavi sinteze. Ko vse to opravim, se mi kritika običajno izpiše v enem kosu. Prav tako ne čutim težavnostne razlike med knjigo, ki jo pohvalim, ali knjigo, ki jo grajam. Proces oblikovanja argumentov je enak, slog pa, kajpada, svojevrsten in edinstven. Upam.

Bukla: Za konec, ker smo v času knjižnega sejma, katera novejša dela bi priporočila?

Petrič: Uf. Če bi me vprašala, katere tri knjige bi nesla na samotni otok, bi rekla – bralnik. Pa da skočim samo na pretekli teden, se mi cedi-jo sline po novem paketu Mladinske knjige. Fina besedila: nov prevod Harper Lee, *Butalci*, Roza, Blixen, Williams. Nazadnje sem brala roman *Stoner* Johna Williama – briljantno napisan psihološki portret kabinetnega profesorja, ki bi ga kdaj kar s palico po glavi. Na kritičkem seznamu me čakajo proza Jureta Jakoba, poezija Maje Vidmar in Knausgård. In če pristavim še svoj pisiker: v mislih in srcu še vedno nosim »svojo« Friederike Mayröcker.

Če ubiješ oponašalca

Harper Lee; prevod: Polona Glavan
Mladinska knjiga, 2015, t. v., 318 str., 29,95 €, JAK

Ko ponovno (tokrat v novem prevodu Polone Glavan) prebiram prvenec ameriške pisateljice Harper Lee *To Kill a Mockingbird* iz leta 1961, zdaj naslovljen kot *Če ubiješ oponašalca* (roman je v slovenščini prvič izšel leta 1964 z naslovom *Ne ubijaj slavca*, leto po izvirnem izidu posneti in nagrajeni film pa se je v Sloveniji predvajal pod naslovom *Ubiti ptico oponašalko*), mi je več kot jasno, zakaj se je ta roman toliko časa obdržal med modernimi klasiki ameriške literature. Pisan inteligentno in zvedavo ter z veliko topline in humorja s perspektive mlade Scout, nas že na prvih straneh potegne v svet ene ključnih ameriških zgodb dvajsetega stoletja: postdepresivne Amerike (dogaja se v letih 1933–1935), ki pa še vedno ječi pod bremenom rasne segregacije, čeprav ta počasi že poka po sivih. To po svoje dokazuje pripovedovalkin oče Atticus Finch (v filmu ga je nepozabno upodobil Gregory Peck), ki v knjigi predstavlja nekakšnega velikega ameriškega moralnega junaka, saj kljub nasprotovanju someščanov prevzame obrambo temnopoltega Toma Robinsona, ki naj bi posilil mlado belko Mayello Evell. Mala in zgovorna Scout sicer preživlja poletja s svojim bratom Jemom in prijateljem Dillom (v tem liku je, poleg drugih avtobiografskih prvin, ki jih ima roman, dejansko upodobljen Truman Capote). Njihovo brezskrbno potepanje po okolišu ves čas preveva strašljiva bližina vase povlečenega sosesa Arthurja »Boa« Radleyja, zgodbo pa pripovedovalka potem spretno prenese na precedenčni sodni primer,

Gregory Peck v slavni filmski priredbi iz leta 1962

ki dvigne temperaturo ter zgosti pripovedovanje do končnega vrhunca. Nov prevod *Če ubiješ oponašalca* izhaja v letu, ko je Harper Lee izšel njen drugi roman *Go Set a Watchman*, ki ga bomo drugo leto brali tudi v slovenščini z naslovom *Pojdi, postavi stražarja*. > **SAMO RUGELJ**

Zakon narave

Kari Hotakainen; prevod: Julija Potrč
KUD Sodobnost, 2015, t. v., 220 str., 24, 90 €

Izvrsten finski pisatelj Kari Hotakainen nas skozi roman *Zakon narave* pelje s čudovitim pisateljskim slogom, ki ga odlikujeta preprostost in humor, ki bralsko izkušnjo naredita zares prijetno. Glavni lik pripovedi, Rautala, je, potem ko preživi prometno nesrečo in zahtevno operacijo, prikovan na bolniško posteljo in prepuščen svojim mislim, za katere ni videti, da se bodo še kdaj umirile. Skozi pripoved spremljamo njegov odnos s hčerko, ki pričakuje prvega otroka, z osebjem v bolnišnici, pa tudi njegov odnos do lastnega življenja, do preteklosti in do prihodnosti. Čeprav je pripoved večidel ujeta med stene bolnišnice, se pred nami odvijajo celotni svetovi posameznikov, ki živijo svoje zgodbe. > **NEŽA POZNIČ**

MIŠO IVANČIČ
Roza osapska
15 €

FRANK RUDA
Heglava drhal
23 €

FRANCO MORETTI
Buržuj
18 €

THOMAS PIKETTY
Ekonomija neenakosti
13 €

ERNEST MANDEL
Dolgi valovi kapitalističnega razvoja
18 €

Letošnje leto si bomo gotovo zapomnili po dveh obsežnih zgodovinskih monografijah Boža Repeta (1956), rednega profesorja slovenske zgodovine na ljubljanski Filozofski fakulteti, saj sta v manj kot pol leta izšli dve njegovi knjigi: najprej spomladi pri Cankarjevi založbi njegovo delo *S puško in knjigo o narodno-osvobodilnem boju slovenskega naroda 1941–1945*, zdaj, tik pred koncem leta pa še njegova obsežna (zgodovinsko-politična) biografija Milan Kučan, prvi predsednik. Ob tem izidu smo z njim naredili pogovor o nastajanju te knjige, ki bo gotovo odmevala v naslednjih mesecih.

» Že ves čas se skušam vsaj približno uravnoteženo ukvarjati tako z nacionalno kot vsaj regionalno, če že ne širšo zgodovino.«

Bukla: Za vami je plodno leto. Spomladi je naprej izšla vaša knjiga *S puško in knjigo*. Kako je bila sprejeta?

Repe: Knjiga je bila sprejeta zelo dobro, prej kot v enem mesecu je bilo prodanih 2500 izvodov in je založba na hitro morala narediti dotis. Očitno se je vsaj del javnosti naveličal ideoloških polemik in ga je pritegnil celovit in – kot kaže odziv – tudi dovolj zanimiv zgodovinski pregled dogajanja med drugo svetovno vojno na Slovenskem.

Bukla: Zdaj pa še knjiga o prvem predsedniku Milanu Kučanu. Kakšni so prvi odzivi nanjo? Vas je presenetil velik interes javnosti?

Repe: Ta knjiga je nastajala dalj časa, zaradi vrste naključij pa sta v založniški »finiš« obe knjigi prišli sočasno in sta izšli v istem letu, kar je bilo zame zelo stresno. Še zlasti zato, ker imata obe temi, kljub temu da sta zgodovinski, še vedno tudi izrazito družbeno oz. politično konotacijo. Interes javnosti pa me je dvojno presenetil: prvič zanimanje samo in drugič – vsaj kar zadeva večino medijev – korektno in dokaj celovito poročanje (seveda pa so tudi zapisi, kjer osebnim napadom, primitivizmu in patološkosti ni dna; to je pač posledica dejstva, da odgovornosti za javno besedo skorajda ni). V Sloveniji je zelo težko predvideti, kam se bo usmerila pozornost medijev, in še težje, kakšen bo ton poročanja. Poleg tega je knjiga izšla sredi največje humanitarne krize od jugoslovanskih vojn dalje, ko sta na preizkušnji šibka slovenska državnost in prihodnost EU.

Bukla: Kolikor vem, so se priprave na to biografijo začele še v prejšnjem tisočletju. Zakaj je trajalo toliko časa, skoraj dvajset let, da je knjiga končno izšla? Ste potrebovali predvsem dovolj zgodovinske distance ali je šlo le za vprašanje obsežnosti gradiva?

Repe: Sam nisem zagovornik teorije o zgodovinski distanci, ki se sicer tudi v stroki postavlja zelo različno. Primarno je, da so na razpolago viri in da se tema obdela s historično metodologijo. Če neke teme ne obravnavajo zgodovinarji, to pač naredi kdo drug, in to je za stroko in celovitost pogleda slabo. Redka dela so »za večno«, večinoma vsaka generacija zgodovino napiše na novo ali jo vsaj revidira. Seveda pa je bolje, če je neki zgodovinski proces že zaključen ali v primeru biografije, če oseba nima več aktivne politične vloge. Biografijo sem hotel napisati v devetdesetih letih, ko sem se ukvarjal z razpadom Jugoslavije, demokratizacijo in osamosvojitvijo Slovenije. Potem je Kučan še enkrat kandidiral, zato sem pisanje knjige odložil, sem pa zbiral gradivo in delal intervjuje. S tem pa se je seveda razširilo tudi časovno obdobje, saj ne bi bilo smiselno končati biografije z osamosvojitvijo. Pa moje druge obveznosti ... Eno z drugim torej.

Bukla: Zdaj je knjiga tukaj in zdi se, da je izšla v natančno odmerjenem času, dober mesec pred 25. obletnico plebiscita, malo pred

Milan Kučan, prvi predsednik

Božo Repe
Modrijan,
2015, t. v., 704 str., 49,90 €

Kučanovim 75. rojstnim dnevom v začetku prihodnjega leta in kasnejšo četrstoletnico osamosvojitve sredi leta 2016. Naključje? Kakšni so cilji in pričakovanja vas kot avtorja?

Repe: Moje glavno pričakovanje je, da bo knjiga večinsko sprejeta kot zgodovinsko delo. Kučan bo za del politike in medijev sicer še vedno »raison d'être« njihovega obstoja. Kot je ironično zapisal pisatelj Mate Dolenc, mu lahko samo želijo dolgo življenje, njemu pa ni treba drugega, kot sedeti na kavču v Murglah in gledati televizijo. To se še ne bo tako hitro spremenilo. Večinsko pa mislim, da prevladuje pogled, ki Kučanu ne pripisuje vloge »strica iz ozadja«, niti ga ne demonizira, pač pa ocenjuje kot zgodovinsko osebnost v dobrem in slabem. Tej večini in njenemu racionalnemu pogledu je knjiga tudi namenjena. Kasnejše generacije zgodovinarjev bodo Milana Kučana in njegovo vlogo v slovenski zgodovini ocenjevale z večje distance, na njihovo oceno pa bo zagotovo vplivalo tudi to, kako se bosta v prihodnjih letih in desetletjih razvijali država in družba, ki ju je pomembno in tudi odločilno soustvarjal. Bodo pa težje zajele »duh časa« in se poglobile v vsa tista ozadja, ki jih lahko zazna le sodobnik oziroma nekdo, ki Kučana in njegovo delo pozna že dve desetletji.

Bukla: Ne glede na to, da je z demokratizacijo Slovenije konec osemdesetih let v volilne kampanje začela vstopati tudi zasebnost politikov – Kučan je bil, kot ugotavljate, eden prvih, pri katerem je Studio Marketing uporabil tudi pojavljanje njegove družine –, se zdi, da v tej biografiji zasebnosti niste hoteli posvečati veliko pozornosti. Zakaj? Je bila to avtorjeva, zgodovinarjeva, uredniška ali portretirančeva želja/odločitev?

Repe: Sprva sem imel v mislih izključno politično biografijo in osebnega življenja nisem nameraval obravnavati, razen v osnovnih obrih. Potem sem presodil, da to ne bi bilo korektno do bralcev. Tisto, kar človek je ali počne zasebno, vpliva tudi na politične odločitve. Poleg tega je bilo – in je še – o Kučanovih veliko dezinformacij, tudi laži. Je pa vedno vprašanje, kje je meja med zasebnim in javnim. V večjem delu Kučanove kariere so bile te ločnice še zelo ostre. To se je začelo brisati s prvimi večstrankarskimi volitvami. Danes te ločnice skoraj ni več, politiki tako rekoč prodajajo svojo zasebnost, celo

škandale, za promocijske potrebe. Kučanovi so tu zelo rezervirani. Še posebej Štefka je odločno vedno hotela pred politiko obvarovati hčerki, tudi kar zadeva volilne kampanje. Ta odnos se je prenesel tudi v čas po Kučanovi upokojitvi. Veliko truda je bilo treba, da sem jih prepričal v to, da je vstop v zasebnost vsaj do določene mere nujen. Smo pa ves čas iskali kompromis. Sam bi sicer želel, da bi bili objavljeni še kakšni deli njihovih pričevanj, tudi z imeni in priimki. Zlasti tisti, ki odsevajo nizkotnost pripadnikov novega političnega razreda in hudobijo ljudi.

Bukla: V knjigi kot vire uporabljate intervjuje, stenograme zapisnikov, pisne dokumente, že napisane knjige aktivnih udeležencev (pred)osamosvojitve in kasnejše tranzicije ipd. Kako ste se kot zgodovinar odločali, kadar so na isto temo v teh res občutljivih časih obstajale različne verzije iste zgodbe?

Repe: Dogodkov oz. situacij, kjer bi bil odvisen izključno od soočenja dveh ali več udeležencev nekega dogajanja, je zelo malo. Bistvo Kučanovega delovanja je bila kolektivnost oz. javnost, iskanje kompromisov in skupnih rešitev. To večinoma niso hipne odločitve, to so dolge seje, najprej na jugoslovanski ravni in potem v t. i. razširjenem predsedstvu, kjer je sodeloval tako rekoč ves politični vrh. Glede odločitve za obrambo pred napadom JLA (kar je bila prav tako dolga seja v več delih) npr. nimamo magnetograma, le zapisnik. A se interpretacije udeležencev ne razlikujejo bistveno. Tam, kjer so očitki na Kučanov račun, predstavim dokumente (če so), različna pričevanja, tudi njegova, in različne poglede. Problem torej v glavnem ne zadeva faktografije, pač pa interpretacije. Te pa imajo še vedno politično konotacijo. Zato je knjiga tako obsežna, treba je bilo prikazati, če parafraziram mačka Murija, »tudi vejice in pike«. V nekem drugem okolju bi zadostovalo nekaj stavkov, v Sloveniji so potrebni celi zapisniki, pa še ni dovolj.

Bukla: Kako ste se odločali, s kom boste opravili intervju? Vas je kdo zavrnil?

Repe: Intervjuval sem vse, za katere sem presodil, da lahko pomagajo k osvetlitvi njegovega dela. Zlasti seveda njegove sodelavce in politične sodobnike, npr. vse štiri člane predsedstva Kmecla, Zlobca, Pluta in Omana. Z njimi sem naredil obsežne intervjuje. Del intervjujev je bil narejen tudi za dokumentarni film Mojce Šetinc Pašek in Igorja Koširja o Kučanu, kjer sem sodeloval. Tam je ostalo mnogo neobjavljene gradiva. Stališča nekaterih njegovih nasprotnikov sem povzel iz tistega, kar so o Kučanu izrekli ali pisali sami (npr. pokojni dr. Jože Pučnik, Lojze Peterle ali Janez Janša). Neposredno me ni zavrnil nihče, res pa tudi nisem čutil potrebe, da bi vsakega še posebej vprašal, saj tako ne bi povedali drugega, kot so že. Janšo je za izjavo prosila Mojca Šetinc Pašek, ko smo delali dokumentarec. Dobila je odgovor, naj bere mo njegove knjige.

Bukla: Zelo podrobno ste opisali vsebino nekaterih Kučanovih govorov z začetka sedemdesetih let. Zakaj se vam je začetek njegove politične kariere zdel tako pomemben?

Repe: Tu gre za dve zadevi. Nekateri govori (recimo, ko je postal predsednik Zveze mladine) so nenavadno sveži, lahko bi celo rekel, da imajo aktualno politično konotacijo (v navedenem primeru, kar zadeva položaj in vlogo mladine). Tu se kaže sposobnost Kučana, kako je znal presojati družbene razmere, in tudi kako se je nazorsko oblikoval. Pri drugem delu gre za ideološke kampanje, katerih del je tedaj bil (npr. razredno opredeljeno šolstvo, izraženo v sintagmi, da je učitelj vojak revolucije). Tu je bil – in je še – Kučan deležen številnih očitkov. Zato sem vsebino prikazal podrobno.

Bukla: Janez Kocijančič je Kučana opisal kot človeka, ki je bil vedno na skrajnem robu sprejemljivega. Kje se je po vašem mnenju to najbolj izkazalo?

Repe: Najprej v šestdesetih letih, ko je pripadal Kavčičevi reformistični struji. Na koncu, v političnem obračunu, je bil za to, da se s Kavči-

Božo Repe

Foto: Borut Krajnc

čem razidejo, a brez lomljenja hrbtenic. Zaradi te neprepričljivosti je komaj ostal v politiki. Kavčič, ki je šel skozi podobne dileme (npr. obračun s *Perspektivami*), je to dobro razumel in v osemdesetih letih je v dnevnik zapisal: »Sedaj je naš edini up Kučan.« Drugič so bila to osemdeseta leta. Kučan je bil na robu sprejemljivosti stare garde v Sloveniji (potem so se z njim razšli), pa tudi jugoslovanskega zveznega vrha in še zlasti armade. Zanj je mejo prestopil po procesu proti četverici, ko mu je Kadrijević dejal, da se ne bodo več ukvarjali s kmeti na šahovnici. To je pomenilo, da je zdaj tudi odkrito njihov cilj Kučan, torej »kraljica«. Septembra 1988 ga je najbolj kapitalistični časnik s tedaj najvišjo ameriško naklado *Wall Street Journal* označil za »verjetno najbolj naprednega komunista na svetu«. S to oznako je ZKS, ki jo je vodil, sstopila z oblasti in se pomerila na volitvah. In kot posamična stranka še vedno zmagala.

Bukla: Posebej podrobno je seveda opisan ves proces osamosvajanja Slovenije. Kje je po vaše nastopila točka, ko ni bilo več poti nazaj? Morda pri odločitvi za plebiscit, ki je bil tudi delno izsiljen s strani opozicije?

Repe: Osamosvojitve je bila proces, kjer je ena odločitev pripeljala do druge. Vrnitve nazaj ni bilo vsaj od sprejetja ustavnih amandmajev septembra 1989, še pred večstrankarskimi volitvami. Plebiscit je izrazil večinsko voljo ljudi po samostojni Sloveniji, v kakšni obliki, pa ni opredelil (konfederacija, odcepitev oz. osamosvojitve). To je bilo prepuščeno političnim elitam. Poti nazaj ni bilo več po začetku oboroženih spopadov junija 1991, čeprav bi lahko tudi še potem mednarodni pritisk za nekaj časa skrpal Jugoslavijo. A tudi to ne bi prav dolgo zdržalo.

Bukla: Na drugem kraku osamosvojitvenega procesa je bila Brionska deklaracija, s katero so bile ustavljene sovražnosti na ozemlju Slovenije. Katere ključne Kučanove poteze bi torej izpostavili med novembrom 1990 in julijem 1991?

Repe: Poenotenje slovenske politike (no, vsaj za silo) v t. i. razširjenem predsedstvu, ki je potem vodilo oz. koordiniralo osamosvojitveno politiko. Pogajanja v Zagrebu in na Brionih, kjer je prvič vidneje vstopil v mednarodno politiko. In seveda Brionska deklaracija, najprej njen podpis, potem pa to, da jo je slovenska politika sprejela.

→ se nadaljuje na naslednji strani ...

Bukla: »Uradni« del Kučanove biografije je njegova sklenitev drugega predsedniškega mandata. Kako bi ovrednotili njegovo kasnejše družbeno delovanje?

Repe: Kučan si je še v času predsednikovanja prizadeval za t. i. tretje soglasje. Da bi torej Slovenci po osamosvojitvi ter nato vstopu v EU in Nato dosegli neki dogovor, kaj želijo sami s sabo in z državo. Temu je posvetil vso energijo, za širše družbene premisleke je ustanovil tudi Forum 21. A tu ni bil prav uspešen. Je pa njegova beseda v javnosti še nekaj pomenila, npr. pri referendumih za EU in Nato. Pomembna je bila tudi podpora posamičnim strankam in politikom, čeprav daleč od tega, kar se mu pripisuje, da je kar ustanovljal in ukinjal stranke, režiral volitve, postavljali vlade ipd. Pomembno je bilo še (sicer tudi brez večjega uspeha) zavzemanje za pravno državo in za spravo ter dobre odnose z bivšimi jugoslovanskimi republikami. Sam bi izpostavil še obrambo narodnoosvobodilnega boja in to, da je na neki način vendarle amortiziral strahovite pritiske po nekakšni lustraciji tako rekoč vseh, ki ne sprejemajo ene politične opcije.

Bukla: V enem od intervjujev ste izjavili, da je za vas največji paradoks ta, da je bil Kučan med svojim aktivnim političnim udejstvovanjem dolgo časa eden od najbolj priljubljenih politikov, kasneje pa je bil vseeno pogosto demoniziran. Ste zdaj že ugotovili, kaj je temu razlog?

Repe: Moja misel tam se je v krajšanju izgubila. Razlog poznamo vsi. Brez Kučana en politik, njegova stranka in parastrankarska mašinerija izgubijo smisel svojega obstoja ali vsaj njegov velik del. To, česar si ne znam razložiti, je, kako se večina druge politike temu vedno znova prilagaja.

Bukla: Gre za avtorizirano Kučanovo biografijo. Bi bila ta zelo drugačna, če bi bila neavtorizirana?

Repe: Saj ni avtorizirana v klasičnem smislu te besede. Kučan jo je v zadnji različici prebral in dal nanjo koristne pripombe, ni pa posegal v koncept ali vsebino. Z besedo avtorizirana, ki jo v oglaševanju uporablja založba, je mišljeno, da je nastala s Kučanovim soglasjem. In da sem lahko uporabljal njegov arhiv ter delal intervjuje z njim. To pač na Zahodu ločuje avtorizirane biografije od tistih, ki jih o določenih osebah piše kdor koli, neredko tudi iz sovražnih vzgibov.

Bukla: Taka knjiga je zelo zahteven projekt tudi za urednika in založbo. Kako je potekalo sodelovanje? Koliko sta h končni vsebinski in oblikovni podobi dodali urednici in založba?

Repe: Sodelovanje je potekalo zelo dobro. Sem »hišni avtor« Modrijana, čeprav dobro sodelujem tudi z drugimi založbami. A z Brantom Nešovičem sem od začetka nastanka založbe, zato kljub več ponudbam ni bilo dileme, kam bom pri tej knjigi šel. Pri našem sodelovanju ni leporečja: odkrito si povemo, kaj kdo misli, brez tega ni dobre knjige. Obe urednici Bronislava Aubelj in Špelca Mrvar knjige nista delali rutinsko, pač pa res vsebinsko in tudi s srcem. Ker je biografija obsežna, je bilo z založniškega vidika eno ključnih vprašanj, kako jo narediti čim bolj berljivo in privlačno za bralce. S tega vidika smo nekajkrat preoblikovali tudi posamična poglavja. So pa za knjigo zaslužni še mnogi drugi, vsaj glavne sem navedel v uvodu.

Bukla: Lahko morda od vas pričakujemo še kakšno biografijo? Lahko poveste še kaj o svojih prihodnjih knjižnih projektih?

Repe: Zdaj moram malo priti k sebi, imam tudi veliko dela na fakulteti, ki je seveda primarno, pa tudi pogovori o obeh knjigah po Sloveniji bodo trajali še nekaj časa. Sodelujem pa pri nekem pomembnem mednarodnem projektu zgodovine Jugovzhodne Evrope, iz katerega bosta izšli dve knjigi več avtorjev, to me trenutno povsem okupira in tako bo še nekaj časa. Že ves čas se skušam vsaj približno uravnoteženo ukvarjati tako z nacionalno kot vsaj regionalno, če že ne širšo zgodovino. Sicer človek zelo hitro zapade v etnocentrizem.

Ideologi in oporečniki

Janko Kos

Znanstvena založba Filozofske fakultete
in Beletrina, 2015, t. v., 228 str., 24 €, JAK

Nadaljevanje memoarske knjige literarnega teoretika in zgodovinarja Janka Kosa (1931) *Umetniki in meščani*, ki je izšla v začetku 2015, se začneja z letom 1950, ko se je Kos vpisal na fakulteto ter že kmalu za tem začel živeti t. i. dvojno življenje, ko se je po eni strani čim bolj strogo in znanstveno posvečal študijski tematiki, po drugi strani pa je skušal biti v okviru svoje publicistične kariere tudi esejistično zgovoren in v tedanjih okvirih tudi dovolj literarno kritičen. Kos nas prek svojih spominov nadrobno seznanja z družbeno klimo povojnega časa, ki sta jo na področju literature vsak po svoje krojila Anton Ocvirk in Dušan Pirjevec, ključni osebi slovenske literarne teorije povojnega obdobja, hkrati pa potegne tudi v oporečniško vlogo Jožeta Pučnika in intelektualnega kroga okoli *Perspektiv*, ki je skušal o literaturi in družbi razmišljati drugače. Za spodaj podpisane, ki ga zanima predvsem ozadja nastajanja knjig in zbir, kot je, denimo, *Sto romanov* – Kos je na začetku kariere nekaj časa delal tudi v založništvu –, pa je pravi in skoraj dobesedni ocvirek podatek, da je Dušan Ocvirk h Kosu na pogovore o *Sto romanih* prihajal z avtomobilom, ki mu je bil verjetno na razpolago na akademiji, potem pa pred bežigrasjsko hišo, kjer so stanovali Kosovi, pripovedovalca zgodbe povabil kar vanj. Literarna znanost in zbirka *Sto romanov* sta se torej odvijali kar v avtomobilskem okolju! Memoari se sklepajo z osamosvojitvijo Slovenije, kasnejše obdobje pa Kos samo skicira, predvsem z imeni literatov in njegovih sodobnikov, ki so do današnjih dni že odšli na večno pot brez vrnitve. > SAMO RUGELJ

Piaf; Francoski mit

Robert Belleret

prevod: Maja Kraigher

Modrijan, 2015, t. v., 592 str., 37,90 €, JAK

Belleret (1946), francoski pisatelj, biograf in novinar, se je, kljub temu da je bilo o francoski pevki Édith Piaf (1915–1963) objavljenih že na desetine biografij, odločil, da bo o tem francoskem glasbenem mitu napisal najpopolnejši in najboljši življenjepis. Z obsežno knjigo *Piaf – francoski mit* (2013), pisano v gostem, tu in tam poetičnem, informativnem in slogovno bogatem ter natančnem slogu, mu je to tudi uspelo. Pred nami vstane razkošna pripoved, ki se vije od pevkinoga nenavadnega otroštva, ko jo je vzgajala očetova mama, ki je v Normandiji vodila javno hišo (knjiga spetoma spodbije tudi nekatere uveljavljene mite, kot je denimo ta, da je mala Édith skoraj oslepela, potem pa čudežno ozdravela), prek začetka njene kariere, ko ji je besedila pisal tudi pesnik in pisatelj Jean Cocteau, pa vse do njenega zadnjega, sedeminosemdesetega šansona (»Ne morem peti o žalosti, zato me pustite jokati ...«), ko je kmalu zatem veliko prežgodaj sklenila svojo življenjsko pot. > SAMO RUGELJ

Édith Piaf

Prof. dr. Marja Boršnik

Prva dama slovenske slavistike

Francka Premk,

Eva Premk Bogataj

MO Kranj in Gorenjski muzej,
2015, t. v., 372 str., 25 €

Tri generacije žensk, zapisanih književnosti in jeziku, tri doktorice znanosti, tri vodnarke, rojene skoraj na isti dan, pišejo biografijo o prvi: Knjigo o prof. dr. Marji Boršnik (1906–1982), prvi dami slovenske slavistike, sta napisali njena hči, ddr. Francka Premk, in vnukinja, dr. Eva Premk Bogataj, bibliografijo pa je sestavila Anka Sollner Perdih.

»Legenda« slovenske slavistike, prva ženska profesorica literarne zgodovine, začetnica ženskih literarnih študij in mladinskega literarnega raziskovanja, prva ženska na kolesu v srbskem Leskovcu, prva ženska na motorju v povojni Ljubljani. Življenjsko prelomnico je doživela v italijanskem zaporu v letih 1942–1943, ko je bila skupaj s

... »legenda« slovenske slavistike, prva ženska profesorica literarne zgodovine ...

hčerjo obsojena na 12 let stroge ječe. Po vojni je postala ena najvidnejših slovenskih kulturnic in si je kljub stalnim udarcem moških kolegov prva upala raziskovati in predavati o prepovedanih ali vsaj nerežimskih avtorjih (Gradnik, Balantič, Majcen) in prezrtih avtoricah. Za sabo je zapustila obsežno zapuščino (monografije o Aškercu, Tavčarju in Celestinu, Študije in fragmente idr.) in vzgojila najmočnejši rod slavistov do zdaj (Kmecl, Paternu, Bernik, Vuga, Toporišič, Pogačnik, Pibernik, Glušič, Kocijan, Mejak, Cesar, Predan, Janež, Lah, Zadavec itn.), ki so nadaljevali njeno delo. Knjiga se odmika od klasičnih biografij; zgodbo dopolnjujejo prvič objavljene radijske drame, leposlovna besedila, citati Boršnikove in odlomki iz njenih dnevnikov in korespondence ter prvič objavljena celotna bibliografija. Prvi del, *Moja pot*, je napisan za širše bralstvo, v drugem, *Življenje z znano*, pa spoznamo strokovno in znanstveno pot Boršnikove.

Uporniški genij

Roman o Tommasu Campanelli

Dante Maffia

prevod: Vasja Bratina

Gaya, 2015, t. v., 224 str., 29,80 €

Italijanski pisatelj Dante Maffia (1946) je izdal že več kot trideset pesniških zbirk, več kot dvajset romanov in približno petnajst obsežnejših esejističnih del. *Uporniški genij* je njegov najboljši roman in je hkrati tudi prvi preveden v slovenščino. Biografski roman o Tommasu Campanelli, dominikanskem menihu in teologu, filozofu in pesniku, skratka enem izmed vodilnih mislecev 17. stoletja, je avtor sestavil s skrbnim izbiranjem prelomnic v filozofovem življenju in tako napisal zgodbo Fra Tommasa, vse od otroške vedoželjnosti do končne slave pod zaščito francoskega dvora. Govorimo o osebnosti, ki se ni uklonila še tako nečloveškim inkvizicijskim metodam zasliševanja, in osebnem prijatelju Galileja Galileja, ki ga je Campanella branil na znamenitem sojenju, ki se je končalo z Galilejevim zanikanjem lastne teorije in upornim stavkom »Eppur si muove!«. Prevajalec Vasja Bratina, ki je svojo prevajalsko moč že dokazal s prevodi Ecovih romanov (za *Foucaultovo nihalo* in *Skrivnostni plamen kraljice Leone* je leta 2007 prejel Sovretovo nagrado), je izvornemu besedilu dodal še opombe in kronologijo. > VANJA JAZBEC

Moje ime je Meriam

Zgodba begunke, obsojene na smrt zaradi vere

Antonella Napoli

prevod: Andrej Turk

Družina, 2015, m. v., 107 str., 16,90 €

Sedemindvajsetletno Sudanko krščanskih korenin Meriam Wani država v montiranem procesu obsodi na smrt, ker naj bi se odrekla muslimanski veri. Za povrh je spočela dva otroka s sudanskim kristjanom, s katerim je sicer poročena, a ker država te zveze ne priznava, jo imajo oblasti za hudo zločinko. Visoko nosečo Meriam skupaj z njenim leto in pol starim sinčkom odpeljejo v zapor, kjer, z okovi na nogah, preživlja vse mogoče oblike fizičnega in psihičnega nasilja. Njen obupani, na pol invalidni soprog z odvetniki zaprosi za pomoč tuje države, da bi s posredovanjem preprečile to nepojmljivo nasilje nad človekom. Se bo Meriam, ki kljub srhljivemu položaju ne klone, ampak jo pokonci drži njena močna vera, uspelo rešiti in bo končno svobodno zaživela s svojo družino? Šokantna, resnična zgodba pogumne Sudanke, napisana v doživetem, a vendar zelo treznem slogu priznane italijanske aktivistke in borke za človekove pravice, ne bo nikogar pustila ravnodušnega. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

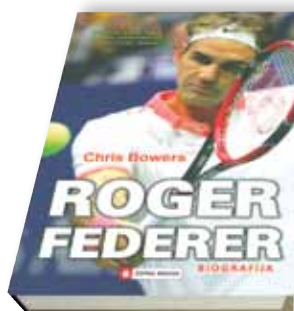
Roger Federer

Chris Bowers

prevod: Niki Neubauer

Učila International,

2015, m. v., 390 str., 12,90 €

Roger Federer, rojen leta 1981 v Švici, je bil že od mladih nog navdušen in nadarjen športnik. Čeprav je bil kot osnovnošolec tudi izvrsten nogometaš, je bilo, že odkar je pri treh letih prvič

prijel teniški lopar, jasno, da bo nekega dne vsem znan kot največji teniški igralec v zgodovini tenisa. V profesionalno teniško okolje je bil pahnen pri osmih letih in takoj se je pokazalo, da bo odrasel v strastnega in temperamentnega igralca, ki ničesar ne sovraži bolj kot to, da izgubi. Avtor biografije Chris Bowers nas z izjemnim smislom za pripovedovanje pelje po življenju tega velikega tenisača, od njegovih začetkov pa do vrhuncev njegove kariere. Gre za vpogled ne le v njegovo profesionalno, ampak tudi v zasebno življenje, v ljudi, ki so ga spodbujali, mu stali ob strani in ga izoblikovali v človeka, kakršnega danes pozna ves svet in ki vedno znova premika mejnike. > NEŽA POZNIČ

Do konca

Zamolčane urednikove prigode

Mitja Gustinčič

Motosi, 2015, m. v., 266 str., 19,90 €

Mitja Gustinčič, dolgoletni urednik revije *MotoSI*, soavtor petih avto-moto vodičev in avtor biblije slovenskega motorista, priročnika *Magisterij vožnje motocikla*, pravi, da gre v tej knjigi res do konca. In zakaj? Ker se je strašansko fajn sladko režat in solze brisati, pa čeprav si avtor traparij. Številne anekdote in prigode iz motorizma in avtomobilizma, ki so se nabrale v njegovi novinarski karieri, avtor odkrito in brez nepotrebnega okolišenja razkriva bralcu. Tukaj so komične zgodbe s številnih rallyjev, bencinskih črpalk in celo carine ter kup avto-moto zanimivosti izpred dvajsetih let in vse do danes. Za motoristične navdušence bo tole prava poslastica. > VANJA JAZBEC

Počnite, kar hočete, samo ubogajte!

Marcel Štefančič, jr.
UMco, zbirka Angažirano,
2015, m. v., 256 str., 19,90 €, JAK

Štefančič (1960), ki je v javnosti zasidran

predvsem kot dolgoletni filmski kritik, saj že skoraj tri desetletja recenzira vse filme, ki pridejo na redni kinospored, in dolgoletni voditelj oddaje Studio City, se je v zadnjih letih izjemno prebil s svojimi družbeno an-

gažiranimi knjigami kritičnih esejev o aktualni družbeni stvarnosti. Njegove zadnje tri knjige so bile namreč vse v jagodnem naboru za Rožančevo nagrado, saj je bila *Zakaj si življenje zasluži, da ga izgubimo* iz leta 2012 nominirana za Rožančevo nagrado, *Kdor prej umre, bo dlje mrtev* iz leta 2014 je lani Rožančevo nagrado dobila, knjiga *Hitler – kako je preživel*, ki je izšla letos ob 70. obletnici diktatorjeve smrti, pa je bila za Rožančevo nagrado spet nominirana. Kljub temu pa Štefančič, kot kaže knjiga *Počnite, kar hočete, samo ubogajte!* v svoji esejični vnemi ne popušča, saj nas tudi v njej s svojim nezmožljivim čutom za družbeno realnost pelje čez paradokse in bizarnosti sodobnega časa. Ti se vijejo od tega, da se skušajo korporacije po eni strani čim bolj elegantno znebiti delavcev, po drugi strani pa vseeno pričakujejo, da bodo ti ostali potrošniki njihovih izdelkov in storitev, prek tega, da je Slovenija po bonitetnih ocenah sicer v zadnjih letih globoko padala, hkrati pa po drugih merilih še vedno spada med najbolj stabilne države na svetu, do tega, kako so liberalci ustvarili neokonservativizem, ki je postal množično orožje za uničevanje. Eseji že dolgo časa niso bili tako eksplozivni!

Marcel Štefančič jr.

Koristnost nekoristnega

Manifest
Nuccio Ordine, z esejem
Abrahama Flexnerja
prevod: Irena Trenc - Freljih
Cankarjeva založba,
2015, t. v., 184 str., 22,95 €

V času ekonomske monokulture, kjer se večina človekovih aktivnosti, četudi so te usmerjene na področje čiste ustvarjalnosti (bodisi na polju umetnosti ali pa znanosti), preceja skozi ekonomske kazalnike dobičkonosnosti, s katerimi se skuša ovrednotiti njihovo družbeno upravičenost, je več kot dobrodošel esej Nuccia Ordina (1958), profesorja italijanske literature na Univerzi Calabria. V njem nam skuša s citiranjem misli in stališč velikih filozofov, od Aristotela do Kanta in Batailla, ter velikih piscev od Dantega in Shakespeara pa do Ionesca ter Forsterja Wallacea) pokazati, da največje stvaritve človekovega duha, od dosežkov filozofije, etike in morale presegajo ekonomsko vrednotenje. Knjižnemu esejju je dodano še besedilo (prav tako prvič prevedeno v slovenščino) *Koristnost nekoristnega znanja* iz leta 1939, ki ga je napisal znani ameriški pedagog in ustanovitelj Inštituta za napredne študije v Princetonu Abraham Flexner, ki je spodbudilo nastanek osnovnega besedila knjige. V njem Flexner dokazuje, da so mnoge tehnološke inovacije in novi izdelki nastali posledično kot stranski proizvod teoretične znanosti, ki se ni ukvarjala z ekonomskimi cilji svojih dognanj. > SAMO RUGELJ

Mitologije

Roland Barthes
prevod: Vera Troha
Krtina, zbirka Temeljna dela,
2015, m. v., 300 str., 25 €, JAK

Roland Barthes

Francoškega filozofa, literarnega teoretika

in lingvi-

sta Rolanda

Barthesa (1915–1980)

v slovenščini že kar dobro pozna-

mo po knjigah, kot so *Užitek v tekstu*,

Fragmenti ljubezenskega diskurza

itn., pri čemer pa se je ta znani mis-

slec nekaj časa posvečal tudi mesečnemu pisanju kolumne za časopis *Les Lettres nouvelles* v letih 1954 do 1956. V teh besedilih, ki so v knjižni obliki izšla leto kasneje, se sicer posveča bolj vsakdanjim temam, denimo volilni fotogeničnosti (torej pomenu prepričljivih plakatnih in drugih fotografij tistih, ki kandidirajo na volitvah); striptizu, kjer telo, ki se slača, dekonstruira na tipično svoj analitični način; v dokumentarnem filmu *Izgubljeni kontinent* pa paradoksalnosti Einsteinovih genialnih možganov in novemu modelu avtomobila Citroën. Vse to pa počne iz skupne, torej t. i. mitske perspektive (v vsakem ob obravnavanih objektov in subjektov torej išče njegov mitski kontekst), čemur je bolj sistematično posvečen drugi del knjige. *Mitologije* so obvezno branje za vse, ki pišejo kolumne in druga redna besedila, saj kažejo na to, kako dobra so lahko tudi ta, če so pisana z jasno usmeritvijo, pa tudi tisti, ki taka besedila kasneje izdajajo v knjižni obliki, saj je Barthes v drugem delu *Mitologij* pokazal, kako se da vse skupaj postaviti tudi v širši kontekst in iz tega narediti tudi teoretično knjigo. > SAMO RUGELJ

Dolgi valovi kapitalističnega razvoja

Marksistična interpretacija

Ernest Mandel
prevod: Maja Breznik
Sophia, zbirka Naprejl,
2015, m. v., 230 str., 18 €, JAK

Belgijskega zgodovinarja in političnega misleca Ernesta Mandela

(1923–1995) v slovenščini že poznamo po monografiji *Pomen druge svetovne vojne* (Sophia, 2013), v kateri je to vojno imel za nekakšno nadaljevanje imperialističnih kapitalističnih teženj velikih evropskih držav. V *Dolгих valovih kapitalističnega razvoja*, ki je izvirno izšla leta 1978 in je bila plod večdesetletnih Mandelovih raziskav, pa avtor dokazuje, da gospodarske rasti še zdaleč ne določajo samo takšni ali drugačni cikli ekonomskega naraščanja in upadanja (kot je, denimo, trdil in svoj ciklični model postavil Kondratjev), temveč so prehodi iz depresij v gospodarska okrevanja in rast močno odvisni tudi od neekonomskih, torej družbenih in/ali političnih razlogov. Po mnenju Mandela, sicer prepričanega marksista, odločilnega pospeška pri družbenoekonomskih preobratih torej ne določajo »atomistični« zakoni kapitalističnega razvoja, po katerih je družba zreducirana na newtonovsko mehanistično ekonomijo, temveč predvsem dosežki razrednega boja. Delo, ki se kot naročeno bere v kombinaciji s knjigo *Zakaj narodi propadajo*, ki je tudi pravkar izšla v prevodu. > SAMO RUGELJ

Grožljivka, imenovana kapitalizem

Arundhati Roy

prevod: Ana Kralj

Založba / *cf, Rdeča zbirka,
2015, m. v., 154 str., 15 €, JAK

Arundhati Roy

Indijska pisateljica in aktivistka Arundhati Roy (1955) je do zdaj napisala samo en roman, *Bog majhnih stvari* (1997, sl. prevod 2000), s katerim je zaslovela po vsem svetu, saj je zanj prejela tudi Bookerjevo nagrado. Od takrat pa se je podala med družbeno angažirane teme, večinoma se je v njih ukvarjala z življenjem v Indiji, in o tem napisala več kot petnajst knjig.

Najnovejša med njimi, *Grožljivka, imenovana kapitalizem*, iz leta 2014, je avtoričin pogled na pobesneli kapitalizem v Indiji v tretjem tisočletju, ki se v svojem bistvu sooča z nepremostljivimi in bizarnimi paradoksi, kot je, denimo, ta, da indijska družba Vedanta neusmiljeno, do izčrpanja zalog, izkopava boksit v domovini starodavnega ljudstva Dongria Kond, obenem pa sponzorira filmsko tekmovanje mladih filmarjev, ki jim je pod sloganom Ustvarjanje sreče naročila, naj snemajo filme na temo trajnostnega razvoja. Kdo med nami, grešniki, bo prvi vrigel kamen, se sprašuje Arundhati Roy, in že v isti sapi odgovarja, da ona žal ne, saj živi od avtorskih honorarjev korporativnih založniških hiš. Knjiga o tem, v kaj se je spremenila indijska različica neoliberalnega kapitalizma. > RENATE RUGELJ

... knjiga o tem, v kaj se je spremenila indijska različica neoliberalnega kapitalizma ...

Kapitalizem kot spektakel

Markus Metz, Georg Seeblen

prevod: Mojca Dobnikar

Studia Humanitatis, zbirka Varia,
2015, m. v., 120 str., 14 €, JAK

Avtorja zgostita ključni pojem in izhodišče za radikalno kritično analizo sodobnega kapitalizma v skovanki *econotainment*, ki jo opredelita kot besedo za mešanje pojmov in narativov iz sveta zabave (entertainment) s tistimi iz ekonomije. Gre za veliko menjavo družbenega diskurza in avtorja se vprašata, kako poimenovati, kar je nastalo po koncu krize, v kaj se je skozi krizo transformiral casino kapitalizem, kakšne strategije preživetja je ubrala neoliberalna ideologija. S tega vidika analizirata povezave politike (vlad), medijev in kapitala. *Econotainment* je preobrazba velikih ekonomskih zgodb v formate reality showa, soap opere, kvizov, športnih prenosov in vremenskih napovedi; je družbena simulacija, ki briše meje med proizvodnjo, distribucijo, reklamo in konzumacijo; propagandni stroj postkriznega kapitalizma, ki iz nas dela sokrivce in talce, storilce in žrtve. Delo je po formi dokaj esejistično, vendar dovolj poglobljeno obravnava zgoraj naštetih koncepte. Je kritično, tudi duhovito, izjemno aktualno delo dveh res neodvisnih avtorjev in njune pronicljive ocene žive sedanosti. Sveže delo v poluciji kritik neoliberalizma. > JANEZ PIPAN

Projekt Od-rasti

Manifest za brezpogojno podporo za neodvisnost

Vincent Liegey et al.

prevod: Mojca Schlamberger Brezar

Sanje, zbirka Aktivni državljani,
2015, m. v., 132 str., 8 €

Tako rekoč že odkar pomnim, na eni strani poslušam o takšni in drugačni gospodarski krizi (jugoslovanska kriza, osamosvojitve Slovenije in izguba trgov, svetovna gospodarska kriza) ter nujnosti varčevanja na drugi (ukrepi stabilizacije, ukrepi zategovanja pasu), iz česar nas lahko potegne samo nenehna gospodarska rast. Zdi se, kot da je kriza stalen, ne pa prehodni pojav. Posledica tega koncepta je (tudi mentalni) model nujnosti vsakoletne gospodarske rasti kot tiste čarobne paličice, ki naj bi po eni strani zvišala življenjski standard vseh državljanov, po drugi pa tistim manj srečnim posameznikom, denimo nezaposlenim, omogočila, da se tudi aktivneje vključijo v »proces ekonomske izmenjave«. V knjižici *Projekt Od-rasti* avtorji dokazujejo, da ta model niti približno ne prinaša blagodejnih učinkov, ki jih obljublja, saj se splošni standard sedanjne družbe, »ki ji infuzijo daje nafta«, ne zvišuje sorazmerno z gospodarsko rastjo, prav tako pa se v tem okviru ne zmanjšuje stopnja nezaposlenosti. Ta se lahko, kljub rasti, celo povečuje, zato avtorji v obliki manifesta podpore za neodvisnost premišljajo instrument, ki bi nas lahko pripeljal v resnično demokratično družbo, osvobodeno lobijev, spektakla in strahu pred jutrišnjim dnem ter nam omogočil mirno in neodvisno življenje. > SAMO RUGELJ

... premišljajo instrument, ki bi nas lahko pripeljal v resnično demokratično družbo ...

Ponovno izumljanje socialnega

Socialna država v prožnem kapitalizmu

Stephan Lessenich

prevod: Mojca Dobnikar

Krtina, 2015, m. v., 215 str., 22 €, JAK

Stephan Lessenich (1965) je eden najbolj vplivnih nemških filozofov, ki ga lahko smatramo za pronicljivega analitika na področju evolucije socialne države, saj pri temu pojmu odkriva presenetljive preobrate. Ne glede na to, da na splošno vse bolj prevladuje mnenje, da je socialna država v evropskih državah v vse večjem izumiranju, Lessenich trdi, da se njeni prihodki (torej prihodki celotnega proračuna v primerjavi s celotnim bruto družbenim proizvodom) niti niso kaj bistveno zmanjšali. Vendar pa, tako Lessenich, se najbolj spreminja njen osnovni koncept. V zlati dobi socialne države je bila namreč njena vloga (tudi) v tem, da je posamezniku omogočala »samodoločitev«, kar je v praksi pomenilo, da se je v zavetju socialne varnosti človek lahko odločil, kaj bo počel s svojim življenjem. Sedaj pa se je socialna država začela preobražati v smer čimprejšnje »tržne« aktivacije posameznika, da bo ta lahko kar se da zgodaj vstopal v družbeno ekonomsko strukturo. S tem naj bi v njej čimprej postal polnovreden ekonomski subjekt, tudi skupaj z vse večjo lastno skrbjo za zdravstveno, pokojninsko zavarovanje itn. Delo, ob katerem nam postane jasno tudi to, zakaj vse bolj upadajo/stagnirajo javni projekti, ki zadevajo dobrobit celotnega prebivalstva. > SAMO RUGELJ

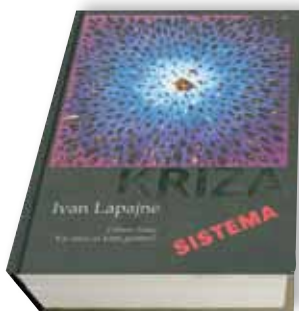
Kriza sistema

Odsev časa:

Kje smo in kam gremo?

Ivan Lapajne

Lara, 2015, t. v., 439 str., 30 €

Stephan Lessenich (1965) je eden najbolj vplivnih nemških filozofov, ki ga lahko smatramo za pronicljivega analitika na področju evolucije socialne države, saj pri temu pojmu odkriva presenetljive preobrate. Ne glede na to, da na splošno vse bolj prevladuje mnenje, da je socialna država v evropskih državah v vse večjem izumiranju, Lessenich trdi, da se njeni prihodki (torej prihodki celotnega proračuna v primerjavi s celotnim bruto družbenim proizvodom) niti niso kaj bistveno zmanjšali. Vendar pa, tako Lessenich, se najbolj spreminja njen osnovni koncept. V zlati dobi socialne države je bila namreč njena vloga (tudi) v tem, da je posamezniku omogočala »samodoločitev«, kar je v praksi pomenilo, da se je v zavetju socialne varnosti človek lahko odločil, kaj bo počel s svojim življenjem. Sedaj pa se je socialna država začela preobražati v smer čimprejšnje »tržne« aktivacije posameznika, da bo ta

... nadroben oris
gospodarskega stanja
v Sloveniji ...

lahko kar se da zgodaj vstopal v družbeno ekonomsko strukturo. S tem naj bi v njej čimprej postal polnovreden ekonomski subjekt, tudi skupaj z vse večjo lastno skrbjo za zdravstveno, pokojninsko zavarovanje itn. Delo, ob katerem nam postane jasno tudi to, zakaj vse bolj upadajo/stagnirajo javni projekti, ki zadevajo dobrobit celotnega prebivalstva. > ŽIGA VALETIČ

To vse spremeni

Kapitalizem proti podnebnju

Naomi Klein

prevod: Polona Mertelj

Mladinska knjiga, zbirka Premiki,

2015, 671 str., 37,96 €

Naomi Klein

Naomi Klein (1970) je prodorna aktivistka in avtorica odmevnih knjig, kot sta *No logo*, v kateri je pokazala, da se svet spreminja v mrežo blagovnih znamk, ki nam vse bolj oblikujejo življenje, in *Doktrina šoka*, v kateri je dokazala, da invazivni kapitalizem humanitarne in človeške krize, kot so tornadi in potresi ter vojne in razseljevanja, izkoristi za svojo rast ter povečevanje tržnih deležev in privatizacijo javnih storitev. Zdaj je prevodu izšla še njena najnovejša knjiga *To vse spremeni* (izvirnik je izšel lani), v kateri je Kleinova stopila še korak dlje v svojem razkrivanju destruktivnosti korporativnega kapitalizma. Dokazuje namreč, da si transnacionalna podjetja ne pomišljajo zanikati okoljskih standardov v posameznih državah, če le lahko tako maksimirajo svoje prihodke in dobiček. Okoljske spremembe so po njenem potemtakem tudi posledica brezobzirnega izkoriščanja narave in njenih virov s strani korporacij, ki na eni strani potrošnikom kažejo spolirano podobo idealističnega življenja brez težav, hkrati pa v omarah skrivajo gomile okostnjakov, ki vse bolj nepovratno vplivajo na okolje, kjer živimo. V tem smislu lahko nedavni veleškandal pri proizvajalcu avtomobilov Volkswagen, ki je s programsko opremo prirejal izpuste avtomobilskih plinov v zrak glede na to, ali je bil avto na testiranju ali pa v resnici na cesti, smatramo za popolno metaforo njene knjige. A to še zdaleč ni vse. Naomi Klein z mnogimi primeri kaže, da je korporativni kapital prodrl tudi v vse bolj ali manj navideznega reševanja okoljskih problemov, saj poskuša profitirati na račun te stalne okoljske krize, s čimer pa podnebne spremembe pretvarja v svojevrstno doktrino šoka. Kaj pa po njenem lahko predstavlja rešitev problema ogljikovih izpustov, o katerih se pogovarjajo že od leta 1990, torej že od takrat, ko so se rodili zdaj najmlajši aktivisti, ki vse bolj dvigujejo svoj glas? Kleinova rešitev vidi v popolnem energetskem prevrednotenju našega življenja, ki pa seveda mora upoštevati posebnosti industrijskega razvoja po svetu, saj je nemogoče zahtevati od razvijajočih ekonomij, kot sta kitajska in indijska, naj bistveno zmanjšajo svoje izpuste, dokler življenjski standard njihovih prebivalcev ne pride na nivoje, primerljive zahodnim, ki so svojo fosilno industrializacijo že skurile. Lahko Zemlja zdrži to globalno industrializacijo? Težko reči. Vsekakor pa je po Naomi Klein okoljska kriza tako preteča in njene posledice tako radikalne, da bi dejansko morala spremeniti vse – sploh pa naše dolgoročno razmišljanje o okolju, ki ga bomo zapustili zanamcem. > SAMO RUGELJ

... nadroben oris
gospodarskega stanja
v Sloveniji ...

Naomi Klein med obiskom filmske ekipe dokumentarnega filma *This Changes Everything*, navdihnjenega po njeni knjigi. Film je režiral njen mož Avi Lewis, premierno pa je bil prikazan septembra letos na filmskem festivalu v Torontu.

Marcel Štefancič, jr.
POČNITE, KAR HOČETE, SAMO UBOGAJTE!
Eseji o življenju v času smrti

Nova knjiga avtorja v zadnjih letih odmevnih in dobro sprejetih esejev Marcela Štefanciča, jr.

POČNITE, KAR HOČETE, SAMO UBOGAJTE
Eseji o življenju v času smrti
256 str. • cena 19,90 €

ANGAŽIRANO

Nominacija za Rožančevo nagrado 2013

Prejemnik Rožančeve nagrade 2014

Nominacija za Rožančevo nagrado 2015

Naročila: www.bukla.si
knjigarna@umco.si • tel: 01/520 18 39

KNJIGE ZALOŽBE UMCO SO NA VOLJO TUDI V BOLJE ZALOŽENIH KNJIGARNAH.

Zakaj narodi propadajo

Izvori moči, blaginje in revščine
na različnih koncih sveta

Daron Acemoglu, James A. Robinson

prevod: Sandi Kodrič

UMco, zbirka Angažirano, 2015, m. v., 578 str., 28,90 €, JAK

Daron Acemoglu (1967) je profesor ekonomije na MIT in eden izmed najpogosteje citiranih ekonomistov na svetu ter tudi avtor odmevnih knjig in učbenikov, v katerih se posveča politični ekonomiji in teoriji gospodarske rasti. Letos je bil blizu temu, da bi prejel Nobelovo nagrado za ekonomijo. James A. Robinson (1960) pa je politolog in ekonomist ter profesor na čikaški univerzi, pri čemer so področja njegovega raziskovanja politična ekonomija ter gospodarski in politični razvoj. Z Acemoglujem sta skupaj napisala že nekaj strokovnih del, pri čemer pa je do zdaj najbolj odmevala družbeno angažirana monografija *Zakaj narodi propadajo*, ki jo prevajajo v mnoge jezike. V njej se ukvarjata z vprašanjem, na katerega si ekonomski raziskovalci in sociologi prizadevajo odgovoriti že stoletja: zakaj so nekateri narodi bogati, drugi pa revni? Acemoglu in Robinson v tej knjigi na podlagi teoretskih znanj s področij ekonomije, politike in sociologije ter s pomočjo analize zgodovinskih dejstev, ki segajo od časov rimskega imperija vse do današnjih dni, utemeljita svojo teorijo politične ekonomije, s katero osvetlita ključne vidike za učinkovit gospodarski razvoj narodov in držav oziroma razloge za njihovo zaostajanje. Na primerih dobro oziroma slabo delujočih držav skušata pokazati in dokazati, da pglavlni razlog za njihovo gospodarsko uspešnost (ali neuspešnost) leži v njihovih političnih in ekonomskih institucijah. Avtorja ločujeta med ekstraktivnimi (izčrpavajočimi) institucijami, s pomočjo katerih elite izčrpavajo preostalo prebivalstvo in posamezno nacionalno gospodarstvo, in inkluzivnimi (vključujočimi) institucijami, ki spodbujajo gospodarski napredek in blaginjo. S to delitvijo in posledičnim vplivanjem institucij na družbo pojasnjujeta, zakaj nekateri narodi in države zavračajo razvoj in propadajo, v drugih pa se življenjski standard in blagostanje večine prebivalcev povečujeta.

... knjiga, ki se bere,
kot bi bila napisana
(tudi) za Slovenijo! ...

Na začetku nam tako predstavita primer mesta Nogales, ki leži na meji med Združenimi državami Amerike in Mehiko. Del mesta, ki spada v Mehiko, se kljub identičnim naravnim pogojem sooča z veliko večjo stopnjo kriminala, revščine in bolezni kot tisti del mesta, ki leži v ameriški Arizoni. Slovenski bralec se bo ob tem zagotovo vprašal, ali veljajo podobni razlogi tudi za razlike med slovensko in avstrijsko Koroško? S primeri z vsega sveta, ki sta jih zbrala v več kot petnajstih

letih raziskav, nam avtorja pokažeta, kako lahko v krajih, ki imajo enako etnično in kulturno ozadje ter enako geografsko lego in podnebje, pride do tako velikih razlik v gospodarskem in političnem razvoju. V nadaljevanju knjige pa avtorja razkrijeta tudi to, kako usmerjati narod, da bo država gospodarsko uspešnejša. Pri tem dokazujeta, da so za dobro delujočo državo nujne take ekonomske in politične institucije, ki spodbujajo ekonomsko rast in inovacije ter omogočajo bolj enakomerno porazdeljeno premoženje. Knjiga, ki se bere, kot bi bila napisana (tudi) za Slovenijo!

Demokracija kot glagol

Žiga Vodovnik

Krtina, zbirka Krt, 2015, m. v., 157 str., 20 €, JAK

V novi knjigi *Demokracija kot glagol* izredni profesor, mislec in doktor političnih znanosti Žiga Vodovnik podobno kot v prejšnji knjigi *Anarhija vsakdanjega življenja* (2010), v kateri je obravnaval anarhizem, prevpraša enega ključnih pojmov družboslovno-humanistično-politološkega diskurza: demokracijo. Nikakor ne gre za še eno interpretacijo precej izrabljene in tudi zlorabljene besede, kvečjemu nasprotno – za povrnitev v prvotno stanje, za redefinicijo sedanjosti skozi temeljni pomen demokratičnosti, za aktualističen pogled na to, kar demokracija je in kar bi mogla biti, če se ne bi sprevrgla v strah oblasti pred ljudstvom oziroma v vse večjo distanco volilnega telesa od političnega mlina. Prvo poglavje jadra na elegantni primerjavi tega pojma z džezovski zasedbo, drugo poglavje je kritično do 20. stoletja, v katerem je Evropa demokracijo uporabila za nadaljevanje pokroviteljstva nad preostalim svetom, tretje poglavje sledi prelomnemu gibanju *Occupy*, v nadaljevanju pa se avtor ozre na sodobno vrednotenje Marxovega dela, na današnje pojmovanje državljanstva in še na zgodovinsko analizo demokracije v Sloveniji. Eklektično, toda nedvoumno. > ŽIGA VALETIČ

RAZPRAVE FF

Primož Vitez
Poetične izpeljave francoske proze: slog in kontekst literarnega besedila
200 str., 19,90 €

Lev Kreft
Estetikov atelje: od modernizma k sodobni umetnosti
308 str., 24,90 €

Borut Ošljaj
Človek, svet in etos: študije o postsekularni filozofiji in svetovnem etosu
264 str., 24,90 €

Obiščite nas na **31. slovenskem knjižnem sejmu**, kjer bomo knjige tudi predstavili:

Estetikov atelje – četrtek, 26. 11. 2015, 13.00
(debatna kavarna)

Človek, svet in etos – petek, 27. 11. 2015, 14.00
(debatna kavarna)

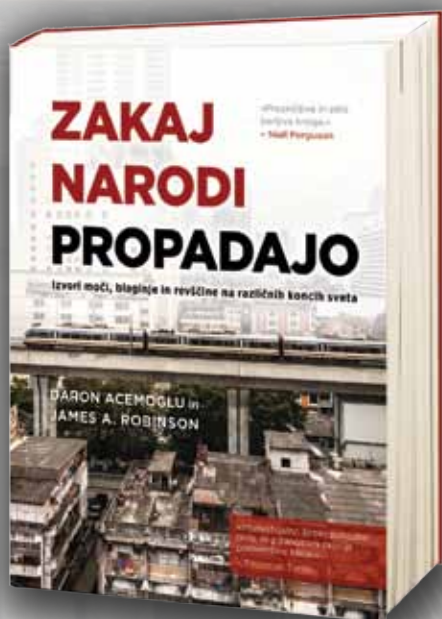
Poetične izpeljave francoske proze – petek, 27. 11. 2015, 18.45 (forum za obiskovalce)

Knjige bodo na sejmu na voljo z 20 % popustom.

Znanstvena založba Filozofske fakultete UL in Knjigarna Filozofske fakultete UL
t.: 01/ 241 1119, e.: knjigarna@ff.uni-lj.si
Več informacij na: <https://knjigarna.ff.uni-lj.si/>

NOVO O DRUŽBI IN ZGODOVINI

zbirka ANGAŽIRANO

578 strani
28,90 €

»Zakaj narodi propadajo je presenetljivo privlačno branje. Ne glede na to iz katerega zornega kota pogledamo, gre za nedvomno zelo pomembno delo. Bralci si lahko samo želijo, da bo povzročilo velike spremembe.«

– The Washington Post

zbirka
ANGAŽIRANO

Tony Judt
**VELIKA
ILUZIJA?**
Razmislek o Evropi

143 strani
16,90 €

zbirka
S TERENA

John Hersey
HIROŠIMA
Knjiga Pulitzerjevega
nagrajenca

144 strani
18,90 €

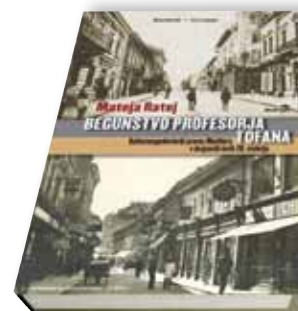
Zgodovina in folklor

Begunstvo profesorja Tofana

Kulturnozgodovinski prerez Maribora v
dvajsetih letih 20. stoletja

Mateja Ratej

Modrijan, 2015, t. v., 119 str., 9,90 €

Dr. Mateja Ratej je že v *Ruskem diptihu*, svoji prejšnji knjigi, začrtala inovativen slog zgodovinopisja, ko je na podlagi arhivskih listin sestavila resnični kriminalni zgodbi iz življenja ruske manjšine na Slovenskem pred sto leti. Enako pot ubere v novem delu, kjer razgradi ovadbo zakoncev, ukrajinskih begun-

... inovativen slog
zgodovinopisja ...

cevc v Mariboru, Hilarija in Konstance Tofan. Bila sta obtožena vsak svojega greha – on, gimnazijski profesor, naj bi posilil služkinjo in ji naredil otroka, ona pa naj bi z laičnim zdravljenjem pripomogla k smrti petnajstletnice, tudi služkinje. Seveda je delo več kot le filigransko natančen dokumentarni krimič, saj v ozadju razmišlja o trku kultur in vrednot, o begunski problematiki, o družbenih slojih, razrednih možnostih in nezmožnosti, pa tudi o tem, kako se je razvijalo pravo in kdo so bili mali junaki ter junakinje, ki so lastno usodo zastavili za tuje pravice v prihodnosti. > ŽIGA VALETIČ

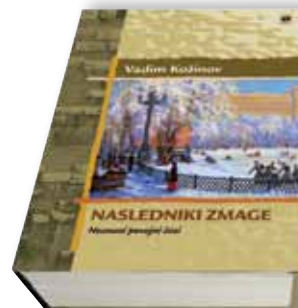
Nasledniki zmage

Neznani poveljni časi

Vadim Kožinov

prevod: Vesna Kovjanič

UMco, zbirka Ruska misel, 2015, m. v., 550 str., 24,90 €

Ruski literarni teoretik, filozof in zgodovinar Vadim Valerianovič Kožinov (1930–2001) je bil ena ključnih osebnosti ruske kulture 20. stoletja. V zadnjih letih svojega življenja se je posvetil zgodovinskim raziskavam in razgaljanju mitov o preteklosti Rusije. V slovenščini sta pred tem že izšli njegovi knjigi *Velika ruska vojna* (2012) in *Ruski človek v iskanju resnice* (2013), v *Naslednikih zmage* pa se je Kožinov posvetil obdobju po drugi svetovni vojni. Splošna predstava o ZSSR se je takrat popolnoma spremenila, saj so jo imeli za grožnjo obstoju Zahoda. Delno je k temu pripomogla ideološka kampanja razkrinkavanja kulta osebnosti, ki so jo izvajali po Stalinovi smrti. Kljub pridobljeni veličastnosti pa je bila Rusija v tistih časih revna država z nizkim standardom in kakovostjo

... sklepna knjiga
trilogije o (neznani)
ruski zgodovini ...

življenja, a z manj surovim političnim ozračjem kot pred drugo svetovno vojno. Kožinov analizira družbenopolitično vlogo Berije, Hruščova in drugih ter jo prikaže s pomočjo zgodovinskih dejstev in dostopnih dokumentov. Posveti se položaju Rusije ter ruske kulture in civilizacije v svetu skozi zgodovino, obravnava razloge in posledice razpada ZSSR, na široko analizira t. i. »rusko idejo«, vseskozi pa se ukvarja tudi z odmevi političnih razmer v literarnih krogih. Sklepna knjiga trilogije o (neznani) ruski zgodovini. > KLARA JARČ

Beseda ni konj

Estetska struktura slovenskih folklornih obrazcev

Saša Babič

ZRC SAZU, 2015, t. v., 156 str., 20 €

Slavistka in folkloristka Saša Babič v knjigi raziskuje slovenske folklorne obrazce, pestro skupino praviloma kratkih oblik jezikovnega sporočanja, dela slovstvene folklorne, ki skupaj s scensko in glasbeno folkloro oblikujejo širše področje folklorne umetnosti. Poleg največkrat predstavljenih pregovorov in ugank ter šele v novejšem času strokovno obravnavanih kletvic, zmerljivk in podobnih folklornih obrazcev namenja pozornost tudi tretji, v naši slovstveni folkloristiki doslej prezrti obliki komuniciranja: delovnim vzklikom, voščilom, pozdravom ipd. Avtorica se posveča predvsem njihovi estetski strukturi, preučuje pa tudi izvor, rabo in druge značilne lastnosti. Gradivo za svojo študijo je našla v zapuščini Antona Štreklja in v ločeni zbirki, ki je v novejšem času nastala v okviru predmeta slovenska folkloristika v usmerjenih raziskavah Filozofskih fakultet Univerz v Ljubljani in Mariboru ter s terenskim delom. > IZTOK ILIČ

Naročila sprejemamo: • 01/520 18 39

• knjigarna@umco.si

• na spletni strani www.bukla.si

UMco, d. d., Leskoškova 12, 1000 LJ

Knjige založbe UMco so na voljo

tudi v bolj založenih knjigarnah!

V Brucku taborišču ...

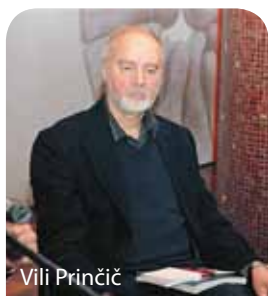
1915–1918

Vili Prinčič

ZTT, zbirka Iz domačega panja,
2015, m. v., 240 str., 18 €

Goričan Vili Prinčič, avtor knjig o bratih Rusjan in aleksandrskih ter številnih zapisov o športnem in kulturnem življenju Slovencev v Italiji, se veliko ukvarja tudi z usodo beguncev iz Posočja med prvo svetovno vojno. Zbirki pričevanj *Pregnani* je ob stoletnici soške fronte dodal novo, še teme-

Vili Prinčič

ljitejše dokumentirano delo o prisilnem izgonu več tisoč Slovencev z območja bojev. Preučil in opisal je razmeroma organizirano triletno bivanje največje skupine v taborišču Bruck ob reki Litvi na meji med avstrijsko in ogrsko polovico monarhije. Da jim vojna tudi globoko v zaledju ni prizanašala, pričata seznama na koncu: v taborišču se je v dobrih treh letih rodilo 188 otrok, vendar je izpisek iz mrliške knjige s 752 imeni, med njimi so bili tudi otroci, veliko daljši! Zgodovinarica Petra Svobljak v uvodu posebej opozarja na dejstvo, da so ljudje vedno bežali pred vojnim nasiljem in da jim niti v novejšem času ni v celoti priznan status žrtev vojne, tako kot je vojakom. > **IZTOK ILICH**

Plesovi v Devinu

Mitja Močivnik Ples

ZTT, 2015, t. v., 112 str., 20 €

S fotografijami in dokumenti bogato opremljena knjiga prinaša trojezično kroniko devinske slovenske družine od srede 19. do konca 20. stoletja. Plesovi so se zavzemali za ohranitev slovenščine na zahodnem robu slo-

venske poselitve, ki jo je s svojim italijansko-slovenskim slovarjem že leta 1607 zaznamoval menih Alasia da Sommaripa. Prva pomembna predstavnika družine sta bila hotelir Ivan Ples in njegov sin Miroslav, devinski župan na prelomu 19. in 20. stol. ki je ustanovil slovensko bralno in pevsko društvo Ladija. Nato stopijo v ospredje njegovi štirje sinovi s svojimi usodami v prvi svetovni vojni – italijansko topništvo je Devin povsem razrušilo – in po njej. Posebej v obdobju fašizma, ki je pravnikinji Tatjani onemogočil šolanje v slovenskem jeziku, priimek pa spremenil v Plezzo. Po drugi vojni so zahodni zavezniki družini vrnil priimek, a so razlastitve leta 1994 Plesove, kot poročca Tatjanin sin Mitja, znova prizadele. > **IZTOK ILICH**

Izza parlamenta

Zakulisje jugoslovanske

skupščine 1919–1941

Jure Gašparič

Modrijan, 2015, t. v., 222 str., 13,90 €, JAK

Naslov se zdi kot izpeljanka Tavčarjevega slavnega romana *Izza kongresa* (1908), ki obravnava ozadje srečanja alianse leta 1821 v Ljubljani. Zgodovinsko delo *Izza parlamenta* se, s podobno časovno distanco, razpiše o dogodkih, ki so se odvijali malo manj kot sto let pred pisanjem knjige. Jure Gašparič pojasni pestro politično dogajanje v jugoslovanski skupščini v času med svetovni vojnama. Spremembe so bile velike, tudi v smislu poslopij, kjer je parlament zasedal: od nekdanjih kraljevih dvorov do stare konjeniške kasarne, beogradskega gledališča na Vračarju ali veličastnega Doma Narodne skupščine, ki so ga odprli leta 1936. Vsebinska je podana živo, tu in tam šaljivo, pri tem pa so statusne spremembe – najprej Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev (1918), nato Kraljevina Jugoslavija (1929) – le kulisa za dinamično zgodovinsko obdobje, v katerem ni manjkalo preprirov, preteпов, razprtij, »frčanja« stolov, korupcije, ideološkega vlečenja na vse strani ter občasno tudi strelcov. Toliko kot širši sliki se avtor posveti detajlom, v katerih oriše praktične vidike delovanja takšne ustanove. Kako se je vse skupaj končalo, ni treba posebej ponavljati. > **ŽIGA VALETIČ**

Stadion 1. maj

Bogomila Kravos,

Branko Lakovič, Igor Kocijančič

ZTT, 2015, 240 str., m. v., 12 €

Nastanek udarniško postavljenega stadiona 1. maj v tržaški četrti Sv. Ivan sovpada z burnim dogajanjem v prvih poveljnih mesecih. Slovenci so še pod Zavezniško vojaško upravo pri Narodnem domu ustanovili prosvetno društvo Slavko Škamperle, poleti 1948 jih je razdelil informbiro, v petdesetih letih pa so jih prizadeli dva požara in odločitev zaveznikov, da vse družbene prostore izročijo v upravljanje naslednikom fašističnega Dopolavora. Kljub vsem težavam je bil stadion, ki je leta 1955 dobil novo stavbo z dvorano, prizorišče številnih proslav, kulturnih in družabnih prireditev ter odmevnih tekmovanj pod okriljem Športnega združenja Bor. Po obdobju upadanja članstva so se v devetdesetih letih aktivnosti na vseh področjih znova razmahnilo, v zadnjih letih pa delovanje znova kroji denarna stiska. Zapis Bogomile Kravos predvsem o kulturnih vidikih ter Branka Lakoviča in Igorja Kocijančiča o športnih dosežkih pod okriljem Stadiona od 1949 do danes spremljajo dokumentarne fotografije, sklepajo pa povzetki v italijanščini. > **IZTOK ILICH**

Vsaka knjiga je nov svet

PIVO V BILJARDNICI Roman se dogaja v Egiptu leto ali dve po sueški vojni, predsednik države je Gamal Abdel Naser. Spomin na britansko okupacijo in sueško vojno je še svež, življenje v stari/novi državi pa je za kritičnega pisatelja imeniten vir, iz katerega lahko črpa brez konca in kraja.

MURAMBI, KNJIGA O OKOSTJIH To je romansirana pripoved o ruandskem genocidu. *Murambi* je nastal kot rezultat pobude afriških pisateljev, ki so hoteli spodbuditi refleksijo o tem, kaj se je dogajalo v stotih dneh med aprilom in julijem 1994, ko je v enem najbolj krvavih obračunov 20. stoletja v treh mesecih umrlo skoraj milijon ljudi.

JAVNI DOLG, KDO KOMU DOLGUJE Jasen in poljuden, pa vendar strokoven prikaz, kako je prišlo do sedanje velike zadolženosti nekaterih držav (Portugalska, Španija, Francija, Grčija, Slovenija in Argentina) in kako bi jo bilo mogoče odpraviti, ne da bi pri tem žrtvovali pridobitve družbenih bojev zadnjih stoletij. Bralcu predstavlja izvirne slovenske prispevke in nekaj najboljših tujih analiz, ki povezujejo strokovno kompetenco z družbenim angažmajem.

Naročila:
Distribucija Buča
t: (01) 230 65 80
e: buca@siol.net

* cf.

<http://www.zalozbacf.si>

Slovenska rudarska poročila iz rudišča Belščica v Karavankah

Goran Schmidt

ZRC SAZU, zbirka Thesaurus Memoriae, 2015, t. v., 494 str., 42 €

Goran Schmidt

Žiga Zois (1747–1819) je bil gospodarstvenik, v svojem času najbogatejši človek na Kranjskem, ob tem pa tudi veliki slovenski razsvetljenec in mecen na področju kulture. Zois so se ukvarjali s preprodajo železa in imeli rudišča železove rude na štirih koncih, med drugim tudi v Karavankah nad svojo fužino, na Javorniku pod Belščico

in Stolom, pri čemer sta rudarska nadzornika Lukas in Vincenc Polc za Zois pripravljal poročila o stanju in rudiščih (poudarek je na letih od 1797 do 1805). Ta po mnenju literarnega zgodovinarja Gorana Schmidta (1950), avtorja monografije, opremljene z obsežno dokumentacijo in grafičnim gradivom, tudi njegovimi fotografijami, predstavljajo zelo pomemben jezikovni prispevek k slovenščini, še posebej tam, kjer nadzornika izstopita iz redkobesednega tehničnega poročanja in pišeta v leksikalno bogatejšem jeziku, ki »nazorno razkriva vrsto socialnih prvin in čustveni odnos zapi-sovalca«. Še več: Schmidt trdi in v tej obsežni knjigi dokazuje, da bi dosedanje literarnozgodovinsko zaporedje javne rabe slovenščine Trubar–Dalmatin–Linhart lahko celo dopolnili v Trubar–Dalmatin–Polc–Linhart. Schmidtovo monografijo, ki je bila do zdaj po krivici spregledana v širšem medijskem in tudi strokovnem prostoru, imamo torej lahko za izjemno jezikovno-literarno-zgodovinsko-montanistično pričevanje, ki je sicer obdelano z znanstveno metodo diplomatičnega in kritičnega prepisa z interpretacijo v sodobni slovenščini, vendar je komentar zaradi interdisciplinarnosti raziskave napisan v splošnem in zato zavzetemu bralcu povsem razumljivem jeziku. > SAMO RUGELJ

... izjemno
jezikovno-literarno-
zgodovinsko-
montanistično
pričevanje ...

Pojmovne prikazni

Rešeto humanistike

Jože Vogrinc

Studia Humanitatis, zbirka Apes, 2015, m. v., 181 str., 15 €, JAK

Pojmovne prikazni sem napisal kot uporabnik jezika, kot bralec. Gesla se nanašajo na termine, ki so me zbudili v oko kot humanista in družboslovca – najprej kot učitelja, ki je poklicno dolžan presojsati humanistična in družboslovna besedila drugih, kasneje pa sem postal tudi pri drugih besedilih različnih vrst pozoren na rabe, kakršne so me najprej zbudile v strokovnih in znanstvenih tekstih. Vse bolj sem opažal, da so pisci in piske namesto terminov, že znanih in uveljavljenih v znanstvenem in strokovnem pisanju v slovenščini, uvažali – pretežno iz angleščine – nove, dotlej neznane tujke in skovanke. Enako pogosto ali še pogosteje kako tujko ali sposojenko, ki se je v slovenščini sicer že uporabljala, zapišejo v pomenu, kakršnega v slovenščini doslej ni imela, ga je pa imela v jeziku, iz katerega je bila pobrana. *Pojmovne prikazni* so geselnik, napisan za vsakogar, ki ga zanima življenje sodobnega jezika, ne samo za humaniste in družboslovce. > iz spremne besede avtorja

Slovar sodobne slovenščine

Problemi in rešitve

urejanje: Vojko Gorjanc, Polona Ganter, Iztok Kosem in Simon Krek

Znanstvena založba Filozofske fakultete, 2015, m. v., 658 str., 20 €

Obsežna monografija je rezultat večletnega dela več kot tridesetih sodelavcev (prinaša 32 razprav), v njej pa so objavljeni rezultati raziskav, s katerimi so avtorji želeli odgovoriti na ključna vprašanja pri snovanju novega sodobnega slovarja, ki bi slovensko leksikografijo obenem trdno umestil tudi v mednarodni kontekst. Iz razprav je jasno razvidno, da so avtorji na tekočem s področjem jezikoslovno usmerjenega računalništva in dodobra seznanjeni z dogajanjem v evropskem in anglosaškem korpusnem jezikoslovju ter korpusno zasnovani leksikografiji. Kot ugotavljajo mednarodni recenzenti knjige, v zaključkih prikaza svojega delovanja namreč ponujajo nove poglede in inovativne metode. Vključene raziskave tako zajemajo širok vsebinski razpon obravnavanih tem, od definiranja sociolingvističnega konteksta in jezikovnopoličnih značilnosti vloge slovarja kot pripomočka za jezikovno standardizacijo, do oblikovanja standardnojezikovne kulture in analiz dejanskih uporabnikov. Pri tem raziskovalci izhajajo iz podmene, da naj bi načrtovani slovar vsem skupinam uporabnikov podal jasen in zanesljiv leksikalno-slovnici opis slovenskega jezika, ki bi bil utemeljen na podatkih iz reprezentivnih jezikovnih korpusov, ob tem pa bi bil tudi izhodišče za razvoj (digitalnih) jezikovnih tehnologij. Pri tem so zanimive tudi razprave o vključevanju množičenja pri izdelavi novega slovarja ter rezultati empiričnih študij uporabniških želja mlajše generacije (ki jim slovenščina ni nujno prvi jezik): ta po svojih besedah v vse večji meri ne potrebuje več ne tiskane knjige, niti ne predstavitve knjižnega formata na spletni strani, temveč zgolj za splet zasnovano vsebino, ki se lahko sproti prilagaja posameznim segmentom publike. Delo, ki priča, da bo novi slovar tudi izjemen tehnološki podvig, bo drugo leto v digitalni obliki izšlo še v razširjeni verziji. > SAMO RUGELJ

Poetične izpeljave francoske proze

Slog in kontekst literarnega besedila

Primož Vitez

Znanstvena založba Filozofske fakultete, zbirka Razprave FF, 2015, m. v., 200 str., 19,90 €

Vitez je profesor na Filozofski fakulteti, prevajalec, jezikoslovec, glasbenik in dramaturg, ki je leta 2010 prejel Sovretovo nagrado za prevod Voltairovih *Filozofskih zgodb*, že dolgo časa pa natančno spremlja tudi druge prevode francoske literature in jih opremlja s poglobljenimi spremnimi besedili. V monografiji *Poetične izpeljave francoske proze* je načrtno odbral nekatere izmed njih (ta se razpenjajo od La Rochefoucaulda, Voltaira in Diderota, prek Flauberta, Camusa in Yourcenarjeve pa vse do Durasove, Queneaua in Sollersa) in z njihovo pomočjo skušal prikazati različne sloge ter kontekst francoskih literarnih besedil. Vitez z izbranimi besedili – tako izvornimi, kot tudi njihovimi prevodih – bralcem skuša razkriti jezikovni material teh del, pri tem pa skuša analizirati tudi prehajanje iz izvornika v prevod ter oceniti, v »kolikšni meri rezultat prehoda ustreza francoskemu slogovnemu impulzu«. Njegove analize želijo razčleniti večplastnost umetnostnega besedila, ob tem pa pokazati, da kakovostno prevajalstvo zahtevnega leposlovja zahteva tudi izjemen avtorski vložek. Raziskovalni izlet v tančice francoske literature. > SAMO RUGELJ

Slovenještajerske vedute

Carla Reicherta

uredil: Primož Premzl

Umetniški kabinet Primož Premzl,
2015, t. v., 440 str., 1020 €

Domoljubna knjiga

Pozitivno domoljubje, povezano s kulturno dediščino na način, ki nam vedno znova odkriva dragotine naše krajine, stavbarstva, zgodovine, likovne ustvarjalnosti in bibliofilstva, je v Sloveniji redko. Zato vedno znova občudujemo podvige mariborskega založnika Primoža Premzla, ko vztrajno odkriva nova poglavja pozabljenih dejstev o pomembnih ljudeh in njihovem ustvarjanju v naših krajih. Tokrat je Premzl skupaj z veteranom kastelologije, dr. Ivanom Stoparjem, sestavil novo suito: knjigo podob slovenještajerskih gradov, mest in zdravilišč iz druge polovice 19. stoletja. Pred tem je Premzl že pripravil in izdal *Kaiserjevo suito* (krajinske podobe, nastale 1824–1833) in starejšo knjigo zgodnjebaročnih vedut, pretežno gradov Georga Mathhaeusa Vischerja. Te so bile prvič natisnjene leta 1681.

Pred nami je v usnje vezana vzdolžna knjiga s kar 440 stranmi. Projekt se je razvijal kar dve desetletji. Težko si predstavljamo, koliko iskanja po knjižnicah, arhivih in antikvariatih je bilo potrebnega, da so zbrali različice tiskanih in risanih podob obravnavanega obdobja in prostora. Med njimi so izbrali gradivo, ki je najbolj povedno za Štajersko in Slovenijo, saj so vse reprodukcije v novi knjigi spomin na videz naše dediščine pred več kot 150 leti. Reichertova suita je dodatna nadgradnja omenjenih predhodnih knjig, ki sta obe nastali, ko so radovedni risarji potovali po štajerski deželi še pred gradnjo železnice. Reichertova potovanja so postala hitrejša in na njegovih podobah je več zdraviliških krajev. Njegove grafike in komentarji so bili prva sodobna turistična promocija Štajerske. V novem tisočletju izhaja množica barvnih fotomonografij, vendar ni nobena tako povedna kakor stare, v kamen ali kovinske plošče vrisane podobe.

Avtor in založnik ni sestavil samo ponatisa enega od albumov s kazali. S pomočjo erudita, umetnostnega zgodovinarja Stoparja in terenskih raziskav je vsak upodobljen kraj ali stavba natančno predstavljen/-a. Pisci so za laika in poznavalca opisali čas ter prostor nastajanja krajinskih podob. Besedila so kratka, prilagojena pozornosti današnjega človeka in v žlahtni slovenščini.

Carl Reichert (1836–1918) je bil šolan vedutist. Najprej je bil za mladega slikarja zgled njegov oče, slikar zgodovinskih vedut in litograf. Znanje je izpopolnil na risarski akademiji v Gradcu. Ustvarjalec, likovno bolj nadarjen kot Kaiser ali Vischer in njegovi sodelavci, je zapustil dva obsežna opusa. Prvi obsega več kot 650 krajinskih podob, drugi pa skoraj 600 »portretov« živali, predvsem domačih ljubljencev, psov in mačk. Reichert je bil tipičen meščanski slikar, vpet v slogovne okvire poznega 19. stoletja. Bil je natančen opazovalec, ki je zvesto posnel značilnosti zunanosti gradov in palač ter njihove neposredne okolice. Podobe je oplemenitil s štafažnimi figuricami sprehalcev, jezdecev, kočijažev.

V grafike vtisnjene risbe so prvič izšle v različnih Reichertovih publikacijah (*Einst und Jetzt*, *Burgerjeva suita*). Urednik je za slovensko knjigo izbral samo tiste, na katerih so prostori in objekti iz slovenskih krajev. Vsi so s Štajerske. Dodani sta le reprodukciji risb Bleda istega avtorja. Poleg znanih podob krajin je s pomočjo bibliofilov in njihovega pozornega pregledovanja drobnih tiskov v novem reprintu povzeta tudi serija promocijskih zloženok iz 19. stoletja. Na starih prospektih v obliki vrtnic so grafični odtisi zdravilišč Dobrna, Rimske Toplice in Rogaška Slatina. Jekloreze so

avtorji knjige utemeljeno pripisali Reichertu. Dokumentarne podobe so dokaz, da je na Štajerskem ohranjenih več zanimivih stavb, kakor včasih kritično pišemo. Žal nam je lahko za vsak detajl, ki ga izgubljam ali je bil izgubljen v preteklosti. S pomočjo vedut bomo spodbudili vse, da se bodo bolj zavedali dragotin, ki jih imajo v svojem okolju.

Slabše kakor stavbe so ohranjeni nekdanje parkovne površine in ambientanti. Prav ohranjene vedute bi bile lahko povod za prenavo nekaterih parkov.

Knjigoljubcem ostaja listanje po 440 straneh, primerjanje, otip izbrane ga papirja in uživanje ob nostalgicnih primerjavah. Knjiga bi morala postati brevir vseh naših poslancev in štajerskih županov. > **GOJKO ZUPAN**

Knjižni DAR 2016

Koledar
Pratika

VEČERNICE
Ivana Vatovec
Kjer šelestijo breze

v paketu € 34,90

www.mohorjeva.com

Mohorjeva
Celovec

Obiščite nas na Slovenskem knjižnem sejmu (25.–29. 11.)
in vabljeni na naše prireditve v okviru sejma:

sreda, 25. 11., 18:00–19:00, Forum
Slovenski intelektualci in Udba

Sodelujejo: Igor Omerza, Alenka Puhar, Tomaž Simčič, povezuje Hanzi Filipič.
Po prireditvi **KOROŠKI VEČER** na stojnici Mohorjeve Celovec

petek, 27. 11., 12:00–13:00, Pisateljski oder
Literatura opoldne: Meta Kušar, Azur-Himmelblau
Pesnica in esejistka Meta Kušar v pogovoru z Majdo Kne.

petek, 27. 11., 16:00–16:50, Debatna kavarna
Usoda Slovencev v komunističnem totalitarizmu

Sodelujejo: Jože Dežman, Boštjan Kocmur, Božidar Radoš, povezuje Aleš Maver.

MLADIKA

B. Pangerc
Vroči ledeniki

88 str.
13€

I. Omerza
Karla

742 str.
29€

V. Gomizel
Moje življenje

400 str.
24€

Rebulov zbornik 2

208 str.
16€

Umetnost ...

Estetikov atelje

Lev Kreft

Znanstvena založba Filozofske fakultete,
2015, m. v., 305 str., 24,90 €

Lev Kreft, politik, soustanovitelj več društev (med drugim Slovenskega društva za estetiko) in trenutni redni profesor na Oddelku za filozofijo Filozofske fakultete v Ljubljani, se je v svojem zadnjem delu posvetil preučevanju določenih umetnikov, umetniških pojavov in estetike same od modernizma pa do danes. Kot pravi sam, je izbral »tiste [umetnike], ki so z umetniškim delom povzročili protislovne odzive in z njimi segli tudi v umetnostne vede in filozofijo«, kar zajema osebnosti, kot so Jacques-Louis David, Andy Warhol in Benedetto Croce. Delo se poleg umetnikov samih dotakne tudi drugih tem, med drugim razmerja med umetnostjo in nacionalno državo, kar velik del pozornosti pa posveti tudi marksistični estetiki, marksističnim avtorjem kot na primer Paulu Matticku in vlogi, ki jo marksizem pripiše umetnosti. > **NEŽA POZNIČ**

Trst

urejanje: Aleksander Rojc

Glasbena matica in ZRC SAZU,
2014, m. v., 440 str., 25 €

Glasbena matica je že sto let – kljub obdobjem vsiljenega molka – ena najpomembnejših kulturnih ustanov slovenske skupnosti v večkulturnem Trstu.

Ob jubileju je leta 2008 v Trstu potekal simpozij Umetnostni izraz ob narodnem vprašanju. Predstavljena razmišljanja o izkušnjah identitete pripadnikov avtohtonih narodov na vzhodu Julijske krajine so dočakala objavo v dvojezičnem slovensko-italijanskem zborniku, ki se ob glasbeni posveča tudi likovni in besedni ustvarjalnosti ob slovensko-italijanski meji v drugi polovici 19. stoletja do nastopa fašizma. Uvodnima besedama urednika in Miloša Budina sledijo prispevki enajstih avtorjev, razvrščeni v štiri tematske razdelke: Zgodovinski oris (Aleksij Kalc, Borut Klabjan, Salvator Žitko), Literarna premisa (Tatjana Rojc, Cristina Benussi), Figuratívno-umetniški zaklepaj (Milček Komelj, Donata Levi), Glasbeni utrinki (Aleksander Rojc, Stefano Bianchi, Stanislav Tuskar in Ivano Cavallini). > **IZTOK ILICH**

Pesmi / Lieder

Mira Blažej

Mohorjeva Celovec, 2015, t. v., 76 str., 15 €

Med Slovenci na avstrijskem Koroškem ima zborovsko petje izjemno bogato tradicijo in pomen. Tudi Mira Blažej iz Podkanje vasi v občini Galicija pravi, da jo pesem spremlja že od malih nog. Je pevka in zborovodkinja, pred 25 leti je ustanovila otroški zbor Amabilis, ter likovna ustvarjalka. Od kar je leta 1996 s prvo svojo pesmijo prebila led, so začele nastajati vedno nove za različne priložnosti, kot so družinski in cerkveni prazniki, predvsem pa za potrebe njenega zbora. Ob četrtsotletnici Amabilisa so pri Krščanski kulturni zvezi prisluhnili avtoričini zamisli, da 34 pesmi poveže v zbirko, in ji pomagali do knjižne objave. Mira Blažej je napisala besedila in melodijo, za nekatere pesmi tudi večglasje, redaktor enoglasnih pa je bil Primož Leskovec. Ker v Amabilisu pojejo tudi nemško govoreči otroci, je slovenskim ponekod dodana še kaka nemška kitica ali celotna pesem. Pesmarico likovno bogatijo avtoričine akrilne slike in fotografije Flori Juch in Sonje Blažej. > **IZTOK ILICH**

NOVO PRI MLADIK

B. Volpi Lisjak
Ribič Sardon

168 str.
23€

E. Cunja
Koledar 2016

www.mladika.com

Ul. Donizetti 3 - Trst, tel. +39 0403480818, uprava@mladika.com
V Sloveniji distribuira založba Primus: info@primus.si

Glasba

Velika slikovna enciklopedija

urejanje: Miezian van Zyl

prevod: Niki Neubauer

Mladinska knjiga,

2015, t. v., 400 str., 69,96 €

Glasba je nedvomno več kot privlačna tema za veliko enciklopedijo, saj: se ga daleč v preteklost (ljudje so že pred več deset tisoč leti ustvarili različne preproste instrumente in skušali iz njih izvabljeni urejene in povezane zvoke); je imela pomembno vlogo pri vzniku civilizacij (od stare Grčije naprej); se je kasneje na raznovrstne načine in s svojimi instrumenti ter glasbenimi ter tonskimi pristopi razvijala povsod po svetu (afriška, indijska, indonezijska in evropska glasba se med seboj zelo razlikujejo); je izjemno pomembna, raznovrstna in tudi ekscesna še danes (pomislite samo na novi korejski val in Gangnam style, ki ga kot eno zadnjih poglavij tudi obravnava ta enciklopedija); ima svoje klasične in sodobne preroke ter ikone (v knjigi imajo ti, denimo Vivaldi, Mozart, Beethoven, Schubert, Presley, Maria Callas itn., posebne, potrebne predstavitve); je s svojo izpovedno in aktivacijsko močjo pogosto spodbujala družbene spremembe (od besedil Boba Dylana do koncertov, kot je bil tisti v Woodstocku); temelji na klasičnih, a tudi novih instrumentih (ključni so predstavljeni s posebnimi opisi, enakovrstni pa razvrščeni v »družinske« predstavitve); omogoča čudovite grafične prikaze ter streže z bogatim ilustrativnim gradivom (kot tudi vse druge velike enciklopedije založbe Dorling Kindersley) in na splošno z vsemi svojimi oblikami pojavitve, od tega, da je natisnjena, s čimer prehaja v materialno snovnost, do tega, da v zadnjem stoletju podlaga tudi gibljive podobe, predstavlja še en vzporeden človekov univerzum, ki ga vedno znova smiselno nadalje raziskovati. Obvezno za vse, ki jim je mar za svet glasbe! > **SAMO RUGELJ**

Spisi o Wagnerju

George Bernard Shaw, Thomas Mann, Theodor W. Adorno

prevod: Simon Širca

Založba Univerze v Novi Gorici,

2015, t. v., 336 str., 34 €

Wagnerjevemu delu *Opera in drama*, izdanemu leta 2013, se v Založbi UNG zdaj pridružuje še prevod treh

prelomnih spisov o Wagnerju iz stoletja po skladateljevi smrti: to so duhoviti, pronicljivi *Popolni wagnerjanec* (1898), ki ga je napisal George Bernard Shaw še v ozračju »starega Bayreutha«, epohalni *Trpljenje in veličina* Richarda Wagnerja (1933) izpod peresa Thomasa Manna in nič manj slavni *Poskus o Wagnerju* (Theodor W. Adorno, 1952). Ti spisi niso le edinstveni literarni pomniki, vsak zase obenem tudi nepozabno osvetljujejo fin de siècle, mrzlično, negotovo obdobje weimarske republike in čas, ko so v globinah človeških duš še izzvenevale strahote druge svetovne vojne. Tem temeljnim delom – marsikdo je mnenja, da je prav Mannov spis najtehtnejša analiza Wagnerjevega genija, kar jih je bilo kdaj napisanih – se pridružujeta še krajši Mannov prispevek *Richard Wagner in Nibelungov prstan* (1938) in dodatek, Adornov članek *O knjigi, ki je sprožila toliko razprav* (1964), v katerem podrobneje pojasnjuje metodologijo svojega pristopa k Wagnerju. Kar neverjetno se zdi, da smo morali toliko desetletij čakati na te temeljne kulturološke spise. S pričujočo zbirko v prevodu Simona Širca se ima zdaj slovenski bralec priložnost seznaniti z neponovljivimi miselnimi svetovi velikih intelektualcev 20. stoletja in tudi Wagnerjevo delo uzreti v povsem novi, ne vselej lepi luči.

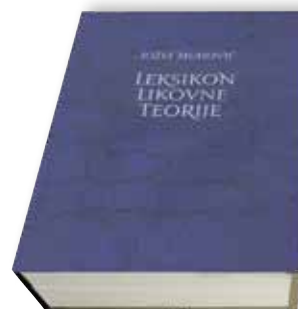
Leksikon likovne teorije

Slovar likovnoteoretskih izrazov z ustreznici iz angleške, nemške in francoske terminologije

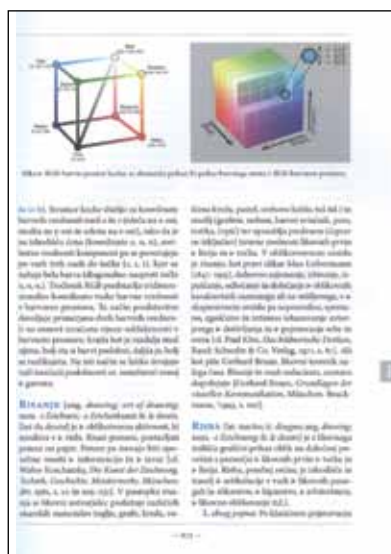
Jožef Muhovič

Celjska Mohorjeva družba,

2015, t. v., 896 str., 100 €, JAK

Muhovič (1954), filozof in likovni teoretik (najbolj znana je njegova monografija *Umetnost in religija* iz leta 2002), je z *Leksikonom likovne teorije* napisal svoj opus magnum (zanj je porabil dvajset let), delo gigantskega obsega, ki vsebuje več kot osemsto gesel s področja likovne teorije in njenih poddisciplin, kot so: fotologija, teorija barv, likovna morfologija, likovna kompozicija, teorija likovnega jezika, likovne semiotike in formalne likovne analize. V njih je avtor »med seboj povezal tako terminološke kot leksikografske elemente«. V praksi to pomeni, da so nekatera pomembna gesla – denimo mimesis, pojem, slikarstvo, svetloba, število, umetnost – dolga tudi po nekaj strani in ustrezno razčlenjena v podgesla in njihove različne pomene (barve v različnih vsebinskih in pomenskih kontekstih so eden od ključnih delov leksikona, zato je v osnovi namenjen likovnim strokovnjakom s področja slikarstva, kiparstva, oblikovanja in arhitekture pa tudi likovnim pedagogom in študentom, širi uporabnost, saj je nedvomno več kot primerno branje tudi za vse druge, ki se ukvarjajo s praktičnimi in teoretičnimi problemi vizualizacije ali pa jih tako ali drugače zanima likovna umetnost. Osrednjemu delu je dodana tudi obsežna bibliografija, razdeljena na vsebinske sklope. Monumentalno delo, ki se mu lahko samo poklonimo in ki hkrati kar kliče k praktični uporabi. > **SAMO RUGELJ**

vanja in arhitekture pa tudi likovnim pedagogom in študentom, širi uporabnost, saj je nedvomno več kot primerno branje tudi za vse druge, ki se ukvarjajo s praktičnimi in teoretičnimi problemi vizualizacije ali pa jih tako ali drugače zanima likovna umetnost. Osrednjemu delu je dodana tudi obsežna bibliografija, razdeljena na vsebinske sklope. Monumentalno delo, ki se mu lahko samo poklonimo in ki hkrati kar kliče k praktični uporabi. > **SAMO RUGELJ**

Eklibrisi Saše Šantla

Spominska grafična razstava ob 70. obletnici umetnikove smrti

Igor Longyka

fotografije: Lucijan Bratuš

samozaložba, 2015, m. v., 64 str., 10 €

Saša Šantel (1883–1945) je izhajal iz umetniške družine in sam je na dvojen način, kot glasbeni in likovni umetnik, zaznamoval življenje v Sloveniji ter na Hrvaškem v drugi polovici 20. stoletja. Eden od njegovih manj znanih izrazov ustvarjalnosti je bilo izdelovanje eklibrisov, s katerimi so knjigoljubci včasih označili lastništvo svojih knjig. V knjižici, v kateri je eklibrise zbral in o njih ter Šantlu spremno besedo napisal Igor Longyka, jih najdete skoraj 40, med njimi pa je tudi kar nekaj takih, ki so bili narisani za samega avtorja ali pa njegove sorodnike. Unikatna zbirka knjižnih simbolov, ki v sedanosti neustavljivo izginjajo.

Čudovite knjige za obdarovanje!

1000 PRVIH BESED

€14,99
SUPER CENAI
UČILA

KAKO DELUJE

€12,99
SUPER CENAI
UČILA

USTVARI IN ZGRADI
MINECRAFT

€14,99
SUPER CENAI
UČILA

MESTO IZ KOCK

€14,99
SUPER CENAI
UČILA

ZABAVNI PRIGRIZKI

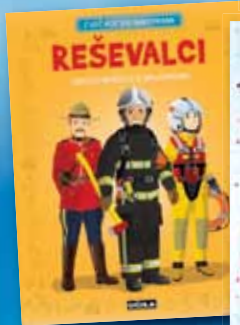
€9,99
SUPER CENAI
UČILA

GROZNI GAŠPER
IN LJUDOŽERSKI
UROK Cena: 11,90 EUR

GROZNI GAŠPER
VESOLJE Cena: 11,90 EUR

REŠEVALCI
Cena: 6,90 EUR

DRŠALKE
Cena: 6,90 EUR

PAPIRNATA LETALA

€9,99
SUPER CENAI
UČILA

MOJ KUŽA

€12,99
SUPER CENAI
UČILA

PISMO BOŽIČKU

€9,99
SUPER CENAI
UČILA

ZAKLADNICA SNEŽENIH
ZGODB

€9,99
SUPER CENAI
UČILA

ŽLAHTNE PRAVLJICE

€14,99
SUPER CENAI
UČILA

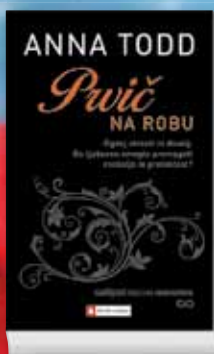
ZA LAHKO NOČ

€9,99
SUPER CENAI
UČILA

GRIMMOVE PRAVLJICE

€9,99
SUPER CENAI
UČILA

PRVIČ NA ROBU
Cena: 16,90 EUR

GOSPODAR SRCA
Cena: 10,90 EUR

JUNAK
Cena: 12,90 EUR

LJUBEZEN V POPOLNOSTI
Cena: 10,90 EUR

IZZIVALNA Z BISERI
Cena: 10,90 EUR

ŽENINOVA SKRIVNOST
Cena: 10,90 EUR

SPLETNA PUNCA
Cena: 10,90 EUR

VРАНJE DEKLINE
Cena: 12,90 EUR

NOVAK ĐOKOVIĆ
Cena: 12,90 EUR

MICK
Cena: 14,90 EUR

ELON MUSK
Cena: 14,90 EUR

ALKIMIST
Cena: 10,90 EUR

SUPER CENA!
€9,99
UČILA

SMUTIJI IN SOKOVI ZA VSAK DAN

SUPER CENA!
€9,99
UČILA

ANGLEŠKO-SLOVENSKI SLIKOVNI SLOVAR

SUPER CENA!
€14,99
UČILA

POGUM ROKOVNIK

SUPER CENA!
€9,99
UČILA

MALI ČAROVNIK

SUPER CENA!
€14,99
UČILA

MESSI

SUPER CENA!
€14,99
UČILA

RONALDO

SUPER CENA!
€6,99
UČILA

PRIPOVED ZOBNE VILE

SUPER CENA!
€6,99
UČILA

VEDNO TE BOM IMEL RAD

PREŠUŠTVO
Cena: 12,90 EUR

PREGREŠNI IZ VIDNIK
Cena: 12,90 EUR

BRATA V KRVU
Cena: 12,90 EUR

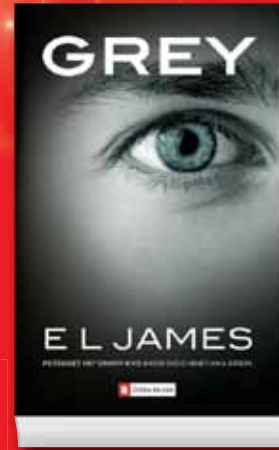
UMETNOST POSPRAVLJANJA
Cena: 10,90 EUR

ZDRAVILNI KODEKS
Cena: 10,90 EUR

BREZČASNE BOGINJE
Cena: 12,90 EUR

GREY Cena: 14,90 EUR

DEKLE V PAJKOVI MREŽI
Cena: 14,90 EUR

KOMPLET PETDESET ODTENKOV
Cena: 26,90 EUR

SUPER CENA!
€19,99
UČILA

GUINNESSOVA KNJIGA REKORDOV

TA MOŠKI SE IZPOVE
Cena: 16,90 EUR

ZA VEDNO V TVOJEM OBJEMU
Cena: 16,90 EUR

MENIH, KI JE PRODAL SVOJEGA FERRARIJA
Cena: 10,90 EUR

KROTILEC LEVOV
Cena: 12,90 EUR

RAZKRITA ENA NOČ
Cena: 12,90 EUR

ZLI UM
Cena: 12,90 EUR

VLJUDNO VABLJENI V KNJIGARNE FELIX!

LJUBLJANA: Citypark • Čopova ulica 7 • E.Leclerc • Kolosej • Miklošičeva 11 • Mercator center Siška • Mercator center Šmartinska • Pašaža Maximarketa • Supernova Rudnik; **CELJE:** Citycenter • Planet Tuš; **DOMŽALE:** Mercator center; **KAMNIK:** Qlandia; **KOPER:** Planet Tuš; **KRANJ:** TC Savski otok; **MARIBOR:** Mercator center Tabor • Planet Tuš • Qlandia; **NOVA GORICA:** Qlandia • Supernova; **NOVO MESTO:** Qlandia

Nagrade 31. slovenskega knjižnega sejma

Schwentnerjeva nagrada 2015 (podeljuje ZKZK)

BEDITA MLINAR

Bedita Mlinar je bila od leta 1984 do leta 2012, ko se je upokojila, ustanoviteljica, dolgoletni vodja in zaščitni znak prvega specializiranega otroškega knjigarniškega oddelka pri nas, magičnega prostora v osrednji ljubljanski knjigarni Konzorcij, ki je z leti prerastel v nekakšno zatočišče otrok (tudi dobesedno: pridobil je tudi Unicefov naziv t. i. Varne točke) in odraslih in hkrati plodovito, nespregledljivo stičišče vseh, ki se tako ali drugače ukvarjajo z ustvarjanjem in izdajanjem knjig za otroke. Njeno delo je daleč presegalo zgolj običajno prodajanje, saj je znala vsakomur dati strokoven nasvet in svetovati, katera knjiga je v tistem trenutku najbolj prava zanj(o). Bila je znana kot tista knjigarka, ki ne samo da osebno pozna večino svojih odraslih in otroških strank, temveč natančno ve, kaj imajo radi in katere knjige že imajo doma. Lahko bi rekli, da je Bedita Mlinar, knjigarnarka z dušo in telesom, na področju prodaje otroških in mladinskih knjig pri nas opravila podobno pionirsko delo, kot ga je na področju izdajanja le-teh opravila Kristina Brenkova. O globoki sledi, ki jo je zapustila, priča tale citat iz zapisa ene od številnih »njenih otrok« Mance G. Renko na spletnem portalu Airbeletrina: »Vsi, ki jo poznamo, smo se lahko le strinjali. Bedita Mlinar predstavlja delček domovine, takšne, kot si jo želimo in na katero smo lahko ponosni.«

Bedita Mlinar

Poleg vsakodnevnega strokovnega dela se je intenzivno ukvarjala še s številnimi drugimi dejavnostmi, povezanimi s promocijo knjig in branja:

- 20 let je organizirala razstavo Bologna po Bologni, ki ni samo prodajna, temveč omogoča zainteresirani publiki odličen vpogled v najboljše, kar v svetu trenutno nastaja za otroke in mladino.
- 20 let je organizirala otroški abonma, ki je enkrat mesečno otrokom približ(ev)al knjigo bodisi skozi pripovedovanje pravljic, bodisi z lutkovnimi predstavami po literarnih predlogah, risanjem in ustvarjanjem. K temu je pritegnila številne najvidnejše slovenske ustvarjalce za otroke, od Matjaža Schmidta in Toneta Pavčka do Andreja Rozmana Roze in Anje Štefan.
- bila je pobudnica in organizatorica Praznika Čebelice, ki je vsako let v tednu pred 22. oktobrom, rojstnim dnevom Kristine Brenkove, opozoril na izjemno bogastvo slikanic in ilustriranih knjig, ki izhajajo pri slovenskih založbah.
- bila je ena od pobudnic nagrade za izvorno slikanico, ki je bila tudi na njeno vztrajno pobudo pred nekaj leti preimenovana v nagrado Kristine Brenkove.

Bedita Mlinar je za svoje pionirsko in inovativno delo na področju prodaje in populariziranja otroških knjig in branja leta 2007 prejela tudi priznanje Naj knjigotržec, leta 2010 pa priznanje Slovenske sekcije IBBY, namenjeno posameznikom, posebej zaslužnim za promocijo branja in mladinske književnosti. Iskreno čestitam!

Nagrada za najboljši literarni prvenec (podeljujeta ZKZK in DSP)

DINO BAUK: *Konec. Znova* (Beletrina)

Romaneski prvenec Dina Bauka je strukturno dodelana celota, ki jo najprej odlikujejo raznovrstni tehnopoetski principi in mešanje raznolikih komunikacijskih sredstev, ki jih pisatelj nazadnje poveže iz fragmentarnosti v tekoče berljivo fabulo. Ob tem prihaja v ospredje slika sodobnih človeških razbitin, a vselej v uravnoteženem odnosu med emotivnim, notranjim (miselno-fiktivnim), in fizičnim, akcijskim polom.

Ravnotežje je zaznati tudi, ko trčimo ob vprašanje pripovednega toka, ki je ravno prav ponotrjen, mestoma zalebdi v meditativnih sferah, po drugi strani pa je veliko akcije, dinamike in dogajanja. S tem roman vstopa v širši prostor bralcev, saj je primeren tako za najzahtevnejše ljubitelje leposlovja kot tudi tiste, ki iščejo zgolj dobro branje, »zgodbo« kot tako.

Osebe v romanu so namreč izrazito plastične, dialogi med seboj komplementarni in skladni s psihosocialno sliko posameznikov, ki vstopajo v medsebojne odnose. Kajti to je roman odnosov, komunikacije in spominov. Tudi jezika, ki se ob uravnoteženem stilu večdimenzionalno razpira pred bralca, pri tem pa navdušuje dovršeno programsko prehajanje iz ene v drugo socialno zvrst. Takšni prehodi zahtevajo izdelanega avtorja in dobro obvladovanje pisateljskih veščin, ki jih Bauk z naštetim gotovo dokazuje.

Ob tem pa gre poudariti še, da je uspel v romanu pristno predstaviti literarno sliko nekega časa in prostora, ki se sicer končata, a se, kot neizprosni spomin, dogajata (ponavljata) vedno znova in znova.

Dino Bauk

Foto: Tadej Majhenič

Ostali nominiranci: ANJA MUGERLI: Zeleni fotelj (Litera); JAN KRMEJLJ: Relikvije dihanja (Litera); AGATA TOMAŽIČ: Česar ne moreš povedati frizerki (Goga); MISS BLACK MONROE: Ameriška perverzija (BM, Založništvo). Žirija: dr. David Bedrač, Cvetka Bevc, Nataša Konc Lorenzutti

Posebno priznanje slovenskega knjižnega sejma

(podeljuje UO 31. SKS)

Revija BUKLA

Ko je že kazalo, da se vse številnejše nove slovenske knjige ob trenutku objave, torej načeloma vstopu v javno življenje, pravzaprav izgubijo, saj v naši divji knjižni hosti ni bilo opaziti posameznih dreves, razen najvišjih, je leta 2005 začela izhajati *Bukla*. Deset let, vsako leto sedem do deset števil v trenutno 25.000 izvodih na več kot 250 mestih po Sloveniji, v vsaki številki blizu 100 knjižnih prikazov, intervjuji, knjižni eseji, novice, pa tudi edini sistematični oglasni prostor za slovenske knjige. Narejeno z ljubeznijo. Do knjige. *Bukla* danes večini slovenskih bralcev predstavlja osrednji kompas za iskanje lastne poti po zapleteni knjižni pokrajini – brez nje bi bil slovenski bralec še bolj izgubljen. Zato reviji *Bukla* ob njeni 10 letnici podelujemo posebno priznanje slovenskega knjižnega sejma!

V času sejma bodo podeljene tudi naslednje nagrade:

Knjiga leta 2015

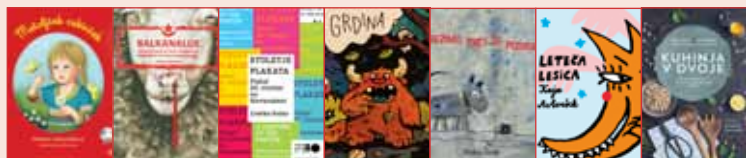
Po izboru strokovne komisije vam predstavljamo **listo petih nominiranih del**, ki se potegujejo za veliko nagrado 31. SKS in laskavi naziv Knjiga leta 2015. Glasovanje bo potekalo z oddajo glasovalnega lističa na za to označenem mestu ob Pisateljskem odru, Debatni kavarni in Forumu za obiskovalce. Finalisti so:

- **Janez Bitenc:** *Metuljček cekinček*; knjiga z besedili, notami in CD-jem; Mladinska knjiga
- **Samira Kentrić:** *Balkanalije*; Beletrina
- **Cvetka Požar:** *Stoletje plakata; plakat 20. stoletja na Slovenskem*; Muzej za arhitekturo in oblikovanje, Studia humanitatis
- **Več avtorjev:** *Zverinice iz Rezije v stripu: Grdina / Bežimo, svet se podira / Leteča lisica*; Stripburger
- **Več avtorjev:** *Kuhinja v dvoje*; samozaložba J. Valena

Posebno priznanje za e-založništvo

Portal za knjižno izposajo: <http://www.biblos.si/lib/>

Žirija v sestavi Roman Uranjek, Alenka Vesenjaj, Vlasta Vičič, Petra Vidali in Boštjan Tadel, predsednik, je tako kot lani iskala knjige, ki so več kot vsota sestavnih delov. To pomeni, da niso »samo« odlično napisane, mojstrsko oblikovane ter ambiciozno založniško zasnovane in plasirane, temveč da je nastala celota nova enota, v svoji sintezi pomemben kulturni dosežek, ki bogati naše pojmovanje knjige in je v ponos založništvu kot stroki.

Pregled posameznih naslovov pokaže, da je knjiga Bitenčevih pesmic *Metuljček cekinček* pomemben spomenik tega izjemnega, zaradi svojega nagovora najmlajših tako rekoč proto-kulturnega opusa, ki bo v prihodnjih desetletjih gotovo privlačen preizkusni kamen založniške inovativnosti; *Zverinice iz Rezije* in *Balkanalije* so intenziven preplet kulturne dediščine, aktualnega dogajanja, predvsem pa dodelanega in izjemno koordiniranega vizualnega ter literarnega jezika; *Stoletje plakata* je dognana monografija, ki s tehtnim znanstvenim pristopom, obenem pa z ambiciozno likovno govorico predstavlja izjemno pomemben del polpretekla (ne le) kulturne zgodovine Slovencev; *Kuhinja v dvoje* pa je poklon samozaložništvu, ki je v obliki poročnega darila proizvedlo zelo lep izdelek ter s tem dalo knjigi privlačno priznanje kot predmetu s trajno vrednostjo tudi v času hitrih rešitev in trenutnih potrditev.

31. slovenski knjižni sejem v številkah

- število razstavljalcev: založb 73 in malih založnikov 33, skupaj 105
- število stojnic in kvadratura: stojnic 84, na bazarju 32, skupaj 116; kvadratura 1.300 m² neto (upoštevali smo samo stojnice, ne pa tudi dvoran, odrov in pohodnega prostora)
- število dogodkov na sejmu (na odrih in v dvoranah): 277
 - Odprtje s podelitvijo nagrad (Linhartova dvorana)
 - Arsov sejmski studio (Velika sprejemna dvorana): 27
 - Cicifest (Velika sprejemna dvorana): 50
 - Debatna kavarna (Prvo preddverje): 37
 - Država v fokusu Francija: 12
 - Forum za obiskovalce (Drugo preddverje): 64
 - KulinArtfest (Drugo preddverje): 20

Nagrade najlepša slovenska knjiga v več kategorijah

(podeljujeta ZKZK)

Nagrade, ki spreminjajo videz vaše knjižne police.

Nagrajenci bodo znani na podelitvi, v petek, 27. novembra, ob 15.30 na Pisateljskem odru v Veliki sprejemni dvorani.

Nagrada za mladega prevajalca (podeljuje DSKP)

ANDREJA KALC za pesnitve *Marine Cvetajeve Poskus sobe*, glej stran 46

Pogovor Mateja Juha z nagrajencem za literarni prvenec in mladim prevajalcem ob glasbeni spremljavi Marka Hatlaka bo na Pisateljskem odru v Veliki sprejemni dvorani v četrtek, 26. novembra, ob 19. uri.

Nagrada Zlato okno za najboljšo knjigarniško izložbo

(podeljuje DSZ)

Nagrada, ki spreminja podobo mesta.

Podelitev bo v sredo, 26. novembra, ob 17. uri na Pisateljskem odru v Veliki sprejemni dvorani.

Nagrada za naj poslovno knjigo

(podeljujeta ZKZK in združenje Manager)

Nagrada, ki spreminja podobo bilance uspeha.

Podelitev bo v soboto, 28. novembra, ob 17.15 na Pisateljskem odru v Veliki sprejemni dvorani.

Zlate hruške

(podeljujeta MKLJ pionirska in Slovenska sekcija IBBY), glej strani 68–70

Predstavitev založb, ki so za svoje knjige iz leta 2014 prejele znak za kakovost zlata hruška, ter podelitev priznanj zlata hruška za izvirno slovensko mladinsko leposlovno knjigo, za izvirno slovensko mladinsko poučno knjigo in za prevedeno mladinsko leposlovno knjigo.

Slovesnost bo v četrtek, 26. novembra, ob 15. uri v Kosovelovi dvorani.

Priznanja slovenske sekcije IBBY promotorjem mladinske književnosti in branja

Nagrado Slovenske sekcije IBBY 2015 prejme **Marjana Moškrič**.

Priznanji Slovenske sekcije IBBY 2015 prejmeta: **Božena Kolman Finžgar** in revija *Bukla*, glej stran 72

Podelitev bo na Slovenskem knjižnem sejmu, na odru DSP, v petek, 27. novembra 2015, ob 14.30, na prireditvi z naslovom BRANJE PRAZNUJE, skupni prireditvi Slovenske sekcije IBBY, Društva Bralna značka Slovenije – ZPMS ter revije *Otrok in knjiga*.

- Kulturno vzgojni program Cankarjevega doma za mladino: 11
- Pisateljski oder (Velika sprejemna dvorana): 39
- Založniška akademija (Lili Novy, Klub CD): 10
- Predstavitve, tiskovke: 7
- Knjigotrška akademija: 4
- Razstave: 3 (Večni Zvitorepec – razstava del Mikija Mustra, Exlibrisi Saše Šantla, Mojstri pisane besede na znamkah)
- Drugo dogajanje: 4 (e-Cona, čarobni svet stripa, srečevališče GZS, sejem v gosteh)
- 12.000 naslovov
- 700 sodelujočih
- 100 literatov
- 30.000 pričakovanih obiskovalcev

Živahni jesenski meseci so tudi obdobje prevajalskih nagrad, saj so bile (ali pa še bodo) v dveh mesecih podeljene kar tri. Častitljivi Sovretovi nagradi se je leta 2002 pridružila nagrada Radojke Vrančič, sprva imenovana »priznanje za mladega prevajalca«, letos pa še najnovejša – Jermanova nagrada.

dr. Nada Grošelj

Tri prevajalske nagrade 2015

Sovretovo nagrado, imenovano po slovenskem klasičnem filologu in prevajalcu Antonu Sovretu, podeljuje Društvo slovenskih književnih prevajalcev za posebno uspele prevode leposlovnih besedil iz tujih jezikov v slovenščino. Letos jo je prejela **MOJCA KRANJC** za prevod romana *Švindler, špijonka in človek z bombo* (Cankarjeva založba, 2015), ki ga je napisal švicarski pisatelj Alex Capus.

Mojca Kranjc je po končanih študijih primerjalne književnosti in literarne teorije na ljubljanski Filozofski fakulteti in dramaturgije na AGRFT najprej delala v SNG Drama v Ljubljani kot »vodja službe za stike z javnostjo«, pozneje pa v Primorskem dramskem gledališču Nova Gorica kot dramaturginja. Od leta 1988 dela kot dramaturginja (od 2009 »priznana«) v SNG Drama Ljubljana. Leta 2009 je prejela Grün-Filipičevo priznanje za »dosežke v slovenski dramaturgiji«. Poleg dramaturgij in uredniškega dela (je namreč urednica publikacij v SNG Drama Ljubljana, »zunanja« urednica knjižnih izdaj in festivalskih katalogov) lahko k svoji delovni biografiji prišteje še nekaj spremnih besed, člankov in leksikonskih gesel s področja gledališča in dramatike.

V slovenščino prevaja pretežno iz nemščine, pa tudi iz srbohrvaščine in angleščine. Za prevajalsko delo je štirikrat prejela priznanje Ministrstva za šolstvo in umetnost Republike Avstrije (t. i. »Übersetzungsprämie«). Leta 2009 se je udeležila dogodka 3. *Straelener Atriumsgespräch*, ki ga v svojih prostorih v Straelnu prireja Evropski prevajalski kolegij – petdnevne prevajalske delavnice z avtorjem romana *Adam in Evelyn* Ingom Schulzejem.

Podelitev Sovretove nagrade 2015 je komisija za nagrade in priznanja pri DSKP v sestavi Tina Mahkota, Nives Vidrih, dr. Andrej E. Skubic, dr. Primož Vitez in dr. Nada Grošelj (predsednica) utemeljila z besedami:

»Ob imenu komparativistke in dramaturginje Mojce Kranjc verjetno najprej pomislimo na gledališče, saj je poleg številnih dramaturgij in poleg gledaliških listov, ki jih je uredila, prispevala k dramatiki v slovenskem prostoru prevode več kot šestdesetih iger. Med njimi so dela najuglednejših književnikov, kakršni so Ödön von Horváth, Frank Wedekind, Georg Büchner, Friedrich Dürrenmatt, Thomas Bernhard, Peter Handke ali Hans Magnus Enzensberger. Vendar je prevedla tudi več teoretičnih in esejističnih del, od leta 1990 pa se redno in vse intenzivneje posveča umetniški prozi. Med avtorji njenih enaindvajsetih proznih prevodov lahko izpostavimo Herto Müller, Amosa Oza, Roberta Walserja in ne nazadnje Walserjevega rojaka, švicarskega pisatelja Alexa Capusa, avtorja knjige *Švindler, špijonka in človek z bombo* (Cankarjeva založba, 2015), za prevod katere ji Društvo slovenskih književnih prevajalcev letos podeljuje Sovretovo nagrado.

Roman opisuje tri zgodovinske osebnosti iz prve polovice 20. stoletja: umetnika Emila Gilliérona – 'švindlerja', ki je s svojimi svobodnimi rekonstrukcijami izoblikoval popularno, a ne povsem verodostojno predstavo o arhaični minojski umetnosti –, pevko Lauro d'Oriano, 'špijonko' z začetka druge svetovne vojne, in 'človeka z bombo', fizika Felixa Blocha, ki je sodeloval z Oppenheimerjem pri konstrukciji prve atomske bombe. Gre torej za besedilo, ki šviga po najpestrejših geografskih ter družbenih okoljih in strokovnih področjih, od atomske

Foto: Ajda Schmidt

Mojca Kranjc, prejemnica Sovretove nagrade 2015

fizike do arheologije. Stalni podtok zgodovinskih, kulturnih in strokovnih aluzij, ki se včasih pritaji in včasih naraste, je zahteval velik študijski vložek od obeh, avtorja in prevajalke, vendar na to bralci izvirnika in prevoda po zaslugi okretne, elegantne in na videz lahkotne pripovedi zlahka pozabijo. Za ta prevod, ki kompleksnost in jezikovno gibkost izvirnika verodostojno preslika v slovenščino, si je Mojca Kranjc po mnenju komisije za nagrade in priznanja pri DSKP zaslužila najvišje priznanje.«

Svoj prevajalski *credo* je nagrajenka strnila v duhovit hendekalog zapovedi za prevajalce:

1. Veruj v jezikovno izumiteljstvo avtorja in prevajalca.
2. Ne sodi po nemarnem, kaj je pravilno in kaj ne.
3. Posvečuj predah po opravljenem delu.
4. Spoštuj Cigaleta in Pleteršnika, da bodo tvoji prevodi ohranjali vez s slovensko jezikovno tradicijo.
5. Ne ubijaj duha jezikovne domišljije svojih otrok.
6. Ne oddajaj nečistih rokopisov.
7. Ne kradi bralčeve pozornosti s samovšečnimi ekshibicijami.
8. Pričaj po avtorjevi resnici.
9. Ne želi svojega bližnjega formulacij.
10. Ne želi svojega bližnjega naročil.
11. Iznajdi zapovedi, ki bodo ne samo omejitev, temveč spodbuda za prosto pot v morje besed.

Doslej je bila Sovretova nagrada predvidena ne le za prevode leposlovja, ampak tudi družboslovja in humanistike. Ker pa so ti prevodi kljub velikemu pomenu in zahtevnosti po navadi ostali praznih rok, je DSKP zanje uvedlo posebno nagrado, ki je bila letos podeljena prvič. **Jermana nagrada**, imenovana po filozofu in prevajalcu Franetu Jermanu, je pripadla **DR. MATEJU HRIBERŠKU** za prevoda iz stare in novejšje latinščine: za prvih šest knjig *Naravoslovja* rimskega polihistorja Plinija Starejšega (ZRC SAZU, 2012/13) in avtobiografsko delo barona Žige Herbersteina *Ljubemu zanamstvu* (Knjižnica Ivana Potrča Ptuj, 2014).

Matej Hriberšek je diplomiral iz latinskega in starogrškega jezika s književnostjo na ljubljanski Filozofski fakulteti, kjer je na smeri »Latinski jezik« leta 2000 tudi magistriral in leta 2003 doktoriral. Oktobra 1997 se je zaposlil na ljubljanskem Oddelku za klasično filologijo kot asistent-stažist, leta 2010 je bil izvoljen za docenta za latinski in grški jezik. Na Oddelku predava in poučuje zlasti predmete, povezane z jezikom in didaktiko. Izpopolnjeval se je na univerzah v Zürichu, Göttingenu in na Dunaju. Devet let je urejal revijo *Keria*, edino slovensko revijo za klasično filologijo, in dve leti predsedoval republiški predmetni komisiji za latinščino in grščino; v obdobju 2008–2010 je bil tudi predsednik DSKP.

Študije objavlja v različnih znanstvenih in strokovnih revijah kakor tudi v monografijah, veliko pa se ukvarja s prevajanjem iz klasičnih jezikov (Tomaž Akvinski, Izokrat, Plutarh, Tacit, Fran Viljem Lipič, Galileo Galilej, Kepler, Plinij Starejši, Aristotel, Herberstein). Več kot 10 let je bilo osrednje področje njegovega znanstveno-strokovnega dela slovaropisje; bil je glavni in odgovorni urednik ter glavni korektor in urejevalec velikega latinsko-slovenskega slovarja. Od septembra 2013 do aprila 2015 je vodil projekt Šolskega grško-slovenskega slovarja. Izdal je tudi dve znanstveni monografiji: 2005 prvo z naslovom *Klasični jeziki v slovenskem šolstvu 1848–1945*, leta 2006 pa *Življenje in delo p. Ladislava Hrovata*, ter leta 2013 strokovno monografijo *Po Plinijevem nebu in zemlji: komentar h knjigam 1–6 Plinijevega Naravoslovja*.

Pionirsko podelitev Jermanove nagrade je komisija za nagrade in priznanja obrazložila takole:

»Klasični filolog dr. Matej Hriberšek je prevedel že več temeljnih del antične znanosti, izvrno spisanih v stari grščini ali latinščini, in jih opremil z izredno izčrpnimi spremnimi študijami in opombami. V letu 2015 mu Društvo slovenskih književnih prevajalcev podeljuje Jermanovo nagrado, prvo, ki je bila podeljena v svoji zgodovini, za dva prevoda. Starejši obsega prvih šest knjig enciklopedičnega *Naravoslovja* (*Naturalis historia*) rimskega polihistorja Plinija Starejšega, ki sežemajo tedanja vednost in hipoteze o kozmologiji in geografiji, drugi pa prinaša svojevrsten unikum v Hriberškovem prevodnem opusu, doslej malo raziskano avtobiografsko kompilacijo barona Žige Herbersteina *Ljubemu zanamstvu* (*Gratae posteritati*), ki sodi v obdobje zgodnje novoveške latinščine.

Plinijevo besedilo ni leposlovje ali esejistika; pri, denimo, geografiji ga na številnih mestih sestavljajo katalogi golih imen. A za temi imeni se skriva veliko podatkov, ki so jih preučevalci izluščili še iz drugih antičnih virov in povezali z ugotovitvami današnje znanosti. Na tej osnovi je prevajalec prispeval poglobljen komentar, ki po dolžini kar dvainpolkrat presega izvirnik, prevod pa oplemenitil še z jezikovno lahkotnostjo in aktualnostjo. Plinij velja za zelo težkega in naporenega latinskega pisca, vendar slovenski bralec ob njem ne dobi tega vtisa in tudi ne zazna, da gre za prevodno besedilo: Plinijev monumentalni tekst v Hriberškovem prevodu je slovenskim govorcem verjetno laže berljiv, kot je bil v latinski različici svojim sodobnikom.

Če je Hriberšek pri slovenjenju in komentiranju Plinija lahko konzultiral prevode in komentarje v drugih jezikih, pri drugem nagrajenem prevodu, Herbersteinovi kompilaciji *Ljubemu zanamstvu*, takih pomagal skoraj ni imel. Gre za pionirski podvig, ki ga je oteževalo veliko dejavnikov: poškodbe izvirnika, napačni zapisi že tako težko izsledljivih krajevnih imen, tiskarske napake, pa tudi cel arzenal včasih zelo obšurnih citatov in aluzij na klasične in sočasne teme. Poleg strokovnega

Matej Hriberšek, prejemnik Jermanove nagrade 2015

znanja in potrpežljivega raziskovanja ter primerjanja je bilo pri prevajanju treba mobilizirati širok razpon slogov in registrov. Že besedilo, napisano samemu Herbersteinu, vsebuje tako baročno nabrekle periode v uvodu kot suhe, ekonomske stavke v prvem (proznem) delu, medtem ko drugi (pesniški) del prinaša pesmi drugih avtorjev, zložene v Herbersteinovo čast v najrazličnejših metričnih obrazcih. Te pesmi je prevajalec prenesel v slovenščino v ustreznih pesemskih oblikah in tako še enkrat dokazal ne le svojo erudicijo in temeljitost, temveč tudi jezikovno mojstrstvo – skratka, prav tiste lastnosti, ki naj bi jih obeležila institucija Jermanove nagrade.«

Nagrajenec sam pa o svojem prevajalskem postopku razmišlja takole:

»Skozi leta in različne projekte se je izkristaliziral nekaj temeljnih vodil, ki usmerjajo moje prevajalsko delo. Na prvem mestu so: zvestoba izvirniku, skrb za čim lepšo in pravilnejšo materinščino ter iskanje prave poti, ki zadosti zahtevam prve in druge. Z vsakim prevodom, ki sem se ga lotil, pa najsi je šlo za prevode antičnih, srednjeveških ali novoveških del, najsi za latinske ali grške pisce, najsi za prozne pisce ali pesnike, je vse bolj dozorevalo spoznanje, da je treba besedila čim bolj približati bralcu, brez pretiranega poustvarjanja izvirnega sloga ali celo dobesednosti. Prav tako se ne sme podleči skušnjavi, da bi besedila posodabljali (razen seveda jezikovno): treba je ohraniti duha izvirnika in časa, v katerem je besedilo nastalo. Nujna za uspeh je tudi pripravljenost, in sicer tako na sodelovanje in timsko delo kot tudi na to, da se pusti poučiti drugim. Vseskozi je treba biti tudi korektno kritičen, tako do dela drugih kot do lastnega dela. Nagrajeni deli sta bili prav poseben izziv. *Naravoslovje*, najboljše ohranjeno prozno delo rimske antike izpod peresa Plinija Starejšega, z zahtevnim strokovnim jezikom in vsebino in strnjanim, pregnantnim in pogosto suhoparnim slogom, je moralo zaživeti v berljivem prevodu, ob njem pa je nastal tudi obsežen komentar, v katerem niso le predstavljena dejstva, ampak gre za kulturno, zgodovinsko, geografsko in filološko osvetlitev vsebine, v kateri kar mrgoli raznih podatkov. Drugo je Herbersteinovo avtobiografsko delo *Gratae posteritati*, 'Ljubemu zanamstvu', nastalo skoraj 1500 let pozneje; sestavlja ga mešanica proznega besedila in pesmi v različnih klasičnih metričnih obrazcih, ki se sprehodi skozi zgodovino 16. stoletja, prav tako dopolnjena z obsežnim komentarjem. Gre za prvi prevod tega dela sploh, kar pomeni še posebno breme in odgovornost pred strokovno javnostjo.«

→ se nadaljuje na naslednji strani ...

Letošnjo **nagrado Radojke Vrančič** ali »priznanje za mladega prevajalca«, od leta 2013 poimenovano po prevajalki in mentorici mladih prevajalcev Radojki Vrančič, prejme **ANDREJA KALC** za prevode pesnitev Marine Cvetajeve, ki jih je pod naslovom *Poskus sobe* leta 2014 izdal KUD Zrakogled.

Andreja Kalc je diplomirala iz slovenskega in ruskega jezika ter književnosti na Filozofski fakulteti v Ljubljani. V času dodiplomskega in podiplomskega študija se je izpopolnjevala na študijskih izmenjavah v Moskvi in nemški Konstanci. Za diplomsko delo iz ruske književnosti (*Pesnitev zraka* Marine Cvetajeve) je prejela fakultetno Prešernovo nagrado. Trenutno zaključuje znanstveni magistrirski študij na temo uničevalnosti v ruski modernistični poeziji prvih desetletij 20. stoletja. Že v času študija in po njem je do leta 2009 poučevala ruščino in slovenščino kot tuji jezik, kasneje pa jo je pot zanesla v založništvo.

Prve literarne prevode sodobne ruske, ukrajinske in beloruske proze je pripravila za oddajo Radia Študent *Tu pa tam* leta 2006, ko se je tudi lotila samostojnega učenja ukrajinskega jezika. Od takrat je previdno objavljala revialno in v antologijah predvsem prevode sodobnih ukrajinskih avtorjev (O. Zabužko, T. Prohasko, D. Čistjak, I. Rjabči, A. Čapaj, T. Maljarčuk ...), manj ruskih (L. Švarc, F. Grimberg, B. Kenžejev, M. Ajzenberg, I. Lisnjanska ...), nekaj malega pa tudi prevodov iz italijanščine.

Utemeljitev komisije za nagrade in priznanja se glasi:

»Andreja Kalc se je lotila zahtevne, če ne kar tvegane prevajalske naloge. Poezija ruske modernistične pesnice Marine Cvetajeve med poznavalci velja za malone nedotakljivo, ker je njen edinstveni pesniški korak speljan po izredno ostrem grebenu spoja med subtilnim izbruhom poetične imaginacije in zadržanim občutkom za dihanje pomenonosnih glasov v skopo odmerjeni verzni obliki. Ritem tega izvirnega sobivanja domišljajske divjosti in metrične discipline je težko dostopen izziv, ki od prevajalca ne terja le izjemne jezikovne občutljivosti in natančnega branja, temveč vztrajno kliče k poglobljenemu miselnemu pristopu. Andreja Kalc je v vseh pogledih zahtevno poezijo Marine Cvetajeve posvojila s tolikšno intelektualno zavzetostjo, da izčrpan kritični aparat, ki ga je prevodu dodala, samoumevno deluje kot sprotno zapisovanje prevajalske analize. Cvetajeve je z njenim prevodom v slovenščini zaživela kot nenaadno pretresljiv in vitalen pesniški glas.«

Svoja razmišljanja o prevajanju je nagrajenka razkrila v naslednjem zapisu:

»Prevajanje je pot, hoja – v dve smeri hkrati; v eni smeri pomeni postopno, natančno, sistematično spoznavanje in prisvajanje standarda materinščine, zaradi česar smo večinoma izvorno dvojezični (le za

Andreja Kalc, prejemnica nagrade Radojke Vrančič 2015

redke ni knjižni tudi tuji jezik!); v drugi smeri pa se dogaja vrhovodstvo po neizmernem potencialu idiolekta. Gotovo pa poteka ta pot pod strogim diktatom in v podrejenosti izvirniku; torej v karseda odprtem prepuščanju mišljenjskega modela še kako živega avtorja skozi sebe. Vedno jasneje namreč ugotavljam, da zvočne in prozodične posebnosti pokrajinskih različic govora vplivajo na skladenjsko členitev zapisanega knjižnega jezika veliko bolj, kot so nam z normo vrednostno obremenjeni jezikoslovci v preteklosti dovolili občutiti (ne vsi, v verzoloških razpravah A. Isačenko in A. Bajec odobravata evfonične posebnosti primorskih pesnikov), skladnja pa je tako ritmotvorna, kot je pomenotvorna – veliko bolj kot besedje oblikuje izvirnost posameznega mentalnega slovarja in s tem sloga. Kar je še posebej značilno in težavno tudi pri jeziku Marine Cvetajeve, kjer se je bilo treba ponekod zavestno odpovedati upoštevanju tradicionalnih evfoničnih sredstev na račun skladenjske matematike verza in njegove pomenke geometrije. Radosti me, da je *Poskus sobe*, butični izdelek založbe s primorskega obrobja, z neomajnim urednikovim (Gašper Malej) prepričanjem o njegovi smiselnosti ter ob nadvse občutljivi prvi bralki Barbari Korun ugledal luč in bil opažen.«

Debatna kavarna

V Prvem predverju Cankarjevega doma na 31. slovenskem knjižnem sejmu

Človeško telo v izzivih sodobnega časa

Sobota, 28. 11. 2015, 19.00–19.50

Človeško telo, ki je po eni strani proizvod biološke, po drugi pa kulturne evolucije, je v sodobnem času postavljeno pred nove preizkušnje, ki so povezane tako s spremenjenim načinom prehranjevanja kot z večanjem določenih telesnih sposobnosti. Kakšna je prihodnost delovanja človeka, bomo debatirali ob novih knjigah založbe UMco: **ZGODBA ČLOVEŠKEGA TELESA** in **POŽGANI MOŽGANI**.

Obe debati bo z gosti in strokovnjaki vodil in povezoval dr. Samo Rugelj.

Kaj pa vidva čakata?!

Sobota, 28. 11. 2015, 10.00–10.50

Zaradi takšnih in drugačnih pritiskov sodobne ženske svojo nosečnost čedalje pogosteje zamikajo v obdobje po tridesetem letu, takrat pa se, pravijo ginekologi, njihova plodnost začne zmanjševati. Kaj se zgodi, kadar par ne more imeti otroka? Knjiga **KAJ PA VIDVA ČAKATA?!** je iskrena izpoved Slovenke Suzane Zagorc.

Veseli bomo vaše družbe!

George Elliot

MIDDLEMARCH

Študija provincialnega življenja

Ob toplém čaju in prvih snežinkah je čas za klasiko.

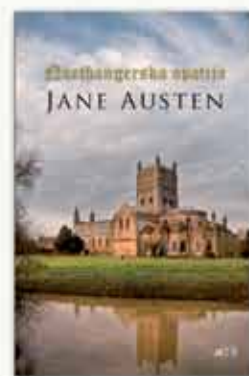
George Eliot
Middlemarch
951 strani v dveh delih

Jane Austen
Mansfield Park
657 strani v dveh delih

Jane Austen
Prepričevanje
352 strani

Jane Austen
Northangerska opatija
339 strani

MIŠ
ZALOŽBA

www.zalozbamis.com | tel.: 01 721 45 40

Spomnim se, da je bilo, še v času socializma, nakupovanje knjig v Svetu knjige skoraj praznični dogodek. Svet knjige je bil takrat dobesedno družinski knjižni klub in tudi otroci smo si kot najboljše od vseh daril v menjavi letnih časov ponosno kazali knjige, ki so jih kupovali starši ter jih z nami tudi prelistavali in prebirali. V osemdesetih letih knjižnice še niso bile tako polne in knjigarne tako založene, in knjige, ki so izhajale, so bile deležne spoštovanja in pozornosti, ki danes uide marsikateremu odličnemu naslovu, saj je bralec pogosto v zadregi, kaj izbrati med kupi knjižnih novosti.

»Širok nabor vsega najboljšega, kar izhaja na našem knjižnem trgu.«

Kot bi bilo včeraj, si še danes lahko iz spomina prikličem eno izmed knjig četrletja Mladinske knjige, ki je prek Sveta knjige postala družinska last – Prelep živalski svet (MK, 1979). Od navdušenja in veselja, ki ga ni šlo zadržati le zase, se je knjiga posojala kot dragocenost velikega zaupanja v soseščini in vanjo so z zanimanjem pogledovali celo tisti, ki so se knjig izogibali na daleč. Takrat je Svet knjige, ki na svoj način za popularizacijo bralne kulture skrbi že 41 let, seveda predstavljal edini pravi knjižni klub pri nas. Kako pa je z njim danes, ko v Sloveniji delujejo številne založbe in marsikatera ponuja članstvo v svojih spletnih knjigarnah?

Kot odgovarja naš sogovornik Gregor Medved, vodja knjižnega kluba Svet knjige, je vanj danes včlanjenih 55.000 ljubiteljev knjige. Od tega jih je kar četrtnina klubu zvesta že več kot 20 let. Ob tem pa zelo intenzivno skrbijo tudi za otroke, saj se takrat poraja dolgoročna navezanost na knjige. Njihov Ciciklub letos praznuje svojo dvajseto obletnico in trenutno šteje 21.000 članov, to pa se odraža tudi v širokem naboru knjižnih naslovov za otroke in mladino.

Začetki knjižnega kluba Svet knjige segajo v leto 1970, ko je bilo pridobljenih prvih 1400 članov. Prva štiri leta si je Svet knjige med bralke in bralce poskusno utiral pot, zato delovanje najvplivnejšega knjižnega kluba v državi šteje mo od leta 1974. V naslednjih letih je klub skokovito rasel in ob koncu sedemdesetih let je Svet knjige združeval več kot 100.000 ljubiteljev knjig v Sloveniji, s čimer se je praktično izenačil z nakladami Mohorjank kako stoletje poprej. Potem se je članstvo višalo še naprej. Gregor Medved k temu dodaja: »V času brez interneta je bil knjižni klub tista pot do knjige, ki je že po desetih letih od ustanovitve z bogatim izborom knjig navduševal vsako tretjo slovensko družino! Leta 1984 je bilo v knjižni klub včlanjenih celo 170.000 ljubiteljev knjige.«

Za nekatere knjižni sopotnik že desetletja, za druge še vedno novost ...

Kljub več desetletni prisotnosti pa je Svet knjige še vedno klubska novost za tiste, ki šele vstopajo v bralne svetove. Ne glede na to, da se je struktura knjižnega trga v zadnjega četrta stoletja zelo spremenila, se je Svet knjige obdržal in še vedno ostaja izjemno močna pot, preko katere lahko zainteresirani kupci do zelenih knjižnih naslovov pridejo po znižanih cenah. Pri tem ekipa Sveta knjige skrbi, da svojo ponudbo redno dopolnjuje in (z nekaj zamika) nanjo uvršča mnoge raznovrstne knjige, ki so dobro odrezale že pri kupcih v osnovnem knjigarniškem prodajnem ciklu. Kdor se za članstvo odloči, se s tem zaveže k nakupu štirih naslovov letno, oziroma kot pojasnjuje Gregor Medved: »Člani Sveta knjige so ljubitelji branja, zgodovine, pohodništva, kulinarike itn. Vsem je skupna ljubezen do knjig in to so kot pglavitni razlog za vpis v Svet knjige navajali tudi v anketi o bralnih navadah. Ljubitelji branja, ki se odločijo za članstvo, ob vpisu v Svet knjige prejmejo knjižno darilo in so od takrat naprej deležni vseh ugodnosti, ki jih prinaša članstvo.

Članstvo traja najmanj 2 leti, član pa se z vpisom v Svet knjige obveže, da bo vsake 3 mesece izbral eno knjigo.«

Svet knjige ima trenutno 21 klubskih centrov po vsej Sloveniji ter seveda urejeno tudi telefonsko in spletno prodajo. Najnovejša ugodnost, ki jo ponuja članom pa je t. i. BonusPLUS, v okviru katerega lahko člani izbirajo tudi med najbolj svežimi knjižnimi naslovi, ob njihovem nakupu pa prejmejo bonus, ki ga lahko unovčijo ob naslednjem nakupu.

Kaj je torej merilo pri izboru knjig za klubske prodaje? Medved odgovarja takole: »Članom želimo ponuditi čim več najboljšega od tega, kar ponuja slovenski knjižni trg. Zato si že od samega začetka prizadevamo k sodelovanju povabiti čim večje število založnikov, ki imajo primeren program. Trenutno sodelujemo z okrog 30 slovenskimi založbami. Glede na to, da je lansko leto začel veljati Zakon o enotni ceni knjige, lahko nove izdaje članom po klubske ceni (ki je za petino nižja od redne cene) ponudimo šele šest mesecev po začetku prodaje. Program Sveta knjige je tako raznolik, kot so tudi njegovi člani. Zato ponudba knjig zajema tako lahkotne ljubezenske in kriminalne romane kot tudi literarne vrhunce svetovne in slovenske književnosti, tako priročnike za duhovnost in osebno rast ter kuharske knjige kot tudi tehtna publicistična in zgodovinska besedila. Posebno skrbno pa vsake tri mesece izberemo tudi knjigo četrletja, ki mora ustrezati čim širšemu krogu članov Sveta knjige. Kako pomemben je za Svet knjige izbor programa, je najlepše povzel dolgoletni vodja programa in slovenski pesnik Janez Menart v pismu članom ob deseti obletnici knjižnega kluba: Bistvo programa je v želji, da bi z njim svojim članom posredovali vrhunski izbor vsega najboljšega, kar izhaja pri nas na knjižnem trgu!«

In kateri so trenutno najbolj »vroči« naslovi v Svetu knjige? Na vrhu lestvice je še vedno knjiga četrletja, enciklopedija 2. svetovna vojna. »Slikovita, mogočna, veličastna predstavitev vojne, ki je spremenila podobo sveta, bo le članom knjižnega kluba na voljo za malce manj kot trideset evrov, kar je res ugodna cena. Gre namreč za obsežno enciklopedično delo enega izmed vodilnih britanskih vojnih zgodovinarjev, ki se logično navezuje tudi na svojo predhodnico 1. svetovna vojna. Knjiga, ki je pri nas izšla ob 70. obletnici konca druge svetovne vojne, se ponša z bogatim slikovnim gradivom in izčrpnim besedilom, namenjena pa je najširšemu krogu bralcev. Druga dva, trenutno najbolj vroča naslova, ki ju člani lahko kupijo z ugodnostjo BonusPLUS, pa sta domača Ljubezen, čudež duše in telesa Cirila Zlobca in pa Kapital v 21. stoletju Thomasa Pikettyja, knjiga, o kateri se govori po vsem svetu,« še pove Gregor Medved.

Podatki od drugod kažejo, da knjižni klubi v zadnjem času ponekod po svetu zamirajo ali stagnirajo (lani je večino svojih nemških poslovalnic zaprl npr. tudi slavni Bertelsmann, ki je Svetu knjige pred desetletji predstavljal konceptualno osnovo). Na Slovenskem pa Svet knjige trdno ostaja osrednji in največji knjižni klub, ki s svojim programom lojalnosti in bazo zvestih kupcev knjig predstavlja pomembnega knjižnega povezovalca med Slovenijo in svetom na eni strani ter med avtorji, prevajalci, založbami in zvestimi bralkami ter bralci na drugi.

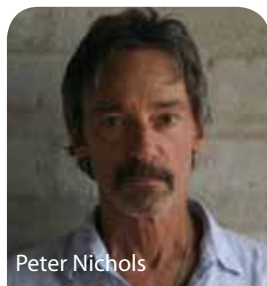

Pečine

Peter Nichols

prevod: Ida Sternad

Učila International, 2015, m. v., 479 str., 12,90 €

Peter Nichols

Lulu je energična lastnica Pečin, majhnega hotela ob morju na obali Majorke. Gerald je bil nekoč mornar, napisal je uspešno knjigo o svojih navtičnih dogodivščinah. Lulu in Gerald sta bila za kratek čas poročena v letu 1948. Skoraj šestdeset let pozneje še vedno živita na Majoriki in se uspešno izogibata drug drugemu, vse do nesrečnega dne, ko se zvrneta s pečin. Takrat se zgodba začne kronološko odvijati nazaj, skrivnost njunega razburkanega razmerja pa se začne razvozlati. Poleg Lulu in Geralda tako v obratni smeri spremljamo še Lulujinega sina Luca, Geraldovo hčer Eginu in njihove bližnje, ki ne morejo povsem ubežati zgodovini svojih staršev. > **KLARA JARC**

Projekt otrok

Graeme Simsion; prevod: Tea Mejak

Mladinska knjiga, zbirka Oddih,

2015, t. v., 420 str., 32,96 €

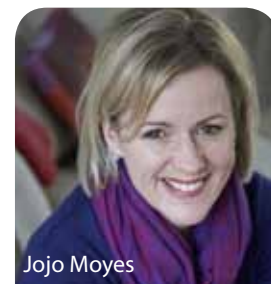
Ste tudi vi med tistimi številnimi bralci in bralkami, ki ste pred časom rahlo neprilagojenemu, a genialnemu profesorju genetike, avtistu Donu Tilmanu, iskali primerno ženo, se hahljali njegovi nerodnosti in močno navijali za Rosie, ki je bila neprimerna po vseh zaželenih lastnostih? Potem je tole za vas vesela novica. Projekt žena je končan in zgodba se nadaljuje. Rosie in Don sta v svoj srečni zakon bolj ali manj uspešno vpeljala nekaj standardnih rutin, nekaj pravil in nekaj izjem, in ravno ko je bilo videti, da ju nič več ne more presenetiti, sta se pojavili dve črtici. Projekt otrok? Tega pa Don ni imel v načrtu, vsaj ne v bližnji prihodnosti, zato ga zgrabi panika, resna in neobvladljiva. Kaj pa Rosie? Bo njuna ljubezen prestala viharje v Donovi glavi in srcu? Nakazana podtema knjige, sprejemanje drugačnosti, je v primeru, ko so vključeni otroci, nekoliko manj sproščena, kot takrat, ko govorimo o odraslih, a zato je toliko pomembnejše, da o tem beremo, govorimo in razmišljamo. Tudi v drugo je avstralsko-novozelandskemu avtorju uspelo dokazati, da je prava moč v dvojini, no, tokrat celo v trojini. > **RENATE RUGELJ**

Zadnje ljubezensko pismo

Jojo Moyes; prevod: Nataša Müller

Mladinska knjiga, zbirka Oddih,

2015, t. v., 552 str., 34,96 €

Jojo Moyes

Dvojnaja ljubezenska zgodba, ki se v napetem romanu razteza čez dolgi štirideset let, učinkovito poveže preteklost s sedanostjo. Mlada novinarka Ellie med kazenskim pospravljanjem uredniških arhivov naleti na ljubezensko pismo, ki nagovori njeno nesrečno srce. Tako jo novinarska žilica prisili, da razišče, kdo je bil romantični moški, ki je pred štiridesetimi leti tako iskreno odprl srce svoji izvoljenki. Kdo pa je bila ona, ki je pismo prejela? Kako se je odločila? Je sprejela njegovo ponudbo? In zakaj mladi danes ne pišejo več takih pism? Zakaj njej nihče ne odpre svojega srca? Ellie brska po zaprašenih pisemih ob tem pa tudi po sebi, da bi našla (in morda spet povezala) skrivnostneža iz pism, tudi zato, da bi spet našla sebe. Seveda pa je nič ne more pripraviti na to, kar jo čaka v nadaljevanju ... Priljubljena angleška (nekdanja) novinarka je v zadnjih 13 letih napisala ducat ljubezenskih romanov – tale pred nami je tretji, ki je preveden v slovenščino (prva dva sta *Ob tebi* in *Skupaj*), in nekateri pravijo, da je njen najboljši, drugim je vseč malo manj, vsekakor pa je dobil britansko nagrado za najboljši ljubezenski roman leta. > **RENATE RUGELJ**

Afera pred božičem

Eloisa James

prevod: Katarina Žakelj

Učila International, 2015, m. v., 379 str., 10,90 €

Vojvoda Fletcher in njegova žena Poppy sta se poročila sveže zaljubljenata, vendar njuna naivna sreča ni trajala dolgo. Njun zakon ima usodno napako, za katero vedo celo nekateri, ki se jih to ne tiče: Fletcher in Poppy se ne ujameta v zakonski postelji in sčasoma tega niti ne poskušata več urediti. Zaradi tega sta oba nesrečna, štiri leta po poroki pa se Fletcher po nerodnem pripetljaju z ženino prijateljico odloči, da je čas, da poskušata zadevo zakrpati. Svojo ženo bo pač moral ponovno zapeljati. Koliko nesporazumov je še mogoče premostiti ter koliko prilagajanja in zaupanja je potrebnega, da odtujena zakonca znova najdeta skupno pot? > **KLARA JARC**

Dr. Robert B. Cialdini: VPLIVANJE

»Za tiste, ki se ukvarjajo s trženjem, je *Vplivanje* najpomembnejša knjiga, ki je bila napisana v zadnjem desetletju.«

– *Journal of Marketing Research*

Naročila: 01/520 18 39 • knjigarna@umco.si • spletna knjigarna www.bukla.si

Knjige založbe UMco so na voljo tudi v vseh boljše založenih knjigarnah!

401 strani • 26,90 €

zbirka Preobrazba

Sto prašičkov poje

**LJUBEZEN
PREMAGA VSE**

Kaj hitreje mine?
5 minut ali 10 minut?

548 strani • 39 €

Naročila: www.kud-medvedek.com

Knjiga je na voljo v vseh boljše založenih knjigarnah!

Res sem srečna

Jessica Knoll; prevod: Mojca Svetičič
Učila International, 2015, m. v., 349 str., 10,90 €

Ani FaNelli ima popolno življenje: sanjsko službo, drago garderobo in postavnega zaročenca iz ugledne družine. Dolgo si je prizadevala ubežati banalnosti srednjega razreda in zdaj ji je končno uspelo. Ampak Ani ima skrivnost in ko se filmska ekipa odloči, da bo posnela njeno plat zgodbe izpred petnajstih let, ji začnejo stvari uhajati izpod nadzora. Jo bo skrivnost uničila ali končno osvobodila? Roman raziskuje stalen pritisk na sodobne ženske, da morajo imeti »vse« (tema, s katero se je avtorica gotovo dodobra spoznala kot urednica pri reviji Cosmopolitan) in predstavlja ambiciozno junakinjo bistrega uma in ostrega jezika, ki je hkrati borka in žrtev, oportunistka in širokosrčna prijateljica; vsekakor fascinantna junakinja, ki je seveda že prevzela filmsko industrijo. Film lahko pričakujemo v prihodnjem letu. > VANJA JAZBEC

Jessica Knoll

Bronasti jezdec

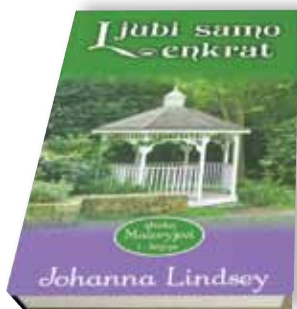
1. in 2. del
Paullina Simons
prevod: Mateja Malnar Štembal
Hiša knjig, Založba KMŠ,
2015, m. v., 669 str., 14,99 €

Tatjana se 22. junija 1941 prebudi v toplo poletno jutro. V Leningradu je vse mirno. Vojna še ni dosegla mesta, kjer Tatjana s sestrico, bratom in starši živi popolnoma vsakdanje življenje. A glas iz radia kmalu prekine ustaljeni vsakdan: »Danes ob četrti uri jutraj so nemške čete brez vojne napovedi in brez ozemeljskih zahtev do Sovjetske zveze napadle našo deželo ...« V trenutku je Tatjanino življenje obrnjeno na glavo. A kljub vojni napovedi glavna junakinja najde svoj žarek upanja, pogumnega Aleksandra, častnika Rdeče armade, ki skrbno skriva svojo temačno preteklost. Medtem ko je država v pričakovanju vojne, se Tatjana in Aleksander prepustita vrtincu usode. Njuna zgodba se razpleta skozi strahotno zimo, ko Nemci neusmiljeno oblegajo mesto, in še v dveh nadaljevanjih; seriji namreč pripadeta tudi naslova *Tatiana and Alexander* in *The Summer Garden*, ki še čakata na prevod v slovenščino. > VANJA JAZBEC

Ljubi samo enkrat

Maloryjevi - 1. knjiga
Johanna Lindsey
prevod: Maša Zupančič
Hiša knjig, Založba KMŠ,
2015, m. v., 381 str., 10,99 €

Regina Ashton si želi najti snubca, ki bi ustrezal vsem njenim štirim stricem, kar je precej težka naloga. A ravno, ko se odpravlja še na eno zabavo,

jo po nesreči ugrabi rahlo vinjen Nicholas Eden, ki jo je zamenjal za svojo ljubico. Ko Nicholas spozna svojo zmoto, se vrne k njej, da bi jo osvobodil, ob tem pa oba ugotovita, da se neznansko privlačita. Da bi ubežala škandalu, se Regina odloči, da se želi z njim poročiti. A kmalu po sklenitvi zaroke Nicholas svojo zaročenko posvari, da njun zakon ne bo srečen, in njuni prepričanja se po poroki le še nadaljujejo. Česar pa Regina ne ve, je to, da ima njen mož kar nekaj neporavnanih računov in skrivnosti, ki morajo vse priti na dan, če želita mladoporočenca kdaj srečno zaživeti. > NEŽA POZNIČ

Škandal z guvernanto; Zimski poljub; Učinek dedinje

serija Zlovešči bratje
Courtney Milan
prevod: Anja Bakan
Hiša knjig, Založba KMŠ,
2015, m. v., 190–525 str., 9,90–12,99 €/knjigo

Courtney Milan

Kaj hoče guvernanta brez službe, ki vsak dan poseda na klopi pred hišo vojvode Clermontskega? Njegov »računovodja« z (ne)skrivnimi lastnimi načrti Hugo Marshall, sin navadnega rudarja, dobi nalogo, da se nadležne ženske znebi. Morda je res znan kot zloglasni volk iz Clermonta, ampak Serena Barton tudi ni od muh.

Jonas Grantham je zdravnik, ki svoje delo opravlja s čutom za ljudi. Odločil se je, da potrebuje ženo, zato se je tega lotil kar najbolj praktično: s spiskom najlepših deklet v okolišju. Dekle, ki je še posebej pritegnilo njegovo pozornost, je po lepoti morda res šele na enajstem mestu, vendar pa ju zaradi bridke izkušnje pred leti družita neposrednost in iskrena komunikacija, poleg tega pa ima Lydia ne navadno veliko posluha za Jonasov smisel za humor.

»Pernata dedinja« Jane Fairfield ima načrt: še štiristo osemdeset dni se ne bo poročila, potem pa bosta s sestro svobodni in finančno preskrbljeni. Za odganjanje snubcev ima dodelano strategijo, ki vključuje katastrofalne modne kreacije, nebrzdane izjave in prikrite žalitve ter vsesplošno neumnost. Krinka pa ne preslepi Oliverja Marshalla, ki dobro pozna zasmehovanje, kot ga je deležna Jane. Kakšno vlogo bo imela pri njegovih velikih političnih načrtih?

Courtney Milan nam vse tri ljubezenske zgodbe poda z veliko mero humorja in iskrovosti. > KLARA JARC

Trmasta izvoljenka

Grace Burrowes; prevod: Lidija Kreft
Učila International, 2015, m. v., 331 str., 10,90 €

Škotski grof Asher MacGregor in bostonska dedinja Hannah Cooper sta zaradi svojih sorodnikov in skrbnikov v podobni godlji: vsi pritiskajo nanju, da bi si našla boljšo polovico, ona dva pa sta brez vsake želje, da bi to zahtevalo uresničila. Hannah je vajena neodvisnosti in ima razloge, da ostane neporočena, vendar nima druge izbire, kot da se v spremstvu tete in Asherja odpravi na pot v London, kjer se bo začela sezona lova na žene in može. Sprva nesrečna v grofu nejevoljno najde razumevajočega sogovornika, med njima pa se po spletu okoliščin zaiskri tudi globlje čustvo od prijateljstva. Kljub nežnejšim čustvom pa odločitev med družino, ki Hanno potrebuje, in moškim, ki si ga želi, ni lahka. > KLARA JARC

Mala obalna pekarna

Jenny Colgan

prevod: Katja Jeraj Valentinič

Učila International, 2015, m. v., 374 str., 12,90 €

Po razpadli ljubezenski zvezi in finančnem bankrotu se mora mlada Polly znajti po svoje. Oddaljeno obmorsko letovišče se ji zdi dovolj miren prostor, kjer bi se lahko sestavila in začela na novo, zato nad zapuščeno pekarno najame majhno poceni stanovanje. Nekega jutra si za zajtrk zamesi svež kruh, zaloga živil v vasici je namreč zelo borna, edina trgovina pa zelo zanemarjena, in ob gnetenju testa začuti, da jo zapušča slaba energija in napetost zadnjih mesecev odteka iz njenega telesa, potoči nekaj očiščevalnih solz, z njimi osoli kruh in si olajša dušo. Velike kose toplega kruha, namazanega z maslom

in marmelado, odnese ribičem v pristanišče, kar povzroči nejevoljo pri lastnici njenega stanovanja, saj stara zoprnica ne mara prišlekov. Pridobi si nekaj prijateljev in nekaj sovražnikov in novo življenje se lahko začne ... Še ena uspešnica priljubljene angleške pisateljice, ki jo pri nas lahko beremo še v nekaterih sladkosnedih zgodbah, npr. *Najlepša čokoladnica v Parizu*, *Rosie v svetu sladkih pregreh*, *Dobimo se v slaščičarni* ... Za piko na i, pa je na zadnjih straneh knjige dodanih še nekaj lastnih receptov, ki jih lahko preizkusite med branjem, ki vam bo tako še bolj dišalo. > RENATE RUGELJ

Jenny Colgan

Dekle z biseri

Henry Rider Haggard

prevod: France Čampa

Družina, 2015, m. v., 245 str., 19,90 €

Zgodba iz obdobja vladavine cesarja Nerona, ki krščanstvu, milo rečeno, ni bil naklonjen. V tem času odrašča mlada kristjanka Mirijam, ki se, medtem ko se sooča z nevarnostmi v sovražnem rimskem imperiju, zaljubi v rimskega častnika Marka. A Mirijam ga ne more sprejeti, saj bi s tem zatajila svojo vero. Dodaten zaplet povzroči Kaleb, prijatelj iz otroštva, ki hoče Mirijam le zase. Roman je avtor, angleški pisatelj pustolovskih zgodb v eksotičnih deželah, objavil že leta 1903. A njegovih povesti še ni načel zob časa, saj so še danes priljubljene in brane po vsem svetu. Kar pove tudi dejstvo, da je bila knjiga v slovenščino prvič prevedena že leta 1910, zdaj pa lahko prebiramo prenovljeno izdajo. > VANJA JAZBEC

Henry Rider Haggard

Zimsko morje

Susanna Kearsley

prevod: Sabina Imamović

Hiša knjig, Založba KMŠ, 2015, m. v., 684 str., 14,99 €

Uspešna pisateljica Carrie McClelland se že nekaj časa bori s pisateljsko krizo: kljub strastnemu brskanju po zgodovinskih arhivih, ki naj bi ji pomagali pri gradnji zgodbe za novi roman, je brez potrebnega navdiha. Potem pa nekega dne na poti do svoje agentke na Škotskem obišče razvaline gradu, ki se je včasih botal na pečini nad morjem. V hipu se zgodi čudež: Carriejino glavo prepredajo glasovi iz preteklosti, ki ji šepetajo najbolj neverjetne stvari. In tako mlada pisateljica, ki se vmes zaljubi v sina lastnika koč, kjer ustvarja svojo knjigo, nenadoma zlahka zapluje v (zgodovinski) svet svoje glavne junakinje Sophie

in vseh drugih spremljajočih likov. Vznemirljivo branje s spretnim prehajanjem med sedanostjo in daljno preteklostjo ter med realnostjo in domišljijo bo navdušilo ljubiteljice zgodovinskih ljubezenskih romanov. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

Susanna Kearsley

NOVOSTI Hiša knjig

Kdaj naj svojemu otroku dovolim uporabljati tablični računalnik?

Kdaj je strmenja v (televizijski) zaslon preveč?

Je pošiljanje sporočil seksualno vsebino težava na šoli moje najstnice?

• 29,99 €

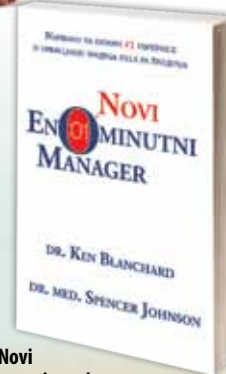
VZGAJANJE
TEHNOLOŠKE
GENERACIJE

Novi enominutni manager
Priročnik napisan na osnovi #1 uspešnice o upravljanju svojega dela in življenja. • 24,99 €

Vrnitev v življenje
Knjiga, ki daje misliti in bralcem ponuja nov vpogled v življenje po smrti. • 19,99 €

Anne Mallory
Sedem skrivnosti zapeljevanja
512 strani; 12,99 €

Carole Matthews
Poklič! gospo Božičkova!
640 strani; 14,99 €

Carla Kelly
Lordova preobrazba
416 strani; 12,99 €

Kristen Ashley
Zadnja želja
704 strani; 14,99 €

Distribucija Avrora
t: 059 932 107
e: info@galarna.si

WWW.GALARNA.SI

Tako diši ljubezen

Cristina Caboni

prevod: Katja Benevol Gabrijelčič
Mladinska knjiga, zbirka Oddih,
2015, t. v., 432 str., 32,96 €

Mladi Eleni, ki je odraščala v družini z večgeneracijsko parfumsarsko tradicijo, so bili postopki izdelave opojnih vonjev položeni že v zibko. Morda prav zaradi naravnega talenta ni poslušala nasvetov svoje babice in je, takoj ko se ji je pokazala prva priložnost, ubrala drugo pot. A čas je naredil svoje in Elena se je zlomljena in razočarana vrnila med parfumske stekleničke. Zaprla je vrata svojih čustev in s pomočjo prijateljev odprla manjšo trgovnico, kjer je ustvarjala parfume po naročilu. Da bi rešila starodavno družinsko uganko, se je odločila poustvariti najbolj harmonično kompozicijo vonja njene prednice, ki je dišal po ljubezni. A ker vonju ne moreš lagati, je ob tem morala tudi sama spoznati ljubezen. Ljubezenski roman, ki od daleč diši podobno kot slavni Suskindov *Parfum*, (seveda v veliko blažji obliki), raziskuje tudi čustvene pomene vonjev in na koncu ponudi še večstranski seznam dišav. Ali kot je rekla že slavna Coco Chanel: Sreča ni nič drugega kot parfum naše duše. > **RENATE RUGELJ**

Vse bralce, ki jih zanimajo dobre knjige vabimo, da postanejo Buklini prijatelji na **Facebooku** in spremljajo tudi spletno stran **www.bukla.si**, kjer dnevno dopolnjujemo knjižne novosti, nekatere knjige pa je mogoče tudi kupiti.

www.bukla.si
knjigarna

UMco

S klikom do dobre knjige!

UMco d. d.,
Leskoškova 12,
1000 Ljubljana
tel. 01/520 18 39
knjigarna@umco.si

Moj popolni zapeljivec

Merridewove sestre - 1. knjiga

Anne Gracie

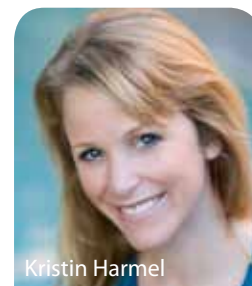
prevod: Branka Šnek Oset
Hiša knjig, Založba KMS,
2015, m. v., 571 str., 13,99 €

Prudence in njene štiri mlajše sestre že od smrti svojih staršev živijo pri krutem starem očetu. Ko se ta ponese sreči, dekleta ponaredijo pismo, ki jim omogoča pobeg k staremu stricu Oswaldu. S tem Prudence in njene sestre prvič dobijo obljubo lepšega življenja, zabav in spoznavanja mladeničev, ki bi bili primerni za poroko. Da bi svojim sestram lahko zagotovila vstop v družbo in obenem ohranila svojo skrivno zvezo, mora Prudence stricu lagati, da je zaročena z vojvodo. Ko se v zgodbo vplete še Gideon, vojvodov bratranec, se zadeve resnično zapletejo. Prudence mora iz rokava potegniti vse svoje trike in postati zares iznajdljiva, da razreši to zmešnjavo. Do Gideona kmalu razvije močna čustva, a obenem ne more pozabiti na svojega starega zaročenca. Zaplete se v ljubezenski trikotnik, v katerem se zdi, da imajo prav vsi skrivnosti. > **NEŽA POZNIČ**

Dokler bodo zvezde na nebu

Kristin Harmel; prevod: Alja Gartner

Učila International, 2015, m. v., 396 str., 12,90 €

Kristin Harmel

Hope se je znašla v krizi srednjih let. Nepristano se sprašuje, kaj bi bilo, če... Kaj če ne bi pozabila svojih sanj o študiju prava? Kaj če ne bi pustila službe, da bi vzgajala hčerko? Kaj če ne bi zasačila moža pri varanju? Ko se ji zdi, da se ji življenje sesipa kot hišica iz kart, jo k sebi pokliče »mamie«, ljubljena baba francoskih korenin, kateri spomin strmo peša zaradi vse bolj napredne Alzheimerjeve bolezni. Pred pozabo vnukinji zaupa drobce svoje mladostniške zgodbe in seznam imen. Ta Hope popelje na ulice Pariza, kjer med pekarnami in običaji treh ver išče babičine pozabljene spomine in odkriva družinsko zgodovino. Sedmi roman ameriške pisateljice, ki ji je prinesel svetovno slavo, bralce skupaj z junakinjo popelje na pravo duhovno potovanje. > **VANJA JAZBEC**

Kinodvor. Knjigarnica.
Kolodvorska 13, Ljubljana
Kinodvor. Praznična stojnica.
Breg, Ljubljana

Različni darilni boni
za vse generacije.

Filmski DVD-ji in CD-ji

Knjige o filmu

2016
Srečno!
Kinodvor.
Mestni kino.
Najbolj praznično kino v mestu.

Eleanor in Park

Rainbow Rowell

prevod: Boštjan Gorenc

Mladinska knjiga, zbirka Odisej,

2015, t. v., 404 str., 32,96 €

Pravijo, da najstniško literaturo najbolje pišejo tisti, ki še niso pozabili, kako so se počutili v tistih letih, in kot vse kaže, se Rowellova (1973) še odlično spominja obdobja iskanja lastne identitete. Naslovna junaka se spoznata na šolskem avtobusu in nova sošolka, rahlo čudaška rdečelaska Eleanor, polagoma zasede ves miselni prostor suhljatega Azijca Parka, sčasoma pa tudi njegovo srce. Kmalu začneta skupaj brati

strobe, poslušati glasbo, izmenjujeta si kasete in knjige in med iskrivimi pogovori poskušata preživeti čim več časa skupaj. Eleanor se počasi privaja novemu okolju, da ne bi uničila idile, pa se trudi čim dlje skrivati velike razlike, ki visijo nad njima. Parkova družina je mirna, urejena in dobro preskrbljena, medtem ko se sama, najstarejša od štirih otrok, ob nasilnem očimu in neodločni materi vsakodnevno srečuje z alkoholom, pomanjkanjem denarja in odsotnostjo ljubezni. Nadarjena punca tudi v svojem razredu ni najbolj priljubljena, ko pa se na njenih knjigah začnejo pojavljati opolzki zapisi, ji ti vzbujajo sram in še dodatno neugodje. Nekega dne po naključju odkrije

avtorja zapisanih perverzij in njen svet se znova postavi na glavo. Odlična uporaba najstniškega slenga bralce po zaslugi Boštjana Gorenc zнова popelje v čas walkmanov in nesrečnih zaljubljenosti, tudi tiste, ki smo najstniška leta že skoraj potrojili. Večgeneracijsko branje, ki ga toplo priporočam.

> RENATE RUGELJ

Pregrešni izvidnik

Monica McCarty

prevod: Marko Bogataj

Učila International,

2015, m. v., 408 str., 12,90 €

Na Škotskem v štirinajstem stoletju poteka boj za oblast, v katerem ima Arthur Campbell veliko vlogo; je namreč član slovite Višavske straže, ki se bori

na strani Roberta Brucea. Njegova naloga je vohunjenje pri sovražniku MacDougallu, s katerim ima še neporavnane račune iz preteklosti. MacDougallova hči Anna se zagleda v postavnega Arthurja, ta pa se upira, saj mu Anna meša štrene in ga odvraca od misije. Je njeno pozornost pritegnil le čeden bojevnik ali ima Anna morda še kak dodaten razlog, da išče Arthurjevo družbo? V sovražnikovem taboru je lahko predaja čustvom usodna, izbira med ljubeznijo in maščevanjem pa še usodnejša. > KLARA JARC

Larina cvetličarna

Ella Griffin

prevod: Neža Vilhelm

Učila International,

2015, m. v., 368 str., 10,90 €

Lara je po žalostni izgubi otroka v svojem življenju naredila nekaj korenitih sprememb. Odprla je cvetličarno Cvet in rast, kamor prihajajo raznovrstni ljudje, ki ji vedno znova potrjujejo, da

rože spreminjajo ljudi, tudi če se ti tega ne zavedajo. Cvetličarna, rože in njene stranke pa prav tako spreminjajo Laro, saj v svojem delu najde uteho ter se nauči soočanja z izzivi, ki na dan privlečejo boleče izkušnje. Njen zakon pritiskov morda ne bo zdržal, toda v svojem življenju ima številne druge ljudi s svojimi zgodbami, ki ji bodo v oporo. Poleg tega pa je življenje nepredvidljivo, nikoli ne veš, koga lahko spoznaš, če se ukvarjaš s cveticami. > KLARA JARC

Zvezdni utrinki

Luanne Rice

prevod: Irma Kukovič

Hiša knjig, Založba KMŠ,

2015, m. v., 638 str., 13,99 €

Dianne je pri sedemindvajsetih letih sprejela najpomembnejšo odločitev svojega življenja: osvajala sta jo divji in očarljivi Tim ter njegov brat, zanesljivi zdravnik

Alan, in odločila se je, da bo svoje srce podarila Timu. A ko so jima zdravniki povedali, da se bo njuna hči rodila s hudo gensko mutacijo, je Tim odšel, Dianne pa je ostala sama. Ob strani ji je stal le Alan, ki je do nje že od nekdaj gojil močna čustva. Z njegovo pomočjo se Dianne prebija iz dneva v dan ter z obilico ljubezni skrbi za svojo hčer, poleg tega pa skrbi tudi za deklico Amy, ki išče ljubeč dom. Dianna zgodba je pretresljiva in polna ljubezni, požrtvovalnosti in predanosti ter bo nedvomno ganila marsikaterega bralca. > NEŽA POZNIČ

NE PREZRITE ZALOŽBA KMEČKI GLAS

Izšel je drugi ponatis slovenskega romana o Aleksandrinkah, ki ste ga mnogi že dolgo pogrešali!

V šolskem letu 2015/16 je knjiga izbrana za branje za tekmovanje srednješolcev v znanju slovenščine za Cankarjevo priznanje.

Marjan Tomšič

GRENKO MORJE

296 strani, trda vezava, 14,5 x 20,5 cm
Cena: 12,90 EUR

Naročanje: 01/473 53 79, karmen@czd-kmeckiglas.si / Knjiga je na voljo tudi v boljše založenih knjigarnah. www.kmeckiglas.com

Nočni trajekt

Michael Robotham
prevod: Primož Trobevšek
Učila International,
2015, m. v., 447 str., 12,90 €

Michael Robotham

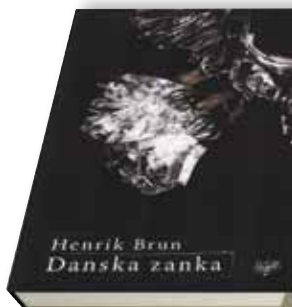
Eden najuspešnejših avstralskih piscev kriminalk je bil očitno dobro sprejet tudi pri nas, saj je Nočni trajekt že avtorjev tretji prevod. Tokrat vajeti v rokah drži mlada policistka Alisha, ki je komaj okrevala po hudi poškodbi. Kot strela

z jasnega, jo za pomoč zaprosi noseča prijateljica, s katero sta pred leti prekinili stike. Žal se ne uspeata srečati, ker Cate do smrti zbije avto. To pa ni edini pretres, saj Alisha izve, da je bila lažna tudi Catina nosečnost. Ker je edina, ki verjame, da nesreča ni bila naključna, se raziskave loti na lastno pest. Hitro se znajde v mednarodni mreži prostitucije, nelegalnih posvojitve in trgovcev z ljudmi. Robotham, ki si je dal tokrat veliko dela s psihološkim ustrojem protagonistov, bo morda manj zanimiv za ljubitelje akcije, čeprav presenetljivi zasuki bralca kar posrkajo vase. > KRISTINA SLUGA

... eden najuspešnejših avstralskih piscev kriminalk, dobro sprejet tudi pri nas ...

Danska zanka

Henrik Brun
prevod: Darko Čuden
Sanje, zbirka Roman, 2015, m. v., 381 str., 28 €

Henrik Brun

Ljubitelji žanrskih knjig hitro zastržejo z ušesi, ko se pojavi nov prevod skandinavskih kriminalk. Če pa se zgodba odvija na slovenskih tleh, postane stvar še toliko bolj privlačna. Šved Henrik Brun (1972) je nekdanji raziskovalni novinar, ki je bil med drugim nagrajen s prestižno novinarsko nagrado

Evropske komisije Lorenzo Natali. Kot poročevalec z vojnih žarišč nekdanje Jugoslavije si je nabral veliko izkušenj in tudi znanja, ki ga v romanu *Danska zanka* s pridom izkorišča. Osrednji junak tega mednarodnopolitičnega križanca med vohunskim in kriminalnim romanom je (avtobiografsko obarvani) novinar Ketil Brandt. Ko v Ljubljani najdejo truplo njegovega dolgoletnega prijatelja Michaela, s katerimi sta v času vojne skupaj kolovratila po Balkanu, se sam loti raziskovanja njegove smrti, pri tem pa mu pomaga privlačna slovenska novinarka Ines. Kmalu se začne razkrivati kompleksno ozadje umora, ki ju privede v nevarno območje trgovanja z belim blagom, korupcije in preprodaje mednarodnih razsežnosti. Knjiga, po kateri boste na določene koticke Ljubljane in tudi drugih slovenskih krajev gledali z drugačnimi očmi. > JURE PREGLAU

... zgodba se odvija na slovenskih tleh ...

POSEBNA ŠTEVILKA – PRISPEVKI K RAZUMEVANJU ČASA

MLADINA

DRUGA SVETOVNA VOJNA 2. DEL

IZIDE
3. DECEMBRA

VOJNA V SLOVENIJI

Hitler v Mariboru 26. aprila 1941

Dekle z vsemi darovi

M. R. Carey

prevod: Samo Kuščer

Učila International,

2015, m. v., 397 str., 12,90 €

M. R. Carey

Desetletna Melanie ni običajna učenka. Čeprav vsak dan obiskuje pouk, preostali čas preživi zaprta v celici, v razred pa jo tako kot njene sošolce odpeljejo priklenjeno na vozičku. Ves čas jo opazujejo do zob oboroženi stražarji. In ko se pošali, da ne grize, se nihče ne zasmije ...

Melanie namreč živi v raziskovalni bazi na ozemlju Velike Britanije, potem ko je smrtonosna okužba skoraj vse ljudi spremenila v človeške krvi željne zombije. Edino upanje za zdravlilo so otroci kot Melanie, ki so kljub okužbi ohranili razum. Britanski scenarist in pisec stripov (*X-Men*) Carey je napisal napeto in srhljivo vizijo postapokaliptičnega sveta,

ki se bere kot (lahkotnejša) zmes knjižnega epa *The Passage* Justina Cronina in stripovsko-televizijske uspešnice *Živi mrtveci*, pri tem pa vseeno uporablja svoj glas in se ne izgubi v navalu podobnih naslovov. Kombinacija akcije, čustveno ganljivih prizorov in privlačnih likov se v tem preživetvenem romanu ceste izkaže za zmagovalno formulo, ki se jo da – če le premorete nekaj bralne kondicije – prebrati na mah. Prihodnje leto prispe film z Glenn Close in Gemmo Arterton v glavnih vlogah. > **ALEŠ CIMPRič**

Lakota

H. A. Swain

prevod: Ana Ambrož Strle

Grlica, 2015, t. v., 378 str., 24,90 €

Že nekaj strani tega romana nam naslika grozljivo podobo kam vodi današnja obsedenost – in odvisnost – od pametnih telefonov, resničnostnih šovov in potreba biti venomer priklopljen v omrežje. Sedemnajstletna Thalia živi v svetu, kjer je tehnologija skorajda povsem nadomestila pristne medčloveške odnose in ljudi spremenila v »robotske« potrošnike vseprisotne »online« ponudbe. Toda to še ni vse, potem ko je katastrofa uničila vse vire hrane, so edini vir preživetja sintetični napitki monopolne organizacije. Ti vsebujejo dovolj dnevni kalorij, hkrati pa preprečujejo željo po lakoti. Toda Thalia, ki je za večino že tako »čudaška«, ker raje kot tehnološke pripomočke obožuje babičine pripovedi o času, ko so ljudje še kuhali prave jedi, nekega dne začne čutiti »praznino« v želodcu ... Pri tem pa naključno spozna fanta, ki je prav tako odporen na napitke proti lakoti ... Takšni ljudje pa predstavljajo nevarnost za sistem. Roman za vse ljubitelje distopij. > **ALEŠ CIMPRič**

Izbira

Prva knjiga serije Izbira

Kiera Cass

prevod: Tina Stanek

Mladinska knjiga, 2015, t. v., 348 str., 32,96 €

Kiera Cass

Šestnajstletna America Singer nekega dne, kot mnoge njene vrstnice po vsej državi, dobi povabilo v kraljevo družino. Princ Maxon je goden za ženin in potrebuje lepo in pametno nevesto. America pa je svoje srce podarila Aspnu, postavnemu mladeniču iz še revnejše kaste, kot je sama, in ni

ma niti najmanjšega namena sodelovati na neumnem kraljevskem natečaju. Njena mama seveda pritiska nanjo, saj bi njeni družini že nekaj tednov tekmovanja za krono znatno izboljšalo finančni položaj. Zaradi domačih America privoli v prijavo in fotografiranje ter je po nekem čudežu izbrana med 35 deklet, ki bodo naslednje tedne skozi razne naloge na dvoru poskušale princa prepričati, da so vredne njegove ljubezni in predvsem zaupanja. Pred nami je nova distopična serija za vse tiste bralce, ki so jim bile všeč *Igre lakote* ali *Razcepljeni*. Seveda se bodo našli tako vnetni zagovorniki serije o distopični pepelki kot tudi tisti, ki bodo proti. Preverite sami, zakaj je knjiga po svetu že sprožila pravo evforijo in serijo knjižnih posnemovalcev. > **RENATE RUGELJ**

... za vse tiste bralce,
ki so jim bile všeč
Igre lakote ali
Razcepljeni ...

Napad na kraljevino Tearling

Saga o kraljevini Tearling, knj. 2

Erika Johansen

prevod: Maja Prevolnik

Učila International,

2015, m. v., 510 str., 14,90 €

Uspeh distopij je krepko posegel tudi v žanr fantastije. Čeprav v prvi knjigi *Saga o kraljevini Tearling* to še ni bilo (tako) opazno, ob branju drugega dela postane jasno, da je Johansenova ustvarila »crossover« trilogijo, ki se spogleduje tako z bralci klasične fantastijske literature kot tistimi, ki jih je prevzela Katniss Everdeen iz *Iger lakote*. Predhodnik nas je sicer postavil v tipično domišljjsko deželo, ki je ustrezala srednjeveškemu okolju. Devetnajstletna Kelsea po smrti matere prevzame prestol kraljevine Tearling, podvržene mogočnejši sosedu.

... »crossover«
trilogija med
fantazijo in
distopijo ...

A iz raznih namigov je bilo moč sklepati, da se pripoved dogaja v daljni postapokaliptični prihodnosti. Da je to morda res, nam razkrije nova pripovedna nit o Lily, ki živi v distopično-polijskih ZDA nekje v drugi polovici tega stoletja. Čeprav pripada elitnemu sloju, jo patriarhalna družba ob nasilnem možu dela ujetnico v lastnem domu. Pri tem se postavlja vprašanje, kakšna je njena povezava s Kelseo. Ta se mora poleg nemira med lastnimi podaniki soočiti še z vdorom sovražne vojske ... Unikatna uspešnica bo predelana tudi v film, v katerem bo osrednjo junakinjo upodobila Emma Watson. > **ALEŠ CIMPRič**

Po prebiranju sodobnih evropskih zgodb v lanski sezoni letos v ospredje programa *Mesto bere* postavljamo sodobno literaturo severnoameriškega kontinenta. Literarna obzorja bomo letos raziskovali s pomočjo sodobnih zgodb ameriških in kanadskih avtorjev in avtoric, ki so jih napisali po letu 1950: Capota, Millerja, Bukowskega, Hemingwaya, Plathove, Jongove, Atwoodove in drugih. V končni seznam branj smo uvrstili 60 izbranih romanov. Izbor vsebinsko zajema tako intimne zgodbe posameznikov in družbeno prelo-mne dogodke, ki so zaznamovali severno-ameriški prostor v tem obdobju.

Mesto bere ... severnoameriške romane

»Navsezadnje je na svetu brez števila knjig. Nekatere med njimi so dobre, prgišče jih je dobrih, in od tega prgišča jih bo preživelo le malo,« tako je zapisal v knjigi *Ure* eden od priporočenih avtorjev z letošnjega seznama Michael Cunnigham. Zgodbe severnoameriških romanov pokrivajo različne teme in literarne stile novejšega obdobja književnosti, ki je zaznamovala in zrcali družbene razmere v prostoru Združenih držav Amerike in Kanade.

Faulknerjeva literarna klasika *Svetloba v avgustu* na primer slika družbeno in moralno podobo ameriškega Juga in raziskuje vprašanje človekovega bivanja in dobrega in zla v njem. Palahniukov s kulturno filmsko upodobitvijo tudi ekranizirani prvenec *Klub golih pesti* je skoraj apokaliptična podoba sodobnega sveta, kjer je človečnost moč najti le v podpornih skupinah za rakava in druga huda obolenja.

Na seznamu knjig aktualne sezone je tudi ljubezenska zgodba *Rajski vrt* ameriškega literarnega klasika Ernesta Hemingwaya, ki pripoveduje o ljubezenskem trikotniku zakoncev, ki se na medenih tednih potepata po francoski rivieri in Španski obali. Hemingway je pričel s pisanjem romana leta 1945, vendar romana ni končal, tako je le-ta izšel posthumno, šele leta 1986. Leta 2008 je roman dobil filmsko predelavo v režiji Johna Irvinga z Meno Suvari in Jackom Hustonom v glavnih vlogah.

Pustolovski roman *Obala moskitov* na drugi strani sega globoko v bistvo in problematiko človekovega bivanja v sedanjem svetu, v zahodni potrošniški družbi.

Na bralnem seznamu nove sezone je med drugim tudi knjižna klasika, tokrat s področja znanstvenofantastičnega žanra, roman *Nevromant* Williama Gibsona, ki je s knjigo v literarni svet umestil novo literarno zvrst – kiberpank.

In pa *Strah pred letenjem*, še ena kulturna knjiga s seznama literature sedemdesetih let, prvi in najuspešnejši roman Erike Jong, v katerem odkrito in neposredno piše o ženski spolnosti. Ob izidu, leta 1973, je sprožil pravo vznemirjenje, med puritanskimi kritiki pa tudi val ogorčenja zaradi sočnega jezika in pripovedi o ženskih spolnih željah.

»Ker je roman mrtev, nima smisla pisati izmišljenih zgodb,« je v *Myri Breckinridge* napisal Gore Vidal, kontroverzna legenda ameriške literarne in družbene scene.

Še ena pripoved z našega seznama knjig, ki razgalja stranpoti sodobnega sveta, je roman Johna Ralstona Saula *Druga najboljša stvar*, ki bralca popelje v podzemlje, kjer se trguje z umetniškimi deli in v katerem avtor kritično raziskuje zahodno civilizacijo in strukture moči, ki jo vodijo.

Med kanadskimi romani je na letošnjem bralnem seznamu tudi Leonard Cohen, glasbena legenda in literat, s svojim drugim romanom *Lepi zgubljeni*. In pa na primer kanadska avtorica, pesnica, kritičarka in aktivistka Margaret Atwood, dobitnica mnogih nagrad za literaturo, s svojo odlično grozljivo antiutopijo *Deklina zgodba*.

V času trajanja projekta Mesto bere bo v knjižnicah Mestne knjižnice Ljubljana potekal tudi literarni spremljevalni program. Pri projektu sodelujemo z Mladinsko knjigo, knjigarno Konzorcij, kjer bomo nekaj knjig s seznama Mesto bere ... severnoameriške romane predstavili tudi obiskovalcem knjigarne.

Ljubitelji literature, vabljeni k branju in sodelovanju: in nikoli ne podcenjujmo moči knjig, kot bi rekel Paul Auster, še eden med odličnimi avtorji z našega letošnjega seznama knjig.

Loške poti

50 izletov po Selškem, Poljanskem in Žirovskem
Željko Kozinc

fotografije: Andrej Kozinc et. al.
Modrijan, 2015, pt. v., 184 str., 17,50 €

Potem ko je leta 2010 izšla Kozinčeva knjiga *Okrog Ljubljane*, ki je predstavljala 61 izletov okoli slovenske prestolnice, je bilo samo vprašanje časa – glede na to, da je založba Modrijan pred časom odprla še svojo drugo knjigarno v Škofji Loki –, kdaj bo izšel še Kozinčev vodnik z izleti po loški okolici. Izletniški vodnik *Loške poti* (kot nova knjiga knjižne blagovne znamke *Lep dan kliče*) torej prinaša petdeset izletov po enem najprijetnejših pohodnih terenov, ki se na eni strani dviga iz Ljubljanske kotline, na drugi strani pa se že spogleduje z Julijskimi Alpami. Izleti se delno pokrivajo s severozahodnimi iz vodnika *Okrog Ljubljane* (denimo tisti, ki se nahajajo v Polhograjskih dolomitih), vendar nas obenem popeljejo še zahodneje in severneje, vključujejo namreč tudi »tri kralje« loških hribov (Blegoš, Ratitovec in Porezen), obenem pa nas na jugu pripeljejo skoraj do Žirov ter Spodnje Idrije, kjer ne zajemajo le vrhov, temveč tudi druge znamenitosti, denimo Toplice v Kopačnici in Kamnitico mizo v Ravneh pri Žireh. Več kot primerne točke za jesensko-zimsko-spomladanske izlete. > **SAMO RUGELJ**

Vodnik po zdravilnih energijah

1. in 2. del
Primož Hieng

Harlekin No. 1,
2014/2015, t. v., 368/280 str., 36 €/knjigo

Neutrudni raziskovalec, fotograf in publicist Primož Hieng odkriva vedno nove teme in zgodbe, o katerih se sicer marsikaj ve, vendar dobivajo v njegovi fotografski in reportažni interpretaciji nove razsežnosti. In budijo zanimanje tako za tradicionalne pustne maske in velikonočne žegne kot za občudovanje Sečoveljskih solin in drugih zakladov naše naravne in kulturne dediščine iz ptičje perspektive. Tudi obe v zadnjih letih nastali Hiengovi knjigi vabita na pot – do božjepotnih cerkva in več sto zdravilnih vodnih virov, studencev in vrelcev ter energijskih točk, gajev, parkov in labirintov. Nekateri, zlasti največja zdravilišča in terme, so splošno znani, še veliko več pa jih poznajo in obiskujejo le domačini. Delovanje prvih je znanstveno raziskano, dobrodejne skrivnosti manjših pa večidel še vedno zastirajo meglice legend, verovanj in praznovanja. Avtor jim je prisluhnil, jih zapisal, preveril še druge informacije ter zbrano gradivo pospremil s fotografijami in napotki za pot do ciljev. V prvi vodnik je vključil 135 lokacij v Sloveniji, v drugem pa jim je dodal še 31 pozneje odkritih doma in segel še ne prav daleč čez meje v sosednje države. > **IZTOK ILICH**

120 najboljših slovenskih gostiln po izboru www.siol.net

Miha First
UMco, 2015, m. v., 272 str., 9,90 €

V knjižni obliki seveda obstaja že več knjig o najboljših slovenskih gostilnah, pri čemer njihovo vsebino po navadi tvorijo poprejšnje revijalne objave njihovih obiskov in kulnaričnih degustiranj. Zdaj pa smo dobili še en pregled najboljšega, kar lahko za gostilniško mizo doživimo v Sloveniji, ki s svojim konceptom skuša k nam prenesti znameniti Michelinov način ocenjevanja najboljših gostiln z eno do tremi zvezdicami. V več kot petih letih je ekipa, sestavljena iz bolj ali manj novinarsko obarvanih jedcev, obiskala okoli 300 gostiln po vsej Sloveniji. V tej knjigi je ostalo natanko deset ducatov tistih, ki so si po njihovem mnenju priborile najboljše ocene. Da bo vodnik še uporabnejši, so ocenam dodane tudi aktualne lestvice najboljših gostiln v posameznih slovenskih pokrajinah in ocene vinske ponudbe posameznih gostiln, pri tem pa ne gre spregledati, da ocenjevalcev nista zanimala samo hrana in vino, temveč so ocenili tudi tamkajšnji splošni ambient in počutje. Knjiga za v avto, ki zlahka popelje do dobrega kosila v bližini sobotnega izleta kjer koli v Sloveniji.

! PRIPOROČAMO

POSEBNA IZDAJA USTAVE REPUBLIKE SLOVENIJE

Pri založbi Uradni list Republike Slovenije smo med drugim v knjižni obliki pripravili tudi posebno izdajo **Ustave Republike Slovenije**, ki vsebuje Temeljno ustavno listino o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije, neuradno prečiščeno besedilo ustave, ustavne zakone in državne simbole. Vsa besedila v knjigi so v slovenskem in angleškem jeziku.

Naj bo posebna knjižna izdaja Ustave Republike Slovenije **osebno ali poslovno darilo**, ki ga boste izbrali v prihajajočih prazničnih dneh.

IZKORISTITE
10%
POPUST
DO KONCA LETA

leta izdaje: 2013
število strani: 304
velikost: 14 x 18 cm
vezava: trda
cena: 42,70 €

www.uradni-list.si/zalozba • informacije po tel.: 01/200 18 38 • e-naslov: prodaja@uradni-list.si

Prva pomoč

Celostni vodnik za pomoč poškodovancem in bolnikom

v nujnih stiskah

urejanje: Janet Mohun
prevod: Barbara Krevcl

Mladinska knjiga,

2015, pt. v., 288 str., 24,94 €

Izraz »prva pomoč« se nanaša na začetno ukrepanje v primeru poškodbe ali akutne bolezni. In v lično urejenem priročniku so zbrana pregledna navodila, ki vas bodo pripravila na vlogo reševalca in pravilno ukrepanje po fazah, od ocene resnosti položaja prek lastne zaščite, zavarovanja prizorišča in začetka nudenja pomoči do priklica ustrezne pomoči na 112 ali v bližnji zdravstveni dom, odvisno od vaše ocene resnosti stanja poškodovanca ali obolelega. Vsaka od faz je opisana in obogatena s fotografijami za primere različnih nesreč, od prometnih nezgod, požarov, električnih poškodb do nezgod v vodi in drugih nepredvidenih izrednih dogodkov. Skozi nazorne postopke se boste naučili (ali ponovili), kako pomagati nezavestnemu bolniku, oživljati v primeru dihalnega oziroma srčnega zastoja, tehnik tolažbe in pomirjanja bolnika, kako ustaviti oziroma zmanjšati krvavitev, imobilizirati poškodovane dele telesa, preprečevati šok pri poškodovancu in vsa tista znanja in veščine, ki jih potrebujemo za nujno laično prvo pomoč. > RENATE RUGELJ

Mehke živalce; Preproste pletenine; Drobne pozornosti; Torbice

Rabea Rauer, Yvonne Reidelbach et al.

prevod: Andreja Sabati Šuster, Urška Godler, Petra Cerar
Učila International, 2015, t. v., 64 str., 9,99 €/knjigo

Dnevi postajajo vse krajši in mrzav prihaja tudi v naše kraje. Zakaj si za letošnjo zimo ne bi sami izdelali kake modne udobne in tople pletenine, z nasveti v knjigi pa lahko polepšate tudi svoj dom. Potrebujete le malo časa, volje, pletilke in kak klobčič ali dva tople volne, in že lahko oblečete svoj najljubši termoforček ali vazo. Naredite prevleko za svetilko, topel šal ali preprosto volneno kapo v vaših najljubših barvah po enem od mnogih vzorcev, ki so priloženi v posebnem zvezku. Če ste dovolj spretni s šivalnim strojem, si lahko izdelate tudi svojo unikatno torbico, knjižici so priložene krojne pole in številne barvne ideje za več kot ducat različnih modelov torb in vrečk. Prihaja tudi čas obdarovanj in najlepša so tista presenečenja, ki jih za najdražje naredimo sami. Drobne pozornosti, udobni in lepi dodatki za dom bodo pričarali nasmehe obdarovancem, vam pa polepšali marsikatero ustvarjalno urico. Enako velja tudi z darili za najmlajše in vse tiste, ki se ne morejo upreti mehkim krkljavčkom iz žameta, pliša ali kakega drugega materiala. Vse štiri knjige iz zbirke bodo lepo in koristno nadgradile vaše ustvarjanje ob dolgih zimskih večerih. > RENATE RUGELJ

NOVI VODNIKI PLANINSKE ZALOŽBE PZS

Sistematični in grafično prenovljeni vodniki so prava izbira tako za začetnike kot za izkušene planince.

Jože Drab: Julijske Alpe: Skupini Mangarta in Jalovca
Klemen Janša: Zahodne Julijske Alpe

Klasična vodnika po osrednjem slovenskem pogorju – na popolnoma prenovljen način!

Tone Golnar, Silvij Morojna, Bojan Pollak:

Repov kot, Kamniška Bela

Dopolnjena in popravljena izdaja plezalnega vodnika.

PLANINSKI VESTNIK

120 let z nami na planinskih poteh

Cena letne naročnine: 39,00 €.

25 % popusta za člane planinskih društev PZS pri sklenitvi letne naročnine.

Najstarejša slovenska revija spremlja planince že vse od časa Jakoba Aljaža, zaradi moderne zasnove pa doživlja **nov, mladosten vzpon**. Bere se kot **povabilo** planincem, alpinistom, smučarjem, kolesarjem, jamarjem, jadralnim padalcem in gorskim estetom.

39,00 €**
člani PD
29,25 €**

**DDV in poštnina sta vključena v ceno.

Informacije in naročila na sedežu PZS: Dvorakova ulica 9, Ljubljana, v času uradnih ur, **po pošti**: p. p. 214, SI-1001 Ljubljana, **po telefonu**: 01 43 45 684 v času uradnih ur, **faksu**: 01 43 45 691, **brezplačna telefonska številka**: 080 1893 (24 ur na dan, vse dni v letu), **e-naročila**: narocilo@pzs.si ali **spletna trgovina PZS**: <http://trgovina.pzs.si>. **Uradne ure** v Planinski založbi PZS, Ljubljana, Dvorakova 9: v ponedeljek in četrtek od 9. do 15. ure, sredo od 9. do 17. ure, petek od 9. do 13. ure (odmor za malico: 10.30–11.00).

Znajdi se!

Priročni nasveti za lažje življenje

Dan Marshall

ilustracije: Rob Melhuish

prevod: Tina Stanek

Mladinska knjiga,

2015, t. v., 191 str., 16,95 €

A veš tisto, ko ti majhna zadeva pade na tla in je nikakor ne najdeš? Ali pa tisto, ko moraš vsak ključ vtakniti v ključavnico (dvakrat), preden najdeš pravega? No, za to in podobne nevšečnosti vsakdanjega življenja obstajajo preproste rešitve, samo nihče vam jih še ni povedal. V knjigi, ki je lahko tudi odlično darilo za manj praktične med nami, je zbranih več kot 130 praktičnih nasvetov z vseh področij domače hiše: od raztegovanja čevljev prek ohlajanja pijače, pogrevanja hrane, shranjevanja vsakovrstnih hišnih pripomočkov, nasvetov za domače mojstre in domačih čistil pa vse do trikov za odstranjevanje mozoljev, domačih tetovaž in razvozlanja vozlov. Avtorjevi komentarji ob slikah bodo vsak trik nazorno razložili in vas obenem nasmejali. Zdaj se pa znajdi! > KLARA JARC

Ne lajaj na psa

Nova umetnost učenja in treninga

Karen Pryor

prevod: Maja Sužnik

Didakta, 2015, m. v., 212 str., 24,99 €

Delo *Ne lajaj na psa* je izvrstno za vsakogar, ki mu preglavice povzroča pes, ki laja; sostanovalec, ki ne pospravlja za sabo; šef, ki nenehno si-

tnari; ali pa mačka, ki nenehno uničuje naš najljubši kavč. Čeprav knjiga po naslovu sodeč prikazuje osnove vzgoje živali, že po prvih prebranih straneh ugotovimo, da isti temelji vzgoje veljajo tudi za ljudi. Avtorica Karen Pryor nam humorno in skozi primere iz resničnega življenja pokaže najučinkovitejše tehnike za spodbujanje želenega vedenja pri psu (in drugih živalih), kar knjigo naredi privlačno ne le za lastnike živali, ampak za vse nas. Le kdo bi si mislil, da lahko z isto tehniko šefa pripravimo do tega, da se začne obnašati bolj prijazno, in psa do tega, da stoji pri miru, ko oskrbujemo njegove poškodbe? > NEŽA POZNIČ

Psi in njihovi prijatelji

Elizabeth Abbott

prevod: Jure Šešet

Učila International,

2015, m. v., 301 str., 10,90 €

Kanadska zgodovinarica, ki je napisala že več neleploslovnih uspešnic o položaju žensk nekoč in danes, se je v tej knjigi posvetila svoji drugi strasti, našim štirinožnim prijateljem. Kot zagreta zagovornica živali namreč velik del svojega časa nameni reševanju zapuščenih psov. Psi v stiski so jo vodili že v ameriške zapore in povojno Srbijo, te neverjetne zgodbe reševanja psov pa je sedaj prelila na papir. Preberemo si lahko o Snowballu in drugih psih, ki so izginili sredi vihre orkana Katrina, o neukrotljivem Bonziju, ki se je prikupil zapornikom in o vdanem Tommyju, ki je bil navdih za vse skupaj. Ganljive zgodbe pokažejo, kako močno nam psi čisto po tiho zlezejo pod kožo. Ko boste obrnili zadnjo stran, boste zagotovo objeli svojega kosmatinca in ga hitro odpeljali na sprehod. > VANJA JAZBEC

Lepo

O lepoti, staranju in estetski kirurgiji

Franc Planinšek et al.

Ebesede, 2015, t. v., 183 str., 29,90 €

»Kaj je lepota?« je Sokrat vprašal filozofa Hipijo. Ta je naštel, kar se mu je zdelo lepo – ženske, glasbila, konji. Sokrat pa ni bil zadovoljen, saj ni želel izvedeti, kaj je lepo, temveč kaj je lepota. Vprašanje, ki je ostalo do danes verjetno brez odgovora. Po več kot dveh desetletjih dela je priznani estetski kirurg Franc Planinšek začutil, da bi bilo dobro, če bi nekaj o svojem delu pustil tudi za zanamce. Z ekipo strokovnjakov in poznavalcev, med drugimi z endokrinologinjo Marijo Pfeifer, s teologom in esejistom Edvardom Kovačem, s profesorico Vesno V. Godina in z novinarko Vesno Milek je pripravil pričujočo knjigo o lepoti, staranju in estetski kirurgiji. Njen osnovni namen je v ljudeh vzbuditi vprašanje, zakaj hrepenimo po lepem in kaj lepo sploh je. Zato se v prvih esejih sprehodi od bioloških vidikov estetike in evolucijskega iskanja univerzalne lepote prek vedenjskih vzorcev živali, ki so značilni za posamezen spol, do lepote kulta in bonusov, ki jih prinaša lepota. Sledi poglavje dr. Pfeiferjeve o minevanju zunanje lepote in različnih teorijah, ki upočasnjujejo staranje, pa o vplivu telesne dejavnosti in hormonov. Osrednji del knjige je seveda namenjen estetski kirurgiji, tako praktičnim posegom, kot tudi psihosocialnim vidikom le-te. S pomočjo dveh mlajših kolegov, dr. Medveda in dr. Višnjara, je Planinšek v tem delu pripravil pravi mali učbenik različnih kirurških posegov za pomladitev in korekcijo vseh delov obraza, preoblikovanje prsi, nog zadnjice in drugih delov telesa. Slikovno izjemno bogata monografija pa se konča s tremi esejmi, Milekove, Godine in Kovača. Inovativno. > RENATE RUGELJ

POGLOBLJENO O FILMSKEM USTVARJANJU IN FILMSKI ZGODOVINI

Ključna knjiga o izzivih in problemih pisanja scenarija enega najboljših in najvplivnejših poznavalcev sodobne scenaristike Syda Fielda.

SCENARIJ

Temelji scenarističnega pisanja

prevedel: Zdenko Vrdlovec

322 str. • cena 24,90 €

Briljantna monografija, ki na intriganten način povezuje zgodovino filma in zgodovino druge svetovne vojne.

Ben Urwand

HITLERJEV PAKT S HOLLYWOODOM

336 str. • cena 26,90 €

»To je prav zares prekleto zanimivo.«

– Quentin Tarantino

Naročila: www.bukla.si

knjigarna@umco.si • tel: 01/520 18 39

KNJIGE ZALOŽBE UMCO SO NA VOLJO TUDI V BOLJE ZALOŽENIH KNJIGARNAH.

UMCO

Knjižni dar Celovške Mohorjeve za 2016

Knjižni dar je svojevrstna blagovna znamka prve slovenske založbe. V novejšem času ga – vsaka zase, deloma pa tudi skupaj – izdajajo vse tri dedinje leta 1851 ustanovljenega Društva sv. Mohorja, ki je osem let pozneje svoji verski in prosvetni dejavnosti dodalo še založniško. Takrat so začeli »slovenskemu ljudstvu v poduk in razveselovanje« izhajati koledarji in Slovenske večernice, pozneje še družinska pratika. Tej tradiciji sledi tudi novi knjižni dar, tako imenovan zaradi posebno ugodne cene – vsega 34,90 € za vse tri knjige – celovške Mohorjeve za leto 2016. Namenjen je naročnikom in sprotnim kupcem, ki pa jih bo nakup posameznih knjig stal skoraj petino več.

Koledar 2016

urejanje: Hanzi Filipič, Karl Hren
Mohorjeva Celovec,
2016, m. v., 192 str., 17 €

Koledar ima 5 sklopov: Koroška, Iz zgodovine, Človek, narava in zdravje, Pisano branje in Znamenite osebnosti, zaokrožijo pa ga prispevki o delovanju vseh treh Mohorjevih v minulem letu. Med prispevki najdemo zapise o znamenitih osebah, kot so Tischlerjev nagradenec Lojze Lebič, Berta V. Suttner, slikar Jacobo Brollo, alpinist Julius Kugy in zbiralec emigrantskih tiskov Janez Arnež. Med zgodovinske teme sodijo prispevki o kmečkih skrinjah, blagoslovu in urokih pri živini in o zadnjem procesu zločinskega nacističnega sodnika Freisslerja. Dovolj je tudi raznovrstnega branja za vse okuse.

Pratika 2016

urejanje: Franc Kattinig
Mohorjeva Celovec, 2016, m. v., 160 str., 6 €

Tudi pratika prinaša, poleg koledarja, literarne in raznovrstne publicistične spise, ki pa so zaradi manjšega, žepnega formata izdaje krajši, mnogi tudi bolj osredotočeni na

praktične napotke za kmete glede setve in žetve, zdravljenja ljudi in živine, napovedovanje vremena ipd. Izbrana humorna besedila in šale branje malce začinjajo, uganke in miselne igre na koncu pa sicer poučno vsebino prijetno razgibajo.

Kjer šelestijo breze – večernica

Ivana Vatovec
Mohorjeva Celovec, 2016, m. v., 302 str.,
19 € (v prosti prodaji od marca 2016)

Roman o danes pozabljenih jugoslovanskih povojnih ekonomskih emigrantih je avtoričina avtobiografska izpoved. Govori o Slovencih, ki so leta 1946 odšli v Vojvodino na posetva izganih Nemcev. Junakinja romana, Iča, si je v banatski vasi Gudurica blizu romunske meje ustvarila družino, vendar je po enajstih letih, potem ko je morala večino prigaranege pridelka oddajati za druge, obupala in se vrnila v Slovenijo. Doma sprva ni bilo veliko bolje, vendar so se le odpirale svetlejšje perspektive.

Kaj sploh hočem?

Pogum za odločanje
Anselm Grün; prevod: Alenka Novak
Celjska Mohorjeva družba,
2015, m. v., 128 str., 15 €

Benediktinskega patra Anselma Grüna, filozofa, teologa in ekonomista, slovenski bralci dobro poznamo, saj je veliko od njegovih več kot 300 knjig prevedenih tudi v slovensčino. Rdeča nit njegovih besedil so strpnost, ljubezen, razumevanje drugačnosti, osebni razvoj, poglobljanje odnosov z bližnjimi in mir s samim seboj. Uči nas živeti zavestno, živeti v trenutku in biti hkrati razveden. Tudi v pričujoči izdaji se je podal na pot iskanja odgovorov na vprašanja modernega človeka in zapisal, da je »človek je bitje, ki se mora vedno znova odločati. Če v želji po pravilni odločitvi predolgo oklevamo, potem namesto nas odloči življenje.« Preprosta Grünova razmišljanja nam pridejo prav pri raznih odločitvah, od izbire šole, poklica, partnerja, življenjske poti ... Ponuja pa tudi konkretne vaje in obrede, ki utegnejo marsikomu olajšati odločanje. > RENATE RUGELJ

Razcvet zavesti

Pogovori o prebujajočem človeku
Viktorija Kos
samozaložba, 2015, m. v., 229 str., 19,60 €

Avtorica Viktorija Kos skozi pogovor dveh moških prijateljev, Bogomila in Aleksandra, predela duhovno zgodovino človeštva ter s čutom subtilnosti predstavi raznorodna spoznanja ezoteričnih učiteljev, velikih imen duhovnosti, svetnikov, modrecev, mistikov, filozofov in umetnikov (obeh spolov), tudi slovenskih. Vse prebrano in predihano učenje je sililo na površje in se udejanjilo v prijaznem prvencu, kjer se deset zgoščenih poglavij razcveta v zmerem tempu in nam posreduje nekatere od bistvenih koščkov v mozaiku človeške sreče, izpolnitve in zavedanja. Prav zavest in zavedanje sta torej pot, orodje in tudi smer, ki bodo naše življenje pripeljali do globokih bivanjskih doživetij, do neslutnih možnosti Dobrega, ki ga je nadvse vredno občutiti; če se le naučimo biti dovolj kakovosten mediator med glavo in srcem – med dvema razumoma različnih notranjih logik. > ŽIGA VALETIČ

Janez Rugelj: POT SAMOURESNIČEVANJA

Zdravljenje in urejanje zasvojenecv
in drugih ljudi v stiski.

Priručnik za zdravo in ustvarjalno življenje

1216 str. • cena 29,80 €

Naročila: • na spletni knjigarni www.bukla.si
• po e-pošti urednistvo@umco.si • po telefonu 01/520 18 39
NA VOLJO TUDI V BOLJE ZALOŽENIH KNJIGARNAH.

Gnostični evangeliji in reakcija cerkvenih očetov

prevod: Jan Ciglencečki, Marko Kastelic
Beletrina, zbirka Koda,
2014, t. v., 270 str., 29 €, JAK

dr. Manca Košir

Kako najti svetlobo v tem temnem času strahu in tesnobe, kako uzreti Luč? Posežem po knjigah, ki mi kažejo smer, me poglobijo in umirijo in me podpirajo pri tem, da sem, kar sem. Zato sem se potopila v mistično izročilo *Gnostičnih evangelijev* in Jungovo *Rdečo knjigo*. Naše kolektivno nezavedno temelji na krščanskem izročilu, to izročilo pa je prepletena preproga Enosti, ko svet še ni bil razdeljen na t. i. Zahod in Vzhod in je resnica Resničnosti žarela sijajnejše, saj je bila upovedovana iz izkušnje, globokega uvida uma in razširjenih stanj zavesti. Brez množice ideoloških, dogmatskih in fundamentalističnih ograj, ki jih postavljajo nasledniki Začetkov. O obeh knjigah, tako 52 spisih, ohranjenih na 13 papirusnih kodeksih knjižnice Nag Hammadi, ki so več kot 1500 let ležali v puščavskem pesku Zgornjega Egipta in bili izkopani pred 70 leti, kot o Jungovem »duhovnem dnevniku«, v katerega je zapisoval (in risal) interpretacije svojih vizij, sanj in fantazij (delček je že v njegovi knjigi Spomini, sanje, misli), lahko berete na spletu. Tu naj za darilo iztekajočemu letu nanizam le nekaj navdihujočih citatov, kam naj gledamo, da bomo morda (spre)videli. O svetlobi: *Svetloba biva v notranjosti človeka svetlobe in osvetljuje ves svet. Če ne sveti, je tema. Jezus o tem, kje je kraljestvo: Kraljestvo je znotraj in zunaj vas. Ko boste spoznali sebe, vas bodo spoznali in vedeli boste, da ste sinovi živečega Očeta. Če pa se ne spoznate, bivate v revščini in ste revščina. Na vprašanje, ki se zastavlja tudi te dni, o tem, kakšen bo naš konec, je Jezus učencem odvrnil: Ste mar že odkrili Začetek, da iščete konec? Tam, kjer je Začetek, bo namreč tudi konec. Blažen je tisti, ki bo stal na Začetku. Ta bo (s)poznal konec in ne bo okusil smrti. Ko so učenci vprašali, ali bodo tudi oni lahko vstopili v kraljestvo, jim je Jezus odgovoril: Ko boste iz dvojnega naredili eno, ko boste notranje naredili kakor zunanje in zunanje kakor notranje ter zgor-*

...

nje kakor spodnje, ko boste moškega in žensko združili v eno, tako da moški ne bo več moški in ženska ne več ženska ... – takrat boste stopili v (kraljestvo). (vse iz Tomaževega evangelija)

V Razpravi o vstajenju piše: *(Vstajenje) je namreč Resnica, ki je trdna. Je razkritje tega, kar (resnično) biva, in zamenjava za stari ter preobrazba v novo. ... Polnost izpolni Nezačudenost. To so znamenja in podobe vstajenja. To je tisto, kar poraja dobro. Zaradi Enosti naj ne umevamo po delih, ampak pobegnemo od delitev in spon.*

Rdeča knjiga

Liber novus

Carl Gustav Jung

prevod: Jan Ciglencečki et al.

Beletrina, zbirka Koda, 2015, t. v., 570 str., 29 €, JAK

Za to pa moramo vaditi, da ne bomo več blodili, ampak znova prejeli sami sebe, kakršni smo bili na Začetku. In to je skušal doseči Jung s svojimi tehnikami. Da bi se, razdvojen, sestavil, da bi se, izgubljen, našel. Da bi (se) spoznal. Citiram iz *Rdeče knjige*:

Moja duša, utrujen sem, predolgo je trajalo potovanje, moje iskanje sebe zunaj sebe. Zdaj sem šel prek stvari in te našel izza vsega. Prek stvari sem v svojem blodnjaku odkrival človeštvo in svet. Našel sem ljudi: in tebe, moja duša, da sem znova našel, najprej v podobi znotraj človeka in nato tebe samo. Našel sem te tam, kjer bi te najmanj pričakoval. Od tam si se iz temne globeli povzpela k meni. Že vnaprej si se mi naznanila v sanjah ... Dopusčaš mi zreti resnice, o katerih nisem prej ničesar slutil. Dopusčaš mi prehoditi poti, katerih neskončna dolžina bi me plašila, če ne bi bilo vedenje o njih skrito v tebi. In kako bo v prihodnosti, je danes enako aktualno vprašanje kot v Jungovem predvojnem času: Prihodnost mora biti prepuščena prihodnjim. Vrnem se v to, kar je majhno in resnično, saj je to velika pot, pot prihajajočega. Vrnem se k svoji preprosti resničnosti, k svoji neutajljivi, najmanjši biti. ... Globina je neizčrpna, daje vse. Naj nosimo le svoja bremena, je ugotovil Jung, kajti najvišje, kar lahko človek pričakuje od človeka, je to, da nosi vsak svoje lastno breme. Če je le mogoče, naj se človek nikoli ne odreče samemu sebi. Delo odrešitve mora biti vedno izvršeno na nas samih. Brez ljubezni do nas samih to delo ne more biti opravljeno. Biti torej povezan s sebstvom, z božjim v sebi. Ljubiti. To je najboljši odgovor v tem tesnobnem času: Ljubiti!

LITERATURA KOT BLAGOVNA ZNAMKA

četrtek, 26.11.2015,
Klub Cankarjevega doma

10.00 Kerstin Bergman: Skrivnosti nordijske temine ali globalni sloves skandinavske literature.

11.00 Claudius Niessen: Kje in kako povečati vidnost nacionalne literature?

12.00 Aljoša Bagola: Kako iz (slovenske) literature ustvariti blagovno znamko?

13.30 okrogla miza z naslovom **Slovenska literatura kot blagovna znamka?** Sodelujejo **Andrej Blatnik, Barbara Koželj Podlogar, Aleš Novak, Aljoša Bagola, Maja Hawlina**
Moderira: **Renata Zamida**

ZGODBA ČLOVEŠKEGA TELESA

**Evolucija,
zdravje in
bolezen**

559 strani
28,90 €

Nihče ne razume človeškega telesa tako dobro kot Daniel Lieberman in nihče ne zna o njem pripovedovati bolj nazorno.

- Christopher McDougall, avtor knjige *Rojeni za tek*

Daniel E. LIEBERMAN

381 strani
26,90 €

David Perlmutter
s sodelovanjem Kristin Loberg

POŽGANI MOŽGANI

**Presenetljiva resnica
o žitaricah, ogljikovih
hidratih in sladkorju
– tihih ubijalcih vaših
možganov**

David Epstein
ŠPORTNI GEN
**Talent, trening in
resnica o uspehu**

417 strani
24,90 €

Družabno odraščanje

Kako vzgojiti družabne otroke v svetu zaslonov

Gary Chapman, Arlene Pellicane

prevod: Andrej Turk

Družina, 2015, t. v., 247 str., 26,90 €

Se tudi vi kdaj zalotite v razmišljanju o tem, ali sodobna tehnologija vašo družino zbližuje ali vedno bolj razdvaja? Ali se trudite ohranjati nadzor nad zasloni v svojem domu ali pa ste (kot mnogi starši) malodušno popustili pod težo njihove pretirane uporabe in ste tablice, mobilne telefone, televizijo in vse druge tehnološke novotarije vzeli za samoumeven del otrokovega prostega časa? Avtorja svetovne uspešnice *5 jezikov ljubezni* sta se tokrat spustila na področje razvijanja potrebnih socialnih in drugih veščin pri otrocih za uspešne medčloveške odnose. Ob pomanjkanju časa, veliki preutrujenosti in številnih obveznostih je mnogim staršem danes težko vzgojiti družabnega otroka, ni pa nemogoče. Družaben je tisti otrok, ki je rad med ljudmi in se zna z njimi pogovarjati, sposoben je navezovati stike in uživati v dejavnostih s prijatelji in družinskimi člani. Biti družaben pomeni tudi izkazovati pozornost in sočutje do drugih. Idealen kraj za učenje družabnosti pa je domače okolje, v katerem je treba dovolj zgodaj v otrokovem razvoju razvijati veščine izkazovanja hvaležnosti, obvladovanja jeze, naučiti otroke iskrenega opravičevanja in jim predvsem omejiti čas pred zaslonom. V knjigi boste izvedeli tudi, kaj lahko naredite, da otroku pomagate ohranjati pozornost, kadar mu je težko, priložen pa je tudi test, s katerim boste ugotovili, ali je vaš otrok predolgo pred zaslonom. Knjiga ima spremno besedo domače strokovnjakinje, specialiste zakonske in družinske terapije, dr. Andreje Poljanec, ki pravi, da »zasvojenost nikoli ne pride kot strela z jasnega, ampak se razvija.« In nadaljuje: »Če smo na odnose v svoji družini pozorni, opazimo, kdaj se je začela plaziti okoli nas, pa nas še ni ugriznila in nas tudi ne bo, saj se lahko z njo spopademo s pozornimi in predanimi odnosi.« > RENATE RUGELJ

Še vedno živ

Moja tekma z boleznijo: od diagnoze do obvladovanja
Phil Southerland, John Hanc

prevod: Emanuelea Malačič Kladnik

Chiara, 2015, m. v., 271 str., 16,90 €

Philu Southerlandu, ki so mu pri le sedmih mesecih starosti že dali diagnozo sladkorne bolezni tipa 1 in prognozo, da bo pri petindvajsetih letih oslepel, je uspelo z neomajno vztrajnostjo, voljo, trmo, samoopovedovanjem in močno podporo mame (brez pomilovanja ali smiljenja) doseči nepredstavljivo – postal je profesionalni, svetovno znani kolesar z vrhunskimi dosežki in ni oslepel. V (avto)biografiji opisuje svoje življenje s prijateljico sladkorno, za katero meni, da mu je bila dar, saj ga je naučila samodiscipline in vztrajanja. To je knjiga o izjemni veri vase, o neomajnem borcu, ki se bori do konca in znova in spet. Njegova volja nas navdihuje z upanjem in energijo, z motivacijo, da se da v življenju doseči marsikaj, za kar sprva mislimo, da ni mogoče. »Vztrajnost ni dolga dirka, je sosledje številnih kratkih dirk,« preberemo v enem izmed citatov. Knjiga, ki nas motivira za življenje, ki nas dvigne z domačega fotelja, v eni roki jo še držimo, z drugo pa si že obuvamo teniske ... > SABINA BURKELJCA

Philu Southerlandu, ki so mu pri le sedmih mesecih starosti že dali diagnozo sladkorne bolezni tipa 1 in prognozo, da bo pri petindvajsetih letih oslepel, je uspelo z neomajno vztrajnostjo, voljo, trmo, samoopovedovanjem in močno podporo mame (brez pomilovanja ali smiljenja) doseči nepredstavljivo – postal je profesionalni, svetovno znani kolesar z vrhunskimi dosežki in ni oslepel. V (avto)biografiji opisuje svoje življenje s prijateljico sladkorno, za katero meni, da mu je bila dar, saj ga je naučila samodiscipline in vztrajanja. To je knjiga o izjemni veri vase, o neomajnem borcu, ki se bori do konca in znova in spet. Njegova volja nas navdihuje z upanjem in energijo, z motivacijo, da se da v življenju doseči marsikaj, za kar sprva mislimo, da ni mogoče. »Vztrajnost ni dolga dirka, je sosledje številnih kratkih dirk,« preberemo v enem izmed citatov. Knjiga, ki nas motivira za življenje, ki nas dvigne z domačega fotelja, v eni roki jo še držimo, z drugo pa si že obuvamo teniske ... > SABINA BURKELJCA

Pustolovščina osebne preobrazbe 2

Ljubezenski odnosi so od vseh najbolj pomembni!

Ljubica Uvodić-Vranić

prevod: Vesna Rojina

eBesede, 2015, m. v., 254 str., 19,90 €

Avtorica, priznana hrvaška psihologinja, terapevtka in svetovalka, ki smo jo v slovenščini prvič brali lani, se je v svoji drugi knjigi posvetila čustvom v najrazličnejših oblikah. Seveda ljubezen v tej paleti zavzema glavno in prvo mesto, tako tista na prvi kot ona na drugi pogled, pa tudi zrela ljubezen, pomembna pa je še povezava ljubezni in spolnosti. Kratki eseji na temo ljubezni so obogateni s številnimi zgodbami iz vsakdanjega življenja in tudi s poezijo. V nadaljevanju pa iskreno spregovori tudi o hinavščini v odnosih, medsebojnem spoštovanju staršev in otrok, ki je v nasprotju z lepljivo intimnostjo in odvisnostjo, o zapletenem odnosu matere in hčere in drugih sorodstvenih odnosih ter potrebnih veščinah za njihovo obvladovanje. > RENATE RUGELJ

Naročila sprejemamo: • 01/520 18 39

• knjigarna@umco.si

• na spletni strani www.bukla.si

UMco, d. d., Leskoškova 12, 1000 LJ

Knjige založbe UMco so na voljo

tudi v bolj založenih knjigarnah!

Kam je izginil moj libido?

Cristophe Marx

prevod: Andraž Ravnik,

Igor M. Ravnik

Opportunitas, 2015, m. v., 202 str., 23,50 €

Christophe Marx je francoski ginekolog, porodničar, seksolog in tudi psihoterapevt ter transakcijski analitik s certifikatom za poučevanje, ki nas v tej knjigi, pisani na podlagi izkušenj iz vsakodnevne prakse, popelje v svet težav na področju spolnosti ter nam ob tem kaže tudi mnoge možne pristope pri njihovem reševanju. Ne glede na to, da je spolnost v sodobnem življenju prisotna vsepovsod, pa to še zdaleč ne pomeni, da so vse njene tančice na široko odstrte za vsakogar od nas. Pri tem pomanjkanje libida, torej spolnega poželjenja in apetita, predstavlja eno od poglavitnih težav, s katero se soočajo mnogi pari v zahodni družbi. Marx nas v svojem šegavem, vendar strokovnem ter z mnogimi konkretnimi primeri obogatenem besedilu po eni strani seznanja s tem, kar naj bi po njegovem pomenila uravnotežena seksualnost, po drugi pa nas ves čas opozarja, da je polno spolno doživetje in življenje nekaj, za kar si je treba prizadevati na psihofizičnem, pa tudi na širšem osebnostnem področju. Težave namreč lahko izvirajo iz širokega nabora predhodnih »nastavitev«, od vzgoje prek splošnih družbenih nastavitev pa vse do (anatomskega) nepoznavanja spolnega delovanja človeškega telesa. > SAMO RUGELJ

... seznanja s tem, kar naj bi po njegovem pomenila uravnotežena seksualnost ...

... seznanja s tem, kar naj bi po njegovem pomenila uravnotežena seksualnost, po drugi pa nas ves čas opozarja, da je polno spolno doživetje in življenje nekaj, za kar si je treba prizadevati na psihofizičnem, pa tudi na širšem osebnostnem področju. Težave namreč lahko izvirajo iz širokega nabora predhodnih »nastavitev«, od vzgoje prek splošnih družbenih nastavitev pa vse do (anatomskega) nepoznavanja spolnega delovanja človeškega telesa. > SAMO RUGELJ

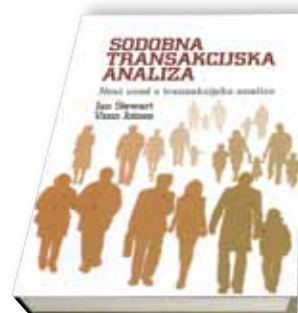
Sodobna transakcijska analiza

Novi uvod v transakcijsko analizo

Ian Stewart, Vann Joines

prevod: Igor M. Ravnik

Opportunitas, 2015, m. v., 423 str., 37 €

Ameriški psiholog Eric Berne (1910–1970) se je v zgodovino psihologije zapisal po svoji transakcijski analizi, po kateri se človek v medsebojni komunikaciji odziva s perspektive enega od svojih naslednjih ego-stanj: kot otrok, kot roditelj ali pa kot odrasel človek, pri tem pa ves čas izpolnjuje svoj t. i. življenjski skript, ki si ga je v svojo življenjsko matrico zapisal že v precej zgodnjem otroštvu. V slovenščini že imamo prevedeni dve Bernovi knjigi *Katero igro igraš?* in *Transakcijsko analizo v psihoterapiji*, seveda pa sta ti dve knjigi nastali kot posamezna fragmenta Bernovega sestavljajna svoje celotne teorije. Transakcijska analiza po Bernovi smrti ni zastala, temveč se je aktivno razvijala naprej ter dobivala nove (znanstvene) privržence, med katerima sta tudi Ian Stewart in Vann Joines, ki sta akreditirana kot učitelja, supervizorja in psihoterapevta transakcijske analize, njen celoten pregled pa sta skušala zaobjeti v knjigi *Sodobna transakcijska analiza*. Ker je knjiga doživela ugoden odmev, sta pripravila še drugo izdajo (2012), ki je zdaj izšla tudi v slovenskem prevodu, v njej pa nas avtorja popeljeta v svet transakcijske analize. Pri tem ves čas izhajata iz Bernove dediščine, ki jo nadgrajujeta s kasnejšimi spoznanji s tega področja. Vsestransko uporaben priročnik transakcijske analize! > SAMO RUGELJ

... avtorja izhajata iz Bernove dediščine, ki jo nadgrajujeta ...

Kralj Aurum

Homeopatske pravljice za otroke in odrasle

Katalin Kürti

ilustracije: Gabriella Nagy

prevod: Metka Čičerov

AdriaPharm in Remedia Homeopathy, 2015, t. v., 36 str., 15 €

Madžarska izkušena homeopatinja in dolgoletna pediaterinja je napisala te dokaj neobičajne pravljice v želji, da bi tako otrokom kot odraslim približala svet homeopatije. Nekoč, pred davnimi časi, so na grajskem dvoru živeli dvorjani, poimenovani po homeopatskih zdravilih, ki so ustrezala njihovim osebnostnim lastnostim. Živahna princeska Arnica se je med igro pogosto poškodovala in njena vedno utrujena spletična Gelsemium se je morala večkrat zagovarjati pred občutljivo kraljico Pulsatillo in kraljem Aurumom, ki se je preveč trudil in delal za dobrobit svojih dvorjanov. Spoznamo tudi dvorno varuško Phosphorus, ki ima zelo občutljiv želodec in se pogosto prehladi, zapostavljeno princeso Palladium, bolehnega princa Aconituma, kraljičino najljubšo dvorno damo Belladonno in mnoge druge prijazne like katerih težave so rešljive z enakopomenovanimi homeopatskimi zdravili. Knjižica, ki ni namenjena le zabavi, ampak tudi učenju in predstavlja prijetno kratkočasenje ter uporabno bralno izkušnjo. > RENATE RUGELJ

vedno utrujena spletična Gelsemium se je morala večkrat zagovarjati pred občutljivo kraljico Pulsatillo in kraljem Aurumom, ki se je preveč trudil in delal za dobrobit svojih dvorjanov. Spoznamo tudi dvorno varuško Phosphorus, ki ima zelo občutljiv želodec in se pogosto prehladi, zapostavljeno princeso Palladium, bolehnega princa Aconituma, kraljičino najljubšo dvorno damo Belladonno in mnoge druge prijazne like katerih težave so rešljive z enakopomenovanimi homeopatskimi zdravili. Knjižica, ki ni namenjena le zabavi, ampak tudi učenju in predstavlja prijetno kratkočasenje ter uporabno bralno izkušnjo. > RENATE RUGELJ

Praznična ponudba prazničnih knjig

www.hartpublishing.si

Informacije in spletna knjigarna:
www.hartpublishing.si
hartpublishing@gmail.com
+386 41 636 503

16,90 €

19,90 € 11,90 €

16,90 €

16,90 € 11,90 €

12,90 € 9,90 €

Kuhinja v dvoje

Navdihujoči recepti za skupno ustvarjanje v kuhinji

Andrej Valena, Anja Maležič et al.
fotografije: Jan Valena, Matic Maležič
samozaložba, 2015, 180 str., t. v., 26,90 €

Na pogled in ogled prikupen družinsko-prijateljski kuharski priročnik – ena od petih izdaj, na knjižnem sejmu nominiranih za knjigo leta! – je domiselna, v nagovarjanju bralcev nekoliko posebna knjiga. Bolj kot uči in razlaga namreč vabi in spodbuja. Avtorja s sodelavci ponujata ideje tako za ljubitelje južnoevropskih in orientalskih okusov ter jedi s francoskimi in češkimi koreninami kot za preverjene domače dobrote. Obenem

... nominiranka za knjigo leta 2015 ...

uporabnikom, predvsem parom, iz svojih izkušenj priporočata: »Naj vajina kuhinja ne sameva. Naj postane in ostane sproščeno igrišče in stičišče vajine dvojine in družine.« Prijazno besedo ima tudi za začetnike: »Brez skrbi, veselje pride sproti na poti – z izkušnjami, predvsem pa s časom, ki ga posvetimo ustvarjanju v kuhinji.« V dvoje je lepše, bolj zabavno in »veliko več kot le priprava jedi: je priložnost za skupen čas v vrvečem dnevu, za filozofske debate ob rezanju zelenjave, za raziskovanje in nalezljivo navduševanje nad novimi sestavinami in jedmi.« > **IZTOK ILICH**

Nekaj sladkega

Veganske sladice za izbirčne

Beba in Hana Splichal
fotografije: Hana Splichal, Tim Zupančič
Muzika, Podružnica Nova,
2015, t. v., 143 str., 25 €

Beba in Hana Splichal sta v lično oblikovani knjigi zbrali obilico klasičnih receptov, ki sta jih, kot pravita, »zveganizirali«. V njej lahko najdemo, kako brez živalskih sestavin pripraviti več kot 50 dobrot, med drugimi tudi klasično čokoladno torto, palačinke in šarkelj, pa malinino pito in marmorni kolač. A kuharica ni le priročnik za vegane pri peki brez laktoze in glutena, saj ji poseben čar daje povezanost matere in hčere ter njuna skupna ljubezen do peke. Recepte dopolnjujejo kratka predstavitev slaščice, čudovite fotografije, ob katerih se ti cedijo sline, in majhni, skoraj z eno potezo narisani pripomočki, ki jih potrebujemo za peko. Stilsko uglašeno oblikovanje kuharice je le še vrhunec sladkih receptov. > **VANJA JAZBEC**

Sladka Anina kuhinja

Več kot 150 preizkušenih receptov

Ana Žontar Kristanc
fotografije: Kristijan Žontar
Ljubezni polna skleda,
2015, t. v., 255 str., 19,90 €

Priljubljena mlada kuharica Ana je v knjigi zbrala več kot 150 preizkušenih receptov, ki imajo prav vsi njeno osebno noto. Razdelila jih je v pet razdelkov po različnih kriterijih. Začne s preprostimi, ki pridejo najbolj prav takrat, kadar nimate veliko časa ali pa niste večji kugalnice. Brezglutenski razdelek prinaša 35 slastnih receptov za vse, ki se izogibajo glutenu, nekaj pa je tudi takih, ki omogočajo pripravo sladice brez jajc in brez mlečnih izdelkov. Sledijo poletne sladice, prirejene za tople dneve, ko prevladuje sezonsko sadje in prijajo hladne in osvežilne sladice. S prazničnimi slaščicami se boste lahko sladkali ob različnih posebnih priložnostih, zadnji razdelek pa prinaša recepte za izdelavo sladkih daril za prijatelje. Ana pogosto pravi, da se »nobena kupljena sladica ne more primerjati s domačo. Četudi priprava doma včasih ne gre najbolje, je jed pripravljena z ljubeznijo in ta magična sestavina je vredna največ.« > **RENATE RUGELJ**

Štruklji

100 izbranih receptov za tradicionalno slovensko dobroto

Boris Kuhar
fotografije: Tomo Jeseničnik
Cankarjeva založba,
2015, t. v., 186 str., 24,94 €

Ni veliko kulinaričnih posebnosti, ki si jih Slovenci lahko lastimo, vsekakor pa med takšne znamenitosti sodijo štruklji. Jed, ki je na krožniku lahko glavna ali pa pride kot dodatek, pozna najrazličnejše izpeljave ter načine priprave – sadne ali zelenjavne, mesne ali z oreščki. Lahko so pripravljene iz ajdovega, krompirjevega, kvašenega, rezančnega ali vlečenega testa, enkrat so slani, drugič sladki, vselej pa gre za nekakšne zvitke, zavitke ali rolade. Boris Kuhar, eden najbolj priznanih kulinaričnih strokovnjakov, nam predstavi sto raznovrstnih receptov – od tradicionalnih do bolj modernih, s pomočjo fotografij pa priprava štrukljev postane nazorna in še bolj dostopna kuharjem začetnikom, pa tudi večim gospodinjam na lovu za novimi domišljjskimi spodbudami. > **ŽIGA VALETIČ**

LJUBEZNI
IN KUHANJU
SE POSVETITE
Z VSEM SRCEM!
- DALAI LAMA

Knjiga je
nominirana za
**Knjigo leta
2015!**

KNJIGO LAHKO NAROČITE
NA SPLETNI STRANI
www.kuhinjavdvoje.si
VEČ O KNJIGI TUDI NA

Domača kuhna pa to

Otroci osnovnih šol in Anka Peljhan obujajo zgodovino slovenske kulinarike urejanje: Anka Peljhan fotografije: Ljubo Vukelič Učila International, 2015, pt. v., 221 str., 14,99 €

Anka Peljhan, idejna vodja projekta

Domača kuhna pa to, in otroci osnovnih šol so izdali že četrto zbirko tradicionalnih receptov slovenske kuhinje. Recepte za več kot 150 jedi so zbrali v kuhinjah svojih babic in prababic, pri tetkah in tudi sosedah, ki znajo vrteti kühalnice. Tako so z medgeneracijskim komuniciranjem na enem mestu zbrali recepte in zapisali vse drobne namige, ki se v krogu družine delijo iz roda v rod in so kot taki neprecenljive vrednosti. Ker gre za recepte iz vse Slovenije, je kuharica smiselno razdeljena na posamezne pokrajine. Recepti so dodatno obogateni s kratkim opisom jedi; tako si lahko npr. o *dödölih*, tradicionalnih krompirjevih žgancih, preberemo, od kod izhajajo, kdaj v letu se jih pripravljajo in s čim jih kombinirati. Torej, lonce na plano in naj se proustovsko obujanje brbončic z okusi otroštva začne. > VANJA JAZBEC

Alkimija čistih okusov

Veganski & vegetarijanski recepti za vsak dan (brez glutena)

Barbara Radojlovič fotografije: Mateja Jordovič Potočnik, Barbara Radojlovič SC projekt, 2015, t. v., 251 str., 42 €

Prikupna mlada avtorica je svoje zdravstvene težave (alergijo na mlečne izdelke, preobčutljivost na gluten in različne reakcije na umetne prehranske dodatke in konzervanse) vzela kot izziv in vzpostavila sebi primeren način prehranjevanja. Sama pravi, da se je zaradi teh težav začela njena »afera z ustvarjanjem zdravih rastlinskih jedi«, ki je v kombinaciji z željo po estetiki in bogastvu okusov zrasla v tole knjigo. V njej z več kot sto recepti (brezglutenskimi in veganskimi) razbija predsodke, da je hrana rastlinskega izvora dolgočasna in neokusna, odlične fotografije pa pričajo, da je lahko veganska in vegetarijanska hrana privlačna tudi na pogled. Recepti si sledijo tako kot naše dnevno prehranjevanje. Najprej ponudi pisane ideje za svež in nasiten zajtrk, recepte za osvežilne napitke, smutije, vafle, fritate, brezglutenski kruh in namaze. Sledijo kosila z dišečimi juhicami, zelenjavnimi zvitki, pitami, polpeti in vegiburgerji ter svežimi solatkami. Na koncu se vedno najde še prostor za dobre sladice in lahke večerne prigrizke. Knjiga, ki kar kliče, da jo postavite na najbolj viden prostor v kuhinji in v roke vzamete kak lupilec in rezalnik ter začnete ustvarjati. Pa dober tek! > RENATE RUGELJ

... knjiga, ki kar kliče, da jo postavite na najbolj viden prostor v kuhinji ...

Vse mora ven!

Preko 200 knjižnih naslovov za samo 5,00 eur!

-%

Izjemna akcija!

Zdaj!

www.zalozba-litera.org

www.zalozba-litera.org

<p>LOV NA LIXICO Naja Tasle Zbirka POSEBNE IZJAVE Bodna cena: 6,00 EUR Spletna cena: 5,00 EUR Alkimijska cena: 5,00 EUR</p>	<p>NENAVADNI SPOMIN ROZE MAZUR Vladimir Vardik Zbirka BABEL - zbirka svetovne sodbene geste Bodna cena: 9,90 EUR Spletna cena: 8,90 EUR Alkimijska cena: 8,90 EUR</p>	<p>KAMENO SEME - v peterici nominiranev za kresnik 2015* Veronika Simonič Zbirka PIRAMIDA - zbirka sodnega slovenskega leposlovja Bodna cena: 2,90 EUR Spletna cena: 2,90 EUR Alkimijska cena: 2,90 EUR</p>	<p>POT V SVOBODO Blanka Jura Zbirka PIRAMIDA - zbirka sodnega slovenskega leposlovja Bodna cena: 2,90 EUR Spletna cena: 2,90 EUR Alkimijska cena: 2,90 EUR</p>
<p>ZASPI, MALA MOJA, ZASPI Irena Svetek Zbirka PIRAMIDA - zbirka sodnega slovenskega leposlovja Bodna cena: 2,90 EUR Spletna cena: 2,90 EUR Alkimijska cena: 2,90 EUR</p>	<p>AMERIŠKA TRILOGIJA - nagrada Glazerjeva listina Rob Vilfan - knjige Zbirka Maribor Bodna cena: 2,90 EUR Spletna cena: 2,90 EUR Alkimijska cena: 2,90 EUR</p>	<p>MATČAR Milan Klaf Zbirka PIRAMIDA - zbirka sodnega slovenskega leposlovja Bodna cena: 2,90 EUR Spletna cena: 2,90 EUR Alkimijska cena: 2,90 EUR</p>	<p>POIŠVEDOVANJE ZA IMENOM Fljan Lipuš Zbirka NOVA ZNAHENA - knjižničarska zbirka Bodna cena: 2,90 EUR Spletna cena: 2,90 EUR Alkimijska cena: 2,90 EUR</p>
<p>ZAJPNE BESEDE Matej Regataj Zbirka NOVA ZNAHENA - knjižničarska zbirka Bodna cena: 2,90 EUR Spletna cena: 2,90 EUR Alkimijska cena: 2,90 EUR</p>	<p>MOJ RAZGALJENI DNEVNIK Johana Rukšner Zbirka MLATEČ - zbirka za otroke Bodna cena: 2,90 EUR Spletna cena: 2,90 EUR Alkimijska cena: 2,90 EUR</p>	<p>HIŠA NA NABREŽJU Jurij Trifanec Zbirka NOVA ZNAHENA - knjižničarska zbirka Bodna cena: 2,90 EUR Spletna cena: 2,90 EUR Alkimijska cena: 2,90 EUR</p>	<p>LJUBIVI ABADONA (mekha verova) Franjo Frančič Zbirka PIRAMIDA - zbirka sodnega slovenskega leposlovja Bodna cena: 2,90 EUR Spletna cena: 2,90 EUR Alkimijska cena: 2,90 EUR</p>

Litera subvencionira slovenske bralce!

Izjemna priložnost!

Prehitite praznične razprodaje!

-%

Vse mora ven!

LITERA

www.zalozba-litera.org

Pod drobnogled smo z intervjujem tokrat vzeli tudi knjižno zbirko, namenjeno mladim bralkam in bralcem ter vsem odraslim z zanimanjem in razumevanjem za težave odrasčanja. ODISEJ Mladinske knjige že 41 let seznanja z raznolikimi pogledi na svet in posameznika v njem. V zbirki izhajajo tako izvorne slovenske kot prevodne novosti. »V zbirki najdemo dela, ki se tako ali drugače dotikajo družbenih, socialnih, psiholoških tem in stisk, s katerimi se srečujejo mladi. Vsaka knjiga ponuja izhodišča za premislek o nas in našem odnosu do sveta, do soljudi. Literarno prepričljivo govorijo o sobivanju,« v pogovoru za Buklo pove trenutna skrbnica zbirke, urednica Alenka Veler.

»Knjižni ODISEJ svetovne in domače problemske literature«

Bukla: Zbirka *Odisej* ima svoje poslanstvo osredotočeno na izhajanje problemske literature. Morda pri založbi sledite družbenemu sprejemanju mladinske problemske literature za primerjavo nekoč in danes?

Veler: Včasih se jo je bralo tako kot danes, le da še ni imela oznake »problemska literatura«. Knjige, v katerih se razkrivajo življenje, stiske, zadrege, težave mladih ljudi, so v določenem trenutku za marsikatero najstnika lahko zatočišče. Zase trdim, da so me v določenem obdobju življenja knjige rešile. Dela, v katerih se junaki srečujejo s podobnimi težavami kot bralci, so lahko v veliko uteho. Sploh kadar gre za mlade, ki so posebni, drugačni od večine – zaradi kakršnega koli razloga že.

Bukla: Bi lahko rekli, da zbirka sledi oziroma se »prilagaja« družbenim tokovom, saj ob ustanovitvi ni bila zastavljena v takšni obliki, kot jo poznamo danes?

Veler: V resnici gre za uredniško odločitev. Ko jo je Ivan Minatti zasnoval, so v njej objavljali fantastična in realistična dela, namenjena mladini na pragu odraslosti, ki je že posegala po bolj zahtevnih delih. V realističnih romanih so večinoma nastopali sodobni mladostniki in seveda so v njih razreševali svoje težave in iskali svojo pot. Večina teh del bi nekaako spadala pod oznako problemska literatura, čeprav se tudi v fantastični literaturi pojavljajo motivi, kakršne najdemo v realistični prozi – tudi tam se glavni junaki srečujejo s težavami, ki so povezane z osamosvajanjem, odnosi ... Ko je urejanje zbirke od predhodnika Marka Uršiča prevzel Vasja Cerar, je menil, da je treba mularijo soočiti s trdimi in realnimi življenjskimi okoliščinami, ni bil navdušen nad nečim, čemur je on rekel »eskapistični opij«. Posledica tega je, da je čez nekaj časa založba dobila novo zbirko *Srednji svet*, v kateri pa objavljamo izključno fantastična dela. V bistvu s programsko naravnostjo danes sledim smernicam, ki jih je zastavil moj predhodnik: v zbirki najdemo dela, ki se tako ali drugače dotikajo družbenih, socialnih, psiholoških tem in stisk, s katerimi se srečujejo mladi. Vsaka knjiga ponuja izhodišča za premislek o nas in našem odnosu do sveta, do soljudi. Literarno prepričljivo govorijo o sobivanju ...

Bukla: Je pa boj za bralkino/bralčevo pozornost danes močnejši kot nekoč, ko so knjige izhajale v neprimerljivo večjih nakladah, ob tem je izhajalo manj naslovov. Število izdaj ne priča v prid kakovosti literature.

Veler: Se strinjam. Niso tako odločilne naklade kot pa število naslovov, ki izide na leto. Vsako leto več. Treba se je bolj boriti za pozornost, več energije nameniti temu, da povemo, zakaj je kakšno knjigo vredno vzeti v roke. Več je naslovov, kakovost pa večinoma vprašljiva, kar potrjuje tudi delo centra za mladinsko književnost Pionirska, ki v priročniku kakovostnih knjig vrednoti vso produkcijo za otroke in mladino pri nas. Strokovna komisija vedno znova ugotavlja, da polovica knjig sploh ne bi smela iziti – ker ne dosegajo temeljnih založniških standardov in ker so neakovostne v vsebinskem smislu.

Bukla: Kaj vam je vodilo pri oblikovanju programa in uredniškem delu s posameznim besedilom danes, ko kapitalizem kriči na vsakem koraku in prodajne uspešnice niso nujno tudi kakovostne?

Veler: Kakovost. To mi omogočata poslanstvo Mladinske knjige in njena programska politika. V teh res čudnih in neprijaznih časih se vedno

Alenka Veler

znova zavem, kako veliko srečo imam, da lahko delam to, kar delam. Knjige, dobre knjige, take, ki te pripravijo do razmisleka, ki ti odpirajo duha in srce. Seveda pa se zavedam, da je med bralci velika potreba tudi po lahkotnejših vsebinah, da jim je treba ponuditi tudi žanrsko branje. Konec koncev se takih knjig proda največ in to omogoča izhajanje del, ki so literarno bolj zahtevna. Ko v program uvrščamo žanrska, manj zahtevna dela, se trudimo, da so knjige narejene tako, kot je treba: dobro prevedene, lektorirane, urejene in dosegajo najvišje založniške standarde. Vemo, da je prej omenjeni krik kapitalizma močno načel branžo – nekatere založbe nimajo ne urednikov ne lektorjev, knjige se delajo na hitro, poceni. Pomembno pa je, da tudi takrat, ko izdajamo žanrsko literaturo, to opravimo z vso odgovornostjo do jezika in bralcev, še posebej ko gre za mladino.

Bukla: Problemska literatura »ozavešča in tudi boli« in zato je tudi vselej na udaru glede odziva javnosti, kar se je v preteklosti pokazalo tudi z romanom *Ime mi je Damjan* slovenske pisateljice, nagrajenke Prešernovega sklada, Suzane Tratnik. Roman je leta 2014 znova izšel prav v zbirki *Odisej*. Opazate, da so univerzalni problemi mladostništva, izpisani v literaturi, vseskozi tarča burnih odzivanj (odraslih)?

Veler: Roman *Ime mi je Damjan* je zame eden najboljših slovenskih romanov o odrasčanju in iskanju lastne identitete, odpira pa temo, ki v 21. stol. ne bi smela biti več tabu in vir strahov, razlog za ogroženost. Ja, ob mladinski literaturi se lomijo kopja in razgaljajo predsodki. Literaturi se, takrat ko to komu ustreza, pripisuje neverjetna moč – če bereš knjige o homoseksualcih, boš postal homoseksualec, če bereš knjige o drogah, boš postal narkoman, če so v knjigah prizori spolnosti, mladino napeljuješ k temu ... Če bi bilo tako preprosto, bi vsak, ki bi prebral knjigo o dobrih ljudeh ali pa sveto knjigo, če hočete, v trenutku

postal pošten, ljubeč, močan, dober državljan, ne bi bilo vojn, nasilja, nerazumevanja ... Včasih se zdi, da najbolj zagrizeni iskalci spornega v knjigah želijo čisto iluzijo, ampak dobra literatura odslikava življenje v vseh njegovih pojavnostih. Zelo zabavno je vsake toliko pogledati seznam *The most frequently challenged books*, ki ga sestavlja ameriška zveza knjižnic in na katerem so dela, ki tako ali drugače vznemirjajo javnost in bi po mnenju nekaterih morala biti prepovedana. Bralce in zaskrbljeno javnost motijo prizori spolnosti, politična stališča, prikazovanje odvisnosti, nasilja ... Na tem seznamu pa se večinoma najdejo odlične, zelo brane in priljubljene knjige, ki jih bralci vzamejo za svoje ravno zaradi tega, ker se v njih prepoznajo, jim verjamejo.

Bukla: Seznam najpomembnejših mladinskih knjižnih naslovov iz zbirke *Odisej po vašem izboru*? Če se omejuje na število desetih ...

Veler: Christiane F.: *Mi, otroci s postaje ZOO*
 Branka Jurca; *Ko zorijo jagode*
 Janja Vidmar: *Debeluška*
 Robert Swindells: *Sramota*
 Marilese Aarold: *Živeti hočem*
 Berlie Doherty: *Dragi Nihče*
 Anna Frank: *Dnevnik Ane Frank*
 Mark Haddon: *Skrivnostni primer ali kdo je umoril psa*
 Raymond Quenau: *Cica v metropoli*

Bukla: Gre za naslove, ki so izšli pred letom 2010 ...

Veler: To so po mojem mnenju res najbolj izstopajoča dela, kar se tiče problemske literature, ki so izšla pred omenjenim letom. No, potem

sem pa program oblikovala jaz in se mi je zelo zelo težko odločiti, kaj od knjig, ki so moji ljubljene otroci, bi izpostavila. Gotovo med mularijo (in odrasle) ni v zadnjih letih usekalo nič tako kot John Green in roman *Krive so zvezde*, ki že ima kulturni status, zelo pa med mladimi bralci še vedno odmeva *Trinajst razlogov* Jayja Asherja. Kar se mene tiče, na ta seznam spada tudi roman Suzane Tratnik *Ime mi je Damjan*. Pa sem že prestopila številko deset.

Bukla: Dobra literatura stopa čez vse razlike in meje, kajne? Sploh generacijske ...

Veler: Seznam sem sestavila malo po svojem okusu, malo pa po tem, kaj najraje berejo otroci. Ja, mislim, da kar velja rek, da bo čas pokazal, kaj je tisto, kar je nekaj vredno. Nekatera dela, kot je denimo klasika *Lovec v rži*, nagovarjajo generacije in generacije bralcev in jim dušebrižniki ne morejo prepričati, da jih ne bi brale še premnoge generacije za njimi. Kar je dobro, bo preživelo svoj čas.

Bukla: Tematike, ki bi jih sami označili za najbolj aktualne vseskozi, so torej: težave v družini, medvrstniško nasilje, samoiskanje, zasvojenost/-i, samomorilnost ...

Veler: Vse to je del življenja mladih na pragu odraslosti kjer koli na svetu in v katerem koli času. Razlike so le v tehnoloških okoliščinah – človek ima po mojem mnenju iste potrebe v katerem koli obdobju in prostoru: vsak si želi biti sprejet, ljubljen in razumljen. To so osnovne človeške potrebe. Zato so teme, ki jih večinoma obravnava mladinsko leposlovje, večne – dopolnjujejo se le toliko, da podirajo še zadnje zakoreninjene tabuje.

Društvo 2 koluta ponosno predstavlja avtobiografsko stripovsko trilogijo *Medena koža*.

Preberite Jungovo zgodbo o odrasčanju, iskanju rasne in kulturne identitete v prevodu Maje Meh. Ne bo vam žal!

15 eur

medena.koza.animatika.si

Cena posameznega izvoda je 15 eur. V času 12. Animatke samo v festivalnem butikju posebna akcijska cena 35 eur za trilogijo.

Izdano s podporo Programa pomoči pri izdaji knjig Valentin Vodnik, ki ga izvaja Francoski inštitut Sloveniji.

Distribucija: Buča knjigotštvo d.o.o.
 www.buca.si, buca@siol.net

Človeknejezise in praznik zlatih hrušk

RUBRIKO PRIPRAVLJA:

mestna
knjižnica
ljubljana

Vojko Zadavec

Naslov nima napake, ampak je igra, ki si jo Pionirska že nekaj let zapovrstjo privoščiti z naslovi svojih *Priročnikov za branje kakovostnih mladinskih knjig* (v nadaljevanju *Priročnik*) samo zato, da bi zbudila pozornost; ne sicer kakršno koli, ampak tako, ki v sebi skriva tudi določeno tematsko značilnost, ki jo ponujamo javnosti v razmislek in pogovor.

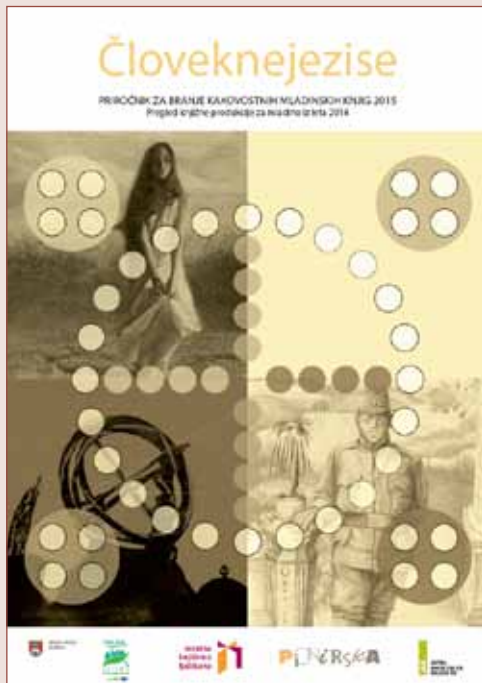
Nedavno se je v pogovoru o delu Pionirske nekdo pošalil z opazko: »Ste pa navalili s temi hruškami, kot da ste na fronti ...« Tako kot naslovi naših *Priročnikov* je tudi »praznovanje zlatih hrušk« premišljeno »pretiravanje«. Oboje izhaja iz našega prepričanja, da so izbrane knjige tega vredne. Ob opozarjanju na dobre knjige želimo s tem »pretiravanjem« vzdrževati tudi določeno ozračje zavedanja o knjigah za otroke in o potrebnosti dobrega priložnega branja.

Letos bomo to počeli z igro, jo priporočali in priporočeno igrali priporočila, ki smo jih zbrali v *Priročnik*.

Torej, najprej igra *Priročnikov*

Do leta 1998 so sezname Pionirske o dobrih knjigah izhajali v raznih glasilih (*Otrok in knjiga*, glasila ZPMS, *Šolska knjižnica*), z letom 1998 pa so začeli izhajati kot samostojne publikacije. Ti sezname so se v področnostih spreminjali skoraj vsako leto: ob samo priporočilnih pregledih se je počasi razvil sistem kompleksnejših pregledov produkcije določenega leta, z njim pa spremljevalni aparat podatkov, organiziranih v najrazličnejša koristna kazala. Z razvojem kazal so nastali pogoji za kritičen statistični pretres letne produkcije, ob občutnem naraščanju števila izdanih naslovov pa tudi potreba po bolj utemeljenemu vrednotenju, ki bi zmoglo obvladovati vso to množico naslovov. *Priročnik* je leta 2010 z znakom za kakovost in s priznanjem zlata hruška prestopil v nevarnejši del igre, kajti nič v sodobnem življenju se ne dogaja, če se tako ali drugače ne dotakne tržnosti. In zlata hruška v tej igri postaja vedno bolj očitni dogodek.

Tega se Pionirska zelo dobro zaveda, zato se intenzivno trudi z naslednjo stopnjo igre: v tvoren dialog o smotrih projekta želi zlata hruška povezati znanstvenike in promotorje znanosti, kulturne ustanove, umetnike vseh vej umetnosti, založbe in avtorje. Ta dialog naj bi gradil predvsem zavest, da sta lahko tržnost in zlata hruška povsem spoštljiva sopotnika, ki se pa nikoli ne družita zato, da bi se kaj več prodalo, če pa se že po naključju kdaj srečata za isto mizo, se samo takrat, ko je knjiga preprosto zares dobra.

Zlata hruška bi tako postala dobrina vseh, tako tistih, ki jo dobijo, kot tistih, ki je še niso dobili. To so pravzaprav osnovna pravila in cilji igre *Priročnika*. Umetnostne stvari in umetnine imajo smisel samo, če praznijo čim širši dialog. Od dialoga je odvisna »velikost« človeka, ki svojo rast začne v otroštvu. Za otroka pa je angleška pisateljica Siobhan Dowd tik pred smrtjo zapisala: »Če zna otrok brati, zna misliti, in če zna otrok misliti, je svoboden« (iz spremne besede Tine Mahkota v knjigi Siobhan Dowd: *Barjanski otrok*, 2014). V Pionirski smo prepričani, da bolj ko je knjiga odlična v vseh pogledih, kakovostnejša je svoboda človeka, ki jih bere.

Igra zlatih hrušk, podeljenih produkciji 2014

Uredniški odbor letošnjega *Priročnika* (dr. Tina Bilban, mag. Tilka Jamnik, Katja Kemperle, dr. Gaja Kos, mag. Darja Lavrenčič Vrabc, Ida Mlakar, Tone Obadič, Manca Perko, Kristina Picco, Petra Potočnik, Zarika Snoj Verbovšek, Katja Stergar, Vojko Zadavec) je v enem letu pregledal 960 knjig, ki so izšle z letnico 2014, od tega jih je za vrednotenje izbral in prebral 835 (nekatero tudi večkrat) ter nazadnje ocenil 481 knjig kot dobrih in 354 kot pomanjkljivih. Izvirno slovenskih je pri tem približno pol manj na vsaki strani, povprečna ocena vseh vrednotenih knjig pa je 3,04 (izvirno slovenske 3,08). V naboru dobrih knjig jih je letos do-

bilo znak za kakovost zlata hruška 129 (26 založb), če pa odštejemo ponatise odličnih, ki jih je vsako leto kar precej, je ta znak dobilo 69 povsem novih knjig (24 založb). In o čem govorijo te knjige? Samo 15 izmed njih je strokovnih (8 slovenskih in 7 prevedenih), preostale leposlovne pripadajo poleg slovenski miselni domačiji s prevodi še okoli 20 različnim književnostim širom sveta (čeprav angleško govoreče države močno vodijo). Če v njih iščemo takšno ali drugačno igro, je je na pretek! Od izjemne stripovske preobleke iz Orwellove v »slovensko narodno nošo preoblečene« *Živalske kmetije* (Stepančič, Rozman) in izjemno ne-Zoprne lirike (Thalmayr), povsem prilagojene prvi pomoči slovenskim bralcem poezije v stresu, prek vratolomnih igrarij jezika in pomenov *Iznoguda* (Gosciny) in *Nenavadnih iznajdb skozi zgodovino* (Havukainen) do izjemnih zgodb, ki jih odigra neobremenjena domišljija *Divjega potepa skozi noč* (Moers), in *Domačih nalog* (Svetina) vse do usodnih iger odraslih, ki z *Zastrupljenimi besedami* (Carranza) uničijo mladost, žrtvujejo *Barjanskega otroka* (Dowd) ali mladega *Antona!* (Stepančič) pošljejo na soško fronto. Teh 69 odličnih novosti in preostale dobre knjige, ki so opisane v *Priročniku*, otrokom in mladini odpirajo velik svet, z mnogimi potmi in domovanji, predvsem pa s prostorom za vsakega človeka, tudi tistega, ki v realnem svetu zaradi krčenja izgublja prostor, ki mu je včasih rekel dom.

Igra priznanj zlata hruška

Tretja raven te igre so priznanja zlata hruška. Zdaj jih podeljujemo že šesto leto (od leta 2010) v treh kategorijah: izvirni slovenski mladinski leposlovni, izvirni slovenski mladinski poučni ter prevedeni mladinski knjigi. Slednjo Pionirska podeljuje skupaj s Slovensko sekcijo IBBY. Kot da bi igra *Človeknejezise* zasledovala naša tehtanja, katero od novosti, ki so dobile znak zlata hruška, naj izberemo za zgled, katere kvalitete, ki jih iščemo v dobrih knjigah, naj še posebej poudarimo; nazadnje so se v izbranih treh prekrizale poti narodov, kultur, prepričan in oddaljenih časov.

V 18. stol. sta se prek učenega jezuitskega misionarja izjemno kakovostno povezali slovenska in kitajska kultura; takrat je slovenski učenjak svoje življenje in znanje posvetil novi domovini Kitajski, ta ga je v zahvalo povišala v mandarina in ga vključila v svojo zgodovino. 300 let kasneje je iz te države k nam prišla slikarka Huiqin Wang

SEZNAM MLADINSKIH KNJIG IZ LETA 2014, PREJEMNIC ZNAKA ZA KAKOVOST ZLATA HRUŠKA

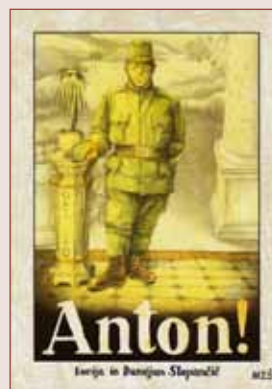
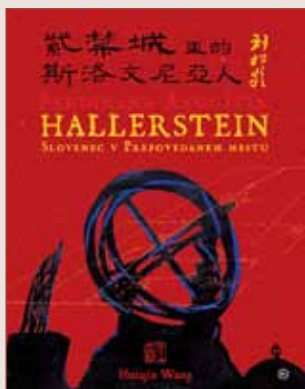
V seznam niso vključeni ponatisi.

1. Andruetto, María Teresa: **Juanova dežela** (Medvode, Malinc)
2. Avberšek, Kaja: **Zverinice iz Rezije v stripu!. Leteča lesica** (Ljubljana, Forum)
3. Bondoux, Anne Laure: **Čas čudežev** (Ljubljana, Mladinska knjiga)
4. Brooks, Kevin: **iBoy** (Dob pri Domžalah, Miš)
5. Carranza, Maite: **Zastrupljene besede** (Dob pri Domžalah, Miš)
6. Dowd, Siobhan: **Barjanski otrok** (Hlebce, Zala)
7. Zensberger, Hans Magnus: **Zoprna lirika: prva pomoč za bralce v stresu** (Maribor, Aristej)
8. Erne, Andrea: **Vse o letalih** (Tržič, Učila International)
9. Fombelle, Timothée de: **Vango. 1, Med nebom in zemljo** (Ljubljana, Družina)
10. Gaiman, Neil: **Kaj pa mleko?** (Ljubljana, Mladinska knjiga)
11. Ganeri, Anita: **Zemlja v 30 sekundah** (Ljubljana, Družina)
12. Gleeson, Libby: **Poglej, knjiga!** (Hoče, Skrivnost)
13. Gleitzman, Morris: **Tedaj** (Dob pri Domžalah, Miš)
14. Goldsmith, Mike: **Znanost v 30 sekundah** (Ljubljana, Družina)
15. Gombač, Žiga: **Živa in antični rojstni dan** (Ljubljana, Vilinia)
16. Gombač, Žiga: **Skrivnosti mladih levov** (Dob pri Domžalah, Miš)
17. Gombač, Žiga: **Živa in skrivnost mumije** (Ljubljana, Vilinia)
18. Gosciny, René: **Iznogud. Na poti do zvezd** (Izola, Graffit)
19. Gosciny, René: **Iznogud. Zloglasni Iznogud** (Izola, Graffit)
20. Green, John: **Kdo si, Aljaska?** (Ljubljana, Mladinska knjiga)
21. Green, John: **Krivo so zvezde** (Ljubljana, Mladinska knjiga)
22. Havukainen, Aino; Toivonen, Sami: **Tine in Bine. Nenavadne iznajdbe skozi zgodovino** (Ljubljana, Sodobnost International)
23. Hof, Marjolijn: **Moj dedek in jaz in pujsa Babi** (Dob pri Domžalah, Miš)
24. Imai, Ayano: **Medtem ko je medved spal ...** (Ljubljana, Kres)
25. Isol: **Poredni Petit = Petit, el monstro** (Medvode, Malinc)
26. Jägerfeld, Jenny: **Tu ležim in krvavim** (Dob pri Domžalah, Miš)
27. Jansson, Tove: **Komet prihaja** (Ljubljana, Mladinska knjiga)
28. Jansson, Tove: **Mumin in morje** (Ljubljana, Sanje)
29. Jansson, Tove: **Mumin se zalubi** (Ljubljana, Sanje)
30. Jansson, Tove: **Mumin na Azurni obali** (Ljubljana, Sanje)
31. Jansson, Tove: **Mumin in zlati rep** (Ljubljana, Sanje)
32. Jung: **Medena koža: prva knjiga** (Ljubljana, Društvo za oživljanje zgodbe 2 koluta)
33. Kajfež Bogataj, Lučka: **Planet Voda** (Ljubljana, Cankarjeva založba)
34. Kobald, Irena: **Moji odeji** (Hoče, Skrivnost)
35. Komadina, Tanja: **Fino kolo: po zgodbi Manke Kremenšek Križman** (Ljubljana, Forum)
36. Krančan, David: **Zverinice iz Rezije v stripu. Grdina** (Ljubljana, Forum)
37. Makarovič, Svetlana: **Kuzma, trinajsti škrat** (Ljubljana, Mladinska knjiga)
38. Moers, Walter: **Divji potep skozi noč: po enaindvajsetih ilustracijah Gustava Doréja** (Ljubljana, Sanje)
39. Morimoto, Junko: **Moja Hirošima = Watashino Hiroshima** (Koper, KUD AAC Zrakogled; Ljubljana, Univerza)
40. Muster, Miki: **Miki: zbirka Miki Muster. 11, 2006-2014** (Ljubljana, Buch)
41. Ormerod, Jan: **Čudodelni iskalec vode** (Hoče, Skrivnost)
42. Palacio, R. J.: **Čudo** (Zagorje ob Savi, Ocean)
43. Parr, Maria: **Tonja iz Hudega brega** (Ljubljana, Mladinska knjiga)
44. Pavček, Saša: **Zakaj je polje jezero?: pravljica o skrivnosti Cerknškega jezera** (Dob pri Domžalah, Miš)
45. Pilkey, Dav: **Kapitan Gatnik in strahotna vrnitev Zvončkohača Cinglja** (Ljubljana, Mladinska knjiga)
46. Pilkey, Dav: **Kapitan Gatnik in razjarjeno rohnenje radioaktivnih roboboksaric** (Ljubljana, Mladinska knjiga)
47. Pitcher, Annabel: **Rdeče kot kečap** (Ljubljana, Mladinska knjiga)
48. Poitier, Anton: **Živali na kmetiji: kuku, poglej, ali sem tu!** (Ljubljana, Okaši)
49. Poitier, Anton: **Ali veš, kdo?: kuku, poglej in povej ...** (Ljubljana, Okaši)
50. Prvič (Ljubljana, Mladinska knjiga), ured. Keith Gray
51. Rentta, Sharon: **Živalski mehaniki** (Ljubljana, Alica)
52. **Rokavička: ukrajinska ljudska pravljica** (Ljubljana, Mladinska knjiga)
53. Rozman, Andrej: **Živalska kmetija** (Dob pri Domžalah, Miš)
54. Santos, Care: **Prodaj mam** (Medvode, Malinc)
55. Shelton, Dave: **Deček in medved v čolnu** (Ljubljana, Sodobnost International)
56. Stepančič, Lucija; Stepančič, Damijan: **Anton!** (Dob pri Domžalah, Miš)
57. Stepančič, Lucija; Stepančič, Damijan: **Kaj nam povejo besede** (Dob pri Domžalah, Miš)
58. **Stoji, stoji tam beli grad: slovenske ljudske pripovedi o naseljih, naravnih znamenitostih, cerkvah in gradovih** (Radovljica, Didakta)
59. Storr, Catherine: **Pametna Lili in neumni volk** (Ljubljana, Sodobnost International)
60. Surojegin, Nora: **Untu in skrivnost polarne zime** (Ljubljana, Sodobnost International)
61. Svetina, Peter: **Domače naloge** (Ljubljana, Mladinska knjiga)
62. Šinigoj, Damijan: **Iskanje Eve** (Dob pri Domžalah, Miš)
63. Štampe Žmavc, Bina: **Barka zvezd** (Maribor, Obzorja)
64. Tome, Staša: **Potovanje skozi čas** (Ljubljana, Prirodoslovni muzej Slovenije)
65. Trapp, Kyrima: **Viteški grad** (Tržič, Učila International)
66. Vidmar, Janja: **V puščavi** (Dob pri Domžalah, Miš)
67. Vidmar, Janja: **Prijatelja** (Dob pri Domžalah, Miš)
68. Vorderman, Carol: **Matematika: po korakih do odličnega znanja** (Ljubljana, Mladinska knjiga)
69. Wang, Huiqin: **Ferdinand Avguštin Hallerstein: Slovenec v Prepovedanem mestu** (Ljubljana, Mladinska knjiga)
70. Watt, Mélanie: **Vilibald** (Ljubljana, Sodobnost International)
71. Watt, Mélanie: **Vilibald se vrača!** (Ljubljana, Sodobnost International)
72. Welsh, Renate: **Vampek** (Ljubljana, Ebesede)

in svoje znanje in življenje združila z novo domovino Slovenijo ter ustvarila izjemno poučno slikanico o *Slovcu v Prepovedanem mestu, Ferdinandu Avguštinu Hallersteinu*. Knjiga prejme priznanje zlata hruška v kategoriji izvirne slovenske mladinske poučne knjige.

Tudi v knjigi *Barjanski otrok*, ki prejme priznanje zlata hruška v kategoriji prevedene mladinske leposlovne knjige, gre za usoden preplet časov, kultur in prepičanj. Zgodba se dogaja leta 1981, v katerem se kot odmev prepletata drama železnodobne mladenke, ujete v stisko lakote in preživetvenega izkoriščanja volje bogov, ter drama mladine, ujete v simbolični spor med irskimi katoliki in britanskimi protestanti. Simboli, posejani po romanu, tako stari 2000 let kot konstrukti 20. stoletja, so hkrati tudi spretna pisateljčina ogledalca, v katerih lahko opazujemo svojo nemoč

junaštvo in jo vsaj v njenem zaključnem, navadno zmagovitem delu do neke mere idealizira. Redko so se med junaki in strahopetci, med zmagovalci in poraženci vrinili ljudje iz mesa in krvi, vse skupaj zlepljeno z množico čustev, dvomov, strahov in nemoči. Anton je eden izmed nepregledne množice prestrašenih fantov,

ali neznanje, ko se soočamo z drugačnim in drugim, ali ko se moramo odločiti o boju ali begu, ali ko si dovolimo ali pa ne dovolimo spraševati po smislu početja.

Priznanje zlata hruška v kategoriji izvirna slovenska mladinska leposlovna knjiga prejme slikanica za samostojne bralce *Anton!*, ki sta jo ustvarila Lucija in Damijan Stepančič. Čeprav je vojna pogost motiv v slovenski mladinski literaturi, še zlasti če pomislimo na drugo polovico dvajsetega stoletja, večina teh zgodb vojno riše kot poligon za

še otrok, ki je postavljen v jarke soških bitk, ne da bi vedel zakaj in ne da bi smel o tem razmišljati. V svetu prve svetovne vojne je bil vzporedni svet, poln svetlobe in miru, edino toplo zavetje, ki je kdaj pa kdaj kakega fanta rešilo pred zmrznjenjem ali kroglo. Nenavaden privid matere, ki reši Antona gotove smrti, je osrednji dogodek tenkočutne besedilne in likovne pripovedi in ganljiv poklon času, iz katerega smo zrastle in le redko povedali našim otrokom, da so bili to njihovi pradedki in prababice.

POMEMBNE ZABELEŽKE

Praznik zlatih hrušk – slovesna predstavitev založb, prejemnic znaka za kakovost zlata hruška in podelitev priznanj zlata hruška bo v **četrtek, 26. 11. 2015, v Linhartovi dvorani Cankarjevega doma v Ljubljani**.

Vse podrobnosti o produkciji mladinskih knjig v letu 2014 najdete v publikaciji:

ČLOVEKNEJEZISE: priročnik za branje kakovostnih mladinskih knjig 2015: pregled knjižne produkcije za mladino iz leta 2014 / [urednici Darja Lavrenčič Vrabec, Ida Mlakar]. – Ljubljana : Mestna knjižnica, 2015

Na spletni strani Mestne knjižnice Ljubljana <http://www.mklj.si/pionirska-knjiznica>

si lahko ogledate podrobnosti o:

- *Priročnikih*
- projektu ZLATA HRUŠKA

Arhiv datotek s starejšimi *Priročniki* vam je na voljo na: <http://www.mklj.si/prirocnik/item/451#.VknZytKrRD8>.

NOVOSTI

KUD Sodobnost International

Nov mladinski roman iz zbirke Zvezdogled

Philip Ardagh: Grozni konec!

Avtor se za vse norosti in odštekane dogodivščine res težko odkupi s tem, da nas kar naprej spravlja v smeh!

V bralni dnevnik si boste lahko beležili bralne aktivnosti in misli iz knjig, ki jih ne želite pozabiti, ter поблиže spoznali projekt Knjige povezujejo svetove.

Vsebuje tudi priročen rokovnik.

Idealno darilo za bližajoče se praznike.

Več o knjigah najdete na www.sodobnost.com.

Naročila sprejemamo na e-naslov: sodobnost@guest.arnes.si.

Iz angleščine prevedla Sandra Baumgartner - Naylor.

Ali se ta grozna pustolovščina sploh lahko dobro konča?

Ustvarjalna Evropa Kultura

Bralni dnevnik Za ljubitelje knjig!

Plesalka

Moj dnevnik

Viktorija Muha

A-knjiga, 2015, t. v., 35 str., 15,90 €

Čebelar

Viktorija Muha

A-knjiga, zbirka Najboljši poklic, 2015, t. v., 27 str., 14,90 €

Lepo vedenje v prometu

Viktorija Muha

A-knjiga, zbirka Lepo vedenje, 2015, t. v., 25 str., 13,90 €

Pri založbi A-knjiga so s tremi novostmi dopolnili svoje že obstoječe in dobro zasnovane zbirke. Tako se je zbirki Lepo vedenje, ki otrokom predstavlja pravila vedenja v različnih situacijah, pridružila že šesta knjiga, tokrat o osnovnih cestnoprometnih pravilih in ravnanju udeležencev v prometu. Knjiga je namenjena otrokom, starejšim od pet let, ki se počasi začnejo samostojno vključevati v promet, naj si bo to na poti v šolo ali na obisk k prijateljem. Čebelar, tretja knjiga v zbirki Najboljši poklic, z bralcem deli Boštjanovo zgodbo, ki že vse življenje dela s čebelami. Tretja novost predstavi Evelin, 11-letno deklico, ki je plesalka že od malih nog. Knjiga je napisana v obliki dnevnika in tako po posameznih dnevih prikazuje, kakšno je življenje zavzete plesalke in kakšna predanost je potrebna za doseganje rezultatov. Knjige, katerih cilj je oblikovanje vrednot, spodbujanje branja ter osvajanje znanja. Poučno. > VANJA JAZBEC

Zabavni poskusi za otroke

Carla Nieto Martínez

prevod: Andrej Gogala

Mladinska knjiga,

2016, t. v., 144 str., 19,95 €

V pisano opremljeni knjigi je zbrana vrsta postopkov, trikov in zanimivih projektov, ki bodo vašega nadobudnega spremenili v pravega malega eksperimentatorja. Seveda ne želite, da bi bodoči Einstein pri izdelavi ognjenika s sodo bikarbono vašo dnevno sobo spremenil v manjše pogorišče, zato so predstavljeni le taki poskusi, ki znanstveniku in vsem v njegovi okolici omogočajo varnost. V knjigi je zbranih in natančno predstavljenih vsega skupaj 83 poskusov. S tehtanjem zraka, ročnim kompasom, nevidnim črnilom, hišnim vodometom, iskanjem prstnih odtisov in drugimi manjšimi presenečenji bo mali raziskovalec lahko razveseljeval sorodnike in prijatelje, hkrati pa odkrival temeljne zakonitosti fizike, kemije in biologije. > RENATE RUGELJ

skovalec lahko razveseljeval sorodnike in prijatelje, hkrati pa odkrival temeljne zakonitosti fizike, kemije in biologije. > RENATE RUGELJ

Človeško telo v 30 sekundah

Anna Claybourne

ilustracije: Wesley Robins

prevod: Niki Neubauer

Družina, 2015, m. v., 90 str., 16,90 €

Izumi v 30 sekundah

Mike Goldsmith

ilustracije: Chris Anderson, Marta Munoz

prevod: Niki Neubauer

Družina, 2015, m. v., 90 str., 16,90 €

Kaj po vašem mnenju sodi med 30 največjih domislev vseh časov, ki nam lajšajo življenje, sporazumevanje, potovanja in drugo? Pomembne so statve za tkanje, stranišče na izplakovanje, električna žarnica, izum pisave, tiskarski stroj, radio, internet, kompas, avtomobil ... In kateri so tisti telesni sistemi, ki ohranjajo življenje in omogočajo mišljenje? – Od celic, tkiv, organov, kosti, mišic do možganov in čutil. V vsaki od knjig je skupno predstavljenih 30 res velikih izumov brez katerih si danes (v nekoliko dopolnjeni obliki) ne moremo predstavljati življenja, in 30 zanimivih razlag delovanja človeškega telesa, ki s privlačnimi ilustracijami mladim raziskovalcem omogočijo, da ga razvzlajo v pol minute. Da bo učenje še zabavnejše, pa lahko zraven rešijo še kak izziv ali nalogo. > RENATE RUGELJ

Svetopisemski atlas za otroke

Juliet David

ilustracije: Paul Nichols

prevod: Andrej Turk

Družina, 2015, t. v., 12 str., 14,90 €

Interaktivni atlas, ki s pisanimi ilustracijami, nazornimi zemljevidi in s skokicami, zavihki in postavljanjkami opisuje pomembne svetopisemske dogodke. Zgodba se začne v času Abrahamove selitve iz Ura prek Egipta v Kanaan, se nato nadaljuje pri Mojzesu, ki je Izraelce odpeljal iz suženjstva v Egiptu čez Rdeče morje in vročo puščavo, ter se ustavi še pri Salomonovem templju, ki so ga gradili kar sedem let. V drugi polovici so prikazani Jezusovo življenje in čudeži v Galileji in zadnji dnevi v Jeruzalemu. Čisto na koncu sledi Pavlovo potovanje, na katerem oznanja veselo novico. > VANJA JAZBEC

www.zalozba-skrivnost.si

Letos Slovenska sekcija IBBY šestič zapored podeljuje priznanja za izjemne dosežke na področju promocije mladinske književnosti in branja. Sofinancira jih Javna agencija za knjigo RS.

Nagrado Slovenske sekcije IBBY 2015 prejme Marjana Moškrič.

Priznanji Slovenske sekcije IBBY 2015 prejmeta: Božena Kolman Finžgar in revija Bukla.

Podelitev bo na Slovenskem knjižnem sejmu, na odru DSP, v petek, 27. novembra 2015, ob 14.30, na prireditvi z naslovom BRANJE PRAZNUJE, skupni prireditvi Slovenske sekcije IBBY, Društva Bralna značka Slovenije – ZPMS ter revije Otrok in knjiga.

PRIZNANJA SLOVENSKE SEKCIJE IBBY PROMOTORJEM MLADINSKE KNJIŽEVNOSTI IN BRANJA

NAGRADA SLOVENSKE SEKCIJE IBBY 2015:

MARJANA MOŠKRIČ,
samostojna bibliotekarska sodelavka
v Mestni knjižnici Ljubljana in
mladinska pisateljica

Marjana Moškrič (1958), ki je na Filozofski fakulteti v Ljubljani študirala primerjalno književnost in slovenski jezik s književnostjo, se je leta 1981 kot višja knjižničarka zaposlila v Knjižnici Jožeta Mazovca, od leta 2008 je zaposlena v Mestni knjižnici Ljubljana in leta 2012 je pridobila naziv samostojna bibliotekarska sodelavka. V tridesetletnem poklicnem obdobju njeno delo poleg izposoje in svetovanja bralcem zajema naslednja področja dela z mladimi: ure pravljic, bibliopedagoške ure s skupinami otrok iz vrtcev in šol, literarni kvizi in uganke, pogovori o knjigah, srečanja z mladinskimi pisatelji, razstave mladinskih in otroških knjig skupaj s spremnim gradivom, plakati in katalogi založb z vseh koncev sveta idr. Zadnja le-

Marjana Moškrič

ta skrbi, da sta nacionalni projekt Rastem s knjigo in Ciciuhec, projekt za najmlajše uporabnike Mestne knjižnice Ljubljana, karseda kakovostno izvedena. Vsa leta se trudi otrokom in njihovim vzgojiteljem čim bolj približati čarobnost besede in vsestranski pomen knjige. Je pravljíčarka in nastopa tudi zunaj svoje knjižnice; ves čas išče nove in stare, ljudske in avtorske pravljice, nekatere iz trga pozabi, po potrebi jih tudi prevaja in v vseh letih se je nabralo veliko lastnih prevodov tujih pravljic. Redno obiskuje srečanja slovenskih mladinskih pisateljev Oko besede v Murski Soboti in knjižne sejme, med njimi predvsem sejem otroških knjig v Bologni in seveda Slovenski knjižni

sejem, na katerem večkrat sodeluje tudi kot avtorica. Marjana Moškrič je ustvarila sedem književnih del; za mladinski roman *Ledene magnolije* je leta 2003 prejela nagrado večernica in za otroški roman *Stvar* leta 2009 nagrado desetnica. Je članica Društva Bibliotekarjev Slovenije in od leta 2003 tudi članica Društva Slovenskih pisateljev.

PRIZNANJE SLOVENSKE SEKCIJE IBBY 2015:

BOŽENA KOLMAN FINŽGAR,
direktorica Knjižnice Antona Tomaža Linhartaradovljica

Božena Kolman Finžgar (1958), po izobrazbi prof. slovenščine in pedagogike, je že 18 let direktorica Knjižnice Antona Tomaža Linhartaradovljica. V vsem tem času poleg izvajanja osnovnih nalog direktorice knjižnice izjemno aktivno deluje na področju spodbujanja branja otroške in mladinske književnosti, s svojo knjižnico izvaja najrazličnejše motivacijske oblike in prireditve, je tudi avtorica inovativnih bralnih projektov za mlade. Naj posebej omenimo delo z ranljivimi skupinami mladih (npr. z rejniškimi otroki, v šolskem letu 2014/2015 pa projekt Zmoremo – čez ovire do oviranih) in bralne projekte, tudi mednarodne (npr. Noč z Andersenom), ki vključujejo nove medije ter nove načine komuniciranja in branja. Aktivnosti pri spodbujanju branja pod vodstvom in avtorstvom Božene Kolman Finžgar izjemno vplivajo na lokalno in širšo družbeno javnost in jo celo presegajo. Je pobudnica, da so se nekaterim projektom radovljiške knjižnice pridružile tudi druge slovenske knjižnice. Udeležila se je več mednarodnih delavnic, svoje dosežke in dosežke svoje knjižnice pa neustrahovano predstavlja na slovenskih in mednarodnih strokovnih srečanjih, med drugim na več evropskih bralnih konferencah. Aktivno je sodelovala tudi na mednarodnih kongresih IBBY (London, 2012; Ciudad de México, 2014) in na evropski konferenci IBBY (Bratislava, 2015).

Božena Kolman Finžgar

PRIZNANJE SLOVENSKE SEKCIJE IBBY 2015:

revija BUKLA,
brezplačna revija o dobrih knjigah, založnik UMco

Bukla, ki jo izdaja založnik UMco, d. d., izhaja vse od leta 2005, v letošnjem letu je to že 11. leto izhajanja in v tem času je izdala več kot 100 števil (115 – do konca oktobra 2015). Revija *Bukla*, »brezplačna revija o dobrih knjigah«, je v vsem slovenskem prostoru brezplačno dostopna na 200 stojalih, med drugim v mnogih šolskih in gimnazijskih knjižnicah, prav tako so nanjo naročeni številni bralni mentorji, ravnatelji, učitelji in promotorji bralne kulture. *Bukla* namreč aktivno deluje tudi na področju promocije mladinske književnosti in branja, s svojo načrtno in večletno kontinuirano promocijo spodbuja razvoj otroške in mladinske književnosti, nagovarja mlade bralce in dviguje zavest o pomenu branja in nakupovanja knjig. Mesечно predstavlja dobre mladinske knjige, tako slovenske kot prevedene, ponuja zanimive intervjuje s slovenskimi in tujimi avtorji, ki ustvarjajo za otroke in mladino, promovira bralne projekte, ki se povezujejo z mladimi idr. Sodeluje s strokovnjaki s področja mladinske književnosti in branja, predvsem tesno z MKL, Pionirsko – centrom za mladinsko književnost in knjižničarstvo (ki ima v reviji redno rubriko), sodeluje pri promociji bibliopedagoških aktivnosti knjižnic, knjigarn, založb in tudi dejavnosti Slovenske sekcije IBBY.

Za pravljicne družinske trenutke

Veliko pravljicnih dogodivščin z vašimi najbližjimi
vam v prihajajočem letu želi ekipa Miš založbe!

www.zalozbamis.com | 01 721 45 40

MIŠ
ZALOŽBA

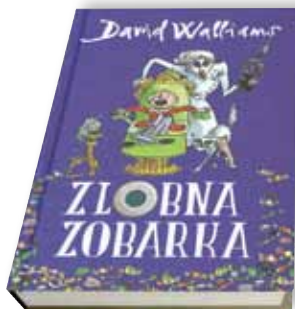
Zlobna zobarka

David Walliams

ilustracije: Tony Ross

prevod: Milan Dekleva

Mladinska knjiga, 2015, t. v., 408 str., 22,95 €

Dva najstletni Alfi ima težko življenje, skrbeti mora za invalidnega očeta, življenje pa mu poleg socialne delavke dodatno greni še prihod gospe Korenina, nove zobarke na njihovi šoli. Ni prav veliko otrok, ki bi radi hodili k zobarju, a škrbavi Alfi je še posebej odločen, da ne želi imeti nobenega opravlja z zlobno zobarko,

saj mu že njena bližina vzbuja nelagodje, da o njeni zlobni mački sploh ne govorimo. V mestu se začnejo dogajati čudne stvari, nekdo ponoči krađe zobe, ki jih otroci nastavljajo zobni miški in gospa Korenina pri svojem delu uporablja strašljive metode. Samo Alfi in njegova prijateljica Gabi se ji upata postaviti po robu. Tako kot s prvima knjigama (*Babica barabica* in *Mihec milijarder*) je tudi z *Zlobno zobarko* popularni britanski komik osvojil srca mladih bralcev po celem svetu. > **RENATE RUGELJ**

David Walliams

Grozni konec

Philip Ardagh

ilustracije: David Roberts

prevod: Sandra Baumgartner Naylor

KUD Sodobnost International,

2015, t. v., 131 str., 16,90 €

Britanski avtor je z Edijem Dikensom, svojim enajstletnim junakom, zaslovel kot svetovno znan mladinski pisatelj.

Edijeve dogodivščine so do danes prevedli v kar 34 jezikov. In čemu pripisati takšen uspeh? Čeprav junaka doletijo vse mogoče norenosti in odbite dogodivščine, se avtor bralcu odkupi z obilico humorja in odličnim pisateljskim slogom, ki ga je v prevodu ravno tako odlično ujela Sandra Baumgartner Naylor. V *Grozni koncu*, prvi knjig v seriji, ki zaenkrat šteje šest naslovov, Edijeve starši zbolijo za sumljivo boleznijo, zaradi katere porumenijo, postanejo pomčkani po robovih in zaudarjajo po starih termoforjih. Edi je zato poslan k teti in stricu v njun dom, *Grozni konec*, kjer Edija čaka nora pustolovščina. > **VANJA JAZBEC**

Bikec Ferdinand

Munro Leaf

ilustracije: Robert Lawson

prevod: Darja Marinšek

Mladinska knjiga, zbirka Deteljica,

2015, t. v., 72 str., 16,95 €

Nekoč je v Španiji živel romantičen in zasanjan bikec Ferdinand. In če so se njegovi vrstniki razigrano podili in skakali po pašniku, je on sam posedal v senci plutovca in mirno duhal cvetlice. Mamo je seveda skrbelo zanj, a ga je pustila v miru. Leta so minevala in bikec je zrasel v močnega bika. Njegovi prijatelji so se še vedno suvali z močnimi rogovi in si želeli na bikoborbe v Madrid, sam pa je še vedno najraje mirno užival v senci. Nekega dne so na pašnik prišli neznani možje, da bi v njegovi čredi izbrali najhujšega med vsemi, najbolj divjega bika za bikoborbe. Ferdinandovi prijatelji so se pred njimi šopirili na vse načine, divjali in suvali s kopiti. On pa je kot vedno želel mirno sestiti v senco, a je spregledal čmrlja, ki ga je pičil, da je čisto ponorel. In potem ... Nov prevod otroške književne klasike, ki je bil zaradi svoje miroljubne naravnosti nekaj časa celo prepovedan. > **RENATE RUGELJ**

Kdo je danes glavni

Nataša Konc Lorenzutti

ilustracije: Tanja Komadina

Miš, 2015, t. v., 87 str., 24,95 €, JAK

Zabavne zgodbe o odraščanju male Nike so zrasle v domišljiji priljubljene igralka, pesnice in pisateljice, ki za otroke in mladino ustvarja že več kot celo desetletje. Neučakani Niki se zdi čas, ki je potreben, da deklica zraste v dekle in potem v ženo, absolutno predolg. Med pihanjem četrte svečke si kot najmlajša v družini seveda zaželi, da bi bila čim prej velika. Rada bi vozila pravo kolo, rezala krompir in nosila modrc tako kot njena sestra Lučka. Ali pa vsaj dvigovala uteži in pripovedovala zgodbe tako kot njen najstarejši brat Ton. A meseci gredo res počasi in Nika do pete svečke ušpiči še marsikatero norčijo, pa tudi naučiti se mora še veliko. Ampak na tisti dan je pa spet ona glavna, brez pardona. Privlačne ilustracije lepo dopolnjujejo zgodbe male navihanke. > **RENATE RUGELJ**

Prodam očeta

Care Santos

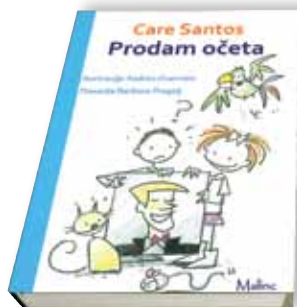
ilustracije: Andrés Guerrero

prevod: Barbara Pregelj

Malinc, 2015, m. v., 140 str., 20,50 €

»Knjige nas nagovarjajo, a kaj ko jim vsi ne znajo prisluhni,« pravi priljubljena katalonska avtorica, ki piše zgodbe od svoje rane mladosti in smo

jo pri nas brali v kratkem nagrajenem romanu za mladino z naslovom *Prodam mammo*. *Prodam očeta* je seveda njegovo nadaljevanje in glavna junaka, prijatelja Oskar in Nora, se morata tokrat spopasti z novimi družinskimi težavami. Nekoč hladen in oddaljen Norin oče se zaradi izgube službe slavnega televizijskega voditelja odloči ves svoj čas posvetiti hčerki, ki tega seveda ni vajena. Nora se rada druži z Oskarjem, rada z njim gleda filme in izumlja najbolj nenavadne reči, a zadnje čase se v vse vtakne njen oče. Treba se bo domisliti nečesa res genialnega ... Pristrčna zgodba, ki dokazuje, da sta domišljija in ljubezen najboljši rešitvi za vse. Knjiga je oblikovana v skladu s priporočili za oblikovanje gradiv za bralce z disleksijo. > **RENATE RUGELJ**

Bina Šijanec

Anika in njene skrinjice

Kako je Anika kupčkala denar

Anika na igriv in preprost način male in velike otroke spodbuja k skrbnemu ravnanju z denarjem s pomočjo svojih skrinjic, k vizualizaciji in dejavnemu uresničevanju svojih želja in ciljev, k prevzemanju odgovornosti zase, k ustvarjalnemu in podjetnemu razmišljanju ter delovanju z namenom ustvarjanja blaginje zase in za druge.

Želite izvedeti, kaj natančno počne Anika s svojimi skrinjicami?

www.ani-ka.si

Rast
naš povezuje.

Grozni Gašper in ljudožerski urok

Francesca Simon

ilustracije: Tony Ross, prevod: Polonca Kovač
Učila International, zbirka Grozni Gašper,
2015, t. v., 112 str., 11,90 €

Francesca Simon

Navihanega dečka Gašperja danes vsi poznamo po vragolijah, ki jim kar ni videti konca. Saj občasno se trudi biti priden, a pri tem res ni najbolj uspešen. V novi knjižici so zbrane štiri prigode, ki vam bodo zvale nasmešek na ustnice in nagajive iskricke v oči. V eni se Gašper odloči tekmovati v peki peciva in pri tem seveda ne izbira sredstev da bi premagal

Muhasto Majo. V drugi poskuša svojega brata Pridnega Petra prepričati, da mu je s starodavnimi ljudožerskimi uroki skrčil glavo, v tretji poskusi ukrotiti svoje starše, v zadnji pa se končno prebije čez knjigo Olikanega Otona, ki ne uči samo o vragolijah, a kaj ko Gašper tudi dobre lastnosti spreobrne v nagajivosti. > RENATE RUGELJ

Duh v kopeli

Jeremy Strong

ilustracije: Scoular Anderson
prevod: Tamara Kranjec
Skrivnost, 2015, t. v., 84 str., 16,90 €

Priljubljeni angleški pisatelj je avtor več kot stotih pripovedi za otroke, ki jih je dolga leta pisal sočasno s poučevanjem na osnovni šoli, ko pa si je

nabral dovolj idej in domislic, je šolništvo opustil in se posvetil pisanju za šolarje. *Duh v kopeli* je poleg njegove najstnikom namenjene *Brihte* prva knjiga za otroke, prevedena v slovenščino. Zgodba govori o dečku z imenom Luke, ki bi moral napisati zgodovinsko seminarsko nalogo, a mu nikakor ne gre od rok. Zvečer v svoji kopeli (banji) sreča duha z imenom Ellie, ki kot vsi duhovi tava po svetu in nekoga išče. Elli, kasneje se izkaže, da je duh s Titanika, že stoletje dolgo išče Čarlija. Bi morda lahko pomagala Luku, če bi ta morda lahko pomagal njej ... Napeto in zabavno! > RENATE RUGELJ

Spet v šoli

Meredith Badger; ilustr.: Aki Fukuoka

prevod: Tamara Kranjec
Skrivnost, zbirka Dajmo, dekleta,
2015, t. v., 97 str., 16,90 €

Tudi peta knjiga v privlačni zbirki *Dajmo, dekleta* bo z enostavnimi povedmi, ilustracijami in obvladljivo zgodbico spodbujala prve bralke k hitremu branju in pripovedovanju dogodivščin glavnih junakinj. Kot vedno so poletne počitnice minile prehitro in spet je čas za šolo. Če je lani Leo v šolo vozil očka, je letos s tem konec, dovolj je stara, da se odpelje s šolskim avtobusom. A kaj ko prva izkušnja ni bila najbolj prijetna in potem so v šoli ob selitvi v novo učilnico še premešali sošolce tako, da so bile vse Lejine prijateljice v drugem razredu kot ona. Pristala je pri strogi gospe Klančar, ki ima resna razredna pravila in še z Dani se je skregala. Kakšen grozen začetek šole ... > RENATE RUGELJ

Bistra zamisel Eme Bodikovec

Daisy Meadows; prevod: Eva Žerjav

Učila International, 2015, t. v., 104 str., 11,90 €

Saj zdaj že veste, da za vrati v starem hrastu leži začarani gozd, poln dreves in rož, med njimi pa so posejani prekrasni domovi živali. In živalski prijatelji vedno znova vabijo mlade bralce na razburljivo pustolovščino, tokrat na dirko po divji reki, ki jo hoče preprečiti hudobna Grizelda. Lili in Erika pa bosta, kot vsakič, dali vse od sebe in pomagali družini Bodikovec pred zlobnimi zmajevimi uroki. > RENATE RUGELJ

Prodaja igrač

Sally Rippin

prevod: Tamara Kranjec
Skrivnost, 2015, t. v., 43 str., 15,90 €

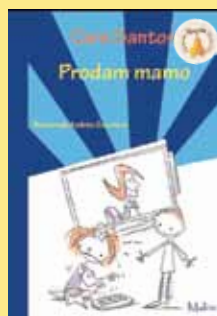

Tudi tretja zgodba v seriji *Hej, Jaka!* bo najmlajšim bralcem pomagala pri usvajanju prvih stavkov in kratkih zgodb, veliki font in zabavne ilustracije pa bodo dali občutek branja prave, resne knjige.

Jaka si želi novih nalepk v albumu, zato se odloči prijateljem prodati nekaj svojih igrač. Med pregledovanjem kupa igrač pa se mu zgodi, da je kupček igrač, ki bi jih rad obdržal, večji od tistega, ki bi jih rad prodal. Najbolj ga skrbi in vznemirja ena sama samcata igrača, prikupen kuža na baterije, ki pa ne deluje več. Ko sosedova Betka kupi kužka in ga odnese, se Jaka začne počutiti nenavadno ... > RENATE RUGELJ

Care Santos

Prodaj mammo Prodaj očeta

Oskar se odloči, da se bo podal v podjetniške vode in na spletu prodal svojo mammo, zato sestavi oglas. Prepričan je, da ga mama, odkar se je rodil Rozinko, nima več rada.

140 str., 20,50€

Kaj se zgodi, ko se oče, ki ga tako močno pogrešaš, nenadoma vrne? In ti povrh vsega še pove, da bo odslej ves svoj čas namenil tebi?

140 str., 20,50€

Prevod Barbara Pregelj
Ilustracije Andrés Guerrero

Knjižni sejem, Bazar malih založnikov

Malinc www.malinc.si @ info@malinc.si @ telefon: 01 361 66 99

Mojca Pokrajculja

Koroška pripovedka

ilustracije: Marija Vogelnikova
Sanje, zbirka Sanjska knjigica,
2015, t. v., 22 str., 10 €

Slovenskim otrokom dobro znana koroška ljudska pripovedka o deklici Mojci, ki v hudi zimi v svojem malem piskrčku ponudi zavetje različnim gozdnim živalim, je v luči današnjih dogodkov aktualnejša kot kadar koli. Zgodba, ki jo je priznana ilustratorica in plesna pedagoginja Marija Vogelnik napisala po pripovedi svojega očeta, etnologa Ivana Grafenauerja, je v primerjavi z izvirnikom milejša in otrokom prizanesljivejša (kruti prizori so preoblikovani), kljub temu pa mlade bralce še vedno uči temeljnih človeških vrednot, kot so spoštovanje in sprejemanje raznolikosti, strpnost in sočutje. Slikanico, ki je prvič izšla leta 1940, je Vogelnikova tudi ilustrirala, mladi nadobudneži pa si pripovedko lahko ogledajo tudi na odru Lutkovnega gledališča Ljubljana, ki je sodelovalo pri izdaji knjige. > KRISTINA SLUGA

Muca Copatarica

Ela Peroci

ilustracije: Ančka Gošnik Godec
Mladinska knjiga, zbirka Velike slikanice,
2015, t. v., 15 str., 14,95 €

Ela Peroci

V jubilejnim naboru knjig, ki že celo leto izhajajo ob 70 letnici MK, se je kot tretja otroška knjiga (poleg *Pike Nogavičke* in *Medvedov in medvedkov*) znašla tudi klasika slovenske pedagoginje, pisateljice in novinarki Ele Peroci (1922-2001).

Od leta 1957, ko je bela muca, ki v svoji hišici sredi gozda krpa in čisti nepospravljene copatke, prvič stopila pred svoje bralce, do danes, je bila knjiga ponatisnjena že sedemnajstkrat. Kdo bi vedel koliko generacij otrok je ob njenem prebiranju prvič stopilo v svet branja in lepih besed, da o tistih, ki jih je naučila pospravljanja sploh ne govorimo. Večno! > RENATE RUGELJ

Sredi sreče in v četrtek zjutraj

Peter Svetina

ilustracije: Kristina Krhin
KUD Sodobnost International,
2015, t. v., 24 str., 18,90 €, JAK

Že naslov pove, da je slikanica *Sredi sreče in v četrtek zjutraj* prav posebna zgodba. V njej najdemo kup odbitih junakov; tukaj je profesor Petja Hribar med dokazovanjem, da lahko snežinke padajo tudi poleti (a kaj, ko mu računi nagajajo!), ki mu pot prekrizata mladenki, večja in manjša, ki imata prav posebno misijo: vrniti pozabljeno kitaro. Na videz nepovezane zgodbe povežejo mali, vsakdanji čudeži. Tako je Peter Svetina zopet duhovito pričaral knjižne junake, ki v nas prebudijo otroka, kar je odlično upodobljeno v ilustracijah Kristine Krhin. > VANJA JAZBEC

Družinska skrivnost

Isol

prevod: Barbara Pregelj
Malinc, zbirka Še,
2015, t. v., 46 str., 18 €

Inovativna zgodba vsestranske argentinske umetnice ISOL, ki smo jo že spoznali v slikanicah *Kulturna izmenjava* (2015) in *Poredni Pettit* (2014), bo mladim in starejšim bralcem izvalila dolg nasmeh na usta. Nekega jutra, ko deklica vstane bolj zgodaj kot po navadi, v kuhinji zaloti svojo mamo, ki štrlečih las, kot velikanska ježevka, mirno pripravlja zajtrk. Deklica je prepričana, da je odkrila mamino skrivnost, v resnici ni normalna mama in mora vsako jutro porabiti veliko časa, dišečih stekleničk, krtač in sponk, da bi pretentala druge in bila videti običajno. Ampak nje ne more več pretentati. Ježevkina skrivnost deklico muči, in ko se nekega dne odloči prespati pri prijateljici, ki ima normalno mamo, jo tam ob zajtrku čaka še večje presenečenje. Lepo ilustrirana zabavna pripoved o tem, kako smo zjutraj vsi drugačni, pa tudi vsi enaki. Čudovita pripoved je oblikovana v skladu s priporočili za oblikovanje gradiv za bralce z disleksijo in na zadnjih straneh vsebuje tudi špansko različico zgodbe. > RENATE RUGELJ

... čudovita
pripoved ...

O zajčku, ki bi rad zaspal

Carl-Johan Forssén Ehrlin

ilustracije: Irina Maununen
Mladinska knjiga,
2015, t. v., 28 str., 16,95 €

Nekateri majhni otroci imajo občasno težave s spanjem in zanje (no, tudi za njihove starše) je švedski psiholog, mojster praktik NLP-ja in trener na področju osebnega razvoja, napisal pričujočo zgodbico. V inovativno pripoved o zajčku Janu, ki kljub utrujenosti ne more zaspati, zato se z mamicco odpravita k stričku Zehu po nasvet, so vsebinsko umeščene prefinjene sprostitvene tehnike, ki otrokom pomagajo pri hitrejšem in lažjem vstopu v svet spanja. Knjiga ima na prvih straneh tudi preprosta navodila za odraslega bralca, ki mora poleg ustreznega okolja razmišljati tudi o barvi in ritmu pripovedovanja. Pa laaaahkooo noč, vam želim. > RENATE RUGELJ

Zmajček Pometajček

Irma Jančar

ilustracije: Jure Kralj
Studio Hieroglif, 2015, t. v., 23 str., 15 €

Zmajček, ki je s starši živel na mostu pri tržnici, se je šel nekega dne umiti v reko ter ugotovil, da ta ni več tako čista, kot je bila nekoč. Sklenil je, da se bo raje umil v čistem vodnjaku, pri tem pa ga je zasačil prijazen smetar. Zmajček je v roke hitro dobil metlo in ponosno začel pomagati mestnemu čistilcu. Tople ilustracije našega glavnega mesta nam narišejo zgodbo, ki ima vedro, pa tudi grenko okoljevarstveno sporočilo: za lepo, zdravo in čisto okolje se bo vedno treba malo bolj potruditi. > ŽIGA VALETIČ

Cirkus vseh barv

Emanuela Bussolati
ilustracije: Chiara Bordoni

Mama, kje si?

Giovanna Mantegazza
ilustracije: Stuart Trotter

Zelena gosjenica

Giovanna Mantegazza
ilustracije: Giorgio Vanetti

Zvezda zvezdica

žari, ko noč na

Zemljo se spusti

Giovanna Mantegazza
ilustracije: Antonella Abbatiellollo
prevod: Miha Avanzo
Narava,
2015, t. v., 24 str., 7,50 €/knjigo

V zbirki *Knjige z luknjami* je izšlo že več pravljicnih kartonk za najmlajše, katerih posebnost so z zgodbo ujemaajoče luknje v straneh, ki postajajo vse manjše in tako bralca vodijo vse globlje v zgodbo. V prvi so to odprtine v morskem dnu, kjer ribica Zlatka išče svojo mamičo. V drugi nas zabava pisana paleta cirkuških pripomočkov in v tretji luknjica v jabolku, ki jo je za sabo pustila lačna gosjenica. V četrti se z radovedno lisičko potepamo pod sijočo zvezdico. Kot pika na i so umirjene ilustracije pastelnih odtenkov, ki odlično sklenejo te rime zgodbe. > VANJA JAZBEC

Kuža Goldi se igra z žogicami

Feri Lainšček; ilustracije: Igor Ribič
Imprimo, 2015, t. v., 16 str., 12 €

Avtorja sta s kužkom Goldijem ubrala svežo pot med otroškimi slikanicami. Zgodbe namreč s preprostimi, a povednimi ilustracijami v stripovskem slogu zabavajo najmlajše bralce s prigradami radovednega Goldija in njegove prijateljice, psičke Brine. V prvi knjigi sta se odpravila na sprehod, v drugem delu pa se za žogami podita po parku. Le kakšna dogodivščina ju čaka v nadaljevanju? Kmalu bomo izvedeli, saj je izid tretjega dela načrtovan v začetku naslednjega leta. > VANJA JAZBEC

Živali v morju

Kuku, poglej, ali sem tu!

Anton Poittier
ilustracije: Sophia Touliatou
prevod: Irma Toman
Okaši, 2015, t. v., 12 str., 12,99 €

Živali v morju je naslov slikanice v treh dimenzijah za najmlajše, ki jih fascinirajo kartonasti zavihki, namenjeni zlaganju, prelaganju in sestavljanju novih podob. Podvodni svet je sila pester in barvit, toda živali in njihovi deli telesa so si zelo podobni. Na vsaki strani nas skozi luknjice gledajo prikupne oči rakov, rib, hobotnic, pingvinov in morskih konjičkov, med njimi pa plava tudi morska deklica. Vsaka stran ima štiri zavihke, z vsakim preloženim zavihkom pa se prvotni živalski lik preobrazi v novo pisano bitje podvodnega sveta. > ŽIGA VALETIČ

Prve besede

Slovensko in angleško

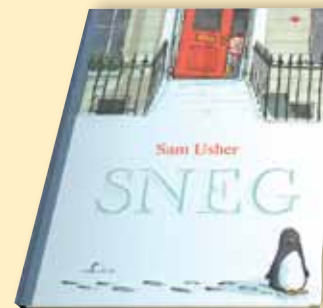
É. Beaumont, N Bélineau
fotografije: René Brassart
prevod: Irma Toman
Okaši, zbirka Prve podobe,
2015, t. v., 53 str., 14,95 €

Vemo, da otroci najhitreje usvajajo jezik, zakaj se torej ne bi njihovim prvim besedam v slovenščini pridružilo še nekaj tujih? Tale priročna kartonka bo malčkom s pomočjo fotografij prikupnih figuric iz modelirne mase obogatila besedišče v slovenščini in angleščini. V njej najdemo poimenovanja števil, barv, obilice predstavnikov živalskega kraljestva in še in še. > VANJA JAZBEC

Sneg

Sam Usher
prevod: Mateja Črv Sužnik, Miha Sužnik
Zala, 2015, t. v., 33 str., 19,95 €

V teh dneh, ko je tudi naše otroke razveselil prvi sneg, bo ob večerih več kot primerno pregledovanje čudovite slikanice z naslovom *Sneg*. Nekega jutra se na oknu pojavijo prve snežinke. Deček navdušeno povabi dedka na belo ulico, a kaj, ko se mora dedek najprej še stuširati, pa obleči in zavezati kravato ... Ko sta končno zunaj, se prične veselo obmetavanje s snežnimi kepami in ... Ja, na nekatere stvari se splača malo počakati. Intimna pripoved mladega ilustratorja, ki je tudi sam avtor zgodbe obeta še veliko dobrih slikanic. Navdihujoče. > RENATE RUGELJ

... tudi e-knjige!

Zbirka **"Kako živijo"** predstavlja posamezne živalske vrste in njihov pomen za okolje. **... na voljo že 18 naslovov!**

okaši

01 425 13 62 • www.oka.si

IZBOR 2015

PATRICIJIJINE ZGODBE ZA OTROKE IN ODRASLE

KULINARIČNI UŽITKI STAREGA IN NOVEGA DUNAJA

IN ŠE NEKAJ ZA ZDRAVO ŽIVLJENJE

KARTONKE slovenskih avtoric ZA NAJMLAJŠE

IZŠTEVANKE

v izvorni glasbeni preobleki zasedbe

KATALENA

ZGODBICE IN PESMICE

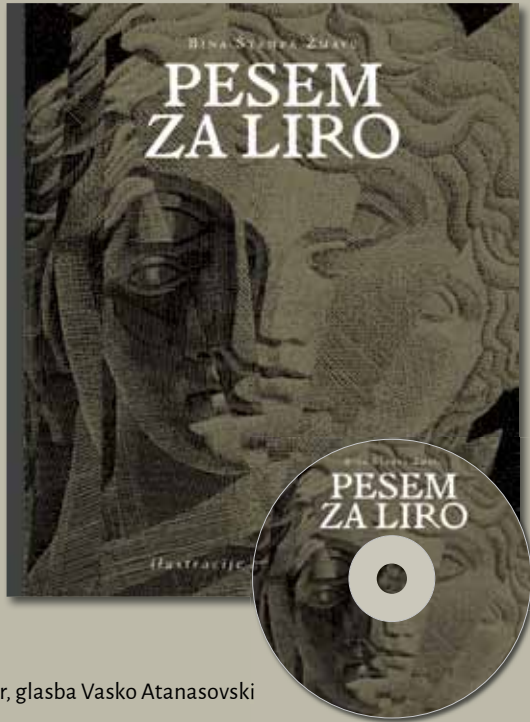

ANTIČNI MIT V NOVI PODOBI

*In Orfeju izda srce,
kar sence so prikrile,
spozna obraz Evridike
in lik podobe mile.*

Pesnica v svojskem ritmu in zanimivi zvočni podobi upesnjuje mit o Orfeju in Evridiki in se preizprašuje o obstoju poezije.

Ilustracije Alenka Sottler, glasba Vasko Atanasovski

Zlata medalja za knjižno ilustracijo Society of Illustrators New York, ZDA.

SERIJA ŠTOPARSKI VODNIK PO GALAKSIJI

Kulturna trilogija v petih delih s prvič prevedenim šestim delom

SAMO

BREZ

PANIKE

POEZIJA IN PROZA

Avtogeni trening

Priročnik, napisan v poljudnem tonu, je namenjen vsem, ki bi želeli izvedeti več o postopkih izvajanja avtogenega treninga, udeležencem tečajev avtogenega treninga, hkrati pa je dobro izhodišče za terapevte, ki to tehniko sproščanja uporabljajo pri svojem delu.

Zasvojenost

Priročnik za strokovnjake, zasvojene in njihove družinske člane

Marketing

Monumentalna znanstvena monografija uveljavljenih raziskovalcev in avtorjev številnih znanstvenih in strokovnih prispevkov na področju marketinga doma in v tujini.

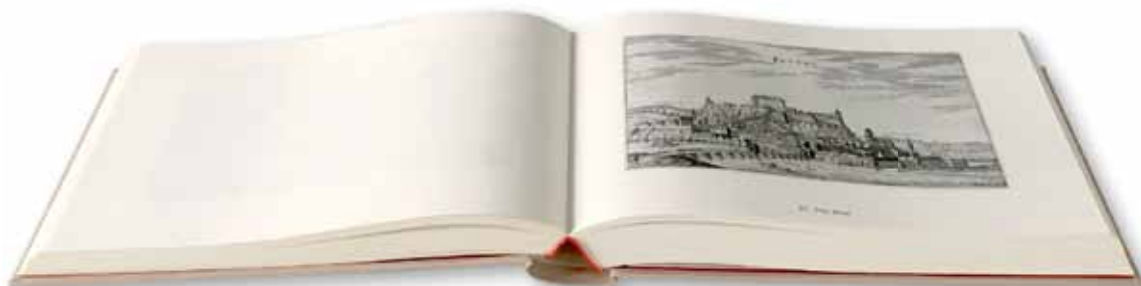
Iran

Slikovno in vsebinsko bogata monografija o eni najstarejših civilizacij nam poznanega sveta odstira tančico, za katero se skriva izjemna perzijska dežela.

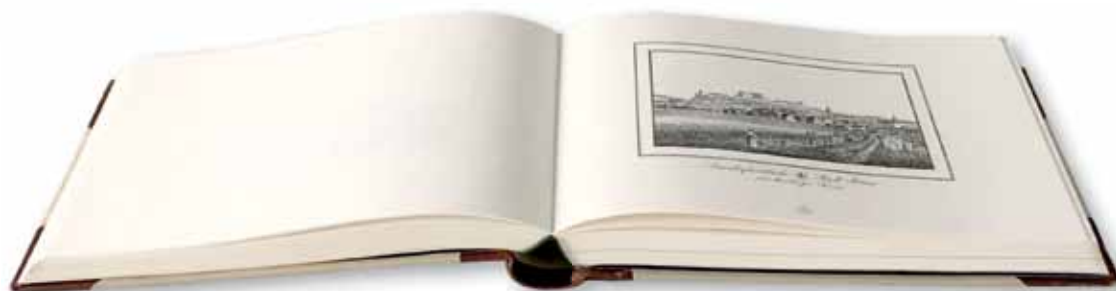

PODOBE SLOVENSKE ŠTAJERSKE

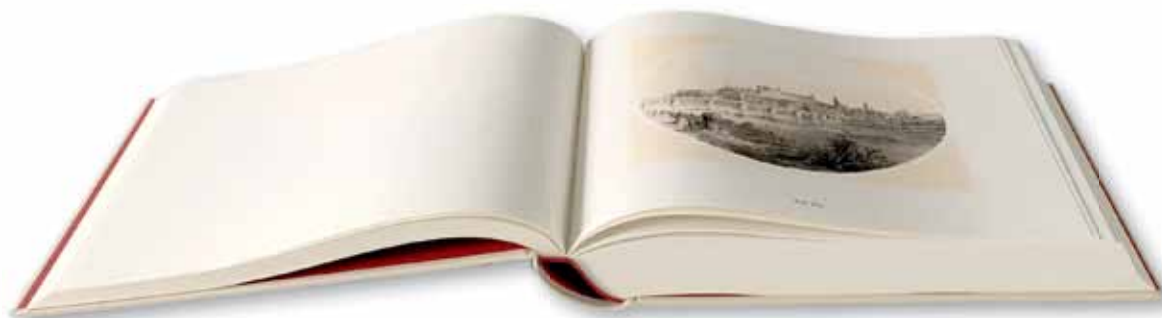
Domoznanski projekt iskanja, zbiranja in raziskovanja težko dostopnega slikovnega gradiva in izdaja knjig je nastajal v sodelovanju s priznanim umetnostnim zgodovinarjem in največjim poznavalcem gradov in dvorcev na Slovenskem dr. Ivanom Stoparjem v letih 1995–2015. Zbirka treh albumov slovenještajerskih vedut z okoli 450 vedutami je neponovljiva v slovenskem prostoru, omogoča namreč vzporedno ogledovanje in primerjavo razvoja posamezne vedute v obdobju od zadnje četrtine 17. stoletja do druge polovice 19. stoletja:

GEORG MATTHÆUS VISCHER **TOPOGRAPHIA DUCATUS STIRIÆ** – *Knjiga slovenještajerskih gradov 1676–1703 z izrezom Vischerjevega zemljevida Vojvodine Štajerske*. 456 strani albumskega formata, vezan v naravno reciklirano usnje, vložen v reprezentančno zaščitno kaseto iz naravnega platna. Izdan je bil leta 2006 v nakladi 500 ročno oštevilčenih izvodov.

JOSEPH FRANZ KAISER **LITOGRAFIRANE PODOBE SLOVENJEŠTAJERSKIH MEST, TRGOV IN DVORCEV** – *Stara Kaiserjeva suita 1824–1833 s faksimilom četrte izdaje zemljevidov Celjskega in Mariborskega okrožja*. 288 strani albumskega formata, vezan v naravno usnje in platno, vložen v okrasno zaščitno kaseto. Izdan je bil leta 1999 v nakladi 600 ročno oštevilčenih izvodov.

SLOVENJEŠTAJERSKE VEDUTE CARLA REICHERTA [okoli 1860 – okoli 1870]. 440 strani albumskega formata, vezan v naravno usnje, vložen v reprezentančno zaščitno kaseto iz naravnega platna. Izdan je bil leta 2015 v bibliofilski nakladi 75 ročno oštevilčenih izvodov.

UMETNIŠKI KABINET PRIMOŽ PREMŽL

Slovenska ulica 8, 2000 Maribor, T: 041 512 878,

E: umetniški.kabinet@t-2.net, www.primozpremzl.si